

Finn Ferenc S. J.

**TOM
PLAYFAIR**

Amerikai ifjúsági elbeszélés

KORDA RT. KIADÁSA BPEST.

TOM PLAYFAIR.

ELBESZÉLÉS EGY AMERIKAI KISFIÚ ÉLETÉBŐL

IRTA:

FINN FERENC S. J.

FORDITOTTA:

AZ ESZTERGOMI NÖVENDEKPAPSÁG MAGYAR EGYHÁZ-
IRODALMI ISKOLÁJA

HARMADIK KIADÁS

BUDAPEST, 1942

KORDA R. T. KIADÁSA

Főegyházmegyei jóváhagyással.

Nyomatott: Korda R.T. nyomdájában. Bp., VIII., Csepreghy-u. 2.

ELŐSZÓ.

Jelen műfordítás P. Betten Ferenc német átdolgozása után készült, kinek tanácsára arra törekedtünk, hogy minél simább, magyarosabb, gördülékeny előadásban írt elbeszélést adjunk a magyar ifjúság kezébe. Jól tudtuk, hogy a magyar könyvpiac nagyban és kicsinyben, drágán és olcsón, a legnagyobb választékban árusítja az ifjúsági elbeszélések egész tömegét; mindazonáltal úgy véltük, hogy éppen ezen nagy tömeg miatt oly művekről kell gondoskodnunk, melyek a nagyszámú veszélyes iratokat vallásos irányukkal ellensúlyozzák. E célból ismét felvettük a mult évben elejtett fonalat és tovább szőttük az „Ifjúsági Könyvtár” regénysorozatát, hogy legjobb tehetségünk szerint iparkodjunk az ifjúságnak kipróbált, élvezetes, tanulságos olvasmányokkal szolgálni. „Tom Playfair” e mellett még azon előnnyel is bír, hogy a felnőttek is nagy élvezettel és pedagógiai haszonnal is olvashatják, rég elmúlt ifjúkorukat pedig kellemesen idézik vissza emlékezetükbe. Az összes külföldi katolikus lapok, melyek a mi elbeszélésünkkel foglalkoznak, legalább ezen állítás igazsága mellett foglalnak állást, és mi meg vagyunk győződve, hogy aki igazán szívén viseli a mi ifjúságunk valláserkölcös nevelését, az a nevelés szempontjából is kész örömmel fogja üdvözölni munkánkat, mert a vallási és művészinek remek egybeolvasztása a szerző egyik főfeladatát képezte.

Itt egyszersmind megemlítjük, hogy ha a kato-

likus közönség várakozásunknak megfelelően fogadja majd elbeszélésünket, szándékunk a jövő évben hasonló elbeszéléssel ifjúsági könyvtárainkat kiegészíteni, mely némi folytatása a jelen elbeszélésnek, de azért különálló egésznek tekinthető. Reméljük, hogy „Percy Wynn” a magyar katolikus olvasóközönség jóvoltából szintén napvilágot lát.

Esztergom, 1897 augusztus hó.

A FORDITÓK.

ELŐSZÓ A MÁSODIK KIADASHOZ.

Több mint harminc esztendeje, hogy az esztergomi növendékpapság magyar egyházirodalmi iskolája megkezdte Finn Ferenc S. J. kitűnő ifjúsági elbeszéléseinek magyarra fordítását és kiadását. Azóta ezek a könyvek mind elfogytak. Az idősebbek, akik ifjúkorukban olvasták, örömmel gondolnak vissza e kedves olvasmányokra. Számosan felszólítottak bennünket, adjuk ki újra P. Finn elbeszéléseit, hogy a mai magyar ifjúság is gyönyörködhessék bennük.

Végre elérkezett az idő, midőn ezen sok oldalról elhangzott kérdésnek eleget tehetünk. Amily szeretettel bocsátjuk útnak az első kötetet, „Tom Playfair“-t, reméljük, hogy a magyar ifjúság ugyanolyan szeretettel fogja fogadni és ezáltal felbátorít bennünket, hogy csakhamar a többi elbeszélést is megjelentessük.

Esztergom, 1928 április hó.

*Az esztergomi növendékpapság
magyar egyházirodalmi iskolája*

I. FEJEZET.

HÖSÜNK.

St. Louisba vezetem olvasómat, egy gazdag kereskedő házába. Tom hálósobájának ajtaja előtt áll Anna néni, a háziúr sógorasszonya.

— Tommy!

Semmi válasz.

— Tommy! Hallod? Kelj föl, siess reggelizni!

Anna néni tovább hallgatódzott, de a mély csöndet csupán a folyosón álló nagy órának ketyegése zavarta meg.

— Ugyan, Tommy, — kiáltott föl végre hangosabban — hát süket vagy, nem hallod?!

Szavaira nesz hallatszott: Tommy megfordult ágyában.

— No, csakhogymár egyszer fölébredtéll! Gyorsan kelj föl s öltözködjél!

— Aaah — mit — tessék? — és a szobából hatalmas ásítás hallatszott.

— Szent Isten! — jajgatott a jó néni — borzasztó, hisz' ez a gyermek rám sem hederít!

— Mi baj már megint, Anna? — kérdé Tom atyja, aki e pillanatban megjelent.

— Jaj, György, ezt a Tommyt nem tudom kikergetni az ágyból. Nap-nap után többet kell vele bosszankodnom.

— Jó, hogy tudom, Anna!

Kinyitotta az ajtót s tekintete borzas fejű, álmos gyermekére esett.

— Atyám! — szólt Tommy megszeppenve — még ebben a percben felöltözöm. — Ne haragudj, néném, csak az imént hallottalak. Nyomban kész leszek!

Az ajtó bezárult; Tom pedig tulajdonképen újabb álomra akarta hajtani fejét, de édesatyjának e pillanatban kiejtett újabb szavai csodálatos gyorsasággal kikergették ágyából. Azt tartotta ugyanis a kis kópé, hogy legokosabb oda sem figyelni édesatyja előbbi szavaira.

— Ha rögtön ott nem látlak a reggelinél, Tom, akkor...!

E kemény szavak után, melyeket Tom nagyon jól ki tudott egészíteni magának, Playfair* úr és sógorasszonya reggelihez ültek.

Tom pedig gyorsan magára kapta ruháit s letérdelt, hogy elmondja rövid reggeli imádságát. Erre még boldogult édesanyja tanította s ezt még sohasem mulasztotta el.

Végre aztán kilépett a szobából egy 9—10 éves, eleven, virgonc fiú. Szürkés matrózkabát, szintoly színű rövid nadrág és piros harisnya simult testéhez; cipői csak félig-meddig voltak begombolva. Dús, fekete haja a nagy sietségtől rendetlenül csüngött homlokára. Egészségtől duzzadó arcán örömrészt és nyílt vidámság tükröződött, melyek párosulva arcvonásainak kellemességével, Tomot kedves és megnyerő fiúvá tették.

Nagyokat ugorva sietett le a lépcsőn. Az ebédlő ajtaja előtt megállt, rendbeszedte magát és szerényen, szép illedelmesen nyitotta ki és csukta be az ajtót.

— Imádkoztál? — kérdé atyja.

— Igen, imádkoztam!

A kis cica, mellyel Tom minduntalan ingerkedett, valahányszor csak szeme elé került, ahogy észrevette kis gazdáját, mindjárt visszahúzódott a szoba szögletébe. Tomnak azonban ez egyszer sokkal sürgősebb dolga volt, semhogy még cicájára is ügyet vethetett volna s azért késedelem nélkül elfoglalta helyét és példás buzgósággal látott hozzá a reggelihez.

* Az idegen szavak kiejtését és jelentését illetőleg lásd a könyv végén lévő jegyzéket.

Tom atyján és nénjén kívül még egy körülbelül húszéves fiatalember ült az asztalnál. Ez az úr könyvvezető volt a város egyik látogatott üzletében. Meadow Károly, a néninek távoli rokona, már néhány éve, hogy a házhoz került, ahol egészen a család tagjának tekintették. Tom bácsinak hívta. Egy idő óta azonban kevésbé ajánló tulajdonságok mutatkoztak jellemén és oly szokásokat kezdett, melyek éppen nem váltak dicséretére. Ilyen volt többi között az a kedvtelése, hogy vagy elpacskolja néhanapján kis unokaöccsét, vagy pedig, valahányszor csak alkalom nyílt rá, mindig mint ellenlábasra lépjen föl. Hisz okot bőven adott rá a pajkos kópé, mert bizony sokszor kihívólag viselkedett Károllyal szemben. Károly magaviseletének árnyoldalai nem kerülték ki az éber gyermek figyelmét s Tom nem mulasztotta el ellenfelének egyetlen gyöngéjét sem kihasználni. Így nem ritkán Károly húzta a rövidebbet. Az atya sokkal jobban el volt foglalva saját dolgaival, hogysem beleavatkozzék civódásaikba. Mégis olykor ő is beleszólt, hogy ha a veszekedés szokatlanul heves jelleget öltött. Szomorúan tapasztalta ugyanis, mily rossz befolyással kezdenek lenni máris ezek az összekoccanások gyermekének fejlődésére.

Károly most is nehezen visszafojtott izgatottsággal várakozott Tomra.

— Ah, csakhogymár egyszer megjött az ifjúr! — kezdte csípősen.

Tom úgy tett, mintha a kihívást észre sem vette volna s csak folytatta zavartalanul épp most megkezdett fontos dolgát.

— Nos, gyerek, mondd meg: nem voltál te tegnap este a hálósobámban?

— Már hogy juthattam volna én a te szobádba? Hisz mindig csukva tartod!

— Mint s hogyan, az mellékes; az a főkérdés, voltál-e tegnap este hálósobámban?!

— Kérlek, Anna nénim, tégy még egy kis cukrot a kávémba. Mindíg olyan keveset teszel bele!

— No, de felelj már kérdésemre, — faggatta Károly hajthatatlanul — voltál-e tegnap este a hálószobámban?

— Ha idején lefeküdtél volna s nem csavarogtál volna a városban, akkor most nem kellene ezt kérdezned!

A szakácsné épp e pillanatban lépett be egy tányér fánkkal. Ez volt Tomnak kedvenc étele.

— Ah! — kiáltott föl s csak úgy csillogott szeme az örömtől.

Károly hamiskásan mosolygott a jövő győzelem reményében. Amíg Tom nekikészülődött, hogy kedvére szedjen kedvenc ételéből, ellenfele elkapta előle a tányért, odanyújtotta a háziasszonynak és az a háziúrnak, a maradékot pedig magának fogta le.

Ezzel Tomnak éppen legérzékenyebb oldalát érintette.

— Te persze azt hiszed, hogy így majd behízelsz magad? Azt gondolod, nem tudom, hogy fested a bajuszodat? Vagy talán Barkin barátodnak vetted azt a nagy üveg hajkenőcsöt, mi?

Károly elpirult mérgében, de másrészt örült is.

— Ahá! — szólt fölegyenesedve és ujjával Tomra mutatott — mégis csak benn voltál szobámban!

Tom ugyancsak belekerült a csapdába; saját nyelve árulta el.

— Hanem hát, hogyan jutottál be? — tudakolta Károly. — Csak ki vele! Halljuk!

— Cipőgombokat kerestem — suttogta szégyenkezve Tom.

— No persze, hogy mindjárt gondoltam. Hisz a mult héten is ugyanezen a dicső úton törted föl az éléskamra zárát.

Playfair úr szomorú lett és arca elkomolyodott, mikor Tomnak ügyetlen mentegetődzését hallotta.

— Igen, — szólt vontatva Tom — hát miért csukja el mindíg a néni azokat a szép almákat?

— Tommy! — Mintha villám sujtotta volna, úgy

rezzent össze Tom atyjának erre a keményen kiejtett szavára.

— Tommy, tehát tegnap már megint a zár körül mesterkedtél cipőgombolóddal?

Tommy arcán mindinkább nőttek a vérrózsák. Kés, villa kiesett kezéből s feje is mélyen lekonyult. Azt sem tudta, hová nézzen szégyenében.

— No, ez már mégis csak sok, — szólt tovább haraggal az atya — tolvajsuhancnál még csak megjárna ez a viselkedés, de nem olyan fiúnál, kiből derék embert akar nevelni szülője. — A „tolvaj” szónál fájdalom szorította össze Tom szívét és zokogni kezdett.

— Igen, igen, csak sírj, van rá okod elég!

— Csa-csa-csak tréfából te-e-ttem. — zokogott Tom.

— No persze, hiszen híres vagy te már ilyen tréfaídról! — jegyezte meg keserű gúnnyal Károly.

Ez a megjegyzés színig telítette Tom keserűségének kelyhét. Csak annyit mondott még: — „Többé nem teszem” — s otthagyván az asztalt, a csendes folyosón vonta meg magát. Szünet nélkül fülébe csengett a „tolvaj” szó s újra meg újra kitörő erős zokogása világosan mutatta, mennyire szívére vette az atyai feddést.

Kis idő múlva Károly is elhagyta az ebédlőt. A városba kellett már mennie hivatalába. Amint őt Tom meglátta, töredelme azonnal heves haragba csapott át.

— Ezért még megfizetsz! — kiáltott rá ökölbe szorítva kicsiny kezét. — Ma, most rögtön elmegyek még Barkin úrhoz és elmondom neki, hogy milyen büszke vagy, pedig még a bajuszod is festett. Tudom Isten, nem hív meg többet!

Károly meghökkent, mert mindenáron azon volt, hogy dúsgazdag barátjánál, Barkinnál jó hírnévben álljon.

— Te semmirevaló, — zúdult föl — ha alkalmatlankodni merészelsz nála ostoba pletykáiddal, hát úgy elnadrágollak, hogy...!

— Te pazarló, te tékozló! — kiabált Tom megvető arckifejezéssel — te hengegő, te...!

— Ejnye, fiam, miféle beszéd ez megint, így szokás felnőtt emberekkel beszélni? — kiáltott atyja, aki éppen az éléskamra ajtaját nyitotta föl. — Mars, takarodj a szobádba s kilencig ki ne mozdulj! — Anna, hallod? Aztán ki ne bocsásd ám, míg büntetése le nem telt!

Playfair úr aggodalmas arccal távozott. Mi lesz Tomból? — töprenkedett magában. Pedig amúgy nincs valami rossz természete. Sőt alapjában nemes tulajdonaival a legszebb reményekre jogosított.

Milyen szépen virultak ezek a remények akkor, mikor még az édesanyának gyöngéd s mégis erőteljes karja ápolta gyermekében a keresztény erények nemes csíráit! Abban az időben egészen más érzelmekkel távozott hazulról. De az édesanya nincs már többé; hosszú betegeskedés után körülbelül féléve vesztette el őt Tom, egyetlen gyermeke, éppen abban a korban, mikor leginkább reá szorult. Az édesatyának szomorúan kellett most tapasztalnia, miként erősödnék a rossz vonások Tomnak különben egészséges jellemén. A Károllyal folytatott folytonos civódások csak táplálták vakmerőségét és szerénytelenségét. A jó és odaadó Anna néni pedig, bárhogya is akarta az anya helyét betölteni, mégsem értett hozzá, hogy a kis vadcsemetét megnemesítse. Így aztán az önfejűség és dacosság mindinkább tanyát ütöttek Tomnak szívében és előre lehetett látni, hogy rakoncátlansága sok bajt fog okozni azoknak, akik vele érintkezni fognak.

— Ő még most romlatlan gyerek, szolt magában Playfair úr. Minden oktondi pajkossága ellenére is jó akar maradni, jól is akar elkészülni az első szentáldozásra, amire jámbor édesanyja oly gyakran figyelmeztette. Édesanyja jól sejtette a jövőt, Tomnak pedig dicséretes, jó szokása visszaemlékezni reá és szavaira. Nem, valóban még nem romlott el. De nekem is meg kell már tennem az elhatározó lépést, különben a gyerek egész életére szerencsétlen lesz.

Alig kezdte meg Tom jól megérdemelt szobabörtönét, máris legyőzte az atyának kemény ítéletét Anna néni jó szíve. Fölment hát a lépcsőn és az ajtóhoz közeledett. Panaszos zokogás ütötte meg fülét. Részvevő szívvel nyitotta föl az ajtót s lépte át küszöbét.

Tom kuszált hajjal, bánatos arccal feküdt ágyán. Mikor a hozzá belépő nénjén akadt meg tekintete, új könnyár csordult ki szeméből.

— Ne sírj, Tommy! — szólt hozzá vigasztalóan.

— Jaj, bárcsak meghalnék — zokogott a kis boldogtalan.

— No-no, Tommy! — szólt ijedten a könnyenhívó néni, hogy mondhatsz ilyen! Csak nem beszélsz komolyan?

— De i-i-gen, komolyan mondtam! — zokogott Tom — és bá-bárcsak már si-sírban vo-volnék. De mondok neked valamit, nénim: én megszököm.

— Oh Tommy, hogy is mondhatsz ilyen gonoszságot? Tán inkább valami kis reggelit hozzak föl, nemde? Hm?

— Nem kell nekem re-re-reggeli. Megszököm és inkább ujságíró leszek.

— Ugyan, kedves gyermekem, hogy juthat ilyenmi eszedbe? — sopánkodott Meadow Anna, aki egyszerű hiszékenységekben tiszta igazságnak vette Tom szomorú szívének túlságos kitöréseit. — Tommy! — folytatta hát, hogy lebeszélje ama gonoszságokról, — nem ennél egy kis vajaskenyeret?!

Erre az ajánlatra Tomnak minden búbánata mellett is eszébe jutott félbenhagyott reggelije.

— Nem, — válaszolt s közben fölemelkedett — de ha fánk volna...

— Az már nincs, Tommy, sütése meg sok fáradtsággal járna.

— Akkor hát nem kell semmi — szólt Tom, aztán visszadőlt ágyára s megint zokogni kezdett.

De azért utolsó ötletszerű feleletével megnyerte

a csatát. Meadow kisasszony lement a konyhába, hogy fánkot süssön az életunt kilencéves gyerkőcnek.

Nemsokára már hozta is a pompás eleséget, amire Tomnak fejéből egyszerre kiröppentek a halál- és szokési gondolatok.

— Anna néni! — szólt aztán olyan érthetően, amennyire csak tele szája engedte, — valóban te olyan derék, jó, vén nagymama vagy, milyenekről csak a mesék beszélnek.

Tom hálából kedveskedni akart a jó néninek. Anna néni azonban úgy látszott, ezzel a hízelgéssel nem volt egészen megelégedve; az a két szó: „vén” és „nagymama” sehogy sem tetszett neki.

Észrevette Tom is, hogy tényleg ügyetlenséget követett el s azért másképp folytatta szavait:

— Mondok neked valamit, édes jó nénim; megfogadtam, tudod, hogy többé nem lopódzom be az éléskamrába és nem leszek a szakácsné terhére sem egész, — igen, egy egész héten át.

— Ah, ez már beszéd. Tehát meg akarsz javulni, jó fiú akarsz lenni, Tommy. Ezt már szeretem! És igazán fogadod?

— Becsületemre, Anna néni!

Anna néni ezen megnyugtató válasz annyira meghatótta, hogy rögtön szabadon bocsátotta foglyát. Aztán tovább ment, hogy utánanézzon háziasszonyi teendőinek.

II. FEJEZET.

BEUTOTT ORR.

Tom mindjárt arra használta föl aranyszabadságát, hogy az udvar végén nekilátott egy tyúkketrec építésének.

— Hahó! Tom! — hallatszott egyszerre háta mögül. És az utcára nyíló kis ajtón át Tommal egy-

idős, hasonló nagyságú és úriasan öltözött fiúcska nyitott be az udvarra.

— Te vagy, Fred? — kérdezte Tom és a nélkül, hogy csak hátra is nézett volna, folytatta dolgát.

— Tán kis csibéket kaptál, Tom?

— Még nem. De Hosten Albert hármát ígért szép labdámért. Azért sietnem kell a ketreccel, hogy elkészítsem.

S ezzel kezébe vett egy zsindelet s darabokra szelte. Ahogy faragcsált, véletlenül egy szilánk a bámuló Fred bal fülét érte.

— Az ördögbe is — szisszent fel Fred és aggodalmasan tapogatta fülcimpáját.

Tom restelkedve jegyezte meg: — Mégsem lett volna szabad szitkozódnod!

— Nem is volt ez szitkozódás!

— Még akkor is nagy gorombaság!

— Nem, még az sem!

— De bizony az!

— De ha én mondom, hogy nem, akkor nem az!

— Én meg azt mondom, hogy igen, s akkor az!

— Eh, hisz atyám is sokszor mondja...!

— De az enyém nem mondja és az jobban tudja, mint a tied!

— Az nem igaz! Az én atyám sokkal okosabb, mint a tied!

— No, azt már mégsem hinném, mert az enyém városi tanácsos!

— Az enyém pedig tanár!

Tom gondolt egyet s meg is tette. Mielőtt Fred csak sejtette volna, Tom máris orron ütötte úgy, hogy szinte szikrázott bele a szeme s nem annyira fájdalmában, mint inkább meglepetésében és félelmében hatalmasan felsikoltott.

— Meghalok, — kiabált — jaj, meghalok! — mikor pedig látta, hogy a vér mindjobban csurog az orrából, még nagyobb aggodalom fogta el.

Tom is megijedt tetteinek rossz következményétől.

— Ó Fred, igazán nem akartam neked ekkora fájdalmat okozni. Igazán mondom, hidd el!

— Hordd el magad, te gyilkos! És még szólni mersz hozzám? — rivallt rá Fred, pillanatra megszakítva fájdalmas jajgatását. — Gyilkossal semmi dolgom többé!

— Ó Fred, ne hagyd tovább folyni a véred, — kérlelte Tom — jöjj, menjünk a kúthoz.

— Nem, azért sem megyek a kúthoz, te gyilkos! Itt maradok s vérezzem el inkább, csakhogy téged fölakasszanak, amiért meggyilkoltál.

Tomban ez a fenyegetődzés s a még mindig csepegő vérnek látása iszonyú aggodalmat és ijedtséget keltett.

— Ó Fred, drága Fredem! Biz', ha így tart ez még egy kis ideig, én is azt hiszem, hogy meghalsz.

— Igazán mondd? — kérdezte Fred és elsápadt kevéssé, mivel éppen semmi kedve sem volt a halálhoz.

— Igazán, Fred. Már aggódom is, hogy veszve vagy. Pedig ha meghalsz, kihúlsz és megmerevedel, akkor egy nagy rendőr jön majd értem, nyakoncsíp és aztán fölakasztanak. — Ó, — borzasztó!

Fred azonban jobbat gondolt.

— Tudod mit? Megpróbálom. Gyerünk hát a kúthoz.

S a két fiú fölkerekedett, hogy a halálos veszedelemben a hűsítő és gyógyító vízben keressenek orvosságot.

De a víz gyógyító ereje csak nem akart hatni. Hasztalan volt minden locsolás, a vérzés nem hagyott alább. A két fiú tekintete egyre aggodalmasabb lett.

Egyszerre csak fölcillant Tom szeme.

— Tudod mit, Fred? Anna nénimtől hallottam, ő pedig a kalendáriumban olvasta, hogy akinek orra vérzik, tartsa föl kezét s akkor megszűnik.

Fred mindjárt égnék emelte jobbkarját és a vérzés mind a kettőnek legnagyobb meglegedésére észrevehetően alábbhagyott.

— Csak tartsd föl a másik karod is, Fred, akkor kétszer előbb lesz vége!

Habozás nélkül emelte föl Fred a másik karját is. Már csak gyöngén vérzett.

— Fred, hátha a lábadat is...!?

— Hogyan?

— Úgy, hogy azt is jó volna megemelned! — Tom e szavaknál hamiskásan hunyorított, amit azonban Fred nem vett észre.

— Hát hogy csináljam? — kérdezte Fred.

— Te csak támaszkodjál a kútnak, én meg majd emelem a lábadat!

Fred engedelmeskedett. Tom megragadta a kis betegnek jobblábát és mindig emelte följebb és följebb, úgyhogy Fred végre is hatalmasat sikoltott:

— Ereszd! ereszd!

— No, csak ne légy oly haragos, — csitította Tom engesztelőleg — igazán nem akartam, hogy fájjon — s közben valamicskével lejjebb bocsátotta lábát.

Érdekes volt látni, amint Fred a kútnak támaszkodva mindkét karját ég felé tartotta, mialatt szolgálatkész pajtása jobblábát is ugyancsak emelte. A vérzés elállt. Tom pedig még ebben a furcsa helyzetben is elárulta kópéságát azzal, hogy Fred lábát derekasan csavargatta.

— Jaj, jaj, jaj! — kiabált Fred — Te csúnya! — Aztán lebocsátotta kezeit és lábaival annyira rugdalódzott, hogy már Tom is jónak látta elereszteni Fred megnyomorgatott lábát.

— Veled többet nem játszom! — kesergett Fred.

— Te meg egy szót se merj többé szólni az én udvaromban! — válaszolt önérzetesen a kis háziúr.

— No és te még azt hiszed, hogy én itt maradnék ebben az ócska udvarban? — De ekkor már kinn is volt Fred az utcán!

Tom pedig újra a tyúkketrec építéséhez fogott.

III. FEJEZET.

A TILTOTT SÉTA ROSSZ KÖVETKEZMÉNYEI.

Tom már nagyon beleunt mesterkedésébe. Kiment hát az utcára, hogy pajtás után nézzon. Bosszantotta, hogy a szomszédfiúk közül egyet sem láthatott, csak Fredet, amint éppen egy papírsárkányt tartott kezében s azzal bibelődött. De mivel nem tudott ellenni pajtás nélkül, a megsértett Fredhez csatlakozott.

— Van-e már zsineged a sárkányhoz? — szólt barátságosan.

— Semmi közöd az én sárkányomhoz — volt a goromba válasz.

— Azért, mert ha nem volna, — folytatta Tom megnyerő hangon — odakölcsonőzném az enyémet.

Erre már Fred is békülékenyebb lett. Tom pedig tovább kedveskedett.

— Fred, ugye szeretnéd egyszer látni az ágyúmat?

— A te ágyúdat? Van is neked ágyúd?!

— Van hát. Tegnapelőtt kaptam. Olyan szép. Jöjj csak föl hozzánk, neked is megmutatom!

Ezzel aztán szent lett a béke. A kibékült ellenfelek vígan ugrándozva siettek föl Tom szobájába. Anna néni igen megörült, mikor látta, mennyire érdeklődnek ez iránt a hadijátékszer iránt. Lassankint azonban a víg lármát síri csend váltotta fel. A néni fölment Tom szobájába s — üresen találta. Figyelmesen nézett körül az egész házban, kivált pedig az éléskamrát vizsgálta meg gondosan, — de a pajkos fickónak se híre, se hamva. Kiment az udvarra, ott is körülnézett azon a szűk téren, de mindhiába.

— Tommy! — kiáltott aggodalmában.

— Tessék, itt vagyok!

— Hol hát?

— Idefönn!

Anna néni arrafelé emelte tekintetét, honnét a hang jött és ijedtségében fölsikoltott. Tom éppen egy padláslyukon bújt ki és már a lejtős tetőn mászott le a galambdúchoz. Fred meg a nyíláson keresztül egy dobozban nyújtotta pajtásának a galambok számára való ételmet.

— Tommy, nem jössz le mindjárt! Szent Isten! Még leszédülsz és összetöröd magad!

— Azonnal, csak megetetem galambjaimat. Légy nyugodt, néni, nem esem én le.

— Tommy, ha mondom, tüstént jöjj le!

— Kedves jó nénikém, csak még egy percig. Nem esem le!

— Tommy, ha rögtön szót nem fogadsz, akkor! — nem merete tovább folytatni, mert Tom arcán kellemes meglepetést vett észre. A két gyerek összesúgott odafönn s egyesült erővel hatalmasan elkiáltották magukat:

— Nini, a tűzoltók! Hurrál!

Egy pillanat és Tom eltűnt a nyíláson.

— Biztos azon jár az esze, hogy elmegy a tűz helyére. De egy lépésnyire sem engedem ki a házból — gondolta magában a néni.

Besietett. De sajnos! Alig érkezett a ház pitvarába, a négy fürge láb már rég leszaladt a lépcsőn. Hiába kiáltott utánuk, parancsszavát túlharsogta a szélesebben tovacsörtető gőzfecskendő zaja.

Meadow néni lerogyott egy székre és könnyek szöktek szemébe. Ha Tom tudta volna, mennyi keserűséget okozott jó szívének rakoncátlan viseletével, bizonyára nem futott volna el oly könnyelműen.

Borzasztó! Már az ebéd ideje is elközelgett, de Tom csak nem jött. Türelmetlenül tekingetett ki a szegény néni szobája ablakán, amely az utcára nyílt, hogy mikor vetődik már haza a kis kalandor. A negyedórák hosszú órákká nőttek s velük nőtt Anna néninek szomorúsága és aggodalma is.

— Kétségbe kell esnem, — szólt magában — a fiú szeret engem, arról erősen meg vagyok győződve; de boldogult édesanyjának helyét nem vagyok képes betölteni. A gyerek azt teszi, ami csak eszébe jut. Félek, hogy önfejű, makacs ember válik belőle. Istennek hála, holnap újra iskolába kell mennie, már ott sincs biztos kezekben. Harper kisasszony nagyon jól tanítja növendékeit, de Tommyval szemben ő is tehetlen.

Végre elunván a hosszú várakozást, egymagában ült le az ebédhez és evett, amennyire a bánkódás és aggodalom ezt engedte. Éppen föl akart emelkedni helyéről, amikor odakinn halk és lassú lépések hallat-

szottak. A lépések mindegyre közeledtek. Végre megnyílt az ajtó és a várva-várt Tommy lépett be rajta.

De milyen állapotban! Cipője, harisnyája olyan volt, mintha csak egy mocsáron gázolt volna keresztül; keze majdnem fekete volt a piszoktól s az utcai sár egész ruháját, sőt arcát is belepte.

Anna néni majd fölsikoltott örömeiben, hogy Tom végre előkerült, de uralkodott érzelmein és a jól kiérdemelt szigorúság hangján fogadta őt.

— Korán jön haza az úrfi reggeli sétájáról — éppen ebédre!

Tom lecsüggesztette fejét s mindjobban és jobban elpirult. Kár, hogy kalapját elhordta a szél. Zavarában most azt forgathatná kezében, így csak ujjait tördeli pirulva.

— Nem szégyenled magad?

Tom hallgatott.

— Hallod, nem szégyenled magad?

— De igen — válaszolt Tom kisvártatva.

— Arra ne is gondoljon az úrfi, hogy ma szárazon marad! Lesz a botnak dolga. Azonnal takarodj szobádba. Ma nem kapsz ebédet.

Tom megijedt. Ezek ugyan szép kilátások: bőjt, bot, verés... brrr! Itt nincs egyéb hátra, mint rohammal venni be a néni jó szívét. Az ő szíve a legjobb villámhárító az effajta veszedelmekben. Bűnbánatot kifejező arccal lépett hozzá s megragadva kezét, bocsánatért könyörgött:

— Anna néni, kérlek, bocsáss meg. Többször már nem teszem — fogadom. — Karját a jó néni nyaka köré fűzte és homlokon csókolta.

Ilyen kérlelő szavaknak és ölelésnek sohasem tudott ellenállni Anna néni.

— Szegény fiam, bizonytal nagyon fáradt és éhes vagy. Az ebédet ugyan nem érdemled meg, de mégsem tudom megállni, hogy vacsoráig éhezni hagyjalak. Mosdj meg hamarosan, húzz tiszta harisnyát és cipőt, végy tiszta gallért, ezalatt majd keresek harapnivalót számodra.

Míg a jó néni szívében a szigor és a jóság küzdöttek egymással, királyi lakomát terített föl a kis gonosznak. Tom ugyancsak megéhezett kalandjában s most derekasan hozzálátott az ebédhez.

Ebéd után kifogástalanul viselkedett: remegett atyjának haragjától, aki bizonyára értesült már tiltott sétájáról. Ennek rossz következményeit alig lehet majd egyszerű kéréssel elhárítani. Szomorú előérzete beteljesedett. Amint Playfair úr Anna néni útján értesült Tom kihágásáról, gond és harag tükröződött le arcáról. Komoly megfontolás után lehívatta magához a kis bűnöst.

— Tom, — így szólt szigorú hangon — ezúttal az illendőségnek és a tisztességnek minden korlátját áthágtad.

Tom nemigen gondolt arra, hogy mit tesz az: az illendőségnek minden korlátját átlépni, — de azt mindjárt gondolta, hogy az valami rettenetes dolog lehet s azért kétségbeesett jajgatásban tört ki.

— Hát így kell viselkednie egy fiúnak, aki haldokló anyjának azt ígerte, hogy mindig jól viseli magát? Így kell az első szentáldozásra előkészülni? Szeptemberben a maurachi kollégiumba fogsz menni s azt jól jegyezd meg, ha viseleted nem javul, akkor a jövő évben nem szabad első szentáldozásodat elvégezned. Most pedig csak tûrd el a büntetést, melyet a jó Isten mindazokra kiszabott, akik szüleiknek szót nem fogadnak. Nagyon is rászolgáltál!

Ezután egy elég zajos jelenet játszódott le, de mivel Tom lesz elbeszélésünk hőse, azért azt az örök feledésnek engedjük át.

IV. FEJEZET.

TOM BÜCSÚZIK HAZULRÓL.

Az alapos lecke, főleg pedig a fenyegetés, hogy első szentáldozását el nem végezheti, észrevehető vál-

tozást idézett elő Tom viseletében. Bár így is alig múlt el hét csínytevés nélkül, de ezek mind nagyon ártatlan természetűek voltak. Az iskolai panaszok is mindjobban gyérültek. Sőt maga Károly is észrevette a változást, pedig ő kis öccsének lelki fejlődésével ugyancsak édeskeveset törődött. Anna néni meg éppen komolyan kezdett aggódní Tom egészsége miatt.

Végre eltelt négy hónap s Tomnak el kellett utaznia. Egyik hétfő estén ünneplő ruhában és ünnepélyes ábrázattal látjuk atyjának, nénjének és Károlynak társaságában szülővárosának, St. Louisnek pályaudvarán.

Csengetyűk szóltak, jelt adva az utasoknak. A gépek dübörögtek és zakatoltak, vonatok robogtak be az állomásra és lármásan száguldtak ismét tova. A vasúti szolgálk kocsikat toltak föl-alá. Újságkihordók, szolgálk, hivatalnokok szaladgáltak össze-vissza. Hordárok óriási ládákkal és bőröndökkel törtettek a közönség között. Különféle korú, állású és nemű utasok hemzsegték a korlátok közt vagy a váróteremben vettek magukhoz egy kis ételt. Néhányan magánosan üldögélve búsongtak, mások pedig vidám csoportokba verődve élénken társalogtak. Ezt a pezsgő, forrongó életet számtalan villanylámpa világította meg.

Tomnak minden tovarobogó vonat saját útját jutatta eszébe. Talán csak most gondolt először komolyabban arra, hogy idegen földre, idegen emberek közé távozik s szíve egy kevéssé elfogódott.

— Atyám! — szólt csöndesen — jobb szeretnék itt maradni!

Az atya nevetett.

— A „szeretnék” ugyan édeskeveset számít — szólt Károly csípősen.

Tom mérges pillantást vetett a kegyetlen bácsira.

— Csak légy jókedvű, Tommy — suttogetta Anna néni és titokban egy dollárt csúsztatott markába. — Rövid tíz hónap múlva visszajössz és akkor már nagy ember lesz belőled!

A kilátás a tíz „rövid” hónapra és arra, hogy

nemsokára már nagy lesz, most elég rossz vigasz volt, de a markába csúsztatott pénzdarab annál nagyobb hatást gyakorolt reá. Mindjárt tisztában volt azzal, hogy a pénzt milyen hasznos dolgokra fogja fordítani: először is huszonöt centért jókora adag bonbont vett, más huszonötért pedig okvetlenül egy pisztolyt fog beszerezni...

Ekkor figyelmét különféle nagyságú, idősebb és fiatalabb fiúkból álló csoport vonta magára. Csodálkozva nézte a vidám csoportot. A nélkül, hogy hosszabb ideig gondolkozott volna, odafordult egy fiúhoz, aki körülbelül egykorú lehetett vele.

— Nos, mi történik itt? — kérdezte.

Válasz helyett a fiú megállt és tetőtől-talpig végigmérte tekintetével a kérdezőt.

— Te is közénk tartozol? — kérdezte végre.

— Én? Közétek? Már hogyan?

— Nem Maurachba jössz te is?

— Maurachba? — szólt Tom meglepetten — hát ezek mind Maurachba mennek?

— Természetesen!

— Bravó! Hisz a dolog végre nem is oly rossz, mint ahogy én gondoltam. — Mondok valamit: Legyünk jóbarátok. Nevem: Playfair Tom. — Hát a tied?

— Harry Quip — volt a válasz.

— Nesze cukor, Harry, egyél — szólt Tom és oda-nyújtotta a cukordobozt.

Harry meggondolás nélkül nyúlt bele és ezzel a baráti szövetség meg volt pecsételve.

E közben kedves külsejű úr közeledett hozzájuk, aki a világi papok ruháját viselte: a páter volt az, aki az utazás közben a növendékekre felügyelt. Harry megemelte a kalapját s arca egyszerre elkomolyodott.

— No, Harry, ki ez a fiatal barátod?

Tom érezte, hogy a papnak szeme, akit Harry oly tisztelettel teljes komolysággal köszöntött, arcára tapadt s elég kellemetlenül érezte magát. Hamarjában még egy darab cukrot akart lenyelni, de ez nehezen

sikerült neki, mert a cukor torkán akadt és majd megfulladt.

— Ez, Páter, Playfair Tom — mondá Harry.

— Ah úgy! Akkor ez az a bizonyos, aki a tűzfecskendő körül szokott forgolódni?

— Csak vagy négyszer-ötször tettem meg, főtisztelendő úr! — felelt Tom csendes hangon.

— És aki a háztetőkön kergetődzik? — folytatta a Páter.

Tom csak nehezen tudta kinyögni:

— Bizony, többször már nem teszem meg.

A Páter nevetett, kezét nyujtott az új növényeknek s meghagyta mindkettőjüknek, hogy a kocsiban, amelyet kijelölt, idejekorán helyről gondoskodjanak, s aztán elsietett, hogy a gyermekek ládái körül szorgoskodják.

— Ki volt ez? — kérde Tom.

— Páter Timmen, vezetőtanárunk.

— Vezetőtanárunk? Mi az?

— Ez annyit jelent, hogy felügyel arra, hogy jól viseljük magunkat; szükség esetén pedig botot is használ.

— Juj! — szepegett Tom. — De hiszen nem látszik oly kegyetlennek?

— Az mellékes! De várj csak, ha egyszer elővesz, tudom, óra hosszat fogod érezni a nyomát!

Tom megijedt.

— És gyakran kapnak ott verést? — volt a legközelebbi sürgető kérdés.

— Én például tavaly mindennap kétszer kaptam — felelt Harry. Igen nagy megerőltetésébe került neki, hogy ehhez a rettenetes hazugsághoz komoly képet mutasson, mert észrevette, hogy Tomon mily félelem vesz erőt.

— Ha elég ostoba hozzá, hogy elhiggye, — gondolta magában Harry — majd mondok én neki különbekezt is!

— Harry, — szólt Tom — ezt én nem bírom. Gyere, szökjünk el már most. Senki sem ügyel ránk.

Van egy kevés pénzem, abból megélünk. Ha elfogy, felcsapunk újságelárusítónak.

Harrynak eszeágában sem volt, hogy Tomot kétségbeesett tervében megerősítse.

— Ó, annyira mégsem kell félned, — vigasztalta őt — a mellett azért kijut ám a tréfából is.

— Abban én semmiféle tréfát sem látok, ha napjában kétszer elpáholnak.

— Lehet, hogy te sohasem kapsz verést. Tudod, én nagyon rakoncátlan voltam s bizony, a rakoncátlanoknak bőven kijár a verés.

Harrynak nyílt, jókedvű arca volt a legjobb tanú rá, hogy szavából egy szó sem igaz, de Tom erre nemigen figyelt. Egészen elfogta a félelem, hogy Maurachban őt alighanem a rakoncátlanok osztályába fogják sorozni s majd azoknak sorsában kell osztoznia. Éppen előbbi tervéhez akart visszatérni, mikor nevét hallotta kiáltani.

— Mindjárt jövök — szólt Harryhoz. — Addig, kérlek, foglalj le egy helyet számomra is a kocsiban. Ezzel elstetett, hogy övéinek „Isten hozzád”-ot mondjon.

— Kedves Tommy fiam, — szólt Playfair úr megragadva Tom kezét — jó kezekbe kerülsz. De a pátérek nem tehetnek meg mindent. Magadnak is sokat kell tenned. Sok, nagyon sok fiú közé fogsz jutni. Javarészüik jó, vagy legalább is nem romlott, de a rosszaktól nagyon óvd magad, mert egyetlenegy rossz fiú minden jót elronthat, amire a pátérek megtanítanak. Tommy, ne feledkezzél meg édesanyádról! Mit kötött leginkább szívedre halálos ágyán?

— Hogy első szentáldozásomra jól készüljek elő — felelt Tom csillogó szemekkel.

— Tehát tartsd meg azt! Sok pontban kell még javulnod. — És itt van egy kis pénzmag, hogy jóbbkedvű légy az úton; de ne költsd ám el egyszerre az egészet.

A szigorú atyának jóságától mélyen megindulva

vette el Tom az ötdollárost, amikor pedig atyját megölelte, megcsókolta, őszintén mondá:

— Igen, atyám, megtartom mind, amiket mondtál.

Ekkor Anna nénihez fordult. A jó néni nem tudta elfojtani csendes zokogását.

— Isten áldjon meg, édes fiam — szólt sírva. — Aztán minden héten írj ám! Reggel, este imádkozni fogok érted, amíg csak távol leszel. — Ezzel átnyújtott neki egy kis kosárkát, mely telve volt Tom legkedvencebb nyalánkságaival.

— Néni, — szólt Tom meghatottan — én annyiszor voltam szófogadatlan, te pedig oly jó vagy. De majd ha visszajövök, akkor engedelmesebb és jobb leszek.

Még Károlyt sem hagyta megilletődés nélkül a búcsúzás. Egy szépen bekötött könyvet nyomott kis öccsének markába, melyben egy képtelenségig merész vonásokkal rajzolt ifjúnak leghihetlenebb kalandjai voltak megírva s ezzel vége volt a búcsúzásnak.

— Kansas City felé beszállni — kiáltott egy harsány hang.

— Ez neked is szól, Tom — figyelmeztette az apa. Mindnyájan a jelzett vonat felé iparkodtak. Még az út közepén eléjük jött egy markos néger és sietésre nógatta őket. Végre Tomot minden teketória nélkül felkapta széles vállára és beemelte a kocsiba, melyből számtalan ifjú arc kandikált kifelé, egy részük vígan, mások kissé szomorúan.

Az amerikai vasúti kocsik nem olyanok, mint az európaiak. Nincsenek válaszfalak által külön fülkékre osztva, hanem mindegyik kocsi egyetlen hosszú terem-ből áll.

Tomnak nem volt kilátása, hogy ablakhoz juthasson és utolsó „Isten hozzád”-ot intsen övének s azért Harryt kereste tekintetével. Harry megpillantotta barátját:

— Ide hozzám, Tom — kiáltott, s magához intette Tomot a fönntartott üres helyre.

A vonat megindult. A növendékek három hatalmas „hurra”-t kiáltottak búcsúzásul.

— Ezt szeretem — szól Tom, amint kényelmes ülőhelyére ereszkedett.

— Ugye pompás? — hagyta rá Harry és elővett egy cigarettát s megkínálta vele Tomot:

— Nem gyujtasz rá?

Tom tagadólag intett.

— Köszönöm, nem.

— S miért nem?

— Megmondom. Egynéhányszor szíttam a padláson, de mindig rosszul lettem tőle s azért nem szívok szívesen. Ha meg is tenném, akkor is azért tenném, hogy nagynak nézzenek, azt pedig utálom.

Ez volt Tom leghosszabb beszéde, melyet most tartott s ez nem is tévesztette el hatását.

— Jól teszed, Tom — helyeselte Harry. — Ily beszéd után még jobban tetszel nekem. — Magam szívesen szívok, de tudom, hogy azoknak a kis tacsókknak a fele, akik szívnak, csak azért szí, hogy nagynak tartsák őket.

— Én szívesebben vagyok kicsiny, mint nagy — szól Tom.

— Már miért?

— Hát csak azért, mert egy felnőttnek beretválkozni kell s mindig tiszta ruhában kell járnia. Játszania már nem szabad s az utcán sem ehetik cukrot — és sok mást nem tehet, amit én szeretek!

— Ez bizony igaz — hagyta rá Harry.

— No meg mindig olyan kemény cylinderben járnak s hosszú nadrágot hordanak. Sőt egyeseket még börtönbe is zárnak.

— Igaz, — erősítgette Harry — s ami eleinte legtöbb gondot okoz nekik, hogy bajuszukat növeszténőgassák.

Mindketten befejezettnek tekintették ezt a tárgyat.

— Hogy van az, Harry, hogy e kocsiban csak fiúk vannak?

— Azért, mert csupán számunkra van fönn-tartva.

— Hát akkor ezek itt mind Maurachba utaznak?

— Természetesen. Különben P. Timmen nem eresztette volna be őket.

— De hiszen egész nagy fiúk vannak köztük.

— Itt csak néhányan vannak közülük, mert a nagyobbak mindig a kocsi másik felét foglalják le.

— És ezeket itt mind ismered?

— Nem. A nagyok közül csak keveset ismerek, inkább a kicsinyekkel törődöm.

— Ki az itt mögöttünk, aki úgy felgyűrte gallérját, hogy a füle is benn ül? — Úgy szí, mint egy török basa.

— Csizmatalp Jancsi — volt a válasz.

— Kicsoda?

— Csizmatalp. Tudod, ez a csúfneve. Mondhatom, igazi töklilkó.

— S az ott azzal a mopszliorral, meg avval a félelmetes nagy szájjal, akinek úgy a képébe lóg a sárga haja?

— Az ott Grün, a Pokróc Ádám.

— Pokróc Ádám?

— Igen. Az igazi neve Grün, de majd mindig Pokróc Ádámnak hívjuk, mert nagyon esetlenül viselkedik mindenütt. Gondolom, ő is elég jó firma lehet.

— Hát Maurachban mindenkinek van csúfneve?

— Itt mögöttünk ül egy, akinek nincsen.

— S azt hogy hívják?

— Pech; s az bizony jobban illik rá, mint akár-micsoda csúfnév.

— Hát az az öt szép fiú ott túlfelől, akik olyan bátortalanul tekintenek körül? Úgy hasonlítanak egymáshoz, akárcsak testvérek volnának.

— Azok újak.

Ez a kis csoport fölkelte Tom kíváncsiságát. Harry rövid felelete nem elégítette ki s azért feléjük közeledett, hogy közelebről szemügyre vegye őket.

Odaállt közvetlen közelükbe s vizsgálódó tekin-

teével egymásután végigmérte őket, minek következtében a félénk gyermekek még nagyobb zavarba jöttek. Tom ekkor beszédbe elegyedett velük:

— Halló! — ti is velünk jöttök?

A legközelebb álló, egy körülbelül tizenkét éves fiú, bátortalanul köszöntötte Tomot:

— Jó estét, uram!

— Én nem vagyok úr, én csak fiú vagyok. Nevem Playfair Tom. Hát a tied?

— Jahn Sándor — volt a válasz.

— Teringettél! Öt Jahn? Nincsenek ikrek köztetek?

— De igen, Harry és Willy ikrek.

— S ti hárman megint hármas-ikrek vagytok? — kérde Tom nevetve.

— Sajnos, nem — válaszolta élénken Sándor, akit Tomnak viselkedése tréfára hangolt.

— No jó, Isten veletek! — mondta Tom és ismételten végigmérve a fiúkat tekintetével, visszatért helyére Harry mellé.

A vonat már régen maga mögött hagyta azt az óriási hidat, mely a Mississippit átszeli és a végtelen prériken száguldott. Koromsötét volt s az éjszakának sejtelmes föntségét még inkább emelte az a kevés számú villamoslámpa, melyek hosszú időközökben tűntek föl a vonat mentén s hirtelen bevilágítván a kocsí ablakait, rögtön eltűntek.

Tom újra fölvette a megszakított beszélgetésnek fonalát.

— Maurach nagyobb, mint St. Louis?

— Ó nem, sokkal kisebb.

— S a vonat megáll ott?

— Persze, hisz' ez az egyedüli állomás itt s mi Szószállomásnak hívjuk.

— Miért?

— Mert a kollégiumban nagyon sok mártást eszünk.

— Ügy! Hát nincs elegendő hús?

— Hahaha — hiszen néha húst is kapunk; sőt

karácsonykor és újévkor még egy kis pástétomot is.

Harry újra elemében volt.

— Szörnyűség, — jajgatott Tom s keze önkénytelenül is gyomra tájékára tévedt; — hát különben mit kaptok?!

— Kenyeret annyit ehetik mindenki, amennyi csak beléfér.

— De legalább szabadidő van gyakorta?

— No, nem olyan nagyon gyakran s akkor is egy szűk kis udvarban kell szoronganunk, ahol az ember minduntalan másnak a lábára hág.

— Azt bizony nem teszem! Amint senki sem látja, kifutok az utcára, ott játszom vagy cukrot veszek és csak ebédre jövök haza.

— Igen ám, majd ettől is elmegy a kedved. Ha a vezetőtanár rajtacsíp, aztán tanulhatsz verset két óra hosszat a szoba sarkában.

Tom mélyen felsóhajtott. — Itt már végeszakad az én tréfáimnak — mondta kétségbeesetten.

— No, azért egyszer-másszor tréfára is van alkalom.

— Igen? S mikor? — kérdezte Tom megkönynyebbülve.

— Néhanapján elmegyünk sétálni párosával, hosszú sorokban, a menet elején megy egy páter, a végén pedig a másik s így masírozunk vagy három óra hosszat addig, amíg a kicsinyek nem tudnak lábukon állni. Ekkor leülünk s pihenünk vagy öt percig s aztán visszatérünk.

— S szabad menet közben beszélgetni?

— Már hogy lehetne beszélgetni, ha az embernek lélekszakadva kell rohannia?

— S te azt akarod velem elhitetni, hogy öt percnyi pihenés után mindnyájan újra képesek menni?

— Azt nem mondtam.

— Vagy hogy egyszerűen ott hagyják őket feküdni?

— Azt sem mondtam. — Ilyen alkalommal mindig egy hatalmas szénásszekér jön utánunk s ha

valaki már nem győzi a gyaloglást, akkor arra dobják fel; de akkor már igazán holtfáradtnak kell lennie!

— Ügy — szól Tom kis megfontolás után — s ti ezt tréfának mondjátok?

— Természetesen, mégpedig ez az elsőrangú!

— Akkor ti még a temetést is jó tréfának tartjátok?

— Hát bizony az is elég jó tréfa. Valahányszor egy fiú meghal, úgy aznap este nem kell tanulnunk. S ez bizony elég kellemes dolog.

— S gyakorta halnak?

— Nemigen. Sokkal kevesebben, mint mi szeretnénk.

— S aztán micsoda betegségben halnak el?

— Az egyik ilyenben, a másik olyanban. Rendesen a páter Timmen egy hatalmas bunkós bottal fejbekölíntja őket — s akkor már aligha húzzák sokáig.

Tom felugrott.

— Vond vissza ezt a hazugságot! — kiáltotta haraggal.

— Mit vonjak vissza? — kérdi a meglepett jóbarát, hasonlóan felemelkedve.

— Te engem lóvá akarsz tenni. Vond vissza, különben...

— Jól van, visszavonom. Csak tréfából mondtam, kissé föl akartalak bosszantani. Maurach nagyon szép hely, nem kell semmitől sem tartanod. Te verést sem fogsz kapni, mert csak azok kapnak ki, akik lusták és rakoncátlanok. Gondolom, te nem vagy egyik sem, hisz te még cigarettázni sem akarsz.

— S nem szabad ott senkinek szívnia? — kérdezte Tom vigasztalódva.

— A házban senkinek, Tom — felelte Harry.

A vonat éppen megállt s mivel mindketten változatosság után sóvárogtak, kimentek a kocsí folyosójára s körülnéztek. Ott állt egy konduktorlámpás, melynek gazdája leszállt, hogy valamit közöljön az állomásfőnökkel.

— Harry, — kezdé Tom — ezzel a lámpással
nagyyszerű tréfát csinálhatunk.

— No, mit?

— Konduktort játszunk.

Harry hátranézett a kocsiba. Már tízóra volt s
legtöbben elfáradva a nap izgalmaitól mélyen alud-
tak.

— Nemigen lehet, — vélekedett — már mind-
nyájan alusznak.

— Annál jobb. Gyere csak!

Kezébe vette a lámpást, bement a kocsiba, csen-
desen odalopózkodott egy mély álomba merült fiúhoz s
orra elé tartotta a lámpást.

— Kérem a jegyet! — kiáltotta lehető legmélyebb
hangján.

— Nincs nálam, — szepegett a fiú föltápáskodva
s álmos szemét dörzsölve — a páter Timmennek ad...

Csak most pillantotta meg a lámpás mögött az
ismeretlen kópénak nevető arcát s haragra gyúlva
csapást mért feléje öklével.

Tom ösztönszerűleg tartotta maga elé karját s
megfeledkezett arról, hogy egyik kezében a lámpást
tartja. Raccs... eltört a lámpás, vastag üvegje cső-
römpölve hullott szét a padlón s Tomnak csak a
behorpadt lámpatartó maradt kezében.

A két kis konduktor zavarodottan nézett egy-
másra.

— Tegyük vissza ezt az ostoba jószágot a folyo-
sóra — mondá Tom.

— Természetesen; csak minél előbb — hagyta rá
Harry.

De fájdalom! Legnagyobb ijedtségükre a néger
kalauz már beszállt.

— Fiatal urak, — kezdte nyers hangon — ki
vitte el lámpámat a folyosóról? — Nagy, fehér szem-
golyói félelmetesen forogtak üregükben s ez fekete
arcát még ijesztőbbé tette.

— Én vittem el, — felelte Tom bátran szeme közé

nézve a fekete legénynek — itt az a rongyos jószág, ügylátszik felrobbant.

— Szent ég, — lármázott a konduktor — egészen tönkre tették s most elkergetnek majd a szolgálatból. Maga semmiházi, mit csinált az én lámpámmal?

Persze, hogy Tom még nem tudta, hogy a Szentírásban az áll, hogy a szelíd beszéd lelohasztja a haragot, azért hát csak a maga módján látott hozzá az engeszteléshez. Zsebébe csúsztotta kezét és így szólt:

— Jó barátom, ne haragudjék már. Itt egy kis cukor...

— Egye meg maga a cukrát, mit csináljak vele? Ha rögtön meg nem fizeti a lámpámat, hát feljelentem az igazgatóságnál. Csak nem vagyok bolond, hogy itt szégyenszemre maga miatt elcsapjanak!?

— No hát, mennyibe kerül az a jószág? — kérdezte Tom kissé már megszeppenve.

A vigyorgó szerezcsen 5 dollárt kért s úgy fogai között, de mégis elég hallhatóan mormogta: — hisz úrfival van dolgom.

— Adok érte 50 centet!

— Hát egészen tönkre akar tenni?

— No jó; hát adok érte egy dollárt. Nos, mit szól hozzá?

— Nem lehet, édes ifjúr, nem lehet. Két dollárnál alább nem tehetem.

— Másfél dollárt fizetek, de egy garassal sem többet!

— Isten neki, legyen... s vigyorogva odébbállt, hisz jóval többet zsarolt ki a szegény gyerektől, mint amennyit a lámpa megért.

P. Timmen azonban meghallotta a lármát s a kocsí másik vége felől lassan közeledett.

— Quip és Playfair, feküdjetek le s aludjatok már. Ne zavarjátok a többi. Vagy nem tudtok vesztég maradni?

— Már amúgy is oda a jókedvem — vetette oda Tom bosszús hangon.

— De meg az enyém is — mondá Quip.

Ledőltek hát mindketten a kocsi párnáira s nem-sokára az igazak álmát aludták.

Mikor kora reggel felébredtek, P. Timment ott látták közelükben. Az igazat megvallva nemigen örültek a kiváló megtiszteltetésnek, hisz' így nem nyílt alkalmuk, hogy „valami okosat” kezdjenek.

V. FEJEZET.

„ITT VAGYUNK.”

— Hajolj csak ki, Tom, nézd, a Pani-folyó hídján robogunk.

— Eh, hisz ez csak holmi piszkos patak.

— No persze, hogy most csak ilyen; de várj csak, míg egyszer alaposan megárad, majd másként fogsz akkor beszélni. Bizony elhiheted, nem hiába építették ily hosszúra a hidat.

Amint Tom kíváncsian kikandikált a kocsiablakon, az erős légáram egyszerre csak lesöpörte fejről a kalapot a folyóba. Bosszankodva kapta vissza fejét.

— Mégis csak drága ez az utazás — dörmögte mérgesen. — Már csaknem minden pénzem ráment. Huszonöt centbe kerültek a bonbonok. Egy dollárt s tiz centet adtam az állomáson nyalánságért s ráadásul csak a gyomromat rontottam el vele. Másfél dollárt vitt el az az átkozott lámpa tegnap este, — most még a kalapomnak is búcsút mondhatok.

— Ugyan mit, a kalapod miatt ne aggódj — szolt közbe Harry vigasztalóan. — Intézetünk nincs messze a Pani-folyótól, mindjárt holnap idesétálhatunk kalapodért. — De vigyázz, Tom, mindjárt itt vagyunk. Nézd csak! — Látod azt a fehér kerítést? — Az már a mi kertünk sövénye. Szedd össze holmidat. — Rög-tön leszállunk. A vonat csakis miattunk áll meg itt, hogy ne kelljen aztán az állomástól visszaballagnunk.

A fiúk mindnyájan izgatottan készülődtek, hogy

kiszálljanak. — Pár percre rá a vonat nagy négyemeletes házzal szemben állt meg. Hatalmas kert terült el a ház előtt. A bejáratnál már ott tolongott egy sereg fiú, akik előbb érkeztek meg.

Harsány „Hurrá!” kiáltásokkal üdvözölték egymást a növendékek s a sok ölelkezésnek, kézszorításnak vége-hossza nem volt.

Harryt nyomban körülvették ismerősei s barátai s alig győzte a feleletet, annyi ezer meg ezer kérdéssel rohanták meg.

Tom kíváncsian, szemlélődve jártatta körül szemét a nyüzsgő csoporton, hisz ő ilyet még sohasem látott. No, meg aztán az atyák hosszú, fekete reverendája és háromágú birétuma (papi főveg): ez már teljesen új dolog volt előtte.

— Jöjj, Tom, — szól Harry, midőn végre megszabadulhatott üdvözlőitől — elvezetlek P. Middletonhoz. Ő lesz a mi vezetőtanárunk. Már különben is szoltam neki rólad. — Ezzel kézen fogta Tomot s az új előjáróhoz mentek.

— Péter kérem, ez az a fiú, akiről az imént beszéltem. Playfair Tom a neve, St. Louis-ból való.

A jó péter barátságosan mosolygott s megfogta Tom remegő kezét, miközben látható kedvteléssel jártatta végig szemét Tom gömbölyded orcáján.

— Eleven gyerek vagy ugye?

— Nem nagyon — felelte Tom a lehető legszelídebben.

— Harry, nem fog még rajtad is túltenni?

— Az idén csakugyan jól fogom magam viselni — ígérte Harry kissé elpirulva.

— No jó, Harry, — de most már gondoskodjál pajtásodról, vezesd őt fel az épületbe. — Amott pár félénk ujoncot látok ácsorogni; szegények, azt sem tudják, mihez kezdjenek. Isten veletek, hisz' majd még beszélünk. — S ezzel az öt Jahn-testvérhez sietett.

Tom és Harry a kerten át az épület felé siettek.

— Miféle épület ez a hosszú, alacsony faház itt jobbra tőlünk?

— Ott vannak a betegek, ez a mi kis kórházunk. Ha megbetegszel, te is odakerülsz; ott majd kigyógyítanak. Mondd csak, nem szép épület?

— Valóban, pompás élet lehet ott benn!

— Van is ám! Csak az a bökkenő a dologban, hogy mihelyt ismét jóízűen kezdi valaki falatozni vajaskenyerét, hát nyomban szépen ki is teszik a szűrét. Pedig de jó volna ott néhanapján elnyújtózkodni! — Ebben a nagy házban laknak a páterek. Ott pedig, ahol azokat a szép festett üvegablakokat láthatod, ott ni, arra nézz! látod? ott van a kápolnánk. No, de most már jöjj erre balra, itt van a mosdóterem. Siess, mosakodjunk meg, még mielőtt az ebédre csöngetnek.

— Hát amott a második emeleten, ahol az a fiú áll az ablakban, ott mi van?

— Az a mi tanulószobánk. Felette pedig az egész emeleten hálótermek vannak. Ebédlőnket majd akkor mutatom meg, ha enni megyünk. — No de most már jöjj végrel!

Tágas udvaron haladtak végig.

— Ez a mi játszóterünk, látod!

— És valamennyien itt mulatnak?

— Dehogy, itt csak mi, fiatalabbak játszunk, a nagyobbak pedig ott a ház mögött, azoknak nagyobb terük van. Mert tudod, — magyarázgatta Harry — mi sohasem vagyunk együtt a nagyokkal, csak a kápolnában. — De kérlek, siess már, hogy helyet kapjunk a mosdóteremben még mielőtt valamennyien betódulnának.

Hatalmas terembe léptek, melynek falain köröskörül 120 mosdószekevény volt elhelyezve. Szappant, törülközőt, kefét, mindent készen találtak. Itt-ott meg is látszottak a használat nyomai, — legalább erre mutatott az a nem éppen példás rend, melyben e szerek összeviessza feküdtek.

Ceruzával s jegyzőkönyvvvel kezében állt ott egy páter az ajtó közelében s minden belépőnek kijelölte

a maga számát s helyét, melyet aztán az egész esztendőben meg kellett tartania.

— Jó reggelt, P. Scott! — hangzott Harry vidám üdvözlése.

— Ah, Harry, hát te megint itt vagy?

— Igen, Páter, olyan vagyok, mint a rossz pénz, megint csak visszakerültem. Nem tudok elveszni.

— No, talán már mégis különb vagy valamivel, mint a rossz pénz. Egyébiránt Isten hozott. Ki az ott melletted?

— Playfair Tom. Páter kérem, nem tarthatnám meg ismét a tavalyi helyemet itt a sarokban? S nem lehetne Tom a szomszédom? Hiszen még egészen idegen. Kivülem senkit sem ismer — egészítette ki magyarázatképen.

P. Scott mosolyogva bölintott fejével s megsimogatta Tom göndör fürtjeit.

— Köszönöm, Páter — felelte Harry megörülve s odavezette Tomot a 29-es számhoz. — Látod, ez az én szekrényem s itt mellettem, a 30-as szám, ez a tied.

Úgy látszott azonban, hogy Tomnak nem volt ínyére a szűk hely.

— Úgyan, ez a csöpp szekrény nekem nem elég!

— Ejha! Hát neked mindjárt egész uszoda kell, hogy megmosakodhass?

Tom ez utóbbi szavakat már nem hallotta. Egyenesen P. Scott felé sietett.

— Páter, nem kaphatnám meg még a 31-es számot is?

— Miért? A 30-as talán nem tetszik neked?

— De igen... hanem hát én két szekrényt szeretnék!

— Kettőt?! — S vajjon miért?

— Hogy könyveimet s egyéb holmiaimat bele-rakhassam.

— Légy nyugodt, Tom, kapsz majd külön asztalt fenn a tanulóteremben, azon majd elférnek könyveid.

— Igen? — No, akkor jól van.

Megelégedetten tért vissza Harryhoz, aki tágra-nyílt szemekkel nézte végig a jelenetet a Páter s Tom között.

VI. FEJEZET.

GRÜN TYÚKSZEMEI.

A mosdóterem csakhamar megtelt. Minden pillanban új meg új alakok bukkantak elő. Egyesek félénken, tétovázó tekintettel léptek be, meglátszott rajtuk, hogy ujoncok. Mások nyugodtan, határozottan. Sőt voltak olyanok is, — persze a régiek között — akik mindjárt eleve meglehetősen rakoncátlan magaviseletet tanúsítottak. Ez utóbbiak mindjárt megragadták Tom figyelmét.

— Te, — súgta oda mindjárt Harrynak — mondd csak, kik azok ott, akik úgy kiabálnak? Úgy viselkednek, mintha bizony ők volnának az urak e házban.

— Néhány régebbi növendék. De halkabban beszélj, hogy magadra ne vond figyelmüket. Nagyon szeretik az ujoncokat bosszantani.

— Tel Hát ezek a régebbiek mind ilyfajta legények?

— Oh dehogy, például már én nem — mondá Harry hamiskás mosollyal. — Hanem épp ott legénykedik egy, Grünnek hívják, azzal még meggyülhet a bajod. Nézd csak, hogy jár már megint a szája!

— Melyik az?

— Amott ni, — 10 számmal lejjebb.

Tom odapillantott.

A szorgos vezetőtanár e pillanatban éppen a terem másik végén foglalatoskodott. Hamarosan fel akarta hát Grün használni az időt, hogy elmesélje, miként csapta be „öregét”, — mint a neveletlen fickó édesatyját címezgette. Közben-közben gúnyos élceket

eresztett meg az ujoncokra, a „gólyák”-ra,* amiért oly félszegen és idegenszerűen viselkedtek.

Gyorsan rendbe szedte öltözetét. Haját homlokára simította, hogy szeplőit kissé eltakarja. Ezután odaállt a terem ajtajának közelébe s azon mulatott, hogy a küszöbön átlépő ujoncokat piszkálta.

Most Harry és Tom közeledtek az ajtóhoz. Grүн arcán már előre felcsillant az öröm, hogy ismét neki-eshetik majd egy tapasztalatlan „gólyá”-nak. Harry mint ismerős, bántatlan maradt. De mikor Tom akart az ajtón kilépni, hirtelen előrenyújtotta lábát, hogy rajta keresztülbukjék. Csakhogy ez egyszer kissé elszámította magát, mert ugyanabban a pillanatban rettenetesen feljajdult.

— No, mi baj? — kérdezte Tom, nyugodtan tovább haladva s csak a fejét fordítva kissé hátra — talán ráhágtam a tyúkszemedre? Tyhű, de rettenetes hosszú lábujjaid lehetnek, hogy egészen idáig elnyúlnak.

— Te ügyetlen tacsból! — nyögte ki Grүн fájdalmas hangon — legalább is őt tyúkszememet tipor-tad le.

Tom megállt s lehető legkomolyabb arcot vágott.

— Jaj de kár, igazán sajnálom. No de sebj, vigasztalódjál. Sokat tojtak az idén a tyúkok amúgy is; majd lesz kis csibe elég. Aztán, ha még vársz egy kicsit, lesznek tyúkok is, jut egy pár tyúkszem neked is. Csak türelem, tudod, az tyúkszemet terem.

Harry már nem tudta magába fojtani a nevetést s nagy hahotával követte Tomot. De ő teljesen nyugodtan s egykedvűen haladt tova. Grünt ott hagyták a faképnél.

A mosdóteremmel szomszédos volt a tornaterem. Ide tértek be az új pajtások s leültek egy padra, hogy megvárják az óhajtott csengettyűszót, mely az ebéd elérkezését jelezte.

Nem sokáig tereferéltek itt békében. Grүн férkő-

* Gólyáknak gúnyolják az ujoncokat.

zött egyszerre csak közelükbe. Lesve-leste ugyanis az alkalmat, hogy a vezetőtanár távollétében Tommal ismét összekerüljön. Megállott tehát a paddal szemben, kezét csípőre tette — mert ezt az állást roppant fenségesnek, hatásosnak tartotta — s kihívóan végigmérte Tomot. De ez, mintha csak észre sem vette volna, ügyet sem vetett rá. Mikor Grün látta, hogy kihívó állásával semmire sem megy, más módon kötött bele.

— Hallod-e, csupa olyan magadfajta lurkók teremnek nálatok?

— Tudom is én — hangzott a válasz. — De ha annyira szeretnéd tudni, hát majd megkérdem. Ma vagy holnap amúgyis kell hazairnom, hát majd tudakozódok.

Négy félénk ujonc guggolt a közelükben. Szemük szomorúan a messze távolban — otthon — merengett, de erre a feleletre kissé mégis elnevelték magukat. Grün sujtó villámokat lövelt feléjük szeméből, erre rögtön ismét visszaestek a merengésbe. Grün meglepéssel látta, hogy szemei hatalmával győzött. Bár Harry is nevetett, de hát neki mint ismerősnek, ehhez már joga volt, — legalább Grün megengedte.

Grün ismét végigmérte Tomot megvető s lesujtó pillantásokkal s fitymáló hangon kérdezte:

— Öcsém, hogy hívnak?

Tom mutatóujját orra hegyéhez érintette, mintha gondolkoznék.

— Komolyan nem jut eszembe. Ekkora hőségben mindig gyengül emlékező tehetségem. De hát nem is csoda, rettenetesen hosszú a nevem. Öt percig tartott legalább, míg a tanító az iskolában egyszer is kimondta.

Harry és a többiek hangosan kacagni kezdtek.

— Azt hiszed talán, hogy szellemes vagy? — szolt Grün nehezen fékezve dühét.

— Meg vagyok róla győződve, hogy mulatságosak tréfáim. Otthon legalább valamennyien ezt mondták s temetésre sem vittek el soha magukkal, mert attól tartottak, hogy mókáimmal mind megnevettetem.

— Ó, te tökfilkó!

— Na, azt már mégsem hiszem, hogy csakugyan olyan tökfilkó volnék. Legalább is annyi jutalmat kaptam már az iskolában, mint te.

— Hallgass, mert majd letorkollak! — kiáltott Grүн. Dühösen felgyürközött s felemelte csontos ökleit.

— Ja persze, ha verekedni akarsz, akkor jobb lesz, ha elhallgatok. Mert ha csakugyan le akarsz torkolni s a szájamba dugnád szurtos kezedet, hát holtomiglan hányásingereim volnának.

Dörgő nevetés követte Grүн ez újabb vereségét.

— Gyáva!

— Te vagy!

— Te alávaló!

— Köszönöm, viszont!

— Te számár!

— Fogadd hódolatomat! — Mesterem vagy!

Ezt már nem tűrhette el Grүн, nekirontott Tomnak, — de Harry visszatartotta.

— Elég volt, hagyd abba, Grүн. Keress magadnak akkora legényt, mint te vagy. Kicsinyeket elpáholni nem dicsőség.

— Quip, eressz el, mert téged ütlek!

— No, csak rajta, azt meg is kéne próbálni! Tőled még nem ijedtek meg.

Hirtelen meghunyászkodott Grүн. Felkapaszkodott egy nyujtóra s ott himbálódzott: P. Middleton alakja tűnt fel az ajtóban.

Nemsokára megszólalt a csengetyű, mely ebédre hívta a növendéksereget s így Grүн haragját amúgy melegében ki sem elégithette.

— No Tom, te ugyan megadtad neki, de hát úgy kell neki; benned legalább emberére akadt. Mondd csak, hol tanultad te ezt?

— Otthon sokat veszekedtem nagybátyámmal s úgy hozzászoktam már, hogy e féle apróbb gyerekségeknek jóformán oda sem nézek!

— De annyit mondok, Tom, most szedd össze

magad, mert Grün minden bizonnyal bosszút forral. Ha egy markos legény van közeledben, nincs mitől tartanod. De ha egyedül kerülsz a szeme elé, hát bizony megjárhatod.

VII. FEJEZET.

KÉPEK AZ INTÉZET ÉLETÉBŐL. — GRÜN.

Az ebédlőben P. Middleton mindegyiknek kijelölte a maga helyét. Tíz asztal, egyenként tizenkét terítéssel állott a teremben. Harry és Tom különböző asztalokhoz kerültek.

Ebéd alatt nem történt semmi különös dolog. Imádság előtt még P. Middleton azt hirdette ki, hogy ebéd után valamennyien vezető tanárunk szobájába menjenek. Itt megtudják, melyik osztályba kerültek s egyúttal szükséges könyveiket is megkapják.

Nagyon megörült Tom, mikor megtudta, hogy Harryval egy osztályba került. Ez még csak elemi, előkészítő osztály volt, hol még nem kellett a latin nyelvvel bibelődnie. Ezt az osztályt ott „Rudimenta”-nak hívták. S mivel egyszerre jöttek be a tanulóterembe, hát sikerült egymásmellé kerülniök.

— Tom, ennek már igazán örülök, hogy nemcsak osztálytársak lettünk, hanem még szomszédok is. De megállj csak! — tette hozzá Harry fontoskodó arccal — mikor oda voltál könyveidért s én vártalak, fülembbe jutott valami. Tudod-e már, mit tervez Grün ellened?

— Nem én! Ugyan mit?

— Hát azt, hogy mihelyt alkalma nyílik, papírdarabot akar a hátadra tűzni, melyre ezt írta: „Üssetek, hisz' bolond vagytok!”

Tom megállt egy pillanatra s gondolt egyet:

— Te Harry, ha csakugyan megkísérelné, hát tegyünk úgy, mintha semmit sem gyanítanánk. Hanem mikor már éppen a hátam mögött lesz s kabátomra

akarja tüzni a papirost, akkor hamarosan rántsd elő zsebkendődöt. Úgye megteszed? Légy hát mindig előttem s tekints felém.

— De hát mit akarsz csinálni?

— Majd meglátod. Csak annyit mondok, hogy Grün megkeserüli a dolgot.

Alig léptek ki az udvarra, máris észrevették, miként leselkedik reájuk Grün.

— Látod, mint közeledik felénk? — súgta Harry Tom fülébe. — Jerünk át oda a labdahálóhoz.

Ezek a labdahálók az ismeretes „lawn tennis” játékhoz valók. Ide sétáltak át. Harry kezét zsebre-vágta, nekidőlt az egyik hálónak s látszólag minden figyelem nélkül nézett végig a játszótéren. Tom vele szemben egy másik hálóra támaszkodott. Grün halk léptekkel közeledett s ezt Tom Harry arcjátékáról rögtön észrevette. Végre annyira közel jutott, hogy elérhette Tom kabátját. Már lehajolt, hogy odatűzze a papirost, mire Harry hirtelen előkapta zsebkendőjét.

— Ejnye, — kiáltott fel Tom — mi motoszkál itt mögöttem? — S jobb lábával erősen hátrarúgott, úgy, hogy éppen Grün lábszárát találta el.

Szörnyű felkiáltással árulta el a cselvető jelenlétét.

— No de kérlek, — mondá Tom Grün felé fordulva — hát mi lett téged, hogy ily eszeveszetten ugárlasz? (Grün ugyanis mindkét kezével megrúgott lábszárát fogva, egy lábon szökdécselt.) Csak nem a te lábad volt, amit az imént megrúgtam. Mondd csak és hát komolyan fáj?

— Hogy fáj-e?! — ordította Grün, megállva egy percre, hogy hangjának annál nagyobb nyomatékokat kölcsönözzön. — Dehogyan fáj, te fajankó, rettenetesen kellemes — s újra táncolni kezdett.

— Hát ez itt micsoda? — kérdé Tom lehajolva s felemelte azt a bizonyos papirost, melyet Grün elejtett. — Tőled származott ez idea?

— Az hát! S bárcsak veled együtt ott volna, ahol...

— No, de látod, te azt írtad rá, hogy „Üssetek”, hát megkaptad, amit óhajtottál. S mondd csak, igaz csakugyan, hogy bolond vagy? — Itt legalább az áll.

Erre már Grün egészen elfelejtette, hogy fáj a lába s dühösen nekirontott Tomnak.

De hát hiába, mert Tomnak új pártfogója akadt. Mikor ugyanis Grün fájdalmában azt a furcsa táncot járta, valamennyien kíváncsian összefutottak, még akik csak távolról is látták. Ezek közt volt Keenan György is. Mintegy 14 esztendősen lehetett, igénytelen, sovány testalkatú fiú. De nagy tiszteletben állt társai előtt nemcsak kitűnő szorgalma, hanem ritka ereje és ügyessége miatt.

Most is hirtelen megragadta Grün karját, mégpedig oly erősen, hogy Grün újra feljajdult fájdalmában.

— Grün, elég volt a komédiából, legyen vége! Úgy kellett neked, megérdemelted. Igazán szégyelhetnéd magad, hogy még ily kisfiúknak sem hagysz békét. Azt pedig jegyezd meg magadnak, ha én vagy Donnel János a közeledben vagyunk, hát jó lesz Tomot békében hagyni, mert megkeserülheted!

Grün tehetetlen dühében piros lett, mint a főtt rák, s nem mert többé szemük közé nézni, hanem szégyenkezve elillant.

Grün újabb kudarca hirtelen megkedveltette Tomot mindazokkal, akik a mulatságos jelenet tanúi voltak. Nyomban akadt egy sereg tisztelője, sőt mi több, még egy új barátja is.

Éppen a történeteken mulatva sétált Tom Harryval a játszótéren, mikor egy kis fiúcska megszólította. Okos, de félénk tekintetet vetett az ünnepezt hősre.

— Nos, kis öcsém, — kérde Tom (pedig aligha volt hosszabb egy ujjal) — mivel szolgálhatok neked?

— Csak azt akartam mondani, hogy igazán örültem az imént, mikor Grünt oly alaposan megszégyenítetted. Valóban durva egy fiú. Engem is úgy megkínzott már. Azt kérdezte tőlem, hogy a mama tudja-e, hogy elmentem hazulról és ... és ... én nem maradok

tovább itt... kis testvérem — s ekkor elakadt a szégyen csöppségnek a hangja a sirástól — talán már reám sem ismer, mire hazamehetek.

— Hazafelé vonzza szíve — suttogta Harry részvevően.

— Nesze, — mondá Tom — szopogass egy kis cukrot!

A fiú hálás pillantással nyúlt a cukor után. Most már felhagyott a sirással, de azt mégsem állhatta meg, hogy olykor-olykor ne sóhajtozzék.

— Jöjj csak, — folytatta Tom — üljünk ide! — Hát hogy is hívnak téged?

— Whyte József a nevem. Édesatyám Hotspringban orvos. Sok pénze van neki... és aztán mindig olyan szép paripán lovagol.

— Ez már aztán pompás multság, — tört ki a szó Harryból — no és hát sokszor lovagol?

József boldogan mosolygott.

— Csak légy szépen türelmes, majd ember lesz belőled, — vigasztalta Tom — akkor aztán, ha meghal az édesapád, pénze mind-mind a tied lesz és lovagolhatsz, amennyit csak akarsz.

— Buuuuu... kezdett zokogni a kis József. Egészen halálra sápadt e furcsa vigasztalásra. — Az én édesapámnak nem szabad meghalnia, ő egyáltalában ne is haljon meg!

— No, ne félj, — szólt hozzá Harry — nem halám meg azért egyhamar édesatyád.

— Nem, nem, neki nem is szabad meghalnia — zokogta a hazavágyó kisfiú. — Most mindjárt visszamegyek, haza az édesapámhoz, édesanyámhoz, Sissyhez és Hannikához. Itt csupa csúnya, rossz fiú van. Senki sem szeret engem.

— Oh, te még senkit sem ismersz igazában — oktatta Tom és jóakaróan hozzátette: — Harry és én jók vagyunk. Mi hárman legyünk hát jóbarátok. Akkor aztán nem maradsz úgy magadra. Jó lesz?

Sok szóbeszéd helyett József jobbát nyujtotta

Tomnak és Harrynak, balkezevel pedig könnyes szemét törülgette.

Kissé csillapult erre József fájdalma, de nem szűnt meg végleg.

Nemsokára a tanulóterembe hívogatott a csengetyű kedves szava. Itt rendbehozhatták, átvizsgálhatták a könyveiket s — ami fő — szerencsés megérkezésükről tudósítást küldhettek haza.

Tom beléptekor észrevette, hogy a régi növendékek a helyett, hogy helyükre ülnének, mindnyájan néma csendben álltak köröskörül. E néma felhívást követte Tom is, megállt helyén s P. Middletonra kérdő pillantást vetett. A páter egy emelvényről nézett végig a termen.

Tom még mindig csodálkozott, hogy miért nem ülnek le az öregebbek, mikor P. Middleton keresztet vetett magára s elimádkozta a „Veni Sancte Spiritus”-t (Jöjj el, Szentlélek Úr Isten). Imádság után pedig mindenki dolga után látott.

Tom a helyett, hogy valami okos dologhoz fogott volna, egy darabig ide s tova forgatta fejét s nézegette, mit csinálnak körülötte. Az öregek jóformán kivétel nélkül nevüket irogatták be új könyveikbe. Az újak össze-vissza motoszkáltak íróasztalukban s erőnek erejével barátságos, boldog arcot iparkodtak mutatni, — de kevés szerencsével. Úgy látszott, hogy P. Middleton folytonosan valamennyiüket szemmel tartja.

Most egy másik páter lépett be, P. Middleton pedig visszavonult. Ez a páter ügyelt fel rendesen a tanulási idő alatt.

Tom mohó kíváncsisággal nézegette végig az új előljárót, majd Harry felé fordult.

— Te, hogy hívják ezt az embert? — susogta.

— Pszt!

No erre dühösen mérte végig Harryt és Whyte Józseftől, balszomszédjától kérdezte ugyancsak ezt.

— Nem tudom — volt József válasza.

— Mondd, Józsi, mit csinálsz most?

— Hazáirok és szépen kérem, hogy jöjjenek értem. Én nem maradok itt.

— Ugyan, ne légy olyan Hübele Balázs. Pár nap mulva megismered a növendékeket és aztán...

Egyszerre mint a villám, Tom előtt termett a páter s komolyan szegezte szemét a kis fecsegőre.

— A tanulási idő alatt, Playfair, csöndben légy és ne fecsegj! Vedd elő könyvedet, papirosodat és dolgozzál!

— Páter kérem, honnan tudja a nevemet?

A Páter kissé elmosolyodott a váratlan kérdésre, de arra éppen nem akart felelni, mert nem akarta elárulni titkát. Ez az egyszerű titok pedig abban állott, hogy egy papírlapra lerajzolta magának a termet s följegyezte, ki hol ül.

Tom most fölnyitotta íróasztala fiókját, elővette írószereit és írni kezdett. De bizony a kezdet többször csüörtökölt mondot, sok papirost elrontott, ujjait is tisztességesen betintázta, közben-közben hosszasan gondolkozott. Végre sok fejtörés után elkészült a levéllel.

Kedves Anna Néni!

Kezembe ragadom tollamat s értesítelek, hogy kutyabajom és remélem, hogy te is jól érzed magadat. Maurach szép intézet és nem is vágyom haza. Ki eteti galambjaimat? Mondd meg Hiller Frednek, hogy majd írok neki. Hát a kakasom nem halt meg? Vidám-e? Tiszteltetem édesapámat, a pénzem fogytán van, a vasúton szerencsétlen voltam, meg kellett fizetnem egy ócska lámpást. Isten áldjon meg, én nagyon jól fogok tanulni...

szerető öcséd:

Maurach, 19... szept. 5.

Playfair Tamás.

Ezt a pompás irodalmi műremeket borítékba tette s a címet akarta éppen ráírni, midőn valaki hátba ütötte. Megfordult s egy kezét pillantott meg, melyben egy kis cédula volt. Tom átvette és elolvasta:

Playfair Ür!

Akar velem ökölvívásra jönni a spanyolfa mögöt?

Grün Jancsi.

U. i. Te tyáva vagy.

Tom ünnepélyesen megígérte otthon aggódo nagy-nénjének, hogy ökölvívásra semmiesetre sem adja fejét. Azért nagy erőfeszítéssel a következő választ adta:

Tisztelt Grün Ür!

Miért hívják önt a növendékek Pokróc Adámnak? Hogy van a térdecskéje? Nagyon fáj? Ön öregebb és nagyobb, mint én és mégis velem akar hengegni. Pfuj, szégyelje magát! Hiszen még helyesen sem tud írni, rosszul írta ezt: tyáva vagy; mögöt; spanyolfa stb.... Vegye szépen elő az A-B-C-t, jobb lesz, mint ökölvívásról ábrándoznia. Ha ír luza, írja meg, hogy hát tiszteltetem az otthonlévöket.

Tisztelettel

Playfair Tamás.

Ezen titkos levélváltás után nagy lelki nyugalommal tekingetett a termen végig, egy kissé nyújtózkodott — végül elhatározta, hogy kimegy. Fejébe nyomta a sapkát, melyet Harrytól kért el (a magáét a vonaton elvesztette) s bátran megindult. De amint a kilincsre tette kezét, megütötte fülét a Péter hangja:

— Playfair, nem szabad kimeni!

— Az udvarra akartam kimeni — szölt Tom, kezét a kilincsen tartva.

— Eredj a helyedre!

Tom úgy nézett ki erre, mint az üldözött ártatlanság. Kelletlenül sompolygott vissza íróasztalához és közben-közben haragos pillantásokat vetett egyik-másik fiúra, akik ugyancsak mulattak ártatlan kudarcán.

Csakhamar vége szakadt ennek az órának is. A

csöngetyű kedves szavára mindnyájan boldogan futottak az udvarra, hogy kissé felfrissüljenek...

Meg kell még említenünk, hogyan ment Tom ezen az első estén kénytelen-kelletlen aludni és micsoda meglepetésben részesült másnap reggel.

Furcsa látvány is volt, mikor az a sok gyermek ott nyüzsgött a hálóteremben. Tomnak végtelen gyönyörűséget okozott, midőn látta, hogyan húzzák le a gyermekek az ágy lábánál cipőjüket. Rövid időre egész elmerült e mulatságos jelenetek szemléletében és nagy meglepéssel mosolygott.

Egyszerre egy kar nehezedett vállára: P. Middleton állt előtte.

— Playfair, — suttogta a páter — nincs már semmi dolgod?

— Nincs, Páter — felelte Tom, mohó kívánsággal lesván, hogy mi következik már most.

— Hát akkor vetközz le!

Aztán ismét föl-alá járkált P. Middleton az ágyak között s áhítatos buzgalommal morzsolgatta a rózsafüzért.

— Jaj, ez már tűrhetetlen, — morogta Tom fogai között — még csak körül sem nézhet az ember a nélkül, hogy orrot ne kapjon? — S jobb hüvelykujját orra hegyére tette s az általánosan ismert jelet csinálta.

Kissé elszontyolodva gombolgatta cipőjét, midőn az ágsor végén, tizenegy ággyal odébb megpillantotta Quipp Harryt, ki mosolyogva bólingatott feléje. Ez a mosoly ismét felderítette Tom lelkét. Olykor-olykor vidáman fintorgatta arcát.

De bizony nem talált barátságos viszonzásra, sőt Harry arca egészen megnyúlt s tekintete jelentőséggel a terem másik végére irányult.

Tom megfordult és tessék: már megint P. Middleton jött feléje s alig volt tőle húsz lépésnyire.

— Rajta kapott! — gondolta magában. Hirtelen visszalépett, csodálatos gyorsasággal bújt ki ruháiból, ágyába ugrott s a párnákba temette arcát.

— Te kis legény, — suttogta P. Middleton az ágy fölé hajolva — itt a hálóteremben semmiféle pajkosságot meg nem tűrünk. Nem látod, mit csinál a többi?

— Mi nem szabad?

— Semmiféle pajkosság.

— Mi ez?

— Pszt! Ne beszélj olyan hangosan. Azt akarom, hogy itt ne fecsegj, ne nevetgélj, az orroddal, kezeddél ne mókázz. Értetted?

— Igen, értettem, de —

— Elég, semmi de... Most aludjál. Ha van valami kérdeznivalód, azt add elő holnap a reggeli után.

— No, ez nagyszerű, — mormogta Tom vánkosai között — még szóhoz sem hagyja jutni az embert.

Két percre rá már a boldogok álmát aludta s aludt folyton, míg csak a hajnalpír nem derengett.

Kingling-ling-ling.

— Halló, mi lesz itt? — kiáltott Tom csöngetés közben. Kiugrott ágyából s szemét dörzsölgette.

P. Middleton járkált a hálóterem előtti folyosón, erősen rázogatta a csöngetyűt.

Amennyire Tom észrevette, körülbelül már minden növendék talpon volt és javában öltözködött.

— Bizony, még korán van — gondolta Tom és teljesen boldog volt, midőn a rettenetes csöngetyű elhallgatott. Szépen visszafeküdt ágyába s nagy lelki nyugalommal szunnyadozott tovább.

De bizony nemsokára felrázta P. Middleton.

— Playfair, nem hallottad a csöngetést?

— A csöngetést? De hallottam!

— Akkor kelj fel te is, mint a többi!

— Nekem nincs kedvem felkelni ilyen korán — felelte Tom határozottan s ismét lehúnyta szemeit.

De be sem fejezte mondókáját, máris a földön találta magát és matraca hátára volt borítva. P. Middleton pedig nyugodtan sétált el onnan.

— Hogyha ezek már az első napon is így bánnak az emberrel, mi lesz akkor az év végén? — mormogta

Tom bosszúsan, miközben kibújt a matrac alól. — Ez az intézet bizonyára nem sokat ér.

A fiúk félóraig öltözködhettek és mosakodhattak. Aztán következett a szentmise és a reggeli.

Mivel ma volt az első előadási nap, azért kilenc órakor csak ú. n. „lectio brevis” volt. Ezt magyarul úgy kell érteni, hogy a tanárok itt-ott rövid bevezető

felvilágosításokat, buzdításokat adtak s ízelítőnek egy kevés leckét holnapra.

Tomot nem valami kellemesen lepte meg az a felfedezés, hogy P. Middleton lesz ezidei tanára. Kelletlenül hallgatta tehát eleinte, míg később észrevette, hogy biz nem lesz ennek oly rossz vége, mint gondolta.

A „lectio brevis” csak egy óráig tartott s a nap hátralevő részét arany szabadságban élvezhették a növendékek.

VIII. FEJEZET.

A „ZOLD GYEP”-EN.

Egyik-másik olvasónk már bizonyára törte fejét, hogy minő fajta hős is lehetett ez a Playfair Tom. Bizony, bizony talán finomabb jellemet választhatott volna a szerző, ha nem is mindjárt a legjobbat. Hiszen ez a Tom folyton csak szeleburdi kalandok után jár, nevetlen gyermek, valóságos Rontó Pál. No, erre már meg kell védenünk a kis Tomot. Mert kétségtelen ugyan, hogy szeles, pajkos, kissé rakoncátlan fiú volt, de azt is észre kellett venned, kedves olvasóm, hogy a daróc külső alatt egészséges, idomítható természet rejtőzött. Tom valódi drágakő volt, de még szögletes, csiszolatlan. Egyik-másik hibája csupán jellemének ferde kinövése. Hej pedig, ha jó irányba terelné azokat, szinte megirigyelnéd! Az ő pajkossága egészen más, mint Grüné. Tulajdonképen csak nagy élénkség és szellemesség. Kissé gonosz csont volt ugyan, de hát ifjú korában egyet-mást mégis csak elnézhetünk neki. Reméljük, hogy duzzadó, túláradó ereje a helyes mederbe fog jutni — hogy a mi drágakövünkből egymásután fognak eltűnni a szögletes kinövések! Akkor aztán mindenki öröme csillogni és ragyogni fog s dicsőségére lesz annak, aki érdemesnek tartotta az emberi lelket teremteni, fejleszteni, ápolni s tökéletességre vezetni!

Ebéd után Quip Harry jött Tomhoz egy idegen fiú kíséretében.

— Tom, ez régi barátom: Hodder Willy. Remélem, te is meg fogsz vele barátkozni.

Willy és Tom kezét szorítottak, miközben az előbbi kissé elfogódva és zavarodottan mormogta: — Nagyon örülök, hogy megismerhettelek.

— Akarsz egy kis cukrot? — kérdezte Tom.

A cukor hallatára mindjárt élénkebb lett Willy. Így már aztán erős alapokon állt a barátság!

— Nem volna jó egyet sétálni? — indítványozta Willy.

— Ez már beszéd, Harry. Legalább a Pani folyó mentén megkereshetjük kalapomat.

Maurachban egy jó szokás dívott: aki nem követt el kihágást, annak neve az úgynevezett „Becsületnévsor“-ba került. Ezek aztán könnyen kaptak engedélyt, hogy felügyelet nélkül kísétálhassanak. Az intézet ugyanis a preríken állt egyedül s így nem kellett semmi veszélytől sem tartani.

A három jóbarát útnak indult a vasúti töltés hoszszában. Nem is kellett sokáig keresgélniök, hogy a kalapot megtalálják. De milyen állapotban volt! Tomot azonban ez éppen nem hozta ki jókedélyéből.

— Tudod, Tom, miért hívják ezt a folyót Paninak? — kérdezte Willy, midőn visszafelé tértek.

— Nem én. Miért?

— Mert előbb itt a Pani-indiánok tanyáztak, de már végleg kipusztultak.

— Úgy bizony! Most is találnak itt-ott szerszámokat, melyeket ők használtak — egészítette ki Harry.

— Otthon egész gyűjtemény van belőlük: lándzsák, nyilak, több szekerce és még egy békepipa!

— Oh, azt mindenesetre meg kellene neked nézned, Tom. Csak lehetne megmutatni néki, Harry!

— Majd meg fogja látni. P. Middleton bizonyára megint megmutatja majd egy ünnepen. Most menjünk át ezen a mezőn. Ma bizonyára sok fiúval találkozunk ott.

Ez a mezőség a növendékek kedvenc játszóhelye volt. A ház közelében terült el sudár, magas fák árnyékában. Közönségesen „zöld gyep”-nek hívták.

A véletlen szeszélye azonban úgy hozta, hogy éppen csak Grün János három hasonszórú barátjával volt a helynek egyedüli látogatója, mert még csak egy napot töltöttek az intézetben s így nem volt alkalmuk kimutatni a foguk fehéret. Ezért még ők is bitorolták a „becsület-névsor” előjogát.

Grün már messziről észrevette három barátunk közeledtét.

— Hé! Nézzétek csak! — kiáltott oda társainak. — Éppen itt jön felénk a gyáva fickó — az a kicsi ott balfelül.

— Te, Tom, — szólt Harry halkan — jó lesz innen elkotródnunk. Az a másik két kamasz Willyt és engem könnyen lefűlelnek, hogy neked ne segíthessünk. Úgy aztán kedve szerint bánhatik el veled dühében.

— Elfutni? Azt már nem teszem, legalább addig, míg föltétlenül szükségesnek nem látom — válaszolt Tom elszántan és nyugodtan ment tovább.

— Nos hová, te tökmag? — kérdezte Grün kihívólag, amint közelébe ért.

— Én? Maurachba megyek ez évben. — Különbén hogy van a térded? Sajog még?

— Ejnye, te gyáva bikfic! — kiáltott Grün ingerülten. — Még gúnyolódni mersz? Megállj csak, ezért ököltre jössz velem!

— Nekem bizony nincs hozzá kedvem.

— Van-e kedved vagy nincsen, az nekem mindegy, csak szaporán föl a kezét! Majd megtanítlak én, hogy nem jó az öregebbekkel kikötni.

— Igen? No akkor fogj meg, ha tudsz! — s ezzel futásnak eredt a Pani folyó irányában.

Grün meglepődve bámult néhány pillanatig, mert ilyen fordulatra nem számított. De csakhamar magához tért meglepetéséből s uccu neki! Tom után iramodott. Arca kipirult, szemei csak úgy szikráztak a haragtól.

Tom korához képest igen ügyes futó volt, de idősebb ellenfelének hosszú lábaival mégsem bírta ki a versenyt. Az a kis köz, mellyel üldözőjénél előbbre volt, futás közben rohamosan fogyott. De ez nem hozta ki Tom barátunkat nyugodt jókedvéből s ha időközönként hátratekingetett, hogy lássa, hányadán van, arca elég derült s nyugodt volt, mintha csak kedvtöltésből szaladna.

Harry és Willy, akik állhatatosan vele tartottak, jobban aggódtak, mint ő. Valóságos rémület vett rajtuk erőt, midőn Grün már csak négy lépésnyire járt Tom mögött.

— Tom! Tom! Veszve vagy! — kiáltott Harry kétségbeesve.

E válságos pillanatban Tom, aki sokkal ügyesebb volt hosszú ellenfelénél, hirtelen megfordult s balra futott. Üldözője nem tudott olyan gyorsan megállani, hogy a fordulatot megtehesse, hanem még egy darabig az elhagyott irányba rohant s így ismét mintegy három lépéssel hátrább maradt. Ezt a taktikát többször alkalmazta Tom hasonló sikerrel.

Természetes azonban, hogy e játék nem nyúlhatott a végtelenbe. Tom kezdte érezni, hogy fogytán van ereje, megállott tehát s bevárta üldözőjét. Grün eszeveszetten rontott áldozatára s azt hitte, hogy már nem siklik ki karmai közül, de csúful megjárta. Tom a döntő pillanatban hirtelen kitért s lábát oly ügyesen felejtette Grün előtt, hogy ez rajta át egész hosszában elterült.

Megütni nem ütötte ugyan meg magát, de elképzelhetjük, mennyire fokozta ez új kudarc dühét. Mihelyt felszedelőzködött, kettőzött sebességgel folytatta az üldözést.

Tom már nagyon kimerült s azért édeskeveset használt neki utolsó furfangja. Hozzá — szerencsétlenségére — megbotlott egy göröngyben s elvágódott s úgy megütötte homlokát egy kiálló kőbe, hogy fájdalomában üldözőjéről is teljesen megfeledkezett. Mire föltápaszkodott, már Grün is mellette termett. Meg-

ragadta mellén és félig álló helyzetéből újra a földre teperte s úgy odanyomta, hogy alig moccanhatott.

— Nos! — kiáltott diadalmasan, jobbjával fenyegető taglejtéseket végezve. — Végre mégis megvagy, te vitéz futó! Ugy bizony! S most rögtön bocsánatot kérsz tőlem.

— Mit? Bocsánatot, ugyan miért?

— Miért? Még kérdezni mered, te lurkó? No majd meglágyítom én kevély nyakasságodat, csak . . .

— P. Middleton, P. Middleton! — kiáltott Harry színlelt örömmel s az intézet felé tekintett.

Grün e név hallatára ijedten ugrott föl s a nélkül, hogy körülnézett volna, az ellenkező irányban vitézül kerekelt oldott. A jó példa hatott társaira is s eszeveszett futásnak eredtek.

Míg Tom talpra állott, Willy csodálkozva kérdezte:

— Ugyan Harry, hol láttad te P. Middleton-t a sűrű fák között?

— Ha, ha, ha . . . Hiszen én nem mondtam, hogy látom, — válaszolta Harry nevetve — hogy Grün is arra gondolt, annak ő az oka. De most szaporán hazaf! Könnyen rájöhet, hogy becsaptuk s akkor még dühösebben támad reánk.

Aggodalmuk azonban alaptalannak bizonyult. Grünnek gondja volt arra, hogy még most egy eljáró se csípje valami csínyen. Legalább az első hetekben akarta megőrizni a tisztesség látszatát s ezért tanácsosnak tartotta kerülni P. Middletonnal minden közelebbi érintkezést.

Másnap már megkezdődtek az előadások s velük a tanév derűs-borús óráival. Tom hamar megmutatta, hogy osztálya legjelesebb tanulói közé kell majd őt sorolnunk. Éles fölfogással s jó emlékező tehetséggel volt megáldva. Gyakran a tanár pusztá előadásából már az iskolában megtanulta a másnapra való leckét. Így kezdetben valóságos mézesheteket élt. Simán, kívánsága szerint folyt minden.

Buzgalma azonban gyorsan lelohadt. Éppen a

tanulásban tapasztalt könnyűség vitte őt a kényelmes, de nagyon káros hanyagság karjai közé. P. Middleton, aki örömmel észlelte új tanítványának fényes tehetségét, fájdalommal tapasztalta napról-napra silányodó feleletéből, hogy Tom letért a szorgalom ösvényéről. — Mindamellet Tom hallani sem akart arról, hogy őt a selejtesebb tanulók közé sorozzák. Ő hanyagságában semmi rosszat sem látott s erős volt a meggyőződése, hogy a következő osztályra szükséges tudomány majd csak úgy magától szivárog fejébe a tanév folyamán. Hogy munka nélkül nincs aratás s hogy még a legtehetségesebb ifjúnak is kell dolgoznia, ha boldogulni akar, az még nem ment át Tom öntudatába.

A növendékek nagy része őszintén vonzódott a kedélyes Playfairhoz. Szép tulajdonsága volt az Tomnak, hogy testi-lelki előnyeit sohasem használta arra, hogy a gyöngébbeken erőszakoskodjék, jöllehet, ő maga senkitől sem félt. Így történt, hogy többen az ujoncok közül, akik még nem találták fel magukat új környezetükben, Tom köré csoportosultak. Különösen a félénk Jahn Sándor ragaszkodott szívósan hozzá. Hébe-korba ezekkel is érezte ugyan pajzán jókedvét, de tudta mindenki, hogy ennek a rosszakarathoz semmi köze s azért senki sem vette rossz néven tőle.

Grün azonban néhány társával állandóan megőrizte irányában táplált ellenséges érzületét. Többször komoly surlódások merültek föl köztük s ilyenkor a nem éppen gyöngéd cirógatásokban sem volt hiány. A támadó fél rendszeren Grün volt, pedig mindannyiszor ő húzta a rövidebbet, mert a többi növendék az élelmes Tomnak fogta pártját s egyesült erővel nem egyszer jól elverték a port az erőszakoskodón. E gyakori lekeztetések lassacskán józanabbá tették Grünt s egyre tartózkodóbb lett. Annyira, hogy az ellenségeskedés talán egészen megszűnt volna, ha Tom pusztá jóakarathból ugyan, de együgyű oktalanságból el nem követ valamit, ami új vihart támasztott közöttük.

TOM ÖRDÖGÖT ŪZ.

Az intézet hitszónoka szeptember hó utolsó vasárnapján az Ūdvözítő ördögűzéséről beszélt. Vázolta azon szerencsétlenek lelki állapotát, akik saját tagjaikkal sem rendelkezhetnek szabadon, mert nyelvük, kezük, sőt egész testük a sátán kénye-kedvének szolgál eszközüil. Előadta, hogy az Egyháznak vannak külön imádságai és szertartásai is arra, hogy a megszállottakból a gonosz szellemet kiűzze s hogy ezeknek együttvéve *Exorcizmus* (ördögűzés) a nevük.

Azután áttért az ördögösségnek képletes magyarázatára.

— Talán — úgymond — akadnak köztetek is olyanok, akiket az ördög hatalma tart fogva. Avagy nem az ördögnek szolgál nyelvvel az, aki szitkozódik, durva, szeretetlen beszédekre vetemedik s elhanyagolja az imádságot? Ki kötelességeit nem teljesíti lelkiismeretesen, a templomban, iskolában s a tanulótermekben másokat zavar rakoncátlan magaviseletével; aki a játszótéren üti, veri, kínozza gyöngébb társait; kinek szolgál az ilyen gyermek kezével, lábával, nyelvvel és mindenével, ha nem a sátánnak?

A közvetlenség, mellyel a páter beszélt, lekötötte mindnyájuk figyelmét; de feszültebben senki sem leste szavait, mint Tom. Ő még nem érett meg annyira, hogy valamely beszéd szószerinti és átvitt értelme között különbséget tudott volna tenni. Hűségesen szóról-szóra vette az egyes mondatokat s így természetesen egészen mást vitt haza magával a beszédből, mint amit a szónok tulajdonképen akart.

Tom az istentisztelet után a templomban maradt s megvárta, míg mindannyian eltávoztak. Ekkor aztán elkezdett kutatni az itt-ott visszamaradt imakönyvekben. Szinte kiizzadt az erős lapozgatásban — végre megtalálta, amit keresett. — Leült s nagy komolyan gondolkozott vagy egy félóráig. Végre eléggülten csukta

be a könyvet és sietett kifelé. — Egyenesen a játszótérre ment, hol Quip Harryt, Hodder Willyt és Whyte Józsefet hívta össze. Jahn Sándorral nem látta célszerűnek közölni a felfedezést.

— Nesztek egy kis cukor — szólalt meg Tom, amikor mindannyian jelen voltak. Ami ugyanis az öreg uraknál a burnót, az indiánoknál a békepipa, az volt Tomnál a cukor. A cimborák, mint mindig, úgy most is készségesen engedtek a szíves kínálásnak s ezzel Tom megnyerte őket ügyének.

— Nos, fiúk, megértettétek a prédikációt? — kérdezte erre Tom.

— Persze hogy meg! Miért vagy rá kíváncsi? — válaszolt Quip Harry.

— Miért? Hát csak azért, hogy megtudjam, vajjon rájöttetek-e ti is arra, hogy köztünk, növendékek között egy ördögös van?

— Mi a patvar? Egy ördögös? Köztünk? — kiáltották mindhárman egyszerre.

— Úgy bizony, köztünk — ismételte Tom erős nyomatékkal.

— De ugyan ki az? — kérdezte Willy aggódva.

— A páter mitsem szólt erről — kétkedett Harry.

— Nem-e? Hát nem hallottad, hogy az, aki szitkozódik, csúnyákat beszél, folyton hol egyikkel, hol másikkal köt ki, társait az iskolában, sőt még a templomban is zavarja, az az ördög eszköze?

— Ejnye! Ez igaz. Erre még nem is gondoltam — hagyta helyben Harry.

— No lám, ez már csak világos! És ugyan mondjátok csak, nem láttok ti itt az udvaron olyat, aki szitkozódik, csúnyákat beszél, szomszédait örökké zavarja, úgyhogy sem imádkozni, sem dolgozni nem tudnak miatta?

Harry a homlokára csapott.

— Csakugyan, igazad van; Pokróc Adám az. — Igen, ő teszi mindezt — erősítették meg szavait Willy és József. — Engem mindig taszigált és lábamra taposott a kápolnában — tette még hozzá Willy olyan sa-

vanyú arccal, mintha még most is érezné az éppen nem barátságos érintéseket.

— Nem megmondtam! Megszállta biz' azt az ördög oly igazán, mint hogy kétszer kettő négy. Nem marad más hátra, mint hogy kiüzzük belőle az ördögöt; meg kell őt — hogy is mondjam no? Exor . . . export . . .

— Exerciroztatni — segített neki Harry.

— Csakugyan, így mondta a páter is; meg kell őt exerciroztatnunk.

— Nekünk, Tom?

— Természetesen! Hát ki másnak? A többiek nem is gondolnak rá. Mi majd megteesszük s akkor meg is lesz téve. Tudom, nem fog kínozni többé, Willyt és a többieket sem fogja bosszantani.

— De talán mégis jobb volna, ha egy papot kérnénk föl erre — jegyezte meg Harry fontoskodva.

— Igen ám, Harry, de nem mondta-e P. Middleton a mult héten a hittanórán, hogy senkinek a hibáit sem szabad elbeszélni másoknak csak a följobbvalójának. Ennek is csak akkor, ha már az ember maga nem volna képes őt megjavítani. Azért csak próbáljuk meg előbb mi magunk az exerciroztatást, mert máskülönben Grünnek minden csínyját el kellene mondanunk a papnak.

— Az ám, erre nem is gondoltam, Tom. Ha azután nekünk nem sikerülne, még mindig segítségül hívhatjuk a papot.

— De hát hogy megy az az exerciroztatás? — kérdezte Willy.

— Majd amúgy igazában meghajszoljuk őt a játszótéren — jegyezte meg József félig tréfásan, félig komolyan, de meg is leckéztette őt Tom szemrehányó tekintettel:

— Ne vedd a dolgot csak olyan könnyedén, Józsi. Az ördögűzés szent dolog, ami fölött nem szabad tréfálkozni. Hiszen megmondtam a páter, hogy mit kell tenni és ha vigyáztál volna, bizonyosan te is tudnád. Az ördögöknek ezt a fajtát nem lehet másképp kiűzni, mint imádsággal és böjttel.

— Bőjttel? — hangzott ijedten köröskörül.

— Úgy bizony, ma vacsora nélkül kell lefeküdnünk.

A fiúcskák habozva néztek egymásra.

— Márpedig meg kell lennie, — mondotta Tom határozott hangon — így olvastam azt később egy imakönyvben is.

— De hogy leszünk az imádsággal, Tom?

— Hisz' éppen ez a bökkenő, mert latinul kell majd imádkoznunk.

— Az már nagy baj, — sóhajtott a Willy elképedve — így ugyan nem jutunk zöld ágra.

— És mégis — szólt Tom. — Imakönyvem végén egész csomó latin ének van. Ma még van elég időm; majd gyakorolni fogom magam az olvasásban, hogy aztán menjen, mint a vízfolyás. Én majd az ördögűzésnél hangosan fogok előimádkozni, ti pedig ráfelelitek: Amen.

— Azt már csakugyan megtehetjük, — ígérte Harry — hanem hát milyen időtájban lesz az az ördögűzés?

— Már azt is megfontoltam: ma éjjel 12 órakor. De ez ne okozzon nektek gondot; majd virrasztok én és ha majd itt lesz az ideje, fölkeltelek benneteket is.

— De hát miért éppen éjjel? — kérdezte Willy aggódva.

— Azért, mert imádkoznunk kell fölötte és ezt legkönnyebben tehetjük az alatt, míg fekszik. Tudjátok, én majd fejtől állok az imát olvasva, ti hárman pedig legyetek résen, hogy megragadhassátok őt, ha netalán fölébredne, hogy ne csináljon valami galibát, amíg az ördögűzés tart.

— Ne mondd, Tom! — vágott közbe elmésen József. — Szeretném látni, hogyan fogsz te olvasni tizenkét órakor éjjel abban a sötét teremben?

Tom az első pillanatra meghökkent. A világítást kifelejtette a számításból.

— Valóban, erre nem gondoltam. Sebaj, majd ki-sütjük ezt is.

— Megvan! — kiáltott Harry diadalmasan, megtörve a rövid csendet. — Hát egyszerűen a sekrestyéből szerzünk gyertyákat.

— Igazán ennivaló gyerek vagy te, Harry, — ujongott Tom — és így aztán még ünnepélyesebb és vallásosabb színezete lesz az egésznek.

— Nem volna tán jó mindjárt ministránsruhákat is szerezni? — tette hozzá József.

— Azt már nem tudom egész bizonyosan — szolt Tom elgondolkozva. — Vagy azt vélték, hogy így még inkább áhítatot keltő volna a dolog?

— Mindenesetre — erősítgette Harry.

— Nem bánom, hát legyenek ministránsruhák is, hanem ezekről már te gondoskodj, Harry, mert te jobban kiismered magad a sekrestyében, mint én. Még ma este, szabadidő alatt készíts el mindent. A gyertyákat dugd el az ajtó mögé. A karingeket mindenki vigye magával és rejtse vánkosa alá. Most pedig hallgassatok. Egy szót se szóljatok senkinek erről a dologról és akkor minden pompásan fog menni.

Úgy történt minden, amint megbeszélték. Este a négy fiú egy falatot sem evett vacsorára. Harry is beszerzett mindent: gyertyákat és karingeket még a lefekvés előtt.

Igy hát Tom a biztos siker reményében feküdt le. Nem csoda, hogy sokkal könnyebben leküzdötte az álmot, mintsem gondolta volna. Csupán P. Middleton lefekvését várta aggódva. Am a páternak sok dolga lehetett, mert lámpájának fénye még sokáig átvilágított a hálóterembe. — Ugyan mit csinálhat, — tépelődött a türelmetlen virrasztó — talán esti imáját végzi? De ilyen sokáig? Hisz így sohasem lesz vége! Inkább ezt végezhetne volna el a helyett, hogy reánk vigyázzon, míg mi lefekszünk.

Végre kialudt P. Middleton szobájában a világosság. Mély csend lett. Csupán a kis alvók szabályos léleketvétele hallatszott: most pihenték ki napi fáradalmaikat őrangyaluk védőszárnyai alatt, hogy erőt gyűjtsenek a másnapi munkához.

Kevés vártatva rá — bár még korántsem volt 12 óra — felkelt Tom, felöltözködött s lábujjhegyen egyik ágytól a másikhoz surranva fölkeltette cimboráit. Mind nesztelenül hagyták oda fekvőhelyüket.

Csakhamar ünnepélyes processzió indult meg a hálótéremben. A menetet Tom vezette karingben, kezében tartva imádságoskönyvét, utána ment három pajtása, szintén karingben és égő gyertyával kezükben. Majd ünnepélyes csendben helyezkedtek el a mitsem sejtő áldozat ágya körül.

— Addig, — utasította őket Tom — míg föl nem ébred, nem kell őt megfognotok, de akkor azután ragadjátok meg és tartsátok erősen addig, míg az ördögöt ki nem űzöm belőle.

— De hátha kiabál majd? — kérdezte József.

— Azt ugyan nem teszi! Majd gondoskodom én arról, hogy nyugodtan maradjon — szólt Harry.

— Helyes, — válaszolt Tom — készen vagytok? — Mindnyájan igent intettek. — Akkor hát rajta:

Dies irae, dies illa
Solvat saeculum in favilla
Teste David cum Sibylla . . .

Tom fölnézett; mind mélyen hallgattak.

— Feleljetek hát! A versszaknak vége.

— Amen! — hangzott ünnepélyesen.

Az alvót mindez legkevésbé sem látszott zavarni édes álmában. Tom folytatta:

Quantus tremor est futurus
Quando iudex est venturus
Cuncta stricte discussurus —

— Amen.

Grün lomhán megmozdult és nagyot ásított.

— Csak rajta, Tom, a hatás már mutatkozik — súgta Harry örvendezve.

— Jaj, talán már jön is belőle az ördög! — szólt meg Willy szepegeve. — Nem fog bennünket bántani?

— Nem, ha jól végezzük a dolgot, — csitította őt Tom, habár már ő is kényelmetlenül kezdte magát érezni — csak bátran, most éppen olyan vers következik, ami jól ideillik:

Tuba mirum spargens sonum
Per sepulchra regionum
Cogit omnes ante thronum —

— Amen.

Az alvó újra megmozdult és fölásított.

— Fogjátok meg, fölébred! — hangzott Tom vezényszava.

Grün fölnyitotta szemét, de majd halálra ijedt, midőn magát a négy kísérteties alak hatalmában látta.

— Istenem! Hol vagyok? Meghaltam? — kérdezte az ijedtségtől sápadtan.

— Még nem, — felelte Tom — de meghalsz, ha nem maradsz szépen fekve. — Most üzzük ki az ördögöt belőled. Maradj csak csendben, míg az exercirozásnak vége nem lesz.

Grün most már észrevette, hogy mi történik vele és félelme határtalan haragba ment át. Kiáltani akart, de Quip gyorsan egy zsebkendőt gyömöszölt a szájaiba. Minden erőlködése, hogy a négy fiú kezei közül kiszabaduljon, hiábavaló volt.

Egyszerre csak erős reccsenés hallatszott: az ágy leszakadt. Harry, József és Willy szörnyű félszükben kisértettek a hálóteremből. Tom azonban nem veszítette el lélekjelenlétét: villámgyorsan elfújta a gyertyát, melyet a kirohanók a helyszínén hátrahagytak s a következő pillanatban már fülíg betakarózva feküdt ágyában, mintha semmi sem történt volna.

Ideje is volt már. P. Middleton gyertyával kezében megjelent a küzdelem színhelyén és ott találta Grünt, aki mint valami tettenért bűnös állt kétségbeesett arccal a leszakadt ágy romjai előtt.

— Vidd át amoda ágyneműdet, ott még van egy üres ágy — parancsolta P. Middleton.

— De atyám, én nem csináltam semmit!

— Azt nem is mondom; majd holnap elbeszeded, hogy mi történt.

— Igazán, atyám, én...

— Majd holnap, Grün! Most csak menj szépen aludni.

P. Middleton távozott; de előbb följegyezte a hiányzók nevét. — Másnap reggel azután Tom beismerte az egész csínyt és a felelősséget nemeslelkűen magára vállalta. P. Middleton látta ugyan, hogy nem rosszakaratból tette, de mivel az efféle dolgok veszélyes kihágásokra adhatnának alkalmat, azért nem nézhette el és az ifjú ördögüzőnek büntetésből egy jó csomó verset kellett könyv nélkül megtanulnia. Természetes, hogy Tomnak ezen kis gyakorlat után, melyet emlékező tehetségének kellett kiállnia, soha többé nem jött kedve az ördögüzésre.

X. FEJEZET.

RENDETLENSÉG AZ OSZTÁLYBAN. TILTOTT DOHÁNYZÁS.

Tom egyre hanyagabbul tanult és már-már valóságos naplopó lett belőle. Kötelességeit kelletlenül teljesítette. A tanulás nem ízlett neki többé. Ezért előjárói őt többször megintették, megdorgálták, sőt meg is büntették. Tom ezekért magának az iskolában iparkodott kárpótlást szerezni pajkos tréfáival.

Egy alkalommal P. Middleton feleltetett a földrajzból. Jahn Sándort hívta föl és azt kérdezte tőle, hogy mit tanult Florida államról.

— Milyenek ezen országnak talajviszonyai?

Jahn az olyan félénk gyermekek közé tartozott, akiknek csak egy kissé is ismeretlen környezetben hamar inukba száll a bátorságuk úgy, hogy azután szólni sem tudnak.

Szepegve állt föl; ajkai remegtek és ujjaival idegesen babrált a levegőben.

— Ne félj, Jahn, tudom, hogy tanultál, — bátorította őt P. Middleton — azért mondd csak, minők ennek az országnak a talajviszonyai: vajjon sík-e vagy hegyes, sziklás, homokos vagy termékeny-e a földje.

Jahn még mindig nem mert válaszolni. De mögötte ült Tom, aki ugyan nem tanult semmit, de mégis segíteni akart barátjának és odasúgta: sík.

— Si — si — sík — mondta utána bátortalanul Jahn. P. Middleton biccentett fejével, jelezvén, hogy várja a folytatást. Megjegyzendő, hogy kitűnő hallása volt.

— Folytasd, — biztatta Tom — mondd, hogy sziklás.

— Sziklás — visszhangozta Jahn. Am még ezzel sem érte be P. Middleton.

— Mondd, hogy homokos.

— Még, még azután homokos.

P. Middleton, szokása ellenére, ezúttal semmi hajlandóságot sem mutatott, hogy a szerencsétlen flótást kisegítse.

— Hogy a manó vigye el, — morogta Tom oly hangon, hogy szavát a tanár is meg az osztály is megérthette — mondd hát neki, hogy lapályos is, sziklás is meg homokos és hegyes-völgyes!

— Lapályos, sziklás, majd homokos és hegyes-völgyes — nyögte ki Jahn szorongva.

Falrengető hahota követte a feleletet. Jahn pedig kétségbeesetten rogyott le helyére azzal a kínos tudattal, hogy most ugyancsak alapos ostobaságot mondhatott.

Miután a nevetés lecsillapult, P. Middleton röviden, de sokat mondóan csak ennyit szólt:

— Playfair, előadás után a játszótérre!

— Hiszen én semmit sem tettem! — szólt Tom durcásan. Így védekeznek mindenütt, minden iskolában a hanyag és rakoncátlan tanulók, mikor már látják, hogy baj van a kréta körül. És nem is hazudnak,

mert valóban semmit sem tettek, már t. i. abból, amit tenniök kellett volna.

De P. Middleton föl se vette a mentegetődzést. Úgy tett, mintha nem is hallotta volna és nyugodtan folytatta az előadást.

Ettőlfogva Tom gyakori ismeretségbe jött az udvar egyik sarkával, ahol a játékra szánt idő alatt könyveivel kellett birkóznia, minthogy a tanulási időt elbabrálta, eltarisznyázta. Bár Tom maga is átlátta, hogy így bizony mindenben rákmódjára hátramegy s bár érezte, hogy kötelességét bizony nagyon gyengén teljesíti, de azért nem hallgatott lelkiismerete szavára. — Nem volt elég ereje bevallani, hogy már-már azon az úton van, hogy egészen rakoncátlan, engedetlen gyermek legyen belőle. Egy belső szózat mindig édesatyját és nagynénjét juttatta eszébe, majd meg forrón szeretett édesanyjának és első szentáldozásának emlékét idézte föl lelkében, de ő nem hallgatott erre a szózatra. Fékevesztett rakoncátlansága mindinkább magával ragadta őt és megfontolás nélkül haladt előre azon az úton, mely a teljes elzülléshez vezet. — De korábbi megelégedettsége és boldogsága már eltűnt.

P. Middleton éleslátását nem kerülte ki tanítványának lelki állapota s csakhamar tisztába jött azzal, hogy mit kell itt tennie. Csupán az alkalmas pillanatra várt. Addig is buzgón kérte a kegyelmek Atyját, adjon neki erőt, hogy szerencsés kézzel vihesse keresztül tervét. Itt ugyanis Playfair Tom egész életboldogsága forgott a kockán.

Egy szomorú, ködös reggelen Tom kedvetlenül sétálgatott az udvaron, midőn egyszerre csak két kész cigarettán akadt meg a szeme, melyek lába előtt a földön heverték. Valószínűen valamelyik idősebb növendék vesztítette el azokat. Tom amint észrevette, zsebébe csúsztatta a cigarettákat, azután nekiindult Quip Harryt fölkeresni. Ma megint nem volt kedve iskolába menni; nem tanult egy betűt sem és így nem éppen alaptalan aggodalommal nézett az előadás elé.

Az iskolában csak baj várt reá — azért hát itt, a tiltott élvezetben akarta magát kárpótolni.

Quip Harryt megtalálnia nem került nagy fáradtságába. Félrevonta őt egy szögletbe és megmutatta a cigarettákat.

— Nézd csak, Harry, nem volna kedved egyet elszíni?

— Ugyan, Tom, mi jutott eszedbe? — szólt Harry elcsodálkozva. — Mikor idejöttünk, azt mondtad, hogy nem fogsz dohányozni s ezt nagyon becsültem benned.

— No igen; tudod, most is csak úgy tréfából szeretnék egyet színi.

Harry kezét barátságosan Tom vállára tette, nagy, kifejezésteljes szemét aggodalmasan reá függesztette és így szólt hozzá:

— Édes barátom, én félek, hogy nem jó útra léptél. Hiszen utóvégre nincsen semmi rossz a szívásban, — hanem tudod, mégis... Meg azután mi még csak a kicsinyek közé tartozunk...

Nem volt ugyan valami összefüggő e beszéd, hanem hát a jóakaró szavak nem esnek olyan szorosan a nyelvtan törvényei alá. Harry csak az igazat akarta megmondani, a nélkül azonban, hogy barátját megsértse.

De Tomnak eszéágában sem volt, hogy magát szándékától eltéríttetni engedje.

— No nézd, Harry, csak most az egyszer akarnék színi. Jöjj velem és tégy te is egynéhány színpantást! — így unszolta barátját.

— Nem, nem! — felelt Harry fejét rázva — és mondom neked Tom: ne állj össze azokkal, akik titokban szoktak színi! Nem lesz annak jó vége.

Ily erős elhatározás mellett Harryval semmire sem ment Tom. Faképnél hagyta hát őt és más, alkalmasabb egyén után nézett, aki járatosabb volt az ilyesmiben. Nem is került nagy fáradtságába ilyet találni: az illető már tapasztalt, régi szívó volt és történetesen Pech Jánosnak hívták. — Tom hát összeállt Pechhel;

hanem hogy pechje volt vele, azt a következmények igazolták.

— Szervusz, pajtás, az ilyen gyerekeket szeretem én — ujjongott Pech János, midőn Tom közölte vele szándékát. — Jöjj, menjünk oda a sarokba, ahol az a bódé a vén ház falának támaszkodik, az a legalkalmasabb hely. P. Middleton éppen reggelizik, P. Scott-nak pedig a játszóteremben kell lennie. Gyujtóm van, amennyi csak kell.

— Ha nem akarod, hogy rajtacsípjenek, — folytatta pár perc múlva, mikor már szorosan egymáshoz simulva álltak a sarokban — akkor soh' se fújd ki egyszerűen a füstöt, mert így elárul, hanem minden szippantás után fordulj a bódé falához és annak hasadéján fújd be a füstöt... Pompás találmány, ugye? Én magam jöttem rá.

Tom osztatlan figyelemmel hallgatta az útbaigazítást és a szerint cselekedett. Így füstöltek pár percig szótlanul.

— Ugye pompás? — kérdezte azután Pech.

— Fölséges — felelte Tom, miközben egy köhögést nyomott el.

— Mondd csak Tom, ki tudod te a füstöt az orrodon át is eresztetni?

— Hisz az gyerekség — felelt az és rögtön meg is mutatta, hogy tudja.

— Hát le is tudod lélekezni?

— Persze, hogyha akarom; de azt haszontalanságnak tartom.

— No jó; hanem most mondok valamit, amit te nem tudsz: meg tudod-e azt tenni, hogy lenyeled a füstöt, beszélsz közben s csak azután bocsátod ki megint?

— De már azt te sem tudod megtenni.

— No fogadjunk, hogy megteszem.

— Mutasd hát meg! — szólt Tom a kíváncsiságtól égve.

Pech feleletül hatalmasat szippantott, azután így szólt:

— Látod, így kell azt tenni — s ezzel kifújta a füstöt.

— Nagyszerű! No, ezt a fogást én is megtanulom. Csináld még egyszer.

Mind a kettőnek figyelme le volt kötve: Tom, cigarettával kezében, tekintetét le nem vette Pechről; Pech pedig erősen szívta cigarettáját és iparkodott még jobban kiérdemelni tanítványának csodálatát. Három hatalmas szippantást tett, azután az egészet egyszerre lenyelte.

Ebben a válságos helyzetben Tom éles füle közelledő léptek zaját hallotta.

— Pszt! Vigyázz! — súgta oda társának; azzal cigarettáját földre dobta és eltaposta.

De Pech nem volt ilyen fürge. Tüdeje tele volt füsttel és cigarettáját még kezében tartotta, mikor P. Middleton már befordult a sarkon. Most már csak egy szűk egérutat látott a lurkó: Tom matrózzubbonyának nyitott zsebe annyira kezeügyébe esett és olyan jó alkalomnak kínálkozott, hogy nem tudott a kísértésnek ellenállni és a cigarettát lopva gyorsan bebocsátotta Tom zsebébe. Ez természetesen nem is sejtette a dolgot és örült, mert már teljes biztonságban érezte magát. Nem úgy Pech. Szegény feje, bár cigarettájától megszabadult, semmiképen sem érezte magát jól. A füst erőszakosan iparkodott kifelé melléből, és íme, P. Middleton itt állt előttük, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy beszélgetésbe ereszkedjék velük.

— Jó reggelt — köszöntötte őket.

— Jó reggelt, atyám, — felelt Tom, aki látván Pechnek szomorú helyzetét, elhatározta, hogy mindkettőjük helyett fog beszélni.

— Ejnye, milyen furcsa szag van itt — jegyezte meg a Páter sajátságos mosollyal.

— Csakugyan, atyám — felelt Tom és tette, mintha komolyan szaglálódznék. — Talán valami gőrény van ebben az elhagyatott bódében; már többször hallottam az öregebbektől is.

— Azt alig hinném, Tom. De mi bajod neked, János? Úgy látszik, hogy szédülés környékeztet.

S valóban, Pech már közel volt a megfulladáshoz. Szemei kidülledtek, ajkait görcsösen összeszorította, arcát pedig fölfújta, mint egy cseh trombitás, mikor legdühösebben fújja a Radetzky-indulót. Feleletet nem adott.

Tom ekkor még kétségbeesett kísérletet tett, hogy P. Middleton figyelmét valami másra terelje. Egy csapat növendék éppen akkor jött ki a játszótérre az udvarra és Tom nem mulasztotta el ezt az alkalmat fölhasználni.

— Nézze csak, atyám, mennyi fiú áll ott egy csomóban! Vajjon mi történhetik ott?

— János, — szólt P. Middleton, mintha nem is hallotta volna Tom szavait — mondd meg rögtön, mi bajod?

A kérdést néhány másodpercnyi kínos csend követte.

De a félig megfulladt Pech nem bírta már tovább ki; még egy pillanat — és gomolyogva tört elő szájából a füst.

— Az Isten szerelméért, — szólt P. Middleton — hiszen te égsz belül!

— Csakugyan, János, neked valami bajod van — sietett megjegyezni Tom — remélem, nem ragályos? Olyan közel álltam hozzád, hogy...

De nem fejezhette be mondatát. Ijedt kiáltással kapott matrózzubbonyához, melynek zsebe színtén erősen kezdett füstölni.

— Valóban, úgy látszik, hogy ragadós a baj; lám, te meg kívülről égsz.

Tom gyorsan markába szorította az égni kezdő kabátvéget; egynéhány ütéssel eloltotta a tüzet és ekkép megmentette ruháját a pusztulástól. Azután egy lesújtó pillantást vetett Pechre, aki a bajt okozta és ezúttal ugyancsak méltónak bizonyult nevére.

P. Middleton mosolyogva hagyta el őket, — hadd

gondolkozzanak a büntetésről, amely mindkettőjükre várakozik.

XI. FEJEZET.

A MEGTÉRÉS.

P. Middleton csak az esti tanulási idő alatt hivatta magához Tomunkat.

— Nos, hogy vagy, Tom? — fordult hozzá.

Amde a szegény Tom mélységesen hallgatott.

— Látod, édes fiam, — folytatta a páter — én téged pár hét óta folyton szemmel kísérek, nemcsak az iskolában, hanem azon kívül is s arra a szomorú tapasztalatra jutottam, hogy te önfejű, makacs fiú vagy. Vagy talán nincs úgy?

— De igen — válaszolt Tom halkán.

— Nem törődöl semmivel. Amit mondanak, azt egyik füleden beereszted, a másikon ki. Napról-napra ugyanaz a nóta járja: nem tanulsz, dolgozataidat hanyagul csinálod. Ha pedig figyelmeztetnek, oly kihívó magaviseletet tanúsítasz, mely világosan mutatja, hogy eszed ágában sincs megjavulni. Van mentséged ezekre?

— Nincs, atyám! — Tom bensejében megszólalt a kisbíró (lelkiismeret); még sohasem érezte ennyire saját gonoszságát, mint most.

— És nem gondolod te, hogy az önfejűség nagyon rossz?

— De igen.

— Úgy? Látod, én nem gondolnám.

— Ön nem? — kérdezte Tom meglepetve.

— Semmiesetre. Kolumbus, Washington, Xavéri Szent Ferenc bizonyos tekintetben szintén önfejűek voltak. — Sőt nagyon hiszem, hogy minden igazán nagy emberben jó adag önfejűség volt.

Tom arcán csodálkozással vegyes kíváncsiság

tükröződött vissza, már t. i. amennyire azt nem éppen virágos jökedve megengedte.

— Látod, — folytatta P. Middleton — Kolumbus makacsul ragaszkodott eszméjéhez s íme, egy új világrészt fedezett föl. Washington minden akadály és üldözés ellenére sem engedett egy szemernyt sem tervéből. A legyőzhetetlennek látszó nehézségek, barátainak kérései és ellenségeinek ellenállása meg nem ingatták, és íme, megteremtette nemzetünket. — Ha Kolumbus nem oly keményfejű, lemondott volna eszméjéről és Amerikát tán máig sem fedezték volna föl. Ha Washington nem oly önfejű, nemzetünk nem vívta volna ki szabadságát. Hát Xavéri Szent Ferenc életét olvastad-e már?

— Nemigen szoktam efféle épületes könyveket olvasni.

— Látod, ő is olyan határozott, megingathatatlan ember volt. Tanulókorában egyetlen, leghőbb vágya volt, hogy világhírű bölcselő lehessen. Azért fáradhatatlanul, éjjelt nappallá téve dolgozott, tanult, míg tudós tanárrá nem lett. Ekkor hozta jó angyala összeköttetésbe Szent Ignáccal. Ez a szent megmutatta neki, hogy van a világon sokkal fönségesebb hivatás is és ez: halhatatlan lelkeket menteni az Űristennek. És Xavéri Szent Ferenc éppoly kitartó lett új életpályáján, mint volt akkor, mikor hírnévre, dicsőségre tört. Szent igyekezetétől semmi sem tántorította el. Örömet viselt el minden fáradságot és nélkülözést, nyomort és megvettetést, és így messze, távoli országokat, egész tartományokat hajtott az Űristen szelíd igájába és ezer meg ezer pogányt tett jámbor kereszténnyé.

— Tehát ha az önfejűség jó, akkor úgy látszik, nem vezethet rosszra.

— Pedig ez is könnyen megtörténhetik, ha visszaélünk vele. Hát a kenyér nem nagy jó?

— Mindenesetre, Péter.

— És utcakövezésre mégsem lehetne felhasználni. Így a makacsság is jó, de csak akkor, ha jó irányba

tereljük. Mert a makacsság nem egyéb, mint erős akarat. Ha tehát makacs akaratod erejét a jóra fordítod, éppen makacsságod segíti majd elő javulásodat. De másrészt annál mélyebbre süllyeszt, mentől nagyobb mértékben használod fel a rosszra. Valóban siralmas kép az: mint élnek vissza némely gyermekek Istennek ezen nemes ajándékával! Azonban én ismertem olyanokat is, akik minden erejüket arra fordították, hogy lelkiismeretesen készítsék el feladványaikat és tanulmányi éveik folyamán oly képzettségre tegyenek szert, mely becsülést szerezzen számukra. Légy tehát, Tom, te is erősakaratú. De ezt az erőt, ezt az elszántságot, ezt a kitartást, ezt a makacsságot — látod, hogy sokféleképen nevezhetjük el — a rosszra soha föl ne használod. Gondold meg, hogy ez a makacsság az Isten ajándéka, melyért hálát kell adnod s melyet helyesen kell felhasználnod. Emlékszel rá, mily erős lélekkel túrted el egy ízben Grün útéseit; pedig akkor majdnem eszméletedet vesztetted?

— Ó igen, Páter.

— Te akkor erősen elhatároztad, hogy nem fogsz rajta bosszút állani. Tégy most úgy a tanulással. Ne hagyd abba a fáradozást és megerőltetést, hanem törődjél bele és légy kitartó, míg mindent meg nem tanultál. Meglátod, hogy a makacsság az Isten ajándéka. — Éppen most jut eszembe: te ebben az évben az első szentáldozáshoz akarsz járulni?

— Valóban nagyon vágyakozom utána. Nem-sokára tízéves leszek és — itt meghatottságtól remegő ajakkal és szakadozó lélekzettel folytatta — és valahányszor első szentáldozásomra gondolok, mindannyiszor édesanyám képe tűnik fel lelkemben. Alig voltam kilencéves, mikor meghalt. Mindíg az első szentáldozásról beszélt velem, még akkor is, midőn haldoklott.

E szavaknál Tomon mély megindultság vett erőt. A haldokló anyának kedves, de mégis bánatos képe újra élénk színekben tűnt fel előtte. Tisztán látta, mint szorította őt lankadó karjával kebléhez, mint rebegett

ajka buzgó imádságot, mint zokogott a szíve s mint kérte a Szűzanyát, hogy védje és oltalmazza az elhagyott árvát, mialatt mély, bánatos szeme az anyai szeretet utolsó fényében ragyogott. Azután lehanyatlott karja; szeméből kialudt az élet tüze; arcára sötét árnyékot vetett a halál és midőn Tom csókkal illette a néma ajkakát, tudta, hogy édesanyja költözött el az árnyékvilágból. Szegény, árva fiú!

Middleton atya megindulással hallgatta Tom szavait, mert tudta, milyen nagy fájdalom dúl keblében.

— Rendesen — szólt szelíden — az anya elvesztése pótolhatatlan veszteség a gyermekekre nézve. De sokszor ezt elég könnyen elfelejtik. Te azonban, úgy látszik, nem felejtet el édesanyádat.

— Úgy néha-néha, Péter. Különben sokkal többször feledkeztem meg róla, mint kellett volna; különösen amióta itt tartózkodom.

— Most már igazán jó véleménnyel vagyok felőled, Tom.

— És én semmit sem tettem, hogy azt kiérdekeljem.

— De annál többet fogsz tenni ezentúl, ha nem csalódom. Most még csak egy titkot akarok veled közölni; de el ne áruld senkinek. Három héttel ezelőtt levelet kaptam atyádtól, melyben utánad tudakozódik.

Tom elsápadt.

— Azt írta, hogy már előbb is sok panaszra adtál okot, hogy korodhoz képest feltűnő könnyelműséget tanúsítasz, s hogy ő nagyon kételkedik, vajjon elég érett leszel-e arra, hogy már ebben az évben járulhass a szentáldozáshoz.

Tom alig mert lélekzetet venni.

— És hozzá tette, hogy ha nem biztosíthatom öt gyökeres javulásodról, akkor kénytelen lesz tizenkét éves korodig elhalasztani első szentáldozásodat. Én pedig valami félórával ezelőtt el is készültem a válasszal.

— Ó, akkor végem van... suttofta Tom reménytelenül.

— Hallgasd meg, mit írtam neki:
Tisztelt Playfair Úr!
Minthogy az iskolai évből alig pergett le egy-két
hét, fiának magatartásáról még nem mondhatok vég-

érvényes ítéletet. Mindazonáltal az iskolában, valamint az azon kívül tanúsított magaviselete elég biztosítékot nyújthat Önnek arra nézve, hogy derék és jellemes fiú válik belőle.

Kiváló tisztelettel

Middleton A.
jézustársasági atya.

Tom egész testében remegett; szeméből könnyek törték elő és ajkán megakadt a szó. Nemes, szép fejét lehajtva, mély csendben állt ott, és szeretett volna P. Middleton lábához borulni.

— Most már bizonyos vagyok abban, Tom, hogy nem csalódtam benned. Kezdetben talán szigorú voltam irányodban, de...

— Ó nem; sőt ha olykor-olykor szigorúbb lett volna velem szemben, talán egészen más volnék.

Middleton atya kezét nyújtott Tomnak, melyet ez melegen megszorított.

— Hiszen most sem vagy olyan rossz. Csak menj ki egy kicsit az udvarra s elmélkedjél a mondottak fölött. Aztán tégy jó feltételeket s kérd az Úr Jézus Szívét, hogy ne vonja meg tőled áldását.

Tom kiment. Lelkében csak úgy üzték egymást az új gondolatok. A mag jó földbe esett. Végezetül bement a kápolnába, térdre borult és forró imádságban öntötte ki szíve bánatát és örömét a szentségház előtt. Egyszersmind elhatározta, hogy ezentúl jobban fog készülni az első szentáldozásra, mint azt eddig tette.

Ez az óra fordulópontot jelzett Tom életében. Napról-napra szorgalmasabb lett s minden erejéből arra törekedett, hogy igazi keresztény életet éljen. S mentől pontosabban teljesítette kötelességeit az Istennel és az emberekkel szemben, annál forróbban vágyakozott a „nagy nap” után s annál szívesebben időzött azon zavartalan boldogság színezésénél, mely olyan közélről integetett feléje. Nem sejtette, hogy milyen nagy áldozatok árán virrad csak rá életének legszebb

napja s milyen szomorú körülmények között fogja azt megünnepelni.

Mindezt a jövőnek sűrű leplébe burkolta az isteni kegyesség.

XII. FEJEZET.

TOM ELLENSÉGSZERETETE.

Tom elhatározta, hogy az első szentáldozáshoz való előkészület gyanánt minden növendékkel ki fog békülni. Törekvését szép siker koronázta. Nemsokára már csak egy volt hátra, akivel nem a legjobb viszonyban volt, tudniillik Grün Jancsi. Most nagyon bánta, hogy az iskolai év elején Grünt oly könnyelműen tette nevetség tárgyává s hogy az ördögüzéssel annyira felbosszantotta. Várva-várta tehát az alkalmat a kibékülésre.

Egy kis változás az intézeti életben ezt is meghozta.

Október vége felé ugyanis az ifjabbak hálótermében némi javítás vált szükségessé. Éppen azért tizenhétnek ki kellett onnét költöznie a főépületbe. Itt nagy, tágas termet jelöltek ki számukra, mely közvetlenül a kis kupola alatt volt, magasan a többiek fölött.

Hogy örültek a kiválasztottak, midőn páter Middleton szerdán, a délutáni előadás után tudtul adta nekik a rendeletet. A többi között ott volt: Playfair, Quip, Jahn Sándor és Hoder Willi. Grün Jancsi is köztük volt. Bár az iskolában és azon kívül is sokszor szolgáltatott okot panaszra, P. Middleton mégis remélte, hogy ezen kis kitüntetés jobb útra fogja őt téríteni.

Nagyobb öröm kedvéért még azt is megengedte nekik, hogy előre is megnézhetik új helyüket. Így az iskola után az érdekeltek azonnal felsiettek, mintha a legfontosabb végeznivalójuk lett volna odafönn.

— Halló — kiáltott fel Tom, mikor odaérkezett és látta a hatalmas gerendákat — ez éppen olyan, mint valami elátkozott várnak padlása, nemde, Grün?

— Igen, a legjobb hely arra, hogy az ember elveszítse az eszét — válaszolta Grün, akit a nemvárt figyelem láthatólag jól hangolt. — Nézd azt a sok zeget-zugot! Ha majd egyszer nem leszünk álmosak, bujósdit is játszhatunk.

— Vagy felmászhatsz a tetőre és megszámlálhatjuk a csillagokat. Megpróbáltad ezt már valamikor?

— Még nem, hát te?

— Én belefogtam egyszer odahaza, mikor nem tudtam elaludni; de csak ötvenhétig jutottam. Akkor nagyon álmos lettem és abbahagytam a számítást. Mégis sokkal több csillag van ötvenhétnél.

— Talán több egy trilliónál — mondá Grün hozzávetőleg.

Mindketten érezték, hogy ezzel összes csillagászat-tani ismeretüket kimerítették.

— Menjünk fel a tetőre — javasolta Tom. Egy létrára mutatott, mely a kupolába nyúlt fel. Innen pedig egy szűk, kifelé nyíló ajtón át a fedélre lehetett jutni.

Tom fölhágott a létrán. Grün pedig követte. Fölérván, eltolta a reteszt, kinyitotta a nehéz ajtót és rálépett a tetőre.

— Nem bánnám, ha tetőn lakhatnék — szólt, mialatt a fedél széléig jutott és lepillantott az udvarra.

— Gyere vissza, te tökfejű! — kiáltott Grün — gyere, mert különben elszédülsz és lefordulsz.

— Nem szédülök el, hisz nem először vagyok most ily helyen. Aztán nézd, milyen lapos ez a tető és korlát is van rajta; a miénk St. Louis-ban sokkal meredekebb, de nem olyan magas. Nem szeretnél ezen villámhárító csúcsára mászni? Az volna csak tréfa! Még magasabbra nyúlik, mint maga a kupola.

Grün kilépett az ajtóból, úgyhogy egy lépéssel könnyen elérhette a vaspóznát.

— Nem merném megtenni, legfőljebb ha nyaka-

mat akarnám szegni. Nagyon inog, egy-kettőre kiszakítanám. — E közben jól ide-odarángatta, úgyhogy nádként hajlongott.

— Nem a miénk, Jancsi!

— Egy pillanat alatt kiszakíthattam volna — folytatta Grün, de ezalatt szabadon eresztette a vasrudat.

Tomnak később alkalma nyílt, hogy visszaemlékezzék e tetre.

Alig hagyott fel Grün kísérletével, midőn valami heten vagy nyolcan máris lelkendezve iparkodtak a fölfedezett úton a tetőre. A csodálkozás, mely kezdetben csak egy-két „ah”-ból, meg „oh”-ból állott, már meglehetősen zsívajjá fokozódott. De ekkor P. Middletonnak szigorú hangja rögtön leszállásra készítette valamennyit.

Egymásután sompolyogtak lefelé, Tommal élükön; az utolsó betette az ajtót, de elfelejtette ráoltni a reteszt.

— Én mindig azt hittem, P. Middleton, — jegyezte meg Tom nagy komolyan — hogy Főtisztelendőségéd sohasem tesz valamit megfontolatlanul.

— Gondolom, most sem tettem, Tom.

— De most meggondolatlanul cselekedett, mert mi felmentünk a tetőre.

— Hogy-hogy?

— Hát azt mondta, hogy fönn a tetőn fogunk háltni.

Ezzel a kis tréfával beérve, el akart onnét szaladni, de a Páter hangja visszatartotta.

— Ezért a tréfáért vezekelni fogsz, Playfair! Úgyis két önkéntesre volna szükségem, hogy áthozzák az ágyneműt, mert a szolgák aligha készülnek el a maga idejében az ágyak áthordásával. Mondd meg Quipp-nek és Donnel-nak, hogy legyenek segítségedre.

— Pompás! — ujjongott Tom örömeiben.

Erre véletlenül Grünre tekintett, aki meglehetősen savanyú arcot vágott.

— És P. Middleton! — folytatta — Grünnek

nem szabad nekünk segítenie? — Ő is szívesen megtenné.

— Mindenesetre! — hangzott a barátságos válasza, melyet jóságos pillantás követett.

Szegény Grün! Arcát a jóakarattal ilyen szembe-tűnő jelére azonnal gyöngé pír futotta el s ajkai alig tudtak többet mondani néhány hálás szónál.

— Ez a Playfair igazán segítségemre van, — mondogatta magában P. Middleton, mikor látta a kis munkásokat — valóban nagyon komolyan veszi a javulást. Hála Istennek! És a szegény Grün is legalább egy hétig lesz jobb hangulatban.

— Ő mégis jó ember! — szólta Grün Tomnak, mikor hozzáláttak a dologhoz.

— Ugye, Jancsi?

— Igen, de te is, Playfair! — felelt Grün elpirulva.

Tom mosolygott. Egyedüli ellenségét legyőzte és megnyerte magának.

Tom még otthon naplót kapott ajándékba és megígérte, hogy mindennap bele fog valamit írni. Ma este nyitotta fel azt először és nagy gonddal jegyezte oda:

„Okt. 30. Amióta itt vagyok, azt tapasztaltam, hogy dobbal nem lehet verebet fogni. Ma vagyok tízéves. Ebben az évben megyek először a szentáldozáshoz. Őt Grünnek nevezik. Én nem hiszem, hogy egytrillió csillag volna.“

Ez a kísérlet egyszersmind az utolsó is volt, amit a szép könyv látott.

XIII. FEJEZET.

ZIVATAR A PRERIKEN.

Mindenszentek ünnepe ez idén péntekre esett s így a hónap első pénteke ünnepnap is volt. Előtte való nap — minthogy szabadidő volt, mint minden

csütörtök délután — ebéd után Tom, Harry és Jahn Sándor komoly tanácskozásba merült.

— Ki tudja, meg fogja-e engedni? — szólt Harry.

— Mit gondolsz, Sándor? — kérdezte Tom.

— Én nem mernék ilyet kérni.

— No hiszen legföljebb azt fogja mondani, hogy nem; s abba csak nem halok bele. Én elmegyek és megkérem őt.

Tom erre minden tétovázás nélkül átszaladt P. Middletonhoz, aki éppen valami labdajátékra tanította Keenánt és Donnelt.

— Mi jót hoztál, Playfair? — kérdezte, mikor Tom közelébe lépett és jelentette, hogy valami mondanivalója van.

— Kérem, Péter, tessék megengedni, hogy Quipp Harryval és Jahn Sándorral elmeheessünk sétára.

— Jó; ti mindnyájan föl vagytok írva a jók közé a „becsület-névsor”-ba. De föltre már itthon legyetek.

— És P. Middleton, Pokróc Ádámnak — ah, nem — Grün Jancsinak nem szabad velünk jönnie?

— Nincs fölírva az ívre; és te jól ismered a házi-szabályokat.

— Igen, Péter, de neki már olyan régóta nem volt szabad kimennie.

— Tudom; de ez nem ok arra, hogy most kiengedjem.

— De, P. Middleton, tegnap kilátásba helyezt nekem valamit az ágynemű felhordásáért. Engedje meg most, hogy Grün velünk jöhessen. Ez lesz a legkedvesebb, amit adhat. Ő is segített nekünk. És aztán — tette hozzá könyörögve, mialatt epedő várakozással nézett a Péterre — mi csak tegnap óta lettünk először jó barátok.

— Tom, — felelte P. Middleton rövid meggondolás után — mondd meg Grün Jancsinak, hogy nagyon örülök, hogy nem minden alap nélkül engedhetem őt ki és remélem, hogy a jövő hónapban nem fog hiányzani az ívről.

— Nagyon köszönöm, Péter, mindent megmondok neki.

És sietve futott Grünhöz, aki éppen nevét iparkodott belevésni a gerendába.

— Jancsi, szólította meg barátságosan — itt van egy kis cukor.

Grün becsukta kését és csendes meglepéssel nyúlt a cukor után.

— Nem jössz velem, Quippel és Jahnnal sétára?

— Szívesen mennék bárkivel, — hangzott a készséges válasz — de nekem itt kell maradnom, ez átkozott helyen. — És aztán haragos kifejezésekben tört ki, melyeket nem lehet visszaadni.

— Azért nem kell így dühöngened — szakította őt félbe Tom. Ezt sohasem szabad tenned, de annál kevésbbé most, mert P. Middleton megengedte, hogy velünk jöhess.

Grün nagy szemeket meresztett.

— Micsoda? — és még a száját is eltátotta.

Tom erre elmondta P. Middleton szavait.

— Éppen jókor, — szólott Grün, mialatt bosszúsan nézett a kivésett betűkre — ha ezt itt meglátja, megint vége lesz a reménynek. Úgy látszik, hogy belőlem már sohasem lesz jóra való ember.

Tom elővette a saját kését és hozzáfogott a betűk eltüntetéséhez.

— Így ni — és ha még az egyik kezdőbetűt is eltüntettjük, akkor már jöhet. — Gyere, Jancsi, kitűnő sétát teszünk.

Alig hagyta el a négy fiú a kollégiumot, Grün máris, felhasználva a ritka alkalmat, durva szokásához híven jókora adag bagót tett a szájába.

Borús délután volt. A felhők már reggel sötét gomolyagokban kezdtek feltűnedezni a látóhatár keleti részén, a nap folyamán pedig mindinkább nőttek és nyugatfelé terjeszkedtek. Később mindinkább terheesebbek és feketébbek lettek és délután már majdnem az égbolt felét takarták el.

— Milyen komor az ég! — jegyezte meg Harry.

— S mily fékeveszetten dühöng a felhők között a szél! — folytatta Tom. — Úgy látszik, hogy még ma estére alapos zivatart várhatunk.

— Valószínűen — szólalt meg Sándor, aki ritkán mert többet mondani néhány helyeslő szónál.

— Én nem félek a zivatartól! — vágott közbe Grün.

— Ezen nincs mit csodálkozni, — vette át a szót Tom — minek is félnél?

— Ó, — felelte Grün — sokan nagyon félnek, ha mennydörgést hallanak, de rám ez nem gyakorol hatást.

— Én, — jegyezte meg Sándor — ha éjjel mennydörgést hallok, mindig takaróm alá bújok és imádkozom.

— Mert gyáva fickó vagy — felelte megvetőleg Grün, a nélkül, hogy meggondolta volna, hogy milyen nagy fájdalmat okoz ezzel a jó Sándornak. — Én — folytatta tovább — még ha sötét is van, egész bátran megyek aludni.

Ez a dicsekvés nem hagyta érintetlenül Tomot és Harryt.

— Másszóval — vágott közbe Harry, miközben jelentőséggel teljes pillantásokat vetett Grünre — te semmitől sem félsz.

— Nem én! Semmitől!

— Az bizonyos, hogy te nem félsz dicsekedni — hangsúlyozta Tom. — De ha azt mondanák neked, hogy meg kell halnod, bizony megszállna téged a félelem.

— Arra én egyáltalában nem gondolok, — felelte Grün — de nem is remélem, hogy a mennyországba jutok.

— Nem? Miért nem? Igazán mondod? — kiáltották ijedten.

— Ó, én sohasem leszek jó; nem is töröm magam nagyon utána.

Tom azonnal kész volt a válasszal:

— Csak tarts egyszer kilenc pénteki ájtatossá-

got! Tudod olyant, amilyenről P. Rigby beszélt a kápolnában.

Grün szomorúan bámult reá.

— Azt mondta, — folytatta Tom — hogy mind azoknak, akik a hónap első péntekén megáldoznak és ezt kilenc hónapon át megismétlik, az Úr Jézus megígérte, hogy különös isteni oltalomban részesülnek haláluk óráján.

— Tudom; de minden hónapban, — az egy kicsit sok.

— Holnap — szól Quip — éppen elsőpéntek lesz. Ragadd meg az alkalmat, Jancsi, egy kis kísérlet nem fog ártani.

— Most — nem, — majd máskor — válaszolt Grün és cigarettát kezdett sodorni.

— De P. Middleton nagyon örülne neki — jegyezte meg Tom és a félénk Sándor egy szívélyes „O igen”-t fűzött szavaihoz.

— Ez igazán javadra válnék — folytatta Tom. — Hallod, Jancsi? Multkor úgyis a pad alá bújtál, mikor a többiek mind áldozni voltak. Ne nézz úgy rám; én nagyon jól láttam, mit csináltál.

— És mégsem adtál föl engem; vagy — ?

— Még nem — hangzott a számító válasz. Tom tényleg nem gondolt még rá, vajjon az esetet föl kell-e jelentenie vagy sem. — Én nem is szólok semmit. De holnap úgye fogsz áldozni?

Pillanatnyi csend állott be.

— Igen, — szólalt meg végre Grün látható erőlködéssel — megteszem.

Útjuk az erdőn keresztül tágas irtásokra vezette őket. Itt újra meglátták a felhős eget.

— Iszonyú gyorsan kezd sötétedni — mondta Harry.

— És nézzétek a felhőket! — kiáltott Tom az égre mutatva. — Mindíg gyorsabban közelednek. Nemso-kára itt lesznek.

— Haza kellene szaladnunk! — volt Grün első szava, aki az előbb még rettenthetetlennek látszott.

A sötét felhők a kétes félhomályban rohanó sebességgel törtek előre a szél szárnyain, mint a csatára felkészült seregek. A szél ellenállhatatlan ereje egyre tovább ragadta e félelmes szörnyetegeket. Közbe-közbe el-elcsitult, hogy újra annál nagyobb erővel törjön ki.

A négy fiút egészen lebilincselte a felhők rohanó mozgása. Ott álltak, szemüket az ég felé irányítva.

— Ah! — kiáltották egyszerre valamennyien.

A mozgalmas látvány hirtelenül új fordulatot vett. A sötét felhők finom, fekete fátyol gyanánt ereszkedtek le a földre.

— Mi az? — kérde Sándor félénken.

— Nem tudom, — felelte Tom. — St. Louis-ban sohasem láttam ilyent, alighanem eső.

Voltaképen pedig a félelmetes prerí zivatarok egyike volt ez. A szélvihart hatalmas fürgetegek kísérik és ezek örült gyorsasággal száguldanak végig a végtelen síkságokon, dülva és rombolva, ami csak útjukba esik. Váratlanul rohanják meg a vidéket és miután egy rövid negyedóra alatt az orkánok és forgószelek összes erejével tomboltak, eltűnnek oly hirtelenül, amily hirtelenül támadtak.

A felhők mindig közelebb és közelebb jöttek, a szél pedig egyre erősebben zúgott.

— Mit tegyünk?

Ezt senki sem tudta. Tanácstalanul állottak a terjedelmes irtás közepén, a nélkül, hogy tudták volna, mit csináljanak.

Tom erősen állott. Jól begombolódzott s kalapját úgy rányomta a fejére, hogy fekete haja nagy csomóban gyűlt homlokára. Ajkát összeszorította s szemét az ég felé emelte. Sándor Tom balkarjába kapaszkodott s oltalmat keresve simult erősebb barátjához. Halvány volt s finom arcvonásain hűen tükröződött vissza nagy aggodalma.

Quipp Harry zsebetett kezekkel Tom jobbján foglalt helyet. Különben mindig mosolygós arcán most csak gyenge nyomai látszottak víg kedélyének.

Grün halálsápadtan állott előttük. Tagjai reszkettek s lélekzete el-elállt. Borzalommal tekingetett társaira, majd újra a haragos égre.

Az első nehéz cseppek már leestek és szétfrecscentek. A szél már-már viharban tört ki s a fák úgy hajlongtak ide-oda, föl és alá, mintha boszorkánytáncra kerekedtek volna. Ezalatt titokzatos, mély homály nehezedett az egész természetre.

— Nem volna jobb hazaszaladni? — kérdezte Tom.

— Bizonyára! — kiáltotta Grün élénken. — Csak előre!

— Tom, én nem tudok szaladni, — szólt Sándor — oly rosszul érzem magam és szédülök, nagyon félek.

— Quipp és Grün, legalább fussatok el! — javasolta Tom — én itt maradok Sándorral.

— Nem, Tom, — jelentette ki Quipp minden habozás nélkül — én téled el nem válok.

— Ej mit, Quipp! Jöjj, fuss velem, — unszolja őt Grün — hiszen ezek majd úgylis gondoskodnak magukról.

— Szaladj te egyedül, — felelte Harry — ha egyáltalában el akarsz távozni; hiszen már tudsz magadra vigyázni.

— De én nem akarok ily zivatarban egyedül lenni.

— Tehát maradj köztünk! — volt a határozott válasz. — Mi oly lassan megyünk, hogy Sándor könnyen velünk jöhet.

— Halló! — hangzott erre egy hang. — Ti koro- tokhoz képest valóban okos ifjak vagytok, a legbiztosabb helyet választottátok magatoknak. — És a körökörül fekvő erdő sűrűjéből szinte lélekszakadva rohant elő Donnel János.

— Mi éppen most akartunk útra kelni hazafelé — felelte Tom. — Azt reméltük, hogy még e rettenetes vihar előtt szerencsésen hazaérhetünk.

— Itt kell maradnotok. Ha a vihar még egy kissé

nő, az erdőben mindenütt veszély fenyeget. A szélvész a fákról rengeteg ágat tördel le s ezek könnyen agyonüthetnek benneteket. A villám is ott sokkal előbb üt le, mint itt.

Ezen beszélgetés alatt, bármily rövid volt is az, a szélvész és eső mindinkább növekedett.

— De mi bõrig ázunk — kiáltott Tom. — De ugyan mi lelt téged, Sándor? Hiszen te mindjárt elájulsz.

Sándor Tom keblére rejtette arcát és mielőtt még felelhetett volna, a gyenge gyermek máris elájult.

— Add ide, majd én tartom — kiáltott Donnel, mert a vihar erősbödése miatt most már csakugyan kiáltozni kellett. — Ilyen esőben csak nem fektetjük a földre.

— Halló, Grün! Mi lelt téged? — kiáltotta meglepetve Grün különös mozdulataitól.

— Én nem maradok itt tovább, szaladok — volt a válasz.

— Maradj ott, ahol vagy — kiáltotta Donnel parancsoló hangon.

Ekkor nagyot villámlott és utána csattogó mennydörgés hallatszott.

Kétségbeesett kiáltással szaladt Grün az erdő felé.

— Utána, Tom! — kiáltott Donnel. — Gyorsan! Fogd meg! Elvesztette az esztét. Te pedig, Quipp, tartsd Sándort.

Tomnak sem kellett több biztatás. Alig tett Grün néhány lépést, máris nyomában volt. Donnel átadta az elájult Sándort Harrynak és minden erejét összeszedve utána rohant. Azt mondják, hogy a félelem meggyorsítja az ember lépteit. De úgy látszott, hogy ez a mondás szegény Grünön nem valósult meg. Futás közben többször elcsúszott és egyszer majdnem elesett. Így Tom mindig közelebb ért hozzá. Grün éppen egy fa mellett szaladt el, mely mint egy őr állott az erdő előtt. Megint elcsúszott, de azért szinte esztelenül tovább akart futni. Ekkor Tom egy hatalmas

ugrással melléje került és a földre rántotta. Mindketten a nedves fűben henteregtek.

Erre erős recsegés vegyült a vihar zúgásába, mintha ágyút sütöttek volna el közvetlenül az ember füle mellett. Utána pedig vagy húsz lépésnyire a vihartól kitepve nagy dőrejjel egy óriás tölgyfa dőlt el és végső ágai Tom arcát érték.

Megrettenve ugrott fel. Grün is felemelkedett, de csak térdenállva maradt. Egész testében remegett az ijedtségtől és kezét keblén erősen összekulcsolva tartotta.

— Irgalom! Irgalom! — kiáltotta. — Én még ma este gyónni akarok.

— Kelj fel gyorsan — kiáltotta Donnel, túlharogván hangjával a vihar zúgását. Megragadta Grünt vállánál fogva és felrántotta. — Ha itt maradsz, soha többé nem fogsz gyónni. — És minden további teketória nélkül visszavonszolta az irtásra. Tom az ijedtségtől elhalványult arccal ballagott utánuk.

Nemsokára Sándor is egy kissé összeszedte magát és Quipptől támogatva már talpra is állhatott.

Igy állottak csendesen és némán félelemben néhány percig, míg az orkán el nem vonult fejük felett. A felhők nyugat felé húzódtak, az ég tiszta és derült lett. A zivatar éppoly gyorsan szűnt meg, amily hirtelen támadt.

— Végre elmúlt és kiadta mérgét — kezdte Donnel a beszédet.

— Nagy hálával tartozunk őrangyalunknak — felelte vidáman Harry.

— Valóban, — viszonzta Tom — de most azt gondolom, siessünk haza ruhát váltani, különben köhögést kapunk vagy még nagyobb betegségbe esünk. — Grün, ugyan mit akarsz, miért mutatsz oly félénken nyugat felé?

— Meglássátok, a felhők még visszatérnek.

— Én azt gondolom, hogy elmenekülhetünk előlük — vigasztalta Tom. — Igazán, Donnel, nagyon örülök, hogy hozzánk jöttél. Mi, szegény, tapasztalat-

lan gyerekek, egyedül fejünket vesztettük volna. Mikép tévedtél ide?

— Keenánnal mentem kígyókra vadászni és útközben elhagytuk egymást. Ő bizonyára már régen jól érzi magát a kollégiumban. Tehát rajta, barátaim, siessünk haza! Hogy érzed magad, Sándor?

— Félek, gyorsan nem tudok szaladni.

— Majd karon foglak.

— Én meg a másik karodat fogom — szólt Tom. Rövid idő múlva már mindnyájan a hálóteremben voltak, hogy átázott ruhájukat szárazzal váltsák fel.

Grün ekkor szokatlanul szótlan volt. Leérve a játéktérembe, Tom felé közeledett.

— Tom, ha nem rántottál volna magaddal a földre, ó Istenem, már nem volnék életben.

— Bizony nem! De ha akkor veled együtt el nem esem, én sem élnék már. Igazán megvallom, féltem, és te, Grün? — Tom ravaszul mosolygott ezen kérdésnél.

— Hogy féltem-e? Ó, de mennyire rettegtem! Akkor nem mondtam igazat, mikor azt állítottam, hogy semmitől sem félek.

— Biz ezt nem most kellett volna megvallanod — szólt Tom egyenes nyíltsággal.

— De én meg fogok változni, majd meglátod.

Eltávozott és egyenesen a kápolnába ment. Nemsokára ezután Sándor közeledett Tomhoz.

— Nos, Sándor — kezdte, mert a félénk gyermek arcáról le lehetett olvasni, hogy valamit mondani akar. — Most már nyugodt vagy?

— Nem egészen, Tom. Hallottad-e, hogy Grün mindjárt a zivatar után mit mondott?

— Úgyan mit?

— Hogy ismét vissza fog jönni a vihar.

— Igen, de hiszen ő majdnem megőrült a félelemtől.

— De nézd, egész bizonyosan visszajön.

— Lehetetlen.

— Tom, én úgy félek! Úgy érzem, hogy nemso-

kára rettenetes dolog fog történni. Ugye imádkozol majd értem?

E közben megragadta Tom kezét és sokatmondó pillantást vetett rá. Midőn Tom Sándor ragyogó szemébe nézett, amelyet az szerénységből mindig lesütve tartott és amelyet most oly esdőleg irányított rá, oly érzés fogta el, amilyent csak ártatlan és szent gyermek közelében szoktunk érezni.

— Minden bizonnyal teljesítem kérésedet, de mondd csak, miért, Sándor?

— Holnap végzem be a kilencedik pönteket.

— Jó, de én nem tudom átlátni, hogy miért imádkozzam e miatt éretted, mikor magamnak is nagy szükségem van az imádságra. Bizony én is sok olyat tettem, ami nem tetszhetett az Úr Istennek.

— Igaz, de te sok jót is cselekedtél. Úgy örültem, mikor Grünnek oly nagyon a lelkére beszéltél. Tom, te valóban értesz ehhez.

— Rábeszélő képességem ugyan meglehetősen, de nem ez, hanem mikor a villám a fát mellette lesújtotta, az volt oly megrázó.

Úgy látszott, mintha Sándor még többet is akart volna mondani, de egyszerre csak elkedvetlenedett és megcsuklott hangja. Barátjával még egyszer kezét szorított, s ezután éppoly arckifejezéssel távozott, amilyen már előbb is feltűnt Tomnak.

— Én ezt a Jahn Sándort nem ismertem; — mondta Tom magában — csak úgy bántam vele, mint kisleánnyal szokás, s valóban nagyon derék kisleány lett volna belőle.

XIV. FEJEZET.

GYILKOS VILLÁM.

Pöntek este tíz óra felé járt az idő és habár az év már vége felé közeledett, mégis csaknem nyomasztó hőség uralkodott. Fenn az égen mint megannyi drágakő,

ragyogtak a csillagok. Csak észak felől látszott egy sötét, nehéz felhő. Egész napon át, mint valami ellenség, leselkedett ott a nélkül, hogy megmozdult volna.

A hálóteremben mély csend uralkodott. A lámpa gyenge fényénél alig lehetett az egyes alvókat felismerni. Bizony azt is nehéz lett volna észrevenni, hogy Tom, akinek ágya éppen a kupola alatt volt, ébren van.

Ez eddig még egy éjjel sem történt meg vele, kivéve azt az egy esetet, mikor Grünből ki akarta üzni az ördögöt.

Grün ágya közvetlen jobbfelől állott tőle. Balfelől feküdt Janh Sándor, azután Quipp Harry és utolsó volt a sorban Hodder Willy. A többiek, akik ugyane teremben aludtak, távolabb feküdtek. Nagyon hasznos lesz, ha az olvasó ezen egyes dolgokat szem előtt tartja.

Tom, mint fentebb említettük, ébren volt. Az alvók halk lélekzése volt az egyedüli nesz, mely a csendet megzavarta. Mintha már a szél is nyugodni tért volna.

Egy félórán át Tom azon mulatott, hogy az egyes alvókat lélekzetükről iparkodott felismerni. Könnyen felismerte Quipp Harryt, nehezebben Hodder Willyt. Végre ebbe is beleunt. Úgy tizenegy óra tájban azt határozta el, hogy az ablakhoz megy és megolvassa a csillagokat.

Éppen leszállt az ágyról, mikor Sándor tiszta, csengő hangon, mély bensőséggel felkiáltott:

— Ó Jézusom, irgalmazz!

Ha láthatta volna Tom az álmodozó Sándort, észrevette volna, mint váltotta fel az előbbi aggodalmas vonásokat szelíd mosoly. Majd ismét forró sóhaj-tás hagyta el ajkát:

— Jézusom édes Szíve, légy az én szerelmem!

Tom csodálkozva állott meg.

— Amen! — felelte halkan. — Ha én valaha ál-momban beszélnék, én is ezt szeretném mondani.

Sándor megmozdult és az ujjai köré csavarodott olvasó szemei megzörrentek.

Tom nyugodtan várt, míg azt gondolta, hogy Sándor ismét mély álomba merült.

— De most megyek és megszámlálom a csillagokat.

Odalopódzott lábujjhegyen az egyik ablakhoz és nyugat felé nézett. De bizony itt nem ragyogtak csillagok. Sötét, haragos felhőt kergetett a szél egyenesen az intézet felé.

— Jaj! — kiáltotta megrettenve. — Grünnek és Sándornak csakugyan igazuk volt: ismét visszajön a vihar.

Alig mondta ki e szavakat, már lehetett hallani a közeledő zivatar zúgását. A tompa moraj néhány pillanat alatt vad üvöltéssé változott. S minden percben erősebb, erőszakosabb és ijesztőbb lett.

— Szent Isten, mi lesz ebből! — suttozta Tom. — Én biz le nem fekszem. Megvárom a vihart.

Már hallani lehetett, amint az esőcseppek a háztetőre estek. De a távolból hangzó mennydörgés felülmúlta a tomboló vihar zúgását. S míg Tom azon törte fejét, hogy miképen lehetne más irányban az ablakon kitekinteni, véletlenül megérintette azt a vasdrótot, melyhez a függöny volt erősítve.

— Jaj! — kiáltott és gyorsan visszakapta kezét. Erős villanyütést érzett, amely gyorsan egész testén végigszaladt. — Ugyan mi lehet ez? Itt bizonyára valami különös történt. — És éppen ez ejtette őt gondolkodóba. Persze a villamosságról még fogalma sem volt.

Mialatt ezen törte a fejét, az esőcseppek kopogása is mindinkább erősebb lett. A fiúk nyugtalanul kezdtek hánykolódni ágyukban, már sokan félig vagy egészen ébren voltak. A szél félelmetes erővel zúgott a ház körül. Tom majdnem elérte ágyát, mikor hatalmas dörrenés a terem minden lakóját felriasztotta álmából. Az eső úgy zuhogott Tom ágyára, mintha dézsából öntötték volna, úgyhogy ágya egy perc alatt majdnem teljesen átázott.

Most vette csak Tom észre, hogy a reteszt nem tolták vissza.

A kupola ajtaját a szél felszakította s nagy zajjal ki- és becsapdosta. Ezalatt Tom kelet felől csillagokat pillantott meg az égen s láthatta a sötét felhőt is, mely fenyegetőleg lebegett éppen az intézet felett. E közben a víz már elárasztotta a padló egy részét. Tom legközelebbi szomszédai: Quipp, Jahn, Grün és Hodder mindnyájan halálsápadtan melléje húzódtak. Nem is volt csoda. A vasajtó ijesztő csapkodásába belevegyült a zivatar félelmetes üvöltése, s ez ugyancsak próbára tette a kisfiúk bátorságát.

— Ó Tom, — szólt Grün remegve — de örülök, hogy ma reggel áldoztam.

— Hála Istennek.

A másik oldalról már jött a velük alvó páter nyugodtan, minthogy nem történt semmi különös baj és mivel nem akarta sietése által a kicsinyek rettegését még inkább növelni. Tomnak hirtelen eszébe jutott valami.

— Halljátok, én felmegyek és becsukom az ajtót, nem bánom, ha bőrig ázom is.

S már a hágsó felé siet. Mitsem törődve az arcába csapkodó esővel, felmászott és megfogta az ajtó reteszt, teljes erejével befelé húzta, de bizony a szélvész nem akart engedni. Pár pillanat mulva kissé alábbhagyott a szél s Tomnak sikerült az ajtót behúznia.

— Most csak gyorsan a reteszt...

Még be sem fejezhette mondatát, mikor egy újabb szélroham ismét villámgyorsan kitépte kezéből, s az ajtót sarkaiból kiemelve, a villámhárítót is letörte. Tom elvesztette egyensúlyát s lebukott, de szerencsére éppen ágyára, ahonnan aztán sértetlenül a padlóra gurult.

Két társa felemelte és aggódva tekintett reája. Tom azonban nem ájult el, hanem hirtelen talpra ugorva, egy szempillantással átlátta az egész helyzetet. A többiek a hálóterem túlsó végén bújtak össze, míg a páter már Harry, Hodder, Sándor és Grün mellett

állott. Éppen most lépett be az intézet rektora és lámpájának erős fénye bevilágította a termet.

Grün és Sándor emelték fel Tomot. Sándor arcán még megvolt az átszellemült vonás, melyet a Tom iránt való aggodalmas szeretet még kedvesebbé tett. Grün arca is teljesen megváltozott; minden nyers vonás eltűnt róla. Félelem és szeretet — félelem a vihartól és szeretet Tom iránt — okozták ezt a nagy változást.

— Megütötted magad? — kérdezte Grün aggódva.

— Legkevesbbé sem.

— Hála Istennek! — sóhajtott Sándor.

— Igazán örülsz, hogy ma reggel a szentáldozáshoz járultam — ismételte Grün.

— Tom, — szólt Harry — mi majd elhúzzuk ágadat innen.

— Felesleges. Ti is úgy át akartok ázni, mint én?

— Nem tesz az semmit — felelte Grün. A gyenge Sándorral mindjárt Tom ágyához szaladtak. De alig tettek két lépést, mikor egyszerre vakító villám világította be a termet, s Tomot két társával együtt erősen a földre sujtotta. Tom mozdulni sem tudott, de azért eszméletén volt és úgy érezte, mintha testének minden izma és rostja szét volna szaggatva. A vakító fényt vak sötétség követte. Tom a kupola nyílásán át megpillanthatta az égboltozat egy kis részét, melyen most csillagok ragyogtak, s fényes pompájukat egy felhőcske sem homályosította el. A vihar elmúlt, de irtózatos pusztulást hagyott maga után.

Midőn Tom a földre esett, a rektor lámpája is kialudt ugyan, de a villám fénye mellett észrevette, mily erővel sujtotta le az a kupola alatt álló öt gyermeket. Felrobbant puskaporhoz és ózonhoz hasonló szag terjedt el és rettenetes dörgés reszkettette meg a termet. A rektornak úgy tetszett, mintha közvetlen közelben puskapor-raktár robbant volna fel. De jól tudta, hogy ez azon villám dörgése volt, mely növendégeit szeme láttára földre terítette. A halotti csendben és sötétségben, mely a dörgést követte, felemelte hangját és keresztet vetvén reájuk, a feloldozás szavait

mondta: „Ego vos absolvo a peccatis vestris in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen.” (Én feloldozlak benneteket bűneitektől; az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.)

A páter gyorsan meggyújtotta a hálóterem elaludt lámpáját és a rektor mellé állott.

— Gyermekek, — szólott nyugodtan a rektor — egymásután menjetek le a betegszobába. A vihar elmúlt. Semmi veszély. Nincs mitől félnetek.

A rektor éppen jókor mondta e szavakat. Ha csak egy pillanatra is elveszti fejét, valóban nagy zavar keletkezett volna. Higgadt szavai megnyugtatták a remegő növendékeket. Csendesen, ha nem is minden félelem nélkül mentek le a gyermekek. Dobogó szívvel számlálta őket a rektor. Ez volt életének legkínosabb órája.

Hatan már kimentek az ajtón.

Még három... kilenc... ismét három... tizenkettő. Most jött a páter.

Halotti csend uralkodott.

Tehát nem csalódott: öt gyermeket ért a villámcsapás. Most gyorsan hozzájuk sietett. Tom csukott szemmel Grünre borult. Mellette Jahn Sándor feküdt csendesen, nyugodtan. Quipp nehezen lélezgett, arcán nagy seb tátongott. Hodder félig ült; sehol sem volt megsértve, csak a többi rántotta őt esés közben a földre.

— Tom! — kiáltotta a rektor, s e közben megfogta a gyermek kezét.

Szemei felnyíltak.

— Nincs semmi bajom, Páter. Mi történt?

A rektor megnyugtatólag intett neki kezével és Grün fölé hajolt. De az már nem lélezgett. Meghalt. Most Jahn Sándor felé fordult és halk sóhaj tört elő kebléből. Grün és Sándor voltak tehát a gyilkos villám áldozatai. A dörgést már nem is hallották, váratlanul hívta őket magához az Isten, akit még reggel szívükbe fogadtak.

Mindez november első péntekén történt. Tomot

vizes ruhája mentette meg. A villamosság ezen futott végig. Még csak nem is sejtette, hogy a halál torkában volt.

XV. FEJEZET.

TOM ÉJJELI HŐSTETTE.

— Harry, van valami bajod? — kérdezte Tom Quipp fölé hajolva.

Semmi felelet.

A rektor könnyedén megérintette Tom vállát.

— Playfair, légy csak nyugodtan! — mondta.

— Igen, Főtisztelendő úr. Mondja meg, kérem, mi történt. Valami különös érzés futott végig testemen és jobb lábamon. Úgy éreztem, mintha égetne valami.

— Leütött a villám és téged is érintett. Quipp Harryval sokkal rosszabbul vagyunk, de Grünt és Jahnt erősen eltalálta. Vigyétek át Hodderrel a szegény Quippet oda arra az ágyra. De ha magához tér, meg ne mondjátok neki, hogy mi történt. Vigán legyetek, hogy aggodalmat ne okozzatok neki.

— Te a vállánál fogd meg őt, Willy — szólta Tom, s gyengéden vitték az elaléltat a legközelebbi ágyra.

A rektor még mindig reménykedett. Ággódva figyelte Grün és Sándor szívverését. Miután Harryt az ágyra fektették, nemsokára feléledt.

— Hogy vagy, Harry? — kiáltotta Tom erőltetett vidámsággal.

— Tom! — nyögte Harry.

— Igen, én vagyok.

— Mi — mi történt?

— Valami villamos masina elsült, vagy más efféle — magyarázgatta Tom — és fejünkhöz repült.

Még ezek a tréfás szavak sem tudtak Harry ajkára mosolyt csalni.

— Hol a lábam? — nyöszörögte.

— Lábaid rendes helyükön vannak.

— Nem, a jobbik nincs helyén.

Tom megfogta Harry jobb lábszárát s felemelte úgy, hogy Harry is láthatta.

— Nem fáj?

— Semmit sem érzek.

— Jó, akkor legalább tartsd nyugodtan. Kutya-bajod sem lesz, hisz épp előbb rettenetesen megrúgtál.

— Megfulladok.

— Hisz akkor már nem volnál képes beszélni.

— De nem tudok nyelni, jaj! — És Harry mindinkább megrémült.

— Hát ki mondta neked, hogy nyelj? Még nincs itt a reggeli ideje, s különben sincs semmi ennivaló.

A betegápoló, aki előbb lépett be s meggyőződött, hogy Grün és Sándor már nem élnek, egyenesen Harry-hoz lépett.

— Playfair, — szólt — gyorsan orvosi segítségre van szükségünk. Szaladj le a legközelebbi hálóterembe, hol az ápolótestvérek alusznak. Már mindnyájan fenn vannak s öltözködnek, hogy segítségünkre lehessenek. Az elsőnek, akivel találkozol, mondd meg, hogy rögtön hívja el az orvost.

Tom nem kérte magát kétszer, hanem Hoddertől követve, leszaladt a lépcsőkön. Szerencsére egy felfelé iparkodó ápolóval találkozott, s éppen akkor adta át az üzenetet, midőn éjfél ütött az óra.

— Rögtön megyek az orvosért — felelte az ápoló s távozni készült.

— Testvér, önnel tartok.

— Nem lehet. Menj aludni!

— Nem tudok tovább aludni, testvér. Kérem, engedje meg, hogy önnel mehessek.

Az ápolótestvér nem válaszolt, mert sietős volt az útja. Tom azonban beleegyezésnek vette hallgatását s utána futott. Természetesen Willy is hozzájuk csatlakozott.

A kerten át nemsokára a Maurachba vezető országútra tértek. Hanem egy váratlan akadály feltartózt

tatta őket útjukban. Ugyanis a kollégiumtól nem messze igénytelen patak folydogált. Rendes körülmények között igen sekély volt. De most, az utóbbi napokban, főleg a legutóbbi zápor következtében úgy megdagadt, hogy még a hidat is magával ragadta.

— A híd is elúszott. Elsodorta a vízár! — kiáltott Tom.

— Be kár, hogy nem tudok úszni, különben átúsznám — mondja az ápoló. — Maradjatok itt, én majd azon házikóhoz megyek, hogy segítséget hozzak.

Alighogy eltűnt szemük elől, Tom hirtelen levette cipőjét és kalapját.

— Tom! Mi szándékok van?

— Nem hallottad, hogy az ápoló átúszott volna, ha úszni tudna? Én tudok oly messzire úszni.

— Tom, a víz igen sebes. Magával ragad.

Tom megnézte a kavargó vizet, mely körülbelül huszonöt lépésnyi szélességben nagy sebességgel rohant tova lábai előtt.

— Nem, azt nem teszi — felelte határozottan. — De megpróbálom Quippért. Jöjj, Willy, add kölcsön skapuláredat. Igaz, még nem iratkoztam be a társulatba, de nem baj, ha viselem. — Kissé feljebb megyek úgy, hogy éppen itt szemben érjek át a túlsó partra.

Miután Willy skapuláregát felvette, vele együtt jó darabig a parton felfelé haladt.

— Willy, most Isten veled! Tudod, ez nagy vakmerőség tőlem. Ha valami baj történne, add tudtul atyámnak, hogy rajtam volt a skapularé. — Azután komolyan, de mégis könnyedén és elszántan a vízbe lépett.

Már a legközelebbi lépésnél derekáig ért a víz s alighogy megtette a másodikat, elkapta a forgatag és parafa módjára a víz színén ide s tova hanyva ragadta lefelé. Csakhogy ezen parafának voltak karjai s lábai, s hatalmasan úszva a túlsó partnak tartott.

Tom nemsokára észrevette, hogy az ár igen messze fogja lefelé sodorni, míg a túloldalt eléri. S azért annál is inkább felhasználta minden erejét és ügyessé-

gét. Tom ez időben még igen tapasztalatlan úszó volt. Igaz, a legutóbbi nyár folyamán még hetenkint is többször részesült úszási oktatásokban, s már meglehetősen nagy teret tudott beúszni, sőt még a háton való úszást is elsajátította, de hogy hogyan kell a sebes áradat ellen küzdeni, azt még nem tudta, s így nemsokára kifogyott az erőből. Alighogy megtette a távolság két-harmadát, már végleg kimerült. Lélekjelenléte azonban nem hagyta el. Őrzőangyalának segítségül hívása után hátára feküdt s lábainak gyors mozgatása által a felszínen tartotta magát. Lába nemsokára valami kemény tárgyba ütdődött, mely nem igen mélyen volt a víz alatt. Rögtön megfordult s kezeivel belékapaszkodott.

— Hurrá! — kiáltott Willy felé. — Itt a híd karfája. Nincs is igen mélyen a víz alatt. — Azután tovább kúszott rajta, míg elérte a túlsó partot.

Dr. King egészen elcsodálkozott, midőn — ajtót nyitva — maga előtt látta Tomot, aki még folyton kezében tartotta a furkósbotot, mellyel az ajtót döntötte oly erővel, mintha be akarta volna verni.

— Orvos úr, a kollégiumba beütött a villám s három növendéket lesújtott. Gyors segítségre van szükség.

— János, rögtön nyergelj! — kiáltotta az orvos. — Jöjj be, de hamar, kicsikém, különben nemsokára neked is szükséged lesz az orvosra. Hanem mond meg, miért vagy ily vizes?

— Nem tudtam rátalálni a hídra s így kénytelen voltam átúszni.

Az orvos neje meghallotta ez utóbbi szavakat. Hamar elősietett s mint egy édesanya, megcsókolta Tomot (amit azonban ez felhevülésében észre sem vett), lehúzta átázott ingét s őt magát kendőbe burkolta.

— Barnynk ruháját is felvehetné. Kitűnően fog neki állani.

— Bizonyára, édes Marym — felelte az orvos. —

Azután hozz egy pohárka szíverősítőt is, míg én ágyba fektetem.

— Nem kérek, — szabadkozott Tom — hiszen nem vagyok beteg. Csak siessen orvos úr, a kollégiumban nagyobb szükség van önre.

Az orvos felelet helyett a hálósobába vezette s levetkőztette.

— Jaj, jaj! — kiáltott fel Tom, midőn jobblábáról harisnyáját le akarta vetni.

— Ah! Hiszen égési seb van a lábadon — szólt az orvos s szemügyre vette a térdalatti tenyéryní sebet.

— Észrevettem, hogy nincs minden rendjén, itt megcsapott a villám — viszonzotta Tom.

— Úgy? Hát téged is talált?

— Gondolom, mert hirtelen odakaptam, mintha megbénultam volna.

— Örvendhetsz, hogy ily olcsó áron szabadultál a veszedelemtől.

Az orvos aztán egy dobozból kötszereket vett elő s kellően bekötötte a sebet. Tom nemsokára jól betakarva feküdt az ágyban s egy pohárka szíverősítő új életerőt öntött fagyos tagjaiba.

— Lelkem, most vigyázz, mit mondok. Ágyban maradsz egészen reggel kilenc óráig. Ha csendesen viselkedsz, könnyen megszabadulsz megerőltetésed utókövetkezményeitől. Értetted?

— Igen, de mikor nem tudok aludni.

— Majd fogsz tudni! Mary, ha tíz perc múlva el nem alszik, adj be neki egy kávéskanállal ebből itt ni... — Most jó álmokat.

Az orvos Hodder s a kollégiumi ápoló útmutatása nyomán csakhamar rátalált a hídra s néhány perc múlva már a kollégiumban volt. Jahn és Grün nem sok gondot okoztak neki. Már nem volt szükségük földi orvosra — attól a pillanattól, hogy a villám le-sujtotta őket. Azonban annál többet kellett Harryval bajlódnia, hogy merev tagjait melegítés és dörzsölés által életre kelthesse.

Tom egy adag ópium hatása alatt ezalatt pompásan aludt, míg ágya mellett kedves előzékenységgel örködött egy nyájas hölgy.

Igazi halottak napja virradt a kollégium növendékeire. Még sohasem kapta meg őket annyira a halál gondolata, mint most, midőn két társukat — kiket még tegnap vidáman és egészségesen láttak — a még alig megkezdett életből kiszólitotta az Úr Isten. Ide igazán úgy lopózkodott be a halál, mint éjjel szokott a tolvaj. Mily hatásos intés ez mindenki számára, hogy mindig készen legyen, hogy váratlanul ne lepje meg az utolsó nap, amidőn a jó előkészületre már nem lesz idő!

Tom s Harry még mindig nem értesültek társaik haláláról, mert meg akarták óvni őket minden felindulástól.

Reggel 10 órakor az orvos Tomot átadta a betegápolónak.

— Ápolótestvér, itt van még egy, akinek jövő héten állandó nyugalomra lesz szüksége.

Tom, aki mögöttük állt, elégedetten mosolygott, felemelte jobb lábát s mozgatta egész könnyedén, akár csak a baleset előtt. Ekkor az orvos észrevétlenül megfordult úgy, hogy rajtakapta e tetten.

— Látja, testvér, megégetett lábával éppen rá akar hágni valamire.

— Nem, — tiltakozott a tettenért — oly bolond nem vagyok.

Hanem rögtön ismét nevetett. Tudta a huncut, hogy Quipp Harry lesz a társa.

— Azután, testvér, szigorúan kell őt tartani.

Erre már megnyúlt Tom ábrázata.

— Szigorúan? Engem? Hogyan?

— Egy kis koplalással — felelé a tapasztalt orvos. Azután halkán folytatta: — Reggelire teát és három darab kétszersültet. Este ugyanezt. Csak délben jó ételeket.

Tom azonban mindezt hallotta. — Nem vagyok én beteg — erősítgette. — Nem szabad mulasztanom az iskolában, különben elmaradok az osztálytól.

— Egy hétig nem szabad kimenned. S jegyezd meg, lelkem, nem szabad ugrálnod, szökdécselned, a szobában táncolnod, szaladgálnod. Különben két hétig itt maradsz.

— Ó, jaj nekem!

Tom ez időtől megváltozott. Maga Quipp, aki nem-sokára ismét oly vidám és élcelődő lett, mint azelőtt volt, nem tudta őt fogságával kiengesztelni. Éppen olyan keveset változtatott komorságán az idő is.

Miután kétszersültjét megette, felkereste a betegápoló testvért.

— Testvér, azt hiszem, kaphatnék reggelit; körülbelül itt az ideje.

— Hiszen éppen most vittem be.

— Micsoda? Azt nevezi ön reggelinek? Hiszen atyám tisztességes reggelikre fizetett.

Az ápoló mosollyal felelt s Tom duzzogva tért vissza.

XVI. FEJEZET.

HURRÁ, CINCINNÁTIBA!

A következő hét folyamán Tom levelet kapott, mely kacajra fakasztotta.

— Ejnye, de jó kedved lett egyszerre! — mondotta Quipp, aki nem tekintve arcán levő sebét, ismét jól érezte magát.

— Nesze, olvasd magad — viszonzá Tom odadobva neki a levelet s féktelen jókedvében ugrándozni kezdett a szobában.

A levél így hangzott:

St.-Louis, 19... november 5.

Kedves Tomom!

Éppen most kaptam a rektor úrtól bővebb tudósítást a nagy szerencsétlenségről és betegségedről. Azt is hallom, hogy már megjavultál, hogy szorgalmasabb, buzgóbb lettél s kötelességeidet teljesítet.

A rektor úr azt is írta, hogy már jól érzed magad, de azt hiszi, hogy néhány heti üdülés javadra szolgálna.

Amint szeptemberben megírtam, Károly Cincinnátiba utazott, hogy — mint ő mondja — a jogot hallgassa. Magam is üzleti dolgokban néhány nap mulva odautazom s Anna néni is egyik ott lévő barátnéját szeretné meglátogatni.

Utazzál hát rögtön Cincinnátiba. Károlynak majd sürgönyözni fogok, hogy várjon reád az állomáson. Megkértem a rektor urat, hogy utazójegyet szerezzen számodra s egyszersmind itt mellékelek számodra huszonöt dollár zsebpénzt.

Isten veled a viszontlátásig. Isten áldjon meg.

Atyád:

Playfair György

Délután fél három óraker, midőn a vonat a kollégium előtt elrobogott, Tom az egyik kocs ablakában állt és zsebkendőjével vidáman integetett társainak. Mily vágyódással tekingettek azok a tovarobogó vonat után! Hogy szerettek volna ők is vele utazni! Tulajdonképen szívesen tartózkodtak Maurachban, de a szakadatlan kötelességteljesítés, a nap-nap után következő ugyanazon egyhangú rend, az egymást szakadatlan követő órák és napok, melyek mind megkövetelik a maguk jussát — egy kis változást igen kívánatosá tettek reájuk nézve. Hanem várjatok csak! Néhány év múlva, midőn Maurachtól már végleg elváltok, vissza fogtok kíváncsozni iskolai szenvedéseitek színterére, az étkező- és játéktermek tréfái, labdajátékaitok hőstettei után. De emlegetni fogjátok azokat a kedves kirándulásokat is, melyek titeket hajnalhasadtakor kiszólitottak az Isten szép, friss, szabad természetébe. Bárcsak mindig ily tiszták volnának örömeitek, soha nagyobbak szenvedéseitek!

Negyedóra múlva Tom vonata Kansas-Citybe érkezett. Tomnak sietnie kellett volna az átszállásnál, hogy a következő vonatindulásig készen lehessen a hatalmas lakomával, melynek már három órája örvendett. — Ez egyszer azonban váratlan szerencséje volt.

— Tudomására hozom uraságtoknak, — kiáltott be egy köpcös, kövér emberke a nagy sietség miatt lihegve — hogy ezen vonatnak étkező kocsija is van. Kitűnő vacsora kapható! Minden tetszés szerint!

— Milyen drága? — kérdezte Tom megráncigálva

a kövér emberke karját s kérdő tekintetet vetett rá.
— Hetvenöt cent. — Talán féláron akar étkezni? Azt hiszi, itt is úgy van, mint a cirkuszban, hol a gyermekek a félárt fizetik? — felelte gúnyosan nevetve a kövér emberke.

— Micsoda? Nem több? Hallja, tisztességes étkezésért három dollárt is adok, hogy ne veszítsenek rajtam. Mert tudja meg, három heti előkészületem volt a mai hatalmas ebédhez.

— Akkor jöjjön gyorsan! — kiáltotta a kövér emberke.

Midőn az étterembe ért, fehérkötényes, mogorva tekintetű néger széket tolt eléje, kezébe nyomta az étlapot s rendelését várta.

Tom hiába iparkodott a mindenféle nyelvű étlap cifrábbnál-cifrább kifejezéseit kibetűzni.

— Nem tudná ezt nekem angolul megmondani? — kérdezte végre türelmetlenül.

A néger a nélkül, hogy csak egy keveset is megváltozott volna az arca, egyhuzamba kezdte ledarálni: — Borjúsült ugorkával, marhahús karfiollal, disznópecsenye káposztával, ürühús olasz káposztával, kolbász, özpecsenye, sonka burgonya körítéssel, vesepecsenye, hering, nyúlpecsenye, szafaládé.

— Elég! Azt hiszem, ez elegendő lesz! — szakította félbe Tom a kereplő gépet. — Hozza csak mindezeket.

No, de erre megváltoztak a néger máskülönben egyforma arcvonásai s mintha nem értette volna, kérdé:

— Mit tetszik parancsolni ezek közül?

— Az összest hozza el, amit csak ledarált itt előttem. Mert lássa, — folytatta Tom bizalmasan a kételkedésben fejét rázó négernek beszélve — egy hét óta nem tudtam derekasan jóllakni. Egy orvos gazdálkodott körülöttem s oly éhes vagyok, akár egy kiéhezett agár. Most mutassa ki rajtam művészetét. Ha valami tisztességes ennivalót hoz, ötven cent borralalót kap.

Erre már eltűntek a néger arcáról azok a mogorva vonások és sebesen elrohant. Tom meg nemsokára olyan lakmározást vitt végbe, akár egy éhes fejedelem s meg kell adni, derekasan felelt meg ebbeli tisztének. A legjobb ügyhöz méltó fontos arckifejezéssel kezelte a kést és villát s csak azt szerette volna, ha a kollégium orvosa és ápolói látták volna. Mily édes bosszú lett volna ez számára!

Háromnegyed óra múlva — becsületes lakmározás után — végre csendesén és megelégedetten felemelkedett s környezetével nem törődve, nagy keresztet vetett magára és imádkozott. Midőn aztán az étkezésért járó egy dollárt és huszonöt centet a pincérnek kézbesítette, komolyan hozzátette: — Háromszor mondtam el az asztali áldást, mert bizony háromszoros ebédet fogyasztottam.

Mivel már esteledett, nemsokára lefeküdt, s a vonat rázásának és zakatolásának ellenére kilenc óra hosszat aludt minden megszakítás nélkül.

A következő napot még a vonaton kellett töltenie. Csak estefelé jelezte a kalauz „Cincinnati” kiáltása, hogy megérkezett utazásának végcéljához. Örvendve fogta utazótáskáját s tartott kifelé.

A pályaudvaron ott várta Károly, aki most — mint azt Playfair úr leveléből tudjuk — joghallgató volt.

— Ah Tommy, Isten hozott Cincinnati! — kiáltotta régi, vagy ha úgy tetszik, ifjú barátunk, kiutat iparkodván csinálni a tolongó emberáradatban. — Jó, hogy itt vagy! S jó színben vagy! Meg is nőttél!

— Bizony, igen örülök, Károly, hogy láthatlak — felelte Tom nem kisebb szívélyességgel viszonyozva Károly kézszerítését. Bizony, igen örvendek! Azonban te is megváltoztál. Bajuszod megnőtt, ugyebár? S öltöztet is olyan nagyon divatos! Jó, hogy rajtam van a legújabb öltözetem, különben szégyenkezve kellene melletted haladnom. — Hogy tetszik Cincinnati?

— Nagyszerű város, Tommy — viszonzá Károly, miközben a pályaudvarról a villamos vonathoz tartot-

tak. — Az emberek itt barátságosabbak s több mulatság van itt, mint St. Louis-ban.

Tom lopva rátekintett nagybátyjára.

— Azt hittem, hogy joghallgatás végett jöttél ide. Legalább így írta atyám.

— Igaz, de úgy el vagyok foglalva, hogy még nem értem rá.

— Oly bágyadtak a szemeid, mintha sokat virrasztanál.

— Meg is teszem. Azután meg álmatlanságban szenvedek.

A naív társalgás bántani kezdte Károlyt. — Ez a fiú veszélyessé kezd lenni — gondolta magában. Azért más tárgyra terelte a társalgást.

— Tom, hogy érzed magad, amióta St. Louis-t elhagytad?

— Kezdetben nem jól éreztem magam. De most már jobban s szorgalmasan tanulok. Jól akarok előkészülni első szentáldozásomhoz.

— Igazán?

— Igen. Azt hiszem, ez lesz életem legszebb napja.

— Vigyázz, Tommy, itt jó kocsink! Ugorj fel! Ügy, ülj le!

Károly eddig semmi olyast nem tett, ami miatt Tom megsértődhetett volna. A fiú arcán mégis a fájdalmas csalódás kifejezése tükröződött, de ez nem sokára eltűnt. A villamos ugyanis Cincinnáti legszebb utcáján robogott s a pompás épületek és a kápráztató kirakatok lebilincseltek szemét. Károly szívélyesen felelt egyes kérdéseire, noha érezte, hogy Tom sokkal inkább idegenkedik tőle, mint azelőtt.

Hosszabb menet után a kocsi egy intésére megállt.

— Megérkeztünk, Tom! Jöjj gyorsan. Éppen itt a vacsora ideje.

Pompás kétemeletes ház felé tartottak.

— Károly, tied ez a ház?

— Nem, csak ott lakom. Kibéreltem a felső emelet összes szobáit.

A vacsora kellemetlenül érintette Tomot. Károly ugyanis több férfi társaságában étkezett a háztulajdonos családjánál. Tom két hónap óta csupán a fiúk társaságában étkezett s most a sok idegen férfi jelenlétében nem mert szabad folyást engedni étvágyának. Még rosszabbul hatott reá a társalgás. Kizárólag csak az értékpapírok emelkedése vagy hanyatlása s a küszöbön levő szenátus-választások kerültek szóba. Igen megörült, midőn a ránézve unalmas társaság szétoszlott.

XVII. FEJEZET.

KIÁBRÁNDULÁS A SZINHÁZBAN.

— Nem volna kedved velem színházba jönni? — kérdezte Károly Tomtól, midőn magukra maradtak.

Tom már sokszor hallott a színházról s e szóhoz a jó szórakozás fogalmát fűzte.

— De igen! — kiáltotta vidáman. — Anna néni sohasem akart odaengedni, pedig már régen oly szívesen mentem volna.

Félórával később mindketten egy díszes színház földszintjén ültek és lesték a függöny felhúzását.

Tom azonban nemsokára átlátta, hogy az est nem lesz oly vidám, mint ahogy gondolta. Már a csupa felnőtt emberekből álló környezet is — akikkel nem társaloghatott — felkeltette ellenszenvét. Igaz, észrevett itt-ott fiukat is, de amint kivehette, arcukon nem tükröződött az a frissesség, vidorság és nyíltság, melyet Maurach növendékeinek arcán látott. Egyesek nyilván unatkoztak, mint Tom maga. Mit is tettek volna mást, midőn senki sem törődött velük! Mások meg nevelőjük vagy nevelőnőjük utasítása folytán felnőttként viselkedtek s így arckifejezésük hasonlított az úgynevezett korán érett emberekéhez, akik sok szép dolgot láttak és hallottak ugyan, de azokból rendszerint semmit sem értettek.

— Károly, — kérdezte Tom rövid idő múlva — csakugyan elsőrangú színház ez?

— Persze, Tom. Máshová nem is járok. — Nem akarnál egy pohár sört vagy szódavizet, mielőtt az előadást megkezdik?

— N-e-e-m — viszonzá Tom, a visszatetszés miatt alig tudva szóhoz jutni. Szíve mélyéből szeretett volna Maurachban, társai között lenni.

Végre felhúzták a függönyt s Tom egy óra hosszat igyekezett örömet lelteni a tréfákban, melyek a műsor szerint egymásután következtek. Meg kell adni, nagy fáradságába került ez. Sőt megfeszíthetetlen rejtély maradt előtte, hogy tud Károly ily dolgokon elszórakozni.

— Hála Istennek, — gondolta Tom — hogy nem az ő bőrében vagyok. Hiszen a játék egyes részei rosszszak, póriasak, a többit meg nem értem. Szeretném, ha nem kellene itt lennem. Egy labdajáték jobban esnék nekem.

Az előadott szám a műsorban „bögő tréfa”-nak volt jelezve s a színészek a bögést illetőleg ugyancsak kitétek magukért. Mikor véget ért, Tom felhasználta a kínálkozó alkalmat.

— Károly, kezd a fejem fájni s a fájdalom folyton erősödik. Nem mehetnék kissé a szabad levegőre?

A kérelem jókor jött. Hiszen Károly Tom jelenlététől megszabadulva, zavartalanul társaloghatott szomszédjával. S most már attól sem kellett tartania, hogy Tom meghall egyes nem neki való szavakat.

— Csak menj, Tommy, itt egy dollár, végy rajta, ami tetszik. De nagyon messze el ne menj, hogy aztán visszatalálj.

Na lám! Felvirradt a szegény Tomnak is. Hisz, mióta az orvos a betegszobára kényszerítette, még egy igazi jó napja sem volt. Annál alaposabban akarta most a kínálkozó alkalmat kihasználni. S nem is okozott neki nagy fejtörést, hogy mit csináljon, hisz', mint minden életrevaló fiú, úgy ő sem jött zavarba, ha egy kis csínyre volt kilátás.

— Hogy juthatok majd ismét vissza a színházba?
— kérdezte a pénztárnál.

— Hiszen ha egyáltalán nem akar gyalog visszajönni, kocsit is fogadhat — volt a tréfás felelet.

Tomunk legkevésbé sem jött zavarba. Jót nevetett s azután hozzátette:

— Azt akartam kérdezni, hogy mikép jutok majd ismét a terembe, másodszori jegyváltás nélkül?

— Ó kérem, egyszerű az egész! Egy jegyet állítok ki számára, melyet itt felmutat. Különben hogy tetszik a darab, ifiúr?

— Ó, mondhatom, remek! Alig vártam már, hogy kiszökhessenem — s a feleletet meg sem várva a szabadba lépett. Első pillanatra meglátszott rajta, hogy ismét valami ártatlan csínyen jár az esze. De rajta, nézzünk hát utána!

XVIII. FEJEZET.

TOM A VÁROSBAN ELTÉVED.

A ragyogó villamoslámpák nappali fényt árasztottak az egész utcára. A túlsó oldalon két szomszédos vendéglő fényes termeiből a magas és széles ablakokon át tündéri fényözön áradt a szabadba. A két vendéglőt osztrigacsarnok választotta el egymástól. Midőn Tom a vígkedélyű vendégeken vizsgáló szemmel áttekintett, azonnal átlátta, hogy neki itt semmi helye. De im' most észrevette, hogy amott sietve jön valaki, akit érdemes lesz közelebbről is megfigyelni.

Körülbelül oly idős ifjú, mint a mi Tomunk, hóna alatt két csomag ujsággal. Az egyik vendéglőt éppen most hagyta el s megállt az osztrigacsarnok előtt, hogy a ragyogó ablakon át bekukkantson.

— Már csak megismerkedem vele — mondotta Tom s néhány hatalmas ugrással az utca másik oldalán termett. Nesztelenül állott a kis ujságárus mögé,

hogy közelebből megszemlélhesse. A fiúcska körülbelül 11 éves lehetett. Szegényes ruhája rendes és tiszta volt. Kilyukadt térdén és könyökén hatalmas folt diszelgett, melyet biz' nem valami ügyes kéz vetetett oda. Alakja és arcvonása, amennyire már Tom így oldalvást kivehette, semmi durvaságot vagy póriaságot nem mutatott. S így senki sem foghatta rá, hogy ő is azon szerencsétlen gyermekek közé tartozik, akik korán elvesztve szüleiket, kidobva a nagyvilág ölébe, a városok terein és utcáin tengetik nyomorúságos életüket. De ím' Tom már megelégtelte a megfigyelést s hirtelen a fiúcska mellé állván, maga is a csarnokba nézett.

— Tán ujságot parancsol, ifiúr? — kérdezte a kisleány.

— Nos, hadd lám, minőket árulsz?

— Postát, uram és Bolygót.

— S hogy vesztegeted?

— Szabott az ár, uram. Egy cent a Posta s kettő a Bolygó.

— De hát mit urazol te engem, hisz' nem vagyok én a te tanárod! Különben is mit nekem ujság! De halld csak, adok én neked akár tíz centet is, ha megmondod nekem, hogy' hívnak.

— Ó ezer örömmel: Melting Artúr a nevem — s a hála és öröm kitörő jeleivel csúsztotta zsebébe az ajándék ezüstpénzt.

— No, az én nevem meg Playfair Tom; és most aztán hadd el az urat. Ezentúl csak Tomnak szólítasz, mert e perctől kezdve jóbarátok vagyunk. Én is csak olyan fiú vagyok, mint te és ugyancsak örülök, hogy végre-valahára ismét egy kedves pajtásra tettem szert. Mert gondold csak, két nap óta folyvást nagy emberek közt forgolódtam s azok brr, oly unalmasak.

Artúr kissé keserűen mosolygott, de a szemében felvillanó tűzsugár mutatta, hogy biz' ő szomorú sorsa ellenére vigkedélyű is tudna lenni.

— De talán jobb volna, — jegyezte meg aztán

— ha hozzád illő pajtást választanál magadnak. Mi vagyok én te melletted?

— Tán biz keveselsz engem, Artúr, vagy azt hiszed, hogy nem amerikai vér pezseg ereimben?

A kis ujságáros csodálata nőttön-nőtt, de aztán mégis szomorúan jegyezte meg:

— Dehogy, Tom, de szüleid bizonyára nem fogják valami jó néven venni e barátságot.

— No, ha csak ez bánt, akkor légy nyugodt. Atyám St. Louisban van s anyám már rég a mennyországba költözött. És aztán te nem vagy oly közönséges ujságáruoló, mint a többiek; hisz' jól beszélsz angolul s kiejtésed sem parasztos. Meg vagyok győződve, hogy nem is oly rég taposod az utca kövezetét.

— Eltaláltad, Tom — válaszolt Artúr s nagy fekete szeme ragyogott a felszökkenő könnyektől. — Jó anyámat már rég elvesztettem s atyám most nemrég költözött a boldogabb hazába, amidőn Cincinnatiba jöttünk. Árván maradtam pár fillér örökséggel s már két hónapja, hogy gondoskodnom kell nemcsak magamról, hanem kis nővéremről is.

— Mit, hát neked nővéred is van?

— Van bizony. A szegény Katinka csak most lábolt ki súlyos betegségéből. Azok a jó kedves testvérek vették magukhoz s kigyógyították.

Tom elérzékenyülve szakította félbe a kis ujságárust s két kezét a vállára téve, szívből jövő sajnálkozás hangján kérdezte tőle, miközben halvány, besett arcát vizsgálta:

— Artúr, mondd csak, mikor ettél te utoljára rendes ebédet?

— Tegnap még csak úgyahogy jóllaktam, de biz' ma már elhagyott a szerencsém. Tudod, megbabonázott a boszorkány.

— Micsoda? Boszorkány? Melyik? Hol?

A gyerekes öröm egy sugara villant végig Artúr arcán, midőn látta Tom ijedelmét s mosolyogva tette hozzá:

— No, ne ijedj meg, te bohó, hisz ez csak oly

szokásos kifejezés. Mi ujságárosok szoktuk használni, ha reggel óta egy lapot sem bírunk eladni.

— Űgy, szegény fiú, hisz akkor te egész nap egy falatot sem ettél.

— No, valamit mégis csak ettem, egy tányér levest és hozzá kis darab kenyeret.

— És ugyan mit adtál ezért a hitvány ebédért?

— Hat centet.

— Lehetetlen, Artúr! Hisz ez borzasztó, hogy te hat centből is meg tudsz élni az egész napon át. De mondd csak, szereted te az osztrigát?

— Még kérdezed? — kiáltá Artúr lelkesedéssel.

— Nem csalódtam tehát, midőn láttam, hogy oly sóvárgó tekintettel ólálkodol az ajtó előtt. Na, de értem lelkesülésed, hisz' én is meg barátaim is élünk-halunk az osztrigáért. Azért rajta, siess be s végy, amennyi csak kell, itt egy dollár, azt hiszem, elég lesz.

Artúr habozott.

— Hiszen én szívesen elfogadnám tőled, — válaszolta — de azt hiszem, hogy ez nem volna valami szép tőlem.

— Oda se neki, szép-e vagy nem szép, sőt igenis szép lesz, ha most tüstént elfogadod — biztatta őt Tom baráti lelkesedéssel. — Tán csak elhiszed, hogy többet érsz nekem egy nyomorult dollárnál. Látom már, hogy neked bizony még fogalmad sincs arról, hogy mily unalmas a felnőtt emberek társasága. Egyebet sem hall az ember, mint veszekedést gsfetről, választásról, értékpapírról, börzéről — s tudom is én, hogy mi mindenről nem fecsegnek még össze-vissza és képzeld, nekem két napig kellett ezt tűrnöm, hát nem borzasztó állapot? Csodálom, hogy rosszul nem lettem, bár néha majdnem elájultam. Hidd el, barátom, hogy kérni szerettem volna az Istentől, hogy soha, de sohase legyek nagy. Na de most már ne tétovázz ám, hanem fogadd el szaporán ezt a pár fil-lért — folytatta tovább Tom.

S Artúr nagynehezen mégis csak elfogadott barátjától 50 centet. De amint a csarnok lépcsőjére ugrott,

hogy benyisson, Tom egy pillanat alatt kirántotta hóna alól a csomagot.

— Te, csak nem ment el az eszed! Mit akarsz vele? — kiáltotta Artúr bámulva a tovasiető Tom után.

— Ne törődj velem, te csak osztriga után nézz — volt a rövid válasz. — Én addig helyetted árul-gatok. — S máris a szomszéd vendéglő ajtajában ter-mett, hogy Artúrnak az ellenkezésre ideje sem maradt.

A legkisebb zavar nélkül toppant a vendéglőbe s fennhangon kiáltotta:

— Ime, uraim... uraim, itt a sok jó hír, itt a friss esti ujság, tele a legérdekesebb dolgokkal; hírek-kei a választásokról, váltókról, kamatokról. Tessék, szaporán, tessék, mert mindjárt elfogy.

— Mit mondasz, választás? Hol? — kiáltotta egy öregúr s hallatlan, még a sörét is elfelejtette hamar felhajtani!

— Mit tudom, hogy hol? Tessék csak megvenni s meggyőződni, hogy szent igaz, amit állítok — bent van az utolsó betűig.

Tetszett az öregnek a víg, tréfás beszéd s az-onnal vett is egy ujságot, sőt aztán maga is buzdította társait, hogy példáját kövessék.

— Igaza van a lurkónak — igen érdekes!

Ennek köszönhette aztán Tom, hogy amikor a másik vendéglőbe indult, máris 15 centtel több ütötte markát. Hanem itt pórult járt szegény. Alig mondta el nagy hangon mondókáját, máris nyakon csípte a hórihorgas pincér: egy lódítás és Tom az utcán találta magát. Fel sem vette. Rá sem nézett a hórihorgas pincérre, hanem sietett az utcasarokra, hogy ott gya-korolja rábeszélő képességét — a sétálók előtt.

Itt sem volt szerencsés, nem ment az üzlet. Már öt percig kiabálta torkaszakadtából, hogy a legfrissebb hírekkel szolgál s mégsem volt semmi eredménye. Egy példány nem sok, de még ennyin sem tudott túl-adni.

Gondolt egyet s már ismét a vendéglő előtt állott.

De amint meglátta a hórihorgast, rögtön eszébe jutott, hogy biz' itt előbb sehogy sem ment az üzlet. — No de se baj, — gondolta magában — megpróbálom ismét. Aki mer, nyer. — S megvárta, míg a pincér elfordult az ajtótól s akkor betoppant.

— Uraim, — uraim, mégegyszer és utoljára itt az esti ujság. Tessék — tessék.

Jaj, de alig hallotta meg a hangot a hórihorgas, máris dühtől reszketve, vérbeborult szemekkel rohant szegény Tomra. Amde Tom rá sem hederített, sőt még bátorságot is vett magának, hogy farkasszemet nézve a pincérrel, hidegen azt kérdezze tőle:

— Mit tetszik parancsolni: Postát-e vagy Bolygót?

— Pusztulsz innét, te sehonnai. — ordította magánkívül. De csakhamar alábbszállt a hanggal, midőn észrevette, hogy Tom föl sem veszi rettenetes haragját s éppen semmi hajlandóságot sem mutat a futásra.

— Hohó, uram, lassabban! Ne gorombáskodjék velem. Nem vagyok én az úrnak inasa, de igenis bátran mondom, hogy egy szegény árva fiú javára árulom e lapokat.

Meg is volt a hatás. A pincér rögtön körültekintőbb lett, főleg, miután észrevette a kisfiú finom ruháját s látta, hogy Tom a vendégek rokonszenvét is egy csapásra megnyerte.

— Na hát, ide vele, hadd vegyek egy számot — mondotta zavartan s példáját követték a vendégek. Egy-két perc s a nagy ujságcsomóból misem maradt.

— Igyál, fiam, ebből — az enyéből is — kiáltotta a másik és kínálgatták borral, sörrel — hisz' megérdemled, derék gyerek vagy.

Tom udvariasan megköszönve visszautasította s sietve távozott, hogy rég elhagyott barátját felkeresse. Artúr még mindíg ott ült a csarnokban és kedvére falatozott.

— Hohó, barátocskám, én is éhes vagyok ám — kiáltotta Tom s Artúr mellé telepedett. — Eredj, hozass csak újra, majd én is segítek pusztítani!

— Hát az ujság? Hol hagyta? — kérdezte szegény Artúr elsápadva.

— No, csak ne ess kétségbe mindjárt! Egytől-egyig mind eladtam. Itt az ára, fogd! Hidd el, nem is volt nagy vesződésem vele, csak avval a hórihorgas vitézzel ott, a szomszédban gyűlt meg a bajom. Képzeld, majd felfalt. De aztán mégis volt esze, hogy meg ne tegye, sőt ő maga járt elő jópéldával. És gondold csak, még amolyan jóféle itallal is megkínált.

— Micsoda? Mit beszélsz? Az ott, mindjárt jobbról? Az vett tőled ujságot?

— Nos igen, de hát mit csodálkozol, ő és vendégei.

— Na, hallod, Tom, te igazán a legbátrabb fiú vagy egész Cincinnatiban. Tudod-e, hogy oda még egyetlen ujságárus sem merte betenni a lábát! Úgy féltek tőle, mint a tüztől!

— Na van is valami a dologban! Biztosítalak, barátocskám, biz' én is megszeppentem ám egy kissé, mikor oly mérgesen nézett rám. De aztán kíváncsiságom legyőzte félelmemet s vártam, hogy mi fog következni, ha el nem mozdulok.

— Ó, Tom, kedves Tom, hidd el, hogy veled szeretnék maradni egész életem végéig.

— Na lásd, ezt a beszédet már kedvelem s örülök, hogy szeretetedet megnyertem. De rendelj csak újra osztrigát, ünnepeljük meg ezt a napot.

— Nem, Tom, köszönöm, nekem már elég volt, nem vagyok éhes.

— Bizony már én sem, csak kedvedet akartam keresni. De talán fagyaltot szeretnél?

— Az már más, nem bánom. De ott már én fizetek!

— Jó, jó, én meg majd gondoskodom, hogy zsebedből egyetlen fillér se hiányozzék.

Tom bírta pénzzel s kettecskén ugyancsak megmutatták, hogy az ifjú gyomor még csodákat is képes művelni, ha alkalma van rá.

De végre is befejezték és fizetésre került a sor.

Ebben a pillanatban megcsendült az óra a sarokban, Tom hirtelen odatekintett s elpirult. Éjfél volt.

— Tyűh, teringette! Na hallod, Artúr, én gyönyörűségesen megfeledkeztem mindenről. Mindent, de mindent elfeledtem s most szépen vagyunk, mondhatom.

— Mi baj, mit felejtettél el? — kérdezte Artúr kíváncsian.

— Hát csak a nagybácsit a színházban; elmentem tőle az előadás alatt.

— Na, akkor megjártad s már ugyancsak kereshet a bácsid, hisz' egy félórája, hogy vége van a darabnak.

— Ugyan ne mondd! De ha már így vagyunk, akkor elmondok mindent.

— Mit? Mit mondasz el? — kiáltotta Artúr s egyszerre csupa szem s fül lett.

— Nem sok az egész, csak annyi, hogy az én bácsim most nem tudja, hogy hol vagyok.

— De talán csak tudod, hogy hol lakik?

— Hisz épp az a baj, hogy nem tudom, de még az utcát sem. Képzelem, mennyire fog haragudni. Ah, de mit, sebj! Hisz' mi pompásan elmulatunk.

— Nem úgy van ám, barátocskám, hanem azt mondd meg nékem, Tom, mit csináljunk már mostan?

— Ó, hát nagyon egyszerű az egész; én, szegény eltévedt fiú, a te gondjaidra bízom magam tökéletesen s azzal punktum.

Artúr erre oly jóízűt nevetett, hogy aki most veszi szemügyre, alig ismerte volna fel benne a kis sápadt ujságárust.

— Na, ez igazán eredeti! Én gondoskodjam rólad! Kitűnő!

— Nem tudom felfogni, hogy mi eredetit találsz te ebben. De mondd csak, hol lakol?

— Hogy hol lakom? Hm, hát sehol, mert mióta megszűnt a háztartásunk, még állandó lakásunk sincs.

— Miféle háztartást emlegetsz? Ki hagyott fel vele?

— No, hát én meg a kis Katinka. Míg egészséges volt, a „Noé bárkájá”-nak egyik padlásszobájában laktunk.

— Hol? Noé bárkájában? Hát az most van itt Amerikában?

— Ah, dehogy! Csak a diákok hívják úgy maguk közt azt a nagy házat ott, a Szent Ferenc-gimnáziummal szemben. Hej, ha visszagondolok, mily pompás volt ott az életünk. Katinka gondozta a szobát, mely mindig takaros, rendes volt s fénylett a tisztaságtól. De tud is ám mindent az én kis testvérem. Képzeld, még főzni és varrni is, mintha nagy volna. Pedig csak tizenkét éves. — Ő és én oly boldog voltam, ha a fáradságos munka után együtt tölthettük a csendes estéket!

— De mondd csak, ki fizette a házbért?

— Szegény atyánk összes ránk maradt vagyona — s Artúrnak könny szökött szemébe s remegő hangon folytatta — csak 12 dollár volt, ennyiből kellett megélnünk. Elhiheted, hogy ez édes-keves volt s nekem azonnal munka után kellett látnom. Ujságárus lettem, de e mellett még más apró-cseprő megbízatásokat is teljesítettem. De hát hiába volt minden fáradságom. A 12 dollár nagyon fogyott s pár nap múlva már csak filléreink voltak. Alig bírtam annyit összehozni, hogy a házbért kifizethessem. Lakásunk csak volt, de kenyérünk nem. Éhezünk. Magammal semmit sem törődtem, csak az bántott leginkább, hogy Katinka mindig halványabb lett az éhség miatt.

— De talán csak volt valami jó barátotok?

— Bizony, senki sem törődött velünk az egész városban. S így történt, hogy amitől úgy féltem, elkövetkezett: Katinka oly rosszul lett, hogy ágyba kellett feküdnie. Szerencsére a „Noé bárkájá”-ban lakott még egy öregasszony is, aki szomorú helyzetünket elmondotta a jó irgalmas nénikéknek. Ők aztán azonnal elvitték beteg nővéremet és kigyógyították. Hál' Istennek, most már egészséges, de mondd csak, Tom, mi lesz végre is belőlünk? Hisz én még magamnak sem

tudok elég kenyeret szerezni, oly kevés a keresetem. Mintha már látnám előre, mint fog éhezni ismét Katica s nekem tehetetlenül kell azt végignézni. Sejttem, hogy ismét napról-napra halványabb és halványabb lesz, sőt megint oly súlyos betegségbe fog esni, mint aminőből most kigyógyult s Istenem, én nem segíthetek rajta!

E szomorú tárgyról beszélgetett a két jó barát, miután a cukrászdát elhagyták s Artúr észre sem vette, hogy egyszercsak megállt az utca egyik lámpaoszlopánál. Tom rögtön megpillantotta Artúr könnytől ázott arcát s szíve mélyéig megrendült. De mivel nem segíthetett barátján, azért igen okosan nem faggatta tovább Artúrt, hogy annak fájdalmát ne növelje. Elnyomta érzelmeit s csak annyit mondott:

— Hadd el, szegény Artúr, beszélünk mi még erről, de majd később. Reméljük, hogy jó őrzőangyalunk ad majd valami tanácsot. Hisz te is tudod ugye, hogy ahol legnagyobb a veszély, ott legközelebb az Isten segítsége. Most azonban hagyjuk egyelőre, sokkal fontosabb az, hogy egy jót aludjunk. Tudsz-e itt valahol közelben egy jó szállót?

— Hogyne tudnék, hisz' ismerem már az egész várost. Nézd csak, itt van mindjárt az „Európa” szálloda.

Tom figyelmesen vizsgálgatta, de sehogy sem tettszett neki.

— Eh, hisz' ez mitsem ér. Tudom, édesatyám sem egyeznék bele, hogy ebbe szálljak. Elsőrangú szálló kell nekünk. Merre van ilyen, oda vezess.

— A legelőkelőbb a „Rózsaberek” s ha úgy tetszik, rögtön ott lehetünk.

— Jó, jó, oda tehát!

Tom ezen éjszakán több embert ejtett ámulatba magaviseletével, mint a cincinnatibeli fiúk egy egész éven át.

Amidőn ugyanis elébe tették a vendégkönyvet, határozott, merész vonásokkal írta be nevét: Playfair Tom, utazó diák; Artúré mellé pedig, hogy kereskedő.

Azután a kapushoz fordulva hetykén odavetette:

— Elsőrendű szobát s holnapra reggelit. Borbély nem kell, arra még holnap nincs szükség.

Ez a furcsa magaviselet rögtön kiverte az álmot a vén kapus szeméből s mosolyogva válaszolt:

— Hm, minden meglesz, ifjú uracskám, de négy dollárt kell ám előre fizetnie.

— Mit? Négy dollárt? De hát nem szobákat rendeltem én; elég lesz nekünk egy is. Nem jövünk mi családotul. Egy szobát két ágygal s itt van érte a dollár.

— Kettőt, uracskám, kettőt — hebegte a kapus, akit egészen kihozott sodrából Tom különös fellépése.

— Na hát, itt van a másik is, de most már gyorsan ám; mert fáradtak vagyunk.

A kapus sietett eleget tenni a parancsnak s a fiúkat befogadta. — Nem kell ezen csodálkoznunk, tudta ő, mit csinál. Mint afféle régi, a szolgálatban már rég megöszült ember, igen jól tudott köveikéztetni a külső megjelenésből a pénzeszacskó tartalmára. Ismerte vendégei szeszélyeit s szokásait.

Igaz, hogy e két fickó éjfél idején érkezett, mégpedig minden poggyász nélkül, de azért előkelő viselkedésük, finom arcvonásaik nem tévesztette el a hatást. Az a felnőtteket utánzó önérzet, ahogy az egyik két dollárját lefizette, eloszlatta még azt a kis gyanút is, amelyet a másiknak szegényes ruházata a kapuban ébresztett.

Rögtön kiadta a parancsot az egyik szolgának, hogy az ifjú urakat a 8. számú szobába vezesse.

Alig húzta ki lábát a szolga s alig érezték magukat biztonságban a gyerekek, Tom hirtelen egy vánkost rántott elő az ágyból s ügyes szökkenéssel a szoba egyik sarkában termett s onnan kiáltotta katonásan Artúrnak:

— Egy, kettő, a másik sarokba, mars! Verekszünk.

S már röpiült is a vánkos ide-oda a két harcos fél között. Először csak lassan, majd mindig gyorsab-

ban s gyorsabban, a szerint, amint a vitéz harci kedv növekedett. — De íme, Tom változatosság kedvéért már a másik párnát is előrántotta s csakhamar valószínű bombázás, sőt párviadal színtere lett a szálló kis szobája.

Suhogva szálltak a nagy tollgolyók keresztül a levegőn. A vitéz harcosok teljes erejükből dobálták a párnákat, majd meg ügyesen és gyorsan lebukva, hogy kikerüljék az ellenség golyóját. A harc pillanatról-pillanatra hevesebb lett s utóvégre is birokra került a győzelem eldöntése. Volt is taszigálás, ütlegetés, rúgás, püff és pofon több, mint kellett volna s így természetes, hogy nagy zajt csaptak. Sokáig kétes volt a győzelem s a birkózók hol ide, hol oda ugráltak a kis szobában, míg végre valahára Tom egy hatalmas puffal az ágyra teremtette vitéz ellenfelét.

A nagy harc hevében észre sem vették, hogy dörömböltek az ajtón. Csak most hallották meg, miután már vége volt.

— Tyűh! Na most bizonyára elcsuknak bennünket — gondolta Artúr egészen elrémülve. Tom azonban egész nyugodtan, mintha misem történt volna, ment az ajtóhoz, felnyitotta s egy ősz aggastyánnal találta magát szemben, kinek arcáról a legnagyobb rémület tükröződött le.

— Isten hozta, uram, — fogadta Tom nyájasan — tessék csak beljebb kerülni; talán szolgálhatunk valamivel?

— Köszönöm, kedves fiam, nincs szükségem semmire. De mondd csak, mi történt itten, mert én azt hittem, hogy itt legalább is meggyilkoltak valakit. A szomszéd szobában aludtam s néhány pillanat előtt oly nagy zaj vert fel álmomból, hogy nem gondolhattam mást, mint hogy rablók törtek be hozzátok.

— Na, talán annyira mégsem mentünk — ugye, Artúr? — Igaz, hogy erős volt a védelem, de nem rablók ellenében, hanem csak velem szemben.

Az öregúr előtt egyszerre világos lett minden. A szemében felcsillanó szelíd fény s ajkának sajátos

mosolya azonnal elárulták, hogy ő is ifjúságára gondol vissza. Hej, de hol maradt az már mögötte, hisz oly régen volt, hogy az egész csak úgy maradt meg emlékezetében, mint egy rózsás álom vagy mint egy tündérrege.

— Kedves fiaim, — törte meg a csendet az öregúr — ugye nem haragusztok meg, ha arra kérlek benneteket, hogy küzdelmeteket most már hagyjátok máskorra. Nagyon zavarja lármátok álmomat, pedig erre nekem igen nagy szükségem van.

— Ó uram, bocsásson meg, bizony mi nem is gondoltunk arra, hogy játékunkkal valakinek kellemetlenséget okozunk. De most ígérem, hogy csendben maradunk. Jó éjt!

— Jó éjt, gyermekeim — felelte az éji látogató barátságos mosollyal. — Ugye mily kár, — jegyezte meg azután Tom, midőn az ajtó bezárult — hogy ez már oly öregember. Hej, pedig de virgonc fickó lehetett valamikor.

— Bizony, én is azt hiszem, Tom — felelte a kis ujságárus.

— Látod ugye? Ha az ember egyszer megöregszik, mi lesz belőle! Vége akkor mindennek! De képzeld csak, ha ez is oly víg fickó volna, mint aminők mi vagyunk s elhozta volna vánkösát?!

Nem folytathatta, mert Artúr lelkesülten közbevágott:

— Hátha az egész szálló összes vendégei fiúk volnának s mindnyájan elhoznák vánkösukat, az volna ám csak cifra multság!

— Biztosítlak, hogy a legnagyobb szerencsétlenség volna rám nézve, ha ily sokáig kellene élnem. Ó Artúr, én oly szívesen meghalnék mindjárt, akár e pillanatban is, ha tudnám, hogy egy halálos bűnöm sincs és ha áldozhatnék.

— De Tom, mond csak, mi lelt téged? Kitől hallottad ezeket?

— Biz ezt magam sem tudnám most hirtelen megmondani. Annyi azonban tény, hogy két nap óta csak

ezen jár az eszem. De vajjon nincs igazam? Hiszen ha nem teszünk rossz fát a tűzre, akkor már itt is boldogok vagyunk; ha pedig meghalunk, az égbe visznek az angyalok és ott mulatunk örökkön-örökké! Ott van ám csak pompás élet! Ó tudom, azok ott fenn nem beszélnek a választásokról, uzsoráról, börzéről és mit tudom én még, miféle más unalmas dologról.

— Ez igen szép, Tom, de úgy látszik, elfelejtetted, hogy itt a földön szerencsétlen gyerekek is vannak!

— Teljesen igazad van, de vajjon nem jobb-e rájuk nézve, ha meghalnak. Hisz ha jók voltak, úgy a mennyországba jutnak s örökké boldogok lesznek. Hidd el, én mitsem félek a haláltól, csak előbb áldozhassam! Volt nékem két igen jó pajtásom és képzeld, egy éjjel mind a kettőt agyonsújtotta a villám. De mégis irigylem sorsukat, mert nagy szerencséjük volt. Aznap reggel áldoztak, mivel Jézus szent Szívének ünnepe volt. Ó Artúr, ha mi is velük lehetnénk, de jó dolgunk volna! De igaz, hallottál te valamit Jézus szent Szívének péntekéről?

— Nem én!

— N... e... e... m?! Akkor gyere csak, szépen elvégezzük az esti imádságot s az ágyban majd elmesélem azt a sok szépet, amit erről hallottam. — És íme! Míg a felnőtteknél a barátságot csak hosszú idők nehéz munkája létesíti, addig Tom és Artúr rövid egy órai együttlét alatt a legjobb barátokká lettek.

XIX. FEJEZET.

HÁROM BOLDOG SZIV.

Midőn másnap reggel a nap első sugarait küldte a szálló kis szobájába, Tom már talpon volt s látható tetszéssel igazgatta ruháit a nagy tükör előtt. Midőn a kis ujságáros felébredt, egészen megzavarodott és el nem tudta képzelni, hogy miként került ő a szép

szobába s puha ágyba. Azt hitte, hogy álmodik. De rá is kiáltott Tomra:

— Tom, hallod-e, te vagy az a fiú igazán, vagy csak álom volt az egész?

— De kérlek, ne beszélj itt össze-vissza. Légy nyugodt, hogy én egy valóságos víg fickó vagyok, aminőt keresni kell egész Cincinnatiban. No de, Artúr, ne nézz rám oly furcsán, mit bámulsz rajtam.

— Mit, hát még kérded? Hisz az én ruhámat öltötted magadra!

— Hja és van azon valami csodálni való, talán nem áll jól?

— Dehogy, hisz neked minden jól áll! Csak azt nem tudom, hogy most már én mit vegyek magamra?

— Hm, furcsa kérdés, hát az enyémet! — volt a rövid válasz, miközben Tom háttal fordult a tükörnek, majd ismét visszafordulva, a vállán át nézegette, hogy mikép is áll hátul a ruhája.

— Nem, Tom, én azt semmiesetre sem tehetem. Te már eddig is nagyon sok jót tettél velem, azt el nem fogadhatom.

— Jól van, jól. Annyit azonban mondhatok, hogy akkor akár délig is itt fekhetsz az ágyban, mert én ezt le nem vetem. Tíz perc múlva már úgyis készen leszek s akkor azonnal indulok.

— Nem bánom, én azonban a tiedet nem fogadom el.

— Mit? Nem fogadod el? Sőt azonnal fel is öltöd! Vagy tán már megfeledkeztél ígéretedről, hogy engem bácsimhoz fogsz vezetni? Hogy fogod ezt megtenni, ha ágyban maradsz?

— Az igaz, Tom, de...

— Ugyan kérlek, Artúr, legyen elég a del Itt van a ruhám, különben még egy másikat is hoztam magammal, amely éppen olyan jó, mint ez. Atyám sem lesz ellene, ha neked ajándékozom.

Igy hiábavaló volt minden ellenállás és Artúr hálátelt szívvel öltötte magára az új ruhát. Tom égé-

szen föllelkesült, midőn barátját az új ruhában megpillantotta.

— Artúr, — kiáltotta — pompásan áll rajtad ez a ruha. Vékony legényke vagy s ezt ruhád is mutatta, most azonban egészen daliás alak vagy.

Valóban Artúr megjelenése sokkal előnyösebbé vált, mintha arca is megváltozott volna. Szeme fénylett; a nyomornak és a szenvedésnek barázdái eltűntek, a kedvesség és meghatottság zavartalanul verődött ki rajta.

Két hónapig hajléktalanul az utcán! Ki sejtette volna ezt erről a vonzó alakról! Erről csak Artúr őrzőangyala tudna mesélni s az a gondos kis nővér, akinek imádsága, gyöngéd szeretete, tiszta vonzalma nagy szerepet játszottak ebben.

Tom angyalt nem hallott beszélni, de jöhettek ily gondolatai, mialatt a zavarában piruló Artúrt szemlélte.

— Artúr! Már előre is örülök azon, mint fog nővéred ujjongani, ha eme ruhában megpillant. Azt hiszem, hogy ez többet fog neki használni, mint Cincinnati összes patikája. Most azonban megreggelizünk, hogy aztán hozzá mehess. Előbb azonban a vasúthoz kísérsz, amelyen jöttem; onnan már meg tudom találni nagybátyám lakását. Reggel aztán látogass meg.

— Úgy van, de előbb meg kell látnod nővéremet.

— Mit? Én? — kiáltott Tom meghökkenve.

— Nővéremnek meg téged kell látnia. Igen, Tom, kérlek, jöjj velem! Eddig mindent adtál nekem a nélkül, hogy kértem volna. Most hát ne tagadd meg kérésemet!

— De hisz ez elrontaná örömét. Mert ha engem a te ruhádban látna, még azt hinné, hogy csak kölcsönöztem, meg aztán szégyelném magam, hogy mint jötevőd álljak közeledben.

— Ah, ha nem jössz velem, Tom, elbeszélek neki mindent és oly kíváncsivá teszem, hogy még távolból is látni óhajt.

— De én még leánnyal életemben nem is beszéltem. Azt sem tudom, mit kellene mondanom.

— Seбай, Tom! Nem kell ahhoz tudomány, hisz még kicsiny.

— Ó, a kicsinyeket különben még túrni sem tudom, — folytatta Tom — egyik olyan, mint a másik és ha nem azt mondjuk, hogy atyjára ütött, akkor megsértjük az anyát. Nem tudnak egyebet, mint enni és lármázni; sem hajuk, sem foguk, sem értelmük. Az az egyedüli jó náluk, hogy nem maradnak úgy örökké. Nőnek, de szörnyű lassan.

De Artúr gyorsan közbevágott:

— Katicának szép, hosszú, fekete haja van, azonkívül két szép sor foga, no és korához képest elég értelmes, amint már el is beszéltem. Ó, Tom, nagyon, de nagyon fáj és egyúttal elszomorít, ha nem jössz velem. Lásd, Tom, eddig mindig te mondtad, hogy mit tegyünk; íme, most azt óhajtom, hogy kövesd az én akaratomat.

Tom fellélekzett.

— Csak tizenkét éves? — kérdezte.

— Azonkívül még néhány hónapos.

— Jó, Artúr, legyen óhajtasod szerint.

Artúr szeme csak úgy ragyogott az örömtől. Ezt látva, Tom is kezdett megbarátkozni az új helyzettel.

Egy órával később — alapos reggeli után — a kórház hosszú tolyosóján látjuk őket. Itt elébük sietett egy hosszúhajú leány örömtől sugárzó arccal.

A találkozás majdnem rosszul ütött ki, mert a leány „Artúr” kiáltással vonakodás nélkül Tom felé fordult, aki Artúr ruháját öltötte magára s most észrevéve a tévedést, megzavarodva elfordult. A leány is azonnal észretért és pipacsvörös lett, amint az idegen alakot fölismerte. Artúr azonban pompásan mulatott a kettőnek zavarán.

— Nem... nem... nem én vagyok, hanem a másik az — hebegte Tom.

Artúr előrelépett s véget vetett a zavarnak s testvériesen üdvözölte nővérét.

— Látod, Katinka — folytatta nyájasan — ez a mi legjobb barátunk és jőtevőnk, akinek ruhájában vagyok.

— Ne így te, hisz ez ügyetlen bemutatás, — vágott szavába Tom — nevem Playfair Tom, te meg Melting Katica vagy. Így szokás ezt, Artúr! — És kezét nyújtotta a leánynak, aki még mindig nem tudta, mi történt, de végre is visszatért nyugodtsága.

— Playfair úr! ...

— Csak Tom — vágott vissza a kis jőtevő.

— Tom, — folytatta Katica — én önt valóban ...

— Téged.

— Téged valóban a fivéremnek tartottalak.

— Én bizony nem szoktam meg, hogy fivérnek tartsanak, mert nincsenek testvéreim. Ezért is voltam olyan ügyetlen.

A kis társaság ezután a kórház egyik vendég-szobájába vonult. Itt Artúr Tom minden szabadkozása ellenére mégis csak apróra elmondta a múlt éj kalandjait. Tomra ugyan kellemetlen percek voltak ezek, csak úgy izgett-mozgott székein. Az igazi jőtevő nem szereti, ha emlegetik.

Katica, akit e közben szemügyre vett, nagyon hasonlított Artúrhoz. De szép és nemes arca valamivel halványabb és soványabb volt. A hosszas betegség alatt eltűntek arcának rózsái s a becsüret fekete szemek sajátságos fényben ragyogtak. Ily átszellemült angyalarcok csak a festő képzeletében élnek.

— Tom, — szólta a leány, mikor végre Artúr befejezte az elbeszélést — én azt álmodtam az éjjel, hogy Szent József megsegít bennünket.

— Mindig magával hordja szobrát — súgta Artúr barátjának — és sokszor fohászkodik hozzá.

— Almom, mint a mesebeli álom, beteljesedett. Szereted a meséket, Tom? Én nagyon szeretem, de mióta meghalt édesatyánk, azóta nem telik mesékre. De pompásan áll rajtad ez a ruha, Artúr! De mondok valami ujságot.

— No mit?

— Valami szépet! Szent József ismét megsegített bennünket! Találd ki, mivel?

— Talán valami foglalkozást eszközölt ki számomra?

— Nem találtad el. Levél jött.

— Kitől?

— Egy úrnőtől, aki Danesvilleben lakik.

— Danesvilleből levél? Schutzheim Antal nagybátyánk ott lakott ugyan, de egy hölgytől? Úgy?

— Igen bizony. Kíváncsi vagy? Hátha még tudnád, mi van benne?

— No beszélj már, Katinka! Nem tudom kitalálni.

Ezalatt Tom előhúzta a menetrendet és a térképen keresgélni kezdett.

— Itt a levél, Artúr, olvasd!

— Hisz ez Alexia testvérnek szól, nem nekünk — kiáltott fel meglepetten.

— Igen, igen, Alexia nővér írt a nélkül, hogy tudtuk volna. No, de olvasd már.

— Tom, kérlek, hallgass csak ide! Te úgyis ismered már sorsunkat.

Kedves Alexia Nővér!

Valóban létezik Schutzheim Antal nevű úr Danesvilleben. Derék, jó módú ember, felesége meg valóságos angyal. Két évvel ezelőtt kaliforniai Los-Angelesbe utaztak, hogy ott letelepedjenek. A rossz éghajlat következtében azonban mindkét gyermekük meghalt és ez a kemény csapás visszatérésre kényszerítette őket. Most a Fő-út 28. szám alatt laknak.

Nagyon örülnék, ha e tudósítással vagy kedves nővéremnek vagy gyámoltjainak hasznára lehetnék.

Krisztusban nővére:

Klára.

— Ó Katinka, Katinka, ez már aztán ujság! Oly váratlan, hogy alig hihető. Hála Istennek! Danesville ebben az államban van és ...

— Nem mondta mindig anyánk, hogy Antal fivére jó ember? Siessünk hát hozzá, nemsokára nála leszünk.

— Katinka, — folytatta Artúr — már régen akartam neked valamit mondani. Szegény atyánk is halálos ágyán hozzá utasított. De a temetés után nem maradt annyi pénzünk, hogy a messze Kaliforniába utazhattunk volna. De jó most, hogy itt maradtunk.

Miután Tom Artúr kérelmére meghallgatta a levelet, tovább kutatott a térképen.

— Megvan — kiáltott fel örömmel. — Danesvillebe ugyanazon vonaton kell menni, melyen én jöttem.

— És hány nap múlva juthatunk oda?

— Napokat emlegetsz? Fogalmad sincs róla, mily gyorsan megy a vonat. Hat óra alatt ott van az ember. Még ma délből, féltizenkettőkor indul egy vonat.

— Ó Artúr — ujjongott Katica, tapsolva örömeiben.

— A kérdés most az, — folytatta Tom — van-e elég pénzetek?

— Tizenöt cent és egy negyed dollár a vagyonom, az is lyukas — tette hozzá Katica bátortalanul.

— Nekem pedig — szolt Artúr — nyolcvanöt centem van. Ezt is te kerested számomra!

— Lássátok, — magyarázgatott Tom — atyám bőségesen gondoskodott rólam és annyi a pénzem, hogy azt sem tudom, mit tegyek vele. Menj, Katica, csomagold össze ruháidat s amid csak van; de gyorsan ám, mert különben lekéstek a vonatról!

— Jól van, Tom, hanem hát majd te hogy találsz el nagybátyádhoz? — kérdezte Artúr.

— A pályaudvarnál felugrom a villamosra s ott szállok le, ahol tegnap, nagybátyámnál.

— De hová küldjem a levelet, ha értesíteni akarlak sorsunkról?

— Küldd csak a Rózsa-szállóba, majd később tudatom címemet.

Igen hamar vége volt az egyszerű készülődésnek.

Tom felkapta Katinka csomagját, nem lehetett valami nehéz. A két testvér pedig érzékeny búcsút vett az apácaiktól. S mielőtt még idejük lett volna gondolkozni jövőendő sorsukról, máris jegyekkel ellátva a vonaton ültek.

Artúr és Katica hangosan zokogtak, amint kis jótévőjüktől búcsút vettek. Tom szeme is könnybe lábadt.

Tom üres zsebbel, de tele szívvel, vidáman hagyta el a pályaudvart. Először érezte életében azt a nagy boldogságot, mely a jótett nyomában jár. Előhúzta egyetlen megmaradt dollárját s amint szemlélgette, így okoskodott:

— Úgy bizony! Fuccs a 25 dollárnak, de a mulatság megért 50-et is. Még ebédre csak telik s aztán...

A hozott áldozat édes békével töltötte el a gazdag kereskedő fiát, jóllehet, midőn az osztrigacsarnokból kilépett, csak öt cent maradt zsebében.

XX. FEJEZET.

TOM HAZAKERÜL.

Délután 4 óra lehetett. Károly, Tom nagybátyja, izgatottan járt föl s alá szobájában, amelyből két népes utcára nyílt szép kilátás. Majd megállt az egyik asztalnál s ökölbeshorított kezét azon nyugtatta, mialatt majd az egyik, majd a másik útra vetette haragos tekintetét.

— Megverem úgy, hogy egy hétig nyög bele, csak körmeim közé jusson. Az a naplopól! Az a léhűtő!

Ilyen, sőt sokkal durvább kifejezésekkel iparkodott bosszúságát időről-időre csillapítani.

Éppen ütött a közeli templom órája: egy, kettő, három, négy... Meadow úr újra kinézett az ablakon. Mereven nézett a távolba s ajkai egyszerre káromkodásba nyílottak. Lerohant a lépcsőn, dühösen felszakí-

totta a ház ajtaját és... ez Tom volna? Ez a szegényes, nyomorult alak, aki a lépcsőn felfelé törekszik?

Melting Artúron még csak mutatott valamit ez a ruha, de most milyen állapotban volt! Hát még a kalap, az volt csak összegyűrve. A foltos ruha Artúron még csak megjárta, mert tiszta volt, most azonban sárral befecskendezve, könyökén, térdén kiszakadva, valóban szánalmas képet nyújtott. De nemcsak ruhája volt szánalmas gerjesztő, hanem maga az alak is. Balkeze vérzett, piszkos-szurtos ábrázata mindenféle szint játszott, erősen megdagadt felső ajka meg éppen nevetségessé tette. Károly kalandos természetű rokonát már mindenféle alakban látta, de így még nem.

Jó belátású embert e kínos megjelenés részvétre indított volna, de Károly felindulásában így mordult öccsére:

— Te gaz lurkó! Így mersz a szemem elé kerülni? A legfájósabb bottal raklak el...

Tom megállt a lépcső közepén és nevetni akart, de felső ajka, a nevetés főszerve, csütörtököt mondott, s nevetés helyett csúful elfintorodott.

— Nagyon köszönöm! De akkor nem megyek be, ma már elég verést kaptam...

— Ah úgy, öklözködtél, te mihaszna!

— Persze; — és a mihaszna néhány lépcsővel lejjebb lépett, hogy szükség esetén egérutat vehessen — de el nem kerülhettem, Károly!

— Győztél? Kivel birkóztál?

Károly szerette és különös szenvedéllyel üzte is a gimnasztikai játékokat, miként sok fiatalember Amerikában. Tom eltalálta gyengéjét; ő ugyanis most mindenáron hallani akart Tom ökölvíaskodásának okáról és lefolyásáról. A ravasz Tom tudta ezt és iparkodott is saját előnyére kihasználni.

— Ha nem bántasz, elmondok mindent...

— Hol maradt ruhád?

— Igérd meg előbb, hogy nem fogsz megverni. Semmi rosszat sem tettem...

— Megraboltak?

— Nem; de minden pénzem oda van, mind a 17 dollár...

— Még egyszer kérdek, kiraboltak?...

— Igérd meg, hogy nem bántasz, akkor elmondok mindent! Érdekesen szép, akárcsak egy regény...

Meadow Károly egy lépést tett előre, de Tom abban a pillanatban az utcán termett.

— Maradj vagy elfutok! Semmi rosszat sem tettem...

— Hová mentél tegnap este? — folytatta Károly kissé csillapultan; mert maga is észrevette, hogy elítélendő volt fellépése a ház kapuja előtt.

— Igérd meg, hogy nem versz meg!...

— Majd meglátom, ha már mindent hallottam...

— Becsületedre?...

— Igen, becsületedemre!...

— Nem versz meg, mielőtt történetemet el nem beszéltem?...

— Megigérem...

— Kezed a szívedre, Károly!...

— Most már higgy nekem!

És Tom fellépett vidáman, amint szokta.

— De előbb meg kell mosdanom: szörnyen piszkos vagyok...

Károly nagy vizesedényt hozatott elő, hogy unokaöccse megmosakodhassék. Tom levette összetépett kabátját, ingujját felgyúrte, nyakánál kigombolta és nagy lelki nyugalommal buzgó, gondos, majdnem negyedóraig tartó mosdást rendezett, a nélkül, hogy ez idő alatt egy szót szolt volna.

— Hát tulajdonképen ki kezdte a harcot?...

— Ó, előbb jobb ruhát kell vennem; ezek a rongyok tele vannak utcasárral. Mert hát minden elképzelhető pocstétán, aminő a piszkos úton csak előfordult, keresztülkergettek...

— Ki tette ezt?...

— Két kutya — de kérem, előbb ruhát kell váltanom...

Károlynak öt percig meg kellett elégednie azzal,

hogy néhány hangos megjegyzést moroghatott bajusza alatt, amit illetudásból mégsem mert az ifjúnak füléhez juttatni.

Végre Tom készen lett és megjelent ismét tele életkedvvel, mint tegnap és tegnapelőtt, csak az arca volt kissé eltorzítva.

— Tehát elő a történettel!...

Előbb még utazóbőröndjéhez ment, kivett abból egy szivacsot, majd vízbe mártotta és megdagadt ajkára illesztette.

— Bocsáss meg, Károly; de ez jól esik. — Tehát hallani akarod a történetkét?....

— Mégpedig azonnal!...

— De ugye emlékszel ígéretedre, vagy nem?...

— Igen no, te csupa pontosság!...

— Tehát nem versz meg, mielőtt elmondanám történetemet?...

— Kiállhatatlan ripők! Nem!

— Így ne beszélj, Károly. Atyám ilyet nem mondott, nem, még ha haragos volt is. És ha kalandomat most nem beszélném el, ugye, Károly, akkor sem vernél meg. — Majd elvette a spongyát és egy jót nevetett.

A meglepett nagybátya haragosan fölugrott, de Tom az ajtóhoz illant.

— Meg akarsz verni? — kérdezte kezét a kilincsen nyugtatva.

— Nem, jöjj csak vissza, semmikép sem kapsz ütleget.

— Hm, ezt már szeretem hallani! Magad is tudod, hogy atyám nem szereti s nem is akarja, hogy verj; ezért bátorkodtam ezt így csinálni. — Tegnap este... — s Tom egész addig beszélt el kalandját, amikor 5 centtel elhagyta a belső csarnokot. Károly nem mulasztotta el, hogy visszafojtott haragjának hatalmas fújással kifejezést ne adjon; de Tom lelki nyugalma nem tudta megzavarni.

— És aztán megfontoltam, miként szerezhetnék neked legnagyobb örömet.

— Igen hízelgő reám nézve — mormolta a nagybátya.

— Tudtam, nem szívesen látsz, ha cent nélkül merek hazajönni. Félttem, hogy te nagyon fogsz szidni és a bosszúságtól egészen kijössz sodrodból, mint ezt meg is cselekedted. Nevet adtál nekem, amely...

— Előre már a kalanddal! Hogyan folyt le a viadal?

— Rögtön odajövök. Utban voltam, gyalog akartam jönni. Követtem a vasúti vonalat, amit tegnap mi is használtunk. Magad is belátod, hogy pénz nélkül hazajönni miért remegtem.

— Csodálatos tapintattal rendelkezel a takarékos-ságot illetőleg.

— Nem takarékos-ságból tettem, hanem azért, mivel azt gondoltam, hogy megsértenélek, ha pénz nélkül jönnék vissza... Miután egy darabig kutya-goltam, egyik utca végére értem, de ez iszonyú piszkos egy lyuk volt. Ahol a széles, szép utcába fordult, állt három suhanc a sarokház falához támaszkodva. Mielőtt észrevettem volna, mit akarnak, máris közre-fogtak és beszorítottak a piszkos utcába. Tekintetük szörnyen visszataszító volt. Mióta a tűzifecskendők körül nem futkostam, nem láttam ilyen közönséges ifjúkat.

— Lebokszoltad valamennyit?

— Hm, Károly, ezer csoda, hogy minden csontomat darabokra nem törték!... Úgy látszott, mintha a középső vezetőjük lett volna. A legkisebb valamivel nagyobb volt, mint én. Két foga szájából annyira kiállt, hogy még akkor is látható volt, amikor nem beszélt. A felsőbb fogai voltak, tudod.

— Felsők, — javította ki nagybátyja — beszélj legalább jól!

— Persze, felsők. Borzasztó hosszúak voltak, sokkal hosszabbak, mint a tieid, Károly. Azt gondolom...

— Tovább beszélj!

— Igen, miért is zavarsz mindig! Különben nem is tartunk nyelvgyakorló órát. A hosszú fogas ifjú így szólt hozzám: „Jimmer e priemje du.”

— Valamikor elpáholtad őt?

— Óvakodtam, — felelte Tom szemrehányó tekintettel — és kedvem sem volt hárommal kikezdeni. Csak annyit válaszoltam, nem tudok franciául. E közben a másik kettő elnevette magát. Erre ő bosszúsan

félrehúzta arcát és ekkor öt fogát nyílt alkalmam megolvasni s bennük gyönyörködni. Majd ismét oly durván beszélt, mint előbb, körülbelül úgy, mint te kezdetben.

— Mit mondott az ifjú?

— Ismét ezt: Jimmer e priemje du — még egy szót rá olyasféleképen, mint te előbb.

— Tovább! Mit tettél aztán?

— Azt feleltem, hogy oroszul sem értek; és mielőtt csak el is képzelhettem volna, mit akar, hatalmasat ütött ajkamra. Sőt ezt meg is duplázta. Lebuktam s nagyon feldühödtem. Megfelelkezve saját magamról, villámgyorsasággal olyat ütöttem rá, hogy a földre esett és elkezdett vonaglani. Védnem kellett magamat, de nem volt szép mégsem, hogy megbosszankodtam. Nagyon is szájon csaptam, mert midőn föltápáskodott, köpött és köhögött, de még ekkor is láthatam azt a bizonyos hosszú fogat.

— Mit tettél azután?

— Többet nem tehettem, mert a másik kettő erősen megragadott és a harmadik, a fogas, körülugrált, amint magához tért. Egyet káromkodott, kikutatta zsebeimet és elvette selyem zsebkendőmet, amelyet Anna néném ajándékozott születésem napjára. Elvette még a mágneseimet is, az összeűrt szájharmonikát, egy csomó zsineget, végre a késedet és utolsó pénzeimet.

— És nem védted magad?

— Rugdalódtam és vagdalódtam magam körül, amint csak tudtam; de semmit sem használt. Amint zsebeimet kiürítették, én elfutottam oly gyorsan, ahogy csak lehetett s minél előbb a sarokra akartam jutni.

Vég nélkül elszomorodtam ekkor, hogy pénz nélkül kell hazajönnöm. Ezért csendben visszafelé fordultam. Mialatt a három más irányba vette útját, egyik boltba osontam. Kértem a tulajdonost, engedje meg, hogy egy kissé kipihenjem fáradalmaimat. Egy kissé úgyis rosszul éreztem magamat. Az egyik ablak-

fülkében húzódtam meg, úgyhogy a három lurkót figyelemmel kísérhettem...

Először zsebkendőm körül fejlődött ki a harc. A nagyfogú nem tarthatta meg. Majd a késre került a sor és ez a fogasnak birtokába jutott majdnem: de mégsem kapta meg. A zsinogcsomót és a szájharmónikát átengedték neki. Kihez jutott a mágnes, nem tudom. Nem is törődtem vele. De jól láttam, hogy a pénzdarabért sokáig birkóztak, míg végre a nagyfogú fogával el nem tüntette. Csak látnod kellett volna! Háromszor egymásután nagyot ugrott és összezsapta sarkát. Aztán beszaladt az utcába és legalább ~~is~~ milliósnak képzelte magát.

— Te meg mit csináltál? — Igen érdeklődött már a nagybátya, mi is fog ezután következni.

— Távolból követtem. Az egyik nagyon is élénk utcában oldala mellé szegődtem s vállán megérintettem. Mihelyt meglátott, ismét felugrott a levegőbe, de sarkát ez ízben nem csapta össze.

— Add vissza a pénzemet vagy pedig rendőrt hívok.

— Dühösen reám nézett s ezt felelte:

— Elment az eszed? Vagy ha füled tövére akarsz egyet, akkor csak várj egy kicsit.

De bezzeg nem, szállt inamba a bátorságom!

— Ha hozzám mersz nyúlni, — vágtam vissza — még a másik fogadat is kiverem s hegyibe még rendőrt is hívok. Ide vele vagy pedig ütök.

Hátranézett és valóban igen közel hozzánk egy rendőr állott. Elhalványult s visszaadta a pénzt.

— Ez már jó volt, — szakította félbe Károly, aki e közben feltételéről, tudniillik, hogy Tommal szemben szigorú és kérlelhetetlen lesz, teljesen megelégedett — azután persze hazafelé indultál?

— Ó nem! Meggondoltam, mennyire sajnálná Anna néni, ha megtudná, hogy szép ajándékával mi történt és hogy reád is igen kellemetlenül hatna, ha kés nélkül jönnék haza.

— Ne oly érzelmesen!

— Azon töprengtem, hogyan keríthetném kézre késemet és azt a nagyon szép zsebkendőt. Vissza-mentem tehát az utcába és szemlét tartottam. Úgy tűnt fel nekem, hogy minden a legjobban sikerül. A két sihedert az utca kezdetétől vagy 40 lépésnyire deszkán ülve, késemmel játszva találtam. Egyik közülük fehér zsebkendőmet nyaka körül viselte. Mindkettő nagyobb volt nálam, de azért eszükön csakhamar túljártam. Óvatosan elrohantam előttük, miközben szemüket játékuokra szegezvén, észre sem vettek. Gyorsan megkaptam a zsebkendőt, lerántottam a bitorló nyakáról és futottam, amennyire csak bírtam, hazafelé.

— Pompás! — kiáltott fel nagybátyja, aki örömben azt sem tudta, mit csináljon.

— Ekkor a kettő egész erejéből ordítani kezdett, s alig maradt időm, hogy kissé körülnézzek, mert a hátsó piszkos kapukon a csöcselék csak úgy özönlött kifelé! Két kutya a lábamnak esett, vastag rúd repült el fejem felett, miközben pocsolyába léptem úgy, hogy egészen a fülemig szökött fel a sár. A nyomorult viskókból mindig több és több gyülevész népség áramlott ki. A kutyák ugattak, az utcai gyerekek fül-siketítő zajt csaptak és egész közápor zúdult a fejemre. Mikor pedig már majdnem az utcára jutottam, úgy nekiszaladtam egy vöröshajú gyerkőcnek, hogy az elbukott.

Tom most kis ideig megállott.

— Hogy a hínárból mikép jutottam ki élve, azt bezzeg magam sem tudom. Az utolsó, amire emlékszem, az, hogy egy kövér embert, aki fel akart tartóztatni, jól oldalba löktem. Alighogy ez megtörtént, már künn is voltam a széles utcán. Kissé megtisztítván magamat, nekiláttam, hogy lakásodat fölkeressem. S most itt vagyok fáradtan és éhesen. — E közben könyörgően nézett nagybátyjára.

— Tom! Mindenekelőtt a pénzedet szeretném látni.

E szavakra meghökkent. Alig tudta eldadogni:

— Már... már nincs meg.

— Hát mit vettél rajta?

— Semmit. Én... én elajándékoztam.

— S kinek?

Semmi felelet.

— Halld? Pénzedet kinek adtad?

— Egy szegény fiúnak az utcán. — Kérlek, Károly, gondoskodjál, hogy valami harapnivalót kapjak. Igazán nagyon, de nagyon éhes vagyok.

A földolgot Tom elhallgatta. Midőn ugyanis az a csorbafogú kénytelen volt pénzét visszaadni, úgy elszomorodott, hogy Tom megsajnálta. S éppen azért megemlékezve arról a mondásról, melyet október 30. napján jegyzőkönyvébe írt: „Dobbal nem lehet verebet fogni”, megfordult és a szegény ördög után sietett, aki előtte lekonyult fővel sompolygott. Nem-sokára utólérte s vállára ütött.

— Pusztulj előlem! — mordult az reá feléje fordulva. — Semmi közöm hozzád.

— Hátha mégis, te szegény flótás! Jobban rászorulsz te a pénzre. Itt van, nesze! Ez az egész vagyonom, neked adom. Ha több volna, többet adnék.

Szemét-száját eltátva bámult a nyomorék távozó jótevője után. Először tapasztalta életében a keresztény felebaráti szeretet jótéteményét.

— Aligha fogja kárát vallani, — gondolta magában Tom, mialatt vidáman tovább folytatta útját — vagy tán még hasznára is lesz.

Ekkor valaki megérintette vállát; a csorbafogú állt mögötte. Lélekzete el-elakadt a futástól, mert ugyancsak kellett iparkodnia, hogy az embertömegben Tomot szem elől ne tévessze és hogy hozzá férkőzhessék.

— Sohasem teszem többé, amit tettem, — hebegte — nem, soha.

Tomnak most a legkedvezőbb alkalmat nyílt, hogy erkölcsi intelmeket adjon a fiúnak, de ez nem volt szokása. A bánkódónak érdes, piszkos kezét szívélyesen megszorította és hallgatott.

A történet ezen részét Tom nagybölcsen eltit-

kolta nagybátyja előtt. De minden titkolódzása ellenére is a nagybátyja gyanított valami ilyesmit és ez annyira megtetszett neki, hogy Tomnak gazdag lakomát terítettett s hegyibe még meg is ajándékozta 50 centtel.

XXI. FEJEZET.

OTTHON.

Este tíz óra. Tom bevégezvén esti imádságát, matrózzubbonyát igyekezett levetni, de mintha nem tudott volna belőle kibújni. Valójában azonban huncutkodva húzta feje fölé, s így várta, hogy megleshesse, míg nagybátyja nyugalomra tér. Mikor pedig az lefeküdt, ismét lecsúsztatta fejről zubbonyát.

— Károly, te valamit elfelejtettél!

— Úgy? Hát mi legyen az?

— Te aludni mentél a nélkül, hogy imádkoztál volna. Ezt sohasem tetted, míg St. Louisban voltál. Kelj csak fel és imádkozzál!

— Mi közöd hozzá, te kotnyeles?

Tom felelet helyett székére ült és halkan füttyö-részni kezdett.

— Ne lármázz, hanem feküdj le!

Tom elhallgatott, felkelt székéről, magára vette felöltőjét, jól beburkolódzott és odafeküdt a pamlagra a nélkül, hogy szemét Károly bosszús arcáról levette volna.

Jó sokáig néztek így egymással farkasszemet.

Végre megszólalt Károly:

— Mit bámulsz annyit reám?

— A te sárga, csúcsos sapkádat nézem, oly furcsán áll rajtad.

— Kelj fel a pamlagról és feküdjél ágyadba!

— Nem, ágyba nem fekszem.

— S ugyan miért?

— Mert nem imádkoztál. Megtörténhetnék, hogy az éjjel eljön az ördög, hogy elvigye azt, aki nem imádkozott és a sötétségben tévedésből könnyen az én ágyamhoz tévedhetne. Az ugyan szép volna!

Tom nem fontolta meg jól, hogy mit mond, de úgy beszélt, mintha a tiszta valóságot adná elő.

— Ha mindjárt le nem fekszel, megmondom atyádnak.

E néhány szavával Károly Tom elevenjére tapintott. Hangosan és hosszasan felsóhajtott, azután lassan és óvatosan lehúzáva az ingét, vetkezése közben hirtelen mintegy elcsodálkozva megállt.

— Szenteltvizet, Károly, szenteltvizet! Avval csak meg kell az embernek magát hintenie lefekvés előtt. Ezt is tetted előbb s most még szenteltvíztartód sincs? Mit mond majd atyám mindezekhez?

— Ismét más ajtaja előtt söpörsz, s olyannal bibelődöl, amihez semmi közöd.

Tom erre szó nélkül szenteltvízzel telt üveget hoz elő utazótáskájából, meghinti az egész szobát, különösen Károly ágyát és arcát, utoljára pedig épületes jámborsággal önmagát s aztán mélyet sóhajtva lefekszik. Feltette magában, hogy szundikálás közben harmadszor is felsóhajt, de ezen viszontagságos nap fáradalmai csakhamar álomba ringatták.

Tom engedékenységeinek megvolt a maga oka. Aznap ugyanis Playfair úr sürgőnyzött, hogy holnap, hétfőn sógornőjével eljön. Atyját Tom nemcsak szeretete, hanem félt is tőle. S félelme most nagyobb volt, mint szeretete.

Playfair úr keresztény meggyőződéséhez sziklaszilárdan ragaszkodott. Keresztényi kötelességeit pontosan teljesítette, de mindamellett számító üzletember volt. Így könnyen megérthetjük, hogy semmi sem vonta magára jobban nemtetszését, mint ha valaki véleménye szerint esztelen dolgot tett. Hogy pedig a gyermeknél az eszes és esztelen cselekedet között a különbség egészen más, mint a felnőtteknél, azt nem akarta elismerni. Hozzájárult, hogy a gazdag és tekin-

télyes férfi sokat adott a finom külső megjelenésre. Így egyetlen, igen szeretett gyermekét minden tekintetben előkelőnek akarta látni. A szó legteltesebb értelmében valóságos gavallért akart belőle faragni. Azért Tom valószínűnek tartotta, hogy kalandjai közül nem mindegyik fogja atyja tetszését megnyerni. De a két ártatlan szív szerencséjére gondolván, elmúlt minden aggodalma. Hisz lelkiismerete világosan tanúszkodott, hogy mi rosszat sem tett.

Másnap reggel valóban megérkezett az atya és a nagynéni.

Playfair úr meglegedett azzal, hogy gyermekét atyailag egyszer megcsókolta. De a néni bizony nem érte be ezzel, hanem össze-vissza csókolta, mitsem törődve azzal, hogy a sok ölelésben szép ruhája egészen összegyűrődött. Ezután Tomot egy lépéssel hátratólt és kezét megfogván, vizsgálódva szeme közé nézett.

— Tom, kedves gyermekem, ki ütött meg?

— Nem ütött meg senki, édes néni. Elestem.

Tom, aki Anna nénit már a multból elég jól ismerte, semmi kedvet sem érzett magában arra, hogy vagy egy hétig háziorvosságaival gyógyíttassa magát.

— De mutasd csak égési sebedet, Tom!

— Édes néni, csak nem gondolod, hogy tetovírozott vagyok?

Amint pedig Tom engedelmesen megmutatta láb-szárán a bíborvörös égési sebet, a jó néninek annyira megesett a szíve, hogy előhúzta zsebkendőjét és sírni kezdett.

— Kedves néni, ne sírj! — könyörgött Tom, aki nénjét rendkívül szerette és nem tudta elviselni, hogy érette könnyeket hullasson. — Hisz úgysem fáj.

— Felelet helyett ismét átölelte és újra csókokkal halmazta el, oly erősen keblére szorítván, hogy egészen belepirult.

— Hát velem senki sem törődik? — szólalt meg Meadow Károly, kinek sehoggy sem tetszett, hogy minden figyelem Tomra irányul és hogy csak Playfair úr

üdvözölte sajátos hideg modorával. Így Meadow néni is kénytelen volt másik unokájához fordulni. De nagyon röviden végzett vele, mert ismét Tommal foglalatoskodott.

— Nem tudom — szólt Tom, harisnyáját újra felhúzván — miért csinálnak oly nagy dolgot az egész-ből. A konyhában sokszor még jobban megégetik magukat az emberek és senki sem gondol velük.

— Tom, én szívem, nincs valami bajod? Olyan halvány vagy.

— No ez pompás! — kiáltott fel Tom és a tükörbe nézett.

— A néni halványnak mond, pedig olyan vagyok, mint...

— Mint a frissensült ürücomb, — egészítette ki a társaság szellemes tagja — vagy pedig még helyesebben, mint egy háborúra készülő telivér indián.

Meadow kisasszony lesujtó oldalpillantással büntette és Playfair úr felé fordulva folytatta:

— Ugyan, György, nézd hát már meg te is gyermekedet!

— Hisz öt perc óta mást sem teszek.

— Nem veszed észre, hogy egészsége megrendült?

— Igen. Tom egész valójában nagyon megrendült, midőn te elfogtad és édesgetéseiddel annyira össze-vissza szorítottad. De ha te azt gondolod, hogy beteg, akkor én azon a véleményen vagyok, hogy egész életében nem volt egészségesebb, mint most.

— Férfiaknak a gyengédség iránt semmi érzékük sincs — sajgott Meadow kisasszony.

— De annál élesebb látásúak — jegyezte meg a nagybátya. — Ó, ők még a malomkövön is átlátnak, ha jókora lyuk van rajta.

Anna néni Tommal foglalkozott, azért figyelmen kívül hagyta a gúnyt, hanem azon kérelemmel fordult kedvence felé, mesélje el egész részletességgel, mi történt azon az iszonyú éjjelen.

— Károly, van-e villámhárító e házon?

— Kettő is.

— Nem több?

— Azt hiszem, hogy ez is elég.

— A kelleténél semmiesetre sem több.

— Ugye Anna, — jegyezte meg a józan kereskedő — neked kedvedre volna, ha magára Tomra is alkalmaznánk villámhárítót? Nemde olyanformán, hogy a hegye a kalapjából állana ki? Egész érdekes látványt nyujtana!

— György, György, csak kissé több érzék volna benned, — felelte a néni és székéről izgatottan kelt fel — akkor ily megpróbáltatás után nem tréfálkoznál.

— Vigasztalódjék, Anna néni, — vetette gúnyosan közbe Károly — ha nem akarja, biztosan nem történik meg. Sőt mi több, még gondoskodni akarok, hogy a háztetőről még az a két villámhárító is elkerüljön.

Meadow kisasszony lesujtó pillantást vetett feléje és azon iparkodott, hogy az eseményről kérdései özönével teljes értesülést szerezzen.

— Nem volt-e hősi tett, mikor átúszott a folyón? — kiáltott föl. — Istenem, milyen könnyen belefut-ladhatott volna. — S Tomot ismét becézni kezdte.

A néni túlságos magasztalása nem vált Tom előnyére, mert a száraz, praktikus atya ellensúlyozás végett mindinkább a feddés terére lépett.

— Ha Tomnak cseppnyi esze van, mindenekelőtt nem teszi kockára életét, hanem a híd után kutat.

— Mindenesetre, — erősítette az okos nagybátya — te nagyon együgyű voltál. De mivel éppen az úzás van a szőnyegen, tehát én...

— Már tízszer... tízszer — kiáltott Tom rögtön. Kezével a levegőben hadonászott, lábával kapált, megfordult és minden lehető módon tiltakozó mozdulatot tett — tízszer tíz hónap alatt.

— Mit akarsz avval a tízszerrel? — csodálkozott Károly.

— Tízszer mesélted már el a históriát. Mondj már egyszer valami újat.

— Meadow Károly ugyanis egy ízben egy ful-

doklónak dorongot nyújtott a partról s így megmentette.

Tom csak néhány pillanatra akart az unalomtól szabadulni s Károlyt annyira megsértette, hogy valóban valami új dolgot talált fel, ami Tomra nézve éppen nem volt kellemes, tudniillik elbeszélte Tom kalandjait Cincinnatiban.

Playfair úr arca az elbeszélés közben mindinkább elsötétült.

— A dolog nekem sehoggy sem tetszik — mondá végre.

— Nem tetszik? Mi nem tetszik? — kérdezte csodálkozva a néni. — Igazán, sógor, te nem tudod, mily kincséd rejlik Tomban. Hány fiú van, aki minden pénzét ruhástul együtt odaadná, hogy a szegényekkel jót tehessen.

— Igazán? Méltó az művelt emberhez, hogy egész éjjelen át a városban csatangoljon, csapszékekbe hatoljon be, hogy az ujságokon mentől előbb túladhasson? Jól tudod, Tom, hogy én ilyesmit nem tűrök.

— Atyám, arra nem gondoltam, egész őszintén mondhatom.

— Minden bizonnyal jótékonysági cselekedet az, ha az ember ruhát és pénzt ajándékoz el. De kinek tulajdona volt az?

— A pénzt csak nekem adtad és én nem akarlak többé kérni, hogy nekem ismét adj.

— S azután? — Playfair úr folytatni akarta, de Anna néni Tom segítségére jött.

— Ugyan, György, de ki látott ilyet? Hát így kell három hónapi távollét után bánni gyermekeddel. Sőt meg vagyok győződve, hogy magadnak sem tetszett volna, ha Tom másképp tesz.

— No nem egészen, Anna. Már csak megengeded, Tomnak vissza kellett volna térnie a színházba.

— De amikor úgy unatkoztam a színházban — vágott közbe Tom. Ezért a kijelentéséért nem is maradt el a lesújtó pillantás nagybátyja részéről.

— Akkor az éjjeli csatangolást és az utcai verekedést szépen kikerülhetted volna.

— Igen, atyám, én csak elfelejtettem idejében visszatérni a színházba. Aztán nem akartam semmi rosszat tenni.

— Hisz minden engedetlen gyermek úgy beszél — jegyezte meg Károly kajánul.

— Legcsekélyebb kételyem sincs, Tom, hogy te a legjobbat akartad. De végre már valóban okosabb és körültekintőbb lehetnél. Jól tudod, hogy senki sem válhatik jó emberré, aki nem cselekszik mindig józanul. És aztán, Tom, ügyebár az első szentáldozásra készülsz?

Ezzel Playfair úr megjelölte a főokot, mely miatt iparkodott, hogy kedves Tom fia okos legyen. At- meg áthatott egész valóján az az igazság, hogy a legméltóságosabb Oltáriszentség felvétele nem gyerekjáték és a szerint járt el. De a kereskedői élet komolysága képtelenné tette arra, hogy gyermekévei tapasztalatlanságaiba és könnyelműségébe magát visszavarázzolja. A nélkül, hogy fia kitűnő tulajdonságaira ügyet vetett volna, komolyan kételkedni kezdett, vajjon Tom elég érett-e arra, hogy ily fenséges szerzséghez a kellő megfontolással járulhasson. Egyelőre ez ügyet nem bolygatta, a helyett sógornőjének ajánlatot tett, hogy még ebéd előtt Károllyal látogatást tegyenek.

— Tom, te is velünk jöhetsz!

— Hurrá! — kiáltott fel, mert észrevette, hogy ez engedéllyel állapota ismét türhetővé válik.

De öröme Anna néni miatt nem tartott sokáig.

— Az Isten szerelmére kérlek, nézz ki az ablakon!

— Már meg is úntam, Anna.

— Csak nem gondolsz arra, hogy gyermeked drága életét ily hózivatar veszélyeinek kitegyed?

Tényleg erősen havazott, de csendesén s minden nagyobb hideg nélkül. A szél csak Meadow kisasszony képzeletében létezett.

— Ugyan, édes néni, én nem vagyok leány.

— Nem látok semmi veszélyt — magyarázta nyugodtan az atya.

— Jelenleg meggyöngült egészsége mellett — folytatá Anna néni határozott hangon — halálos betegségnek tennéd ki, ha gyermekednek megengednéd, hogy a küszöböt átlépje.

— De néni, csak nem gondolod, hogy cukorból vagyok!

Nem segített semmi ellenvetés. Meadow kisasszony megmaradt elhatározása mellett. Tomot cukorkákkal telt skatulyával és szépen bekötött „Gardner és Penny históriájá”-val vigasztalták meg. Elmenetel előtt még különösen a szívére kötötték, hogy a lég-huzamtól óvakodjék, lábát pedig jó melegen tartsa. Azután eltávozott a gondos, jó néni sógorával s Károllyal, Tom pedig a legrosszabb kedvben maradt otthon.

Félórát cukorszopogatással és a könyv első fejezetének átolvasásával töltötte el. Egyszerre úgy becsapta a könyvet, hogy csak úgy hangzott.

— Különös ifjak lehetnek, prédikálva járnak-kelelnek. Mennyire örülök, hogy az a duzzadt Gardner nincs Maurachban. Még látására is valamennyien meghalnánk az unalomtól.

A könyvet többé sohasem nyitotta ki. Midőn ismét Maurachba utazott, a pompás kötetet a szakácsnénak ajándékozta.

A következő órát már másképen töltötte el. Legnagyobb részben az ablakon át a hópelyheket nézte, amint zürzavarban hullanak alá. Kedvét lelte abban, hogy egyet közülük kiválasztva szemügyre vett és tekintetével tekervényes útján követte. Tőprenkedett magában, hogy lehet az, hogy az egyes pelyhek oly lassan esnek, míg első tekintetre úgy látszott, hogy az egész élénk sürgés-forgásban van.

Mikor ezt meguntá, akkor meg orrát nyomta az ablakhoz. Oly mulatságos volt, midőn a hideg megcsiklandozta.

— Csak itt volna a piszeorrú Quipp Harry pajtás, — gondolta magában — akkor kinyitnám az ablakot és az nyomná oda az orrát. Milyen pompás multság volna! De mégsem, mert léghuzam keletkeznék.

Majd a változatosság kedvéért a pamlagon tótágot állt és bukfenceket hányt.

Egyszerre megszólalt a kapu csengetyűje. Tom azt hitte, hogy övéi tértek vissza és önmağa akart ajtót nyitni. De várakozásában csalódott, mert a lépcsőnél kis sovány, halvány arcú fiúcska állott, kezében hólapáttal.

— Mi lesz? — kérdezte Tom.

— Uram, akarja, hogy elhányjam a havat?

— Én nem vagyok a háziasszony, de ha akarod, megkérdezem.

— Igen szépen köszönöm, uram — felelte a fiúcska.

Tom feleletül azt hozta, hogy a háziasszony a havat szolgájával takaríttatja el.

— Köszönöm fáradozását, uram — és a fiú fájdalmas sóhajással távozni akart.

Tomnak szívébe nyilalt e sóhaj.

— Kisember, akarsz cukrot?

— Köszönöm szépen — s mosolyogva vette markába a bonbonokat.

— Mit keressz a hólapátolással?

— 25 cent a napszám, amennyire tudom.

— És te mennyit kapsz?

— Azt nem mondhatom meg, mert még sohasem hánytam havat.

— Mit szólnál, ha 50-et adnék? — kérdezte Tom tekintélyes állást véve.

— Az bizonyára sok!

— Neked nem. Jöjj, megfogadlak! Te még nem értesz hozzá, azért neked kétszer annyi ideig tart. De ne félj, azért kétszeres bért is kapsz.

A jelen eset volt az első, hogy Tom a gazdasági dolgokban véleményét nyilvánította. A fiúcska azonnal hozzálátott a munkához, s gyenge testének teljes

erejével hányta a havat, míg a munkaadó úr látható örömmel nézte a munkát.

— Hol van a kesztyűd? — kérdezte Tom a nap-számost némi hallgatás után.

— Uram, nekem nincs.

— Itt van! — kiáltotta Tom, aki gyorsan sajátját hozta elő a szekrényből. — Vedd és húzd fel!

— Igen szépen kérem, nekem nincs rá szükségem.

— Ki kérdezte tőled, vajjon szükséged van-e rá? Nálam szolgálatsz és meg kell tenned, amit parancsolok. Jöjj fel a lépcsőn és húzd fel! Mondd csak, hogy hívnak?

— Binns Frednek — uram.

— Hívj engem Tomnak és tegezz, vagy pedig el-bocsátlak.

Erre a szegény szerénységében sehogy sem tudta a fejét ráadni. Talán meg meri tenni, ha tovább beszélhet az előkelően öltözött fiúval.

— Neved tetszik, — folytatta Tom — ismertem egy Fredet, aki igazán nem volt rossz fiú, ha hébe-hóba civakodott is velem.

Fred szomorúan mosolygott, lement s újra hozzálátott a munkájához.

Ekkor hirtelen hólabdával fejen dobták. Megfordult, de Tom már akkorára eltűnt az ajtó mögött.

Nemsokára azonban a kegyes munkaadó lement a lépcsőn.

— Én dobtalak meg, Fred. Látom, hogy fáradt vagy.

— Ó nem.

— De mégis. Jöjj, add ide nekem a lapátot. Fogadok, hogy éppoly rendesen végzem el, mint jómagad.

Csodálkozva engedett a munkás. A munkaadó kezébe vette a lapátot és oly szorgalmasan dolgozott, hogy szinte a dereka is belefájdult. Tisztára elfelejtette, amit Anna néni oly erősen szívére kötött.

— Hála Istennek! Megvan — hangzott ajkáról, midőn az utolsó lapát hó az utca csurgójába

repült. — Ezt bevégeztem, Fred, tartsd a markodat és nesze, vedd 50 cent bére-det.

— Ó, köszönöm, ifjúúr!

— Végy még a cukorbóll

— Köszönöm, már nem kérek. — S távozni készült.

— Várj egy kissé, játszunk előbb.

Az ajánlat mosolyt csalt Fred ajkára, mert nem kis megtiszteltetés volt rá nézve.

— Allj oda az utcaszögletre, — szólt Tom — aztán majd dobunk egymásra. Te fogsz dobni először, mert én már egyszer megdobtalak, mikor dolgoztál.

— Szívesen megtenném, de az édesanyám beteg, dolgoznom kell érte.

— Ha volna pénzem, felfogadnálak még egypár mellékút megtisztításához, — de sajnos, fogytán van a pénzem s így nem segíthetek rajtad.

Eppen felelni akart a kis Fred, mikor hangos kiáltás mindkettőjük tekintetét a legközelebbi utcaszöglet felé terelte.

Meadow kisasszony jött ott és sógora.

— Tom, az Istenért, — kiáltotta Meadow kisasszony — halálra hütöd magad. Jössz haza rögtön! Ugye vizesek a harisnyáid?

— A harisnyáim? Persze hogy vizesek, hisz havat hánytam. — S magához vonta nagynénjét, fülébe súgta:

— Ennek a szegény gyermeknek beteg az anyja, adj hát neki, kérlek, egy dollárt. Aztán bármit megteszek, amit kívánsz.

— Igazán, mindent megteszel? Akkor kettőt adok neki.

Neheze-re esett Tomnak ezt az ígéretét valóra váltani, de mégis megtartotta szavát.

Vacsora után ugyanis rosszul lett.

Egy heti betegkoszt s utána az utazással járó rendetlen életmód, mint folytonos farsang közvetlen a bőjt után: ez még Tom erős természetének is meg-

ártott. Sohasem tapasztalt kínos érzés, kellemetlen borzongás futotta át egész testét.

Minden erejét összeszedte, hogy arcáról le ne olvashassák rosszullétét. Nagynénje azonban árgus-szemekkel figyelt reá, mint a titkos rendőr a gyanús egyénre. Úgy látszott neki, — s ezúttal nem alaptalanul — hogy változást vesz észre arcszínén.

— Tom, mondd csak őszintén, beteg vagy?

— Igen, nénikém, itt fáj — s őszinte tekintetet vetve nagynénjére, gyomrára mutatott.

Azonnal ágyba vitte őt a jó Anna néni és mustár-papírt tett a gyomrára. Aztán melléje ült s kivette óráját. Tíz perc múlva érezni kezdte Tom a tapasz hatását: meg-megfordult, hánykolódott jobbra-balra a fájdalomtól.

— El kell tűrnöd, fiam, hisz megígérted.

— Igen, nagynéni, eltűröm, ameddig csak akarod, de azért szívesen ledobnám már ezt a tapaszt.

Jajgatott és sírt, hogy meghajlítsa a nagynéni akaratát.

Mindhiába.

Majd vizet kért, remélve, hogy míg a nagynénje utána jár, legalább egy időre megszabadul a tapasztól.

Anna néni azonban háttal ment az ajtóhoz s úgy hívta be a cselédet.

— Azt hiszem, már levehetnéd a tapaszt, — rimázkodott Tom, mikor az óra tizenhét percet mutatott — hidd el, már egészen jól érzem magam. Csak ez az átkozott tapasz éget rettenetesen.

De Anna néni kérlelhetetlen maradt. Hűségesen kitarított, míg csak el nem múlt a huszonöt perc.

Tom meggyógyult.

Most egy pillanatra kiment a nagynéni. Mikor visszatért, borzadva látta, mint táncolja körül a szobát Tom szerfeletti örömében.

— Tom, te szeleburdi, mi jutott eszedbe?

— Örömnöppet ülök — felelte. Kissé kellemetlenül érintette őt, hogy oly hamar rajtakapták és meg-

zavarták, de méginkább meglepődött és elbámult, mikor egy tekercs kötelet pillantott meg nagynénje kezében.

— Miféle örömnünnepet?

— Mert nincs már rajtam a tapasz. Ó, hisz oly egészséges vagyok! De néni, mondd, minek lesz az a kötél? Csak nem akarsz megkötözni?

— Ó dehogy! Csak menj vissza az ágyba, aztán majd megmondom, minek lesz.

A kíváncsiság nem kis mértékben volt meg Tomban s azért feltűnő készséggel engedelmeskedett.

Nagynénje az ujjnyi vastag kötél egyik végét az íróasztal lábához erősítette.

— Az asztal igen nehéz s azért nem enged majd a húzásnak.

A fiú csak bámult s attól tartott, hogy nagynénje esztét vesztesse.

— Most ide figyelj, Tom! Ha az éjjel tűz üt ki a házban vagy beléüt a villám, — mert hisz csak két villámhárítónk van — akkor majd kidobod az ablakon a kötelet és lemászol rajta. Ugye jól tudsz mászni?

Tom tágra meresztette szemét és bámult.

— Nénikém, csakugyan azt hiszed, hogy a villám éppen oda üt, ahol én vagyok?

— Hja, ki lát a jövőbe, Tom? Égiháborúról és tűzvészről beszélnek az egész országban. Különben jó éjtszakát, fiam! S — homlokon csókolván kedvencét, elhagyta a szobát.

Alig öt perc múlva utánanézett, vajjon kapott-e Tom friss vizet. Visszasiet, ajtót nyit, s szó sem jön ajkára a bámulattól: az ágy üres, sőt a szobában sem látható Tom sehol.

— Tom! — kiált végre teljes erejéből.

— Tessék, nénikém! — hangzott kívülről.

Most vette csak észre, hogy az ablak nyitva, s a kötél ott lóg ki rajta.

Egy elfojtott sóhaj szakadt ki kebléből, az ablakhoz lépett, miközben hideg veríték ült ki homlokára. Tom már a félúton volt lefelé.

— Te gaz — Uram, bocsáss! — Tom, egyetlenem, mit csinálsz?

— Kipróbálom a mentőkötetet. Mondhatom, pompásan tart!

Ezalatt nyugodtan csúszott tovább a földig. Alig eresztette el egy pillanatra a kötetet, Anna néni lázas sietséggel húzta föl azt.

— De hogy megyek most már vissza, néni?

— Majd kaput nyitok odalenn.

— Ó, be kár! Fölmászni lett volna csak az igazi mulatság!...

Ezentúl mentőkötél nélkül aludt.

Három nap múlva nagy öröm várakozott reá. Levelet kapott Melting Artúrtól. A fiúcska nagy örömmel értesítette őt, hogy nagybátyja nagyon szívesen fogadta őket, s még egyszer a legforróbb köszönetét nyilvánította. Nagybátyja, Schützheim, ötven dollárt mellékelte s a maga részéről is oly meleg szavakkal fejezte ki köszönetét, hogy Tom arca minden sor olvasásánál új meg új pirban égett. Playfair úr bosszúságát némileg lecsillapította ez a levél. De még mindig attól tartott, hogy fia még nem elég érett arra, hogy a szentáldozásra kellő komolysággal előkészülhessen. Ebbeli aggodalma semmikép sem akart oszladozni.

Mihelyt Playfair úr elvégezte ügyeit, a család St. Louisba utazott, ahol Tom néhány hetet töltött.

XXII. FEJEZET.

TOM, A HÓVÁR PARANCSNOKA.

— Építünk ismét hóvárat és elhívjuk-e ostromra ismét a nagyobbakat, mint a múlt évben?

Ez volt a kérdések kérdése, mely kevéssel Tom visszatérte után a kis udvar tagjait izgalomba hozta. Bezzeg folyt a fejtörés, megbeszélés, tárgyalás. Sok mindent meghánytak-vetettek, javasoltak és rosszal-

tak, míg végre elhatározták, hogy az idén is úgy tesznek, mint tavaly.

— Ki lesz a parancsnok? — Ez volt a második kérdés.

— Keenan! — kiáltották néhányan. — Tavaly is ő volt. Ő a legerősebb közöttünk.

Keenan azonban nem fogadta el.

— Elég volt nekem egyszer — mondá.

— Akkor legyen Donnel!

— Helyes, legyen Donnel!

— Éljen Donnel! Ő a legnagyobb a mi udvarunkban.

— Nem úgy, barátim. Én jobbat ajánlok — szólott Donnel: ez évben Playfair Tom legyen a parancsnokunk.

A novemberéj eseményei után Tom szerfölött népszerűvé és kedveltté vált társai előtt. Rövid szünet állott be. Majd hatalmas kiáltásban nyilatkozott meg a tetszés s tudtára adta a piruló Tomnak, hogy ő lesz a hóvár parancsnoka.

Tom szokott körültekintésével tette meg az előintézkedéseket. Első gondja természetesen a vár fölépítése volt.

A legénység haladéktalanul elkezdett a friss hóból hatalmas tömböket hengergetni. Ezalatt Tom Donnel és Keenan tanácsai nyomán alkalmas helyet választott. A hótömböket odahengerítették, messzebből pedig a rendelkezésükre álló szánon hordták össze, s az építők aztán Tom utasításai szerint nekiláttak a munkának. Hóból és vízből álló keverék volt a vako-lat. Csakúgy nyüzsgött az élet a kisebbek udvarán.

— Száz ügyes kéz jár serényen;

Nincsen oly cél, mit nem ér el. —

Szinte csodás gyorsasággal emelkedtek a falak. A kis generális mindenütt ott volt: dicsért, feddett, rendelkezett. Jobbra is, balra is osztotta parancsait.

— Hej, mit gubbasztotok ti ott hátul? Csak hótömböket, gyorsan! Sok kell még. Harry, kérlek, menj, segíts Zöglernek, mert ha így iparkodik tovább, tava-

szig sem lesz készen a tömbjével. — Willy, te meg indítsd meg Pech Jánost, mert elalszik.

Közben nagyfontosságú titkos haditanácsot tartottak a főemberek: Tom, Keenan és Donnel.

— Donnel, mondd csak, meddig tartottátok tavaly a várat a nagyobbak ellenében?

— Tizenegy-tizenkét percig. Hadicselt használtak ugyanis ellenünk. Ebéd előtt még ötszáz kész hógolyónk volt s mikor az ostrom kezdődött, már egyet sem találtunk: ebéd alatt valamennyit ellopták. Ezt most vissza kell fizetnünk, Tom.

— Természetes! — szólt Tom ingerülten. — Az idén másképp lesz. Nem visznek jégre bennünket. Azt hiszem, majd több dolgot adunk nekik.

— Gondolod? — vette át a szót Keenan. — A nagyobbak közül néhány rettenetes erősen dob. Carmony egyszer úgy orron talált, hogy azt hittem, átmegy a fejemen a golyó s úgy jön ki a másik oldalon.

— Engem meg — szólt Donnel — úgy szemem dobott Ryan, hogy fényes nappal az ég valamennyi csillagát láttam s köztük annyi holdat, hogy azt hittem, holdkóros lettem.

Donnel élce nem részesült a megfelelő méltánylásban, mert Tom és Keenan gondolatokba mélyedve állottak.

Kis vártatva hirtelen felütötte fejét...

— Tom, van egy tervem, s te épp alkalmas vagy végrehajtására. Jöjj csak a játszóterembe.

Miután megbeszélték a tervet, visszatértek Donnelhez.

— Most már csak azt kell tudnunk, — kezdte Tom — kik a legjobb dobók a nagyok között.

— Hát lássuk csak egyenként — szólt Donnel. — Ott van az a veszedelmes Ryan, Carmony, Drib, Clark, — a haszontalan fickó jégdarabokkal dobált tavaly — aztán Fiddler, Big és Miller. — Több most nem jut eszembe.

Tom az ujjain számlálta őket.

— Kettőt kihagytál — egészíti ki Keenan — s épp a legjobbakat, Zielert és Red-et.

— Akkor éppen kilencen vannak — szól Tom és távozott.

Donnel észrevette, hogy valami érdekes van készülöben. A kíváncsiság mód nélkül fúrta az oldalát.

— Mondd, mit eszeltetek ki?

Keenannak Donnel volt ugyan a legmeghittebb barátja, de amit a haditanácsban határoztak, azt nem volt szabad megtudnia a föld hátán senkinek sem.

— Ebéd alatt kilopjuk a nagyok udvarából a havat mind s így nem lesz majd lőszerük — mondá komolyan.

— Azt hiszed, rászedsz?

— No jó, barátom; halld hát, a dolog így áll: nagy tüzet rakunk a várunkban, hogy a hideg ne fagyassza meg oly hamar a havat s hogy ne vegye el katonáink bátorságát.

Donnel bosszúsan emelte kezét tréfáló barátjára, de ez ügyesen félreugrott s nevetve odébb állt.

Ezalatt a többiek folyton növekedő buzgalommal dolgoztak a váron. Midőn délben „Ürangyalá”-ra megszólalt a harang s a növendékek abbahagyták a munkát, hogy az angyal szavaival üdvözljék égi Királynőjüket: már ott térdeltek a büszke vár előtt, mely oly hatalmas volt, oly erős, amily erőset csak tervezhetett a gyermekész s alkotott a fáradhatatlan szorgalom.

Harminc lépés hosszú volt a vár, mely egyik végével egy ódon pajtához, a másikkal meg a játéktér falához támaszkodott, úgyhogy az ellenség csak elülről támadhatta meg. Középen két torony állott egymás mellett, fölöttük zászló lobogott, köztük keskeny kapu nyílt.

Abban állapotok meg, hogy az ostrom pont egy órákor kezdődjek. Ebéd alatt csakúgy feszültek a kedélyek a várakozástól. Szokásuk ellenére keveset beszéltek, csupán a maurachi kedvenc ételnek, az almáslepénynek föltünne tudott némi derűt előidézni.

Maurachban a növendékek tetszésük szerint ebéd

után szentségimádást tarthattak. Ma a szentségimádás könnyen megérthető okokból feltűnő rövid volt.

Míg az erősebbek közül húszan-harmincan az erődítés munkálatainak befejezésével voltak elfoglalva a többiek nagy szorgalommal készítették a hógolyókat s halmozták föl a kijelölt helyen.

A kis generális háromnegyed egy körül meglehetősen kikelt arccal állított be P. Ennyhez, a nagy udvar második vezető tanárához.

— P. Enny, — szólt illedelmesen kalapot emelve — lesz kegyes megmondani, ki a nagyobbak parancsnoka?

— Parancsnoka? — kérdé tréfás gúnnyal P. Enny. — Elbánnak ők veletek parancsnok nélkül is.

— Meglehet, hogy ők azt hiszik, de erősen remélem, hogy megváltozik e nézetük. De ha már nincs vezérük, talán beszélhetnék a legjobb dobóikkal?

— Mindenesetre — szólt bátorítólag a páter, mert némi kis aggodalmat olvasott le a kis vezér arcáról.

— Végül, P. Enny, — folytatta Tom — talán megkaphatnám tanterme kulcsát, hogy ott végleg megállapíthassuk a haditervet? Két perc alatt készen leszünk.

Míg ezt mondta, nagyon elpirult. A páter és a jelenlevő nagyobb növendékek azt hitték, azért szepeg a tizenegy éves generális, mert százhusz kisiút kell tűzbe vinnie és vezényelnie ugyanannyi félig felnőtt ellenében. És jó helyen tapogatództak, volt valami a dologban.

Hanem mindjárt meglátjuk, mi volt mégis zavarának tulajdonképeni oka.

A páter készségesen nyújtotta át a tanterem kulcsát.

— Köszönöm szépen, Páter! De még arra kérem, kegyeskedjék csengetni, ha visszajövök. Az fogja jelezni az ostrom kezdetét.

— Meglesz, Playfair! Nos, van-e még valami kívánnivalód?

— Más nincs, Páter. Csak azt szeretném, ha

Ryant, Carmondyt, Clarkot, Drib-et, Big-et, Zielert, Millert, Fidlert és Red-et megtalálhatnám.

— Ezek az előharcosok?

— Úgy hiszem, ezek.

— Milyen jól tudod nevüket! Valószínűleg mindnyájan a játszóteremben vannak.

Valóban ott találta őket Tom. Az az indítványa, hogy az ostrom előtt közös értekezletet tartsanak, igen megtetszett a nagyobbaknak. Haladék nélkül követték tehát az indítvány kezdeményezőjét föl a tanterembe.

— Mit gondoltok, — kérdezte útközben — meddig fogjuk fönntartani a várat?

— Ha öt percre megvédték, — szólt nevetve Miller — írásban elismerjük, hogy bátor legények vagytok.

— Meglehet, hogy kihúzzátok negyedóráig is — jegyzé meg Carmondy, hogy bátorságot öntsön a kis parancsnok szívébe. De Tomnak nem volt szüksége bátorításra.

— Hát ha félóráig helytállunk, felhagytok-e az ostrommal s átengeditek-e a győzelmet?

— Mindenesetre, természetesen, szíves-örömet — hangzott az egyértelmű válasz, mialatt titokban egymásra nevettek. Így adtak kifejezést meglegedésüknek az önérzetes generális bátorsága fölött.

A tanteremhez érvén, Tom ajtót nyitott.

— Kérlek, lépjetek be. Mindjárt készen leszünk. — Az ajtónál udvariasan megállt, míg az urak bementek. Gyanútlanul léptek be, ajkukon elfojtott mosoly játszadozott. Abból, hogy Tom folyton kézben tartotta a kilincset, mitsem sejtettek. Azonban alig tette be lábát az utolsó, Tom kiugrott, maga után vont a ajtót, hirtelen fordított egyet a kulcsra és — a nagy udvar előharcosai hadifoglyok lettek.

OSTROM.

— P. Enny, kérem, kegyeskedjék csöngetni! — kiáltotta Tom, midőn az udvarba leért. — Minden rendben van, éppúgy, amint kívántam. De hogy el ne felejtsem, nem volna szíves, kérem, félóra múlva ismét csöngetni? Mert ha félóráig megvédjük a várat, mienk a győzelem.

Aztán szaladt, amint csak vihették rövid lábai, úgy hogy mikor megszólalt a csengetyű, már csak egy lépésnyire volt a várfaltól. Erős tenorral vegyült szoprán és alt hangokból összhangzó hurra-kiáltás verődött össze, s ez azt jelezte, hogy megjelent a vezér övéi között. Már mindnyájan égtek a harcvágytól s türelmetlenül várták a csatajelet.

A nagyok udvarát a nevelőintézet egyik szárnya elzárta szemük előtt. Most innét hangzott tompa, mély hangon az ellenség csatakiáltása. A győzelem biztos reményében indult meg a támadó sereg és sűrű tömegben kanyarodva a saroknál megjelent a kisebbek szeme előtt.

Máris röpült néhány hógolyó, hanem a nagy távolság miatt a várfal előtt hullott le.

Tom kiadta a parancsot:

— Senki se merjen dobni, míg nem mondom! — kiáltott Tom. — Legyen több golyó kéznél, hogy ha megjön az ideje, gyors tüzet adhassunk. Csak arra vigyázzatok, hogy el ne találjanak benneteket.

Sűrűn, erősen és jól irányozva jöttek a golyók s a támadók mind közelebb nyomultak.

— Hej, ti babszemjankók, ki onnét! — kiáltott Renning, aki az első sorban vitézkedett.

— Jöjjetek és dobjatok ki bennünket — felelte néhány vékony hang.

— Bajtársak! — kiáltotta Renning — tegyük meg az ő kedvükért.

Ezalatt hús lépésnyire közeledtek az erősséghez. Harsogó hurrá reszkettette meg most a levegőt s valószínű golyózápor szakadt a várra, mire két kisiú vérző orrát szorongatva távozott a küzdőtérrel. Hanem az őrég rettenthetetlen maradt. Mindegyik számítgatta, kire fogja dobni az első golyót.

A támadók leguggoltak golyót csinálni.

— Itt az ideje — gondolta Tom s fönnen harsozott parancsszava:

— Tüzelj!

Az volt aztán a golyózápor! Az ostromlók lapultak, összehúzták magukat, ahogy csak lehetett, mégis kaptak minden pillanatban. És a zápor csak nem akart elállni. Minden oldalról püfölték őket a tekék szüntelen. A győzelem biztos reménye, melyet oly nagy gárral hangoztattak, mindinkább a csalódás és ámulat bizonyos vegyülékébe ment át.

De ez még hagyján! Most jött csak a hadd-el-hadd! Egyszerre erős kiáltás hangzott a várból: Előre, rohambra! S Tom személyes vezetése alatt válogatott dobókból álló csapat rontott ki. Mindegyiknek volt egy fegyverhordozója, aki golyóval telt sapkát vitt utána. Zajt nem csaptak, de annál ügyesebben dobtak. Egy golyó sem röpt ki hiába s akit eltalált, az aligha kért még egyet belőle. Tom egy dobót és két trombitát is csempészett a várba. Most a küzdelem hevében és tekék záporában megharsant a győzelmi riadó. Igaz, nem valami szabályosan, de oly hatásosan, hogy nem kis mértékben emelte a védők bátorságát és a támadók zavarát.

Ez már több volt a soknál. A harcmód a támadókat teljesen készületlenül találta. Megfordultak tehát és kereket oldottak. A győzők persze utánuk.

Az ütközet sorsa azonban még nem dőlt el egészen. A heves kirohanásra következő zavart Renning és néhány vitézebb társa arra használta föl, hogy egy szögletben észrevétlenül meghúzódva, megvárja az üldözöttek és üldözők elvonulását. Aztán tüstént meg-

jelentek a puszta csatasíkon s újra megrohanták a várat, amelynek legderekabb védői ezúttal távol voltak.

Hanem a vezérük és hőseik bátorságán föllekesült várbeliek keményen helytállottak. A sok jól irányzott golyó eleinte csakugyan elég sikeresen tartóztatta föl a támadók előrenyomulását. De természetesen végkép nem tarthatták volna vissza őket, mert hisz folyton közeledtek, ha lassan is, biztos lépéssel. Renning a rekedtségig kiabált az örömtől: biztosra vette, hogy néhány pillanat alatt övék a vár. De számítása csütörtököt mondott.

Tom ugyanis, megsejtvén a veszélyt, takarodót vezényelt. Csapata felével visszasietett, míg másik fele folyton küzdve a visszanyomuló túlerő ellen, lassan hátrált. Renning és társai csak előre, a várra néztek szüntelen s így Tom közeledtéről mitsem tudhattak.

Egyszer csak azt vette észre, hogy egy kéz hatalmas vállon ragadja.

— Megadjátok magatokat? — kérdezte Tom.

— Soha! Inkább meghalunk! — kiáltá Renning s olyat lökött a kis generálison, hogy a hóba fordult.

— Jó, hát haljatok meg! — kiálták Keenan és Donnel s az egész csapat rájuk rohant. Földre rántották őket, zsebkendővel hátrakötötték kezüket s a várba kísérték őket. Az eközben visszatért ellenség sűrű golyózáport bocsátott reájuk, de ők ügyet sem vetettek rá.

Ezentúl a támadók részéről lanyhán folyt a küzdelem. Legjobb dobóik foglyok voltak. A kilenc elzártnak hiányát már az első támadás alkalmával is érezték, Renning vezérlete nélkül meg éppen semmire sem tudtak menni.

Valahányszor kirohantak a várbeliek, az ostromlók mindannyiszor futásnak eredtek.

Egynéhány páter élénk érdeklődéssel szemlélte a harcot. P. Enny gyakorlott szeme azonban csakhamar észrevette, hogy okvetlen hiányoznia kell néhánynak a nagyobbak közül. Kik lehetnek azok?

Hol vannak? Csak nem használták fel az általános várakozást s izgatottságot, mely a harcot megelőzőleg az egész házat betöltötte, hogy titkon a városba osonjanak s azután talán, talán — még gondolatnak is ijesztő volt ez a jó páter előtt — onnét mámoros fejvel, tántorogva térjenek vissza az intézetbe!

P. Enny elővette jegyzőkönyvecskéjét s végigszaladt a névsoron. Minél tovább nézte, arca mindjobban elkomorult. Úgy van! Éppen azok hiányoztak, akiket Tom mint legjobb dobókat nevezett meg s akikkel szólni kívánt.

— Ezt nem tudom megérteni, — mondá magában — ki gondolta volna éppen ezekről? Csak valami olyant ne kövessenek el, ami súlyos következményeket vonna maga után! Bizony nagy kár volna ezekért a különben derék ifjakért!

Épp most közeledett feléje Tom egy diadalmas kirohanás alkalmával. P. Enny ügyet sem vetve a levegőben röpködő hógolyókra, Tom felé sietett.

— Playfair, — kérdezte a nagy zajban is érthető hangon a páter — nem tudod, hol vannak Carmondy, Zieler s a többiek, akikkel előbb beszélni akartál?

Tom látván a Páter aggódó vonásait, igazi gyerekésszel azt hitte, hogy az bosszankodik embereinek csatavesztése miatt s majd őt kényszeríteni fogja, hogy a foglyokat szabadon bocsássa. Ezért szerényen így szólt:

— Kérem, Páter, csak most az egyszer mentsen föl a felelettől, majd később szívesen elmondok mindent.

Ez a kitérő felelet még jobban megerősítette P. Ennyben a gyanút. — Biz ez nem szép dolog, — gondolta magában — de ha már így van, csak valami nagy baj ne legyen belőle.

Megnézte óráját és gyorsan csengetett. Már két perccel elmúlt a meghatározott félóra.

Erre újra felhangzott a győztesek örömrivalgása, miközben még egyszer visszakergették a másik pártot saját udvarára.

A FOGLYOK SORSA.

Tom azonnal a tanteremhez sietett s nesztelenül, lábujjhegyen iparkodott a lépcsőn feljutni. És míg künn örömszájtól visszhangzott minden, benn pedig a foglyok átkozták sorsukat, ő nagy vigyázattal fordított egyet a kulcsra és ismét szép csendesen, hangtalan léptekkel lefelé igyekezett.

Az udvaron nem P. Ennynek adta át a kulcsot, — ments Isten, hisz félt haragjától — hanem egyik nagyudvarbeli növendéknek, akit szépen meg is kért, hogy adja át P. Ennynek és mondjon érte az ő nevében köszönetet.

Ezekután sietett övéihez, hogy a vidám társasággal együtt örüljön a kivívott győzelemnek.

P. Enny osztályában ezalatt természetesen más hangulat uralkodott. Mogorván ültek Carmondy és Ryan egy szögletben, Zieler pedig, mint a ketrecbe zárt tigris, föl és alá járkált a padok közt, Red a táblán pingálgatott. Big egy keserves nótát füttyörészett.

— A hétfáját, — szólalt meg Clark — így még nem szedtek rá soha életemben!

— Vigasztalódjál, — viszonzá Ryan — hisz még korántsem vagy oly öreg, sütnivalód sem fog attól megmenteni, hogy ily szerencsében máskor is ne részesülj.

— Keserű vigasztalás ez számunkra, — morgogta Big — minden tacsó e házban rajtunk fog nevetni.

— No, csak az én szemem előtt tegye ezt valaki, majd megpuhítom én — fenyegetődzött Clark.

— Igen, — folytatta Big — képzeljétek csak el Renning grimaszait.

— Csak az a csöppség arra a gondolatra jönne, hogy kinyissa az ajtót! — jegyezte meg Carmondy. — Bizony-bizony már majd egy órája, hogy itt sorvadunk. Nincsen valamelyiteknél cipőkapocs?

— Micsoda jószág az? — kérdezte Drib.

— Olyan jószág, mellyel a cipődet szoktad begombolni, te világbölcs.

— Ah, tehát cipőgomboló!

— Nevezd, aminek akarod, csak add ide!

Ismét csend.

— Jó volna az ablakhoz állanunk, hogy észrevegyenek bennünket — szólt Carmondy.

— Neked is vannak ám ötleteid — szólt Ryan hevesebb hangon. — Azután is eleget fognak rajtunk nevetni!

— Ha meglátnák, hogy mi itt duzzogunk, még ünnepi felvonulást rendeznének tiszteletünkre.

— De nekem nincs ám kedvem itt gubbasztani, hogy estére még a teli hold is rajtam nevéssen — nyilatkozott Zieler.

— Még te is beszélsz?! Ha én ilyen vékony dongájú legény volnék, — vetette oda Carmondy — már régen kimásztam volna az ablakon.

— Nem is rossz gondolat. Segítetek csak! Utóvégre is lehet, hogy a fickó benn hagyta az ajtóban a kulcsot. De hogy ezek az okos gondolatok nem tudtak előbb jönni! No lám, mégis van valami haszna az én karcsú természetnek is! Big, te ifjú elefánt, neked itt kellene megvélnöd!

— De most rajta!

Erre Zielert oly nagy szívességgel segítették kifelé, hogy teljes erővel röpült szegény az ablakon át és szerencséje, hogy el tudta kapni az ajtófélfát, különben menthetetlenül lebukik a folyosó kövezetére.

— Süssétek meg az ilyen jóakaratot. Tudhatnátok, hogy nekem is csak egy nyakam van — mormogta Zieler, miközben feltápáskodott. — Különben a kulcsnak se híre, se hamva...

— Akkor hát törd be az ajtót! Majd összekapartjuk a pénzt, hogy megfizethessük.

— Megpróbálom! Ti pedig vigyázzatok ott benn!

Néhány lépést hátrált s teljes erejével nekironzott az ajtónak. Ami történt, megtörtént. Az ajtó hir-

telen beszakadt s Zieler röpült befelé. Éppen Big állt legközelebb s ez volt a szerencse, mert az ő terjedelmes teste elég puha vánkos volt, hogy valami csonttörést megakadályozzon.

A többi hét falrengető kacagásban tört ki, míg a másik kettő valahogy összeszedte magát.

— Nektek is van ám eszetek — méltatlankodott Zieler, miután visszanyerte lélekzetét. — Hisz tudhattátok, hogy az ajtó egyáltalában zárva sincs!

— Persze hogy persze! Hiszen világos, hogyne tudtuk volna, — gúnyolódtak a többiek — no hiszen ezt megcselekedted. Föltaláltad a Kolumbus-tojáást! Fiúk, vigyázzunk! Ez a Zieler nemsokára feltalálja a repülőgépet, ha így folytatja!

— Nincs annyi eszünk, mint egy fejbevert libának, — vallotta meg Ryan — már közel két órája lebzselünk itt, pedig az ajtó nem volt bezárva.

— Én meg csak annyit mondok, — jegyezte meg mosolyogva Big — hogy a kövérség is jó valamire! Ha én ott nem vagyok, most Zieler száraz csontjait alighanem darabokban kellene összeszedetnünk.

E nagy mondás után kezdtek halkan lesompolyni a lépcsőn. Egyik a másik háta mögé igyekezett bújni. Természetesen Bignek volt legkevesebb szerencséje.

Az udvarra érve nagy meglepéssel tapasztalták, hogy P. Ennyn kívül egy lélek sem vette őket észre. De még ő előtte is szégyelték magukat, mert azt hitték, hogy tudja az egész dolgot. Hisz csak tőle kaphatta meg Tom a kulcsot.

P. Enny izgatottan s aggódo tekintettel közeledett feléjük. Amint meglátta szégyenkező arcukat, ez még jobban megerősítette őt abban, amitől félt.

— Végre megkerültetek. Most már csak őszinte vallomás segíthet!

— Sajnos, — válaszolta Ryan savanyú mosollyal — meg kell vallani, hogy szerencsétlen flótások vagyunk, akik nem látnak tovább az orruknál!

— És nektek egy szavatok sincs mentségtekre?

— Hisz az egész csak tréfa volt, Páter — szól
Ryan, aki nem tarthatta tovább zavarát...

— Csak tréfa?! Ez ugyan szomorú tréfa!

Erre Big vette föl a szót.

— Legyen meggyőződve, Páter, nem vettük komolyan az egész mulatságot! Nagyon sajnálnók, ha e miatt Playfairt meg akarná büntetni.

— Hogyan? Nem is kellene más, mint hogy ez az ártatlan gyermek szenvedjen a ti kihágástokért?

— Igen, — szól közbe Carmondy — ő az egész csínynek szerzője. És különben is nem olyan ártatlan jószág ő. Több van a könyökében, mint a mi fejünkben.

— A dolog tényleg még sokkal rosszabb, mint gondoltam, — szól szomorúan P. Enny — nem is álmodtam, hogy ilyenre képesek legyetek.

Altalános hüledezés! Senki sem tudta, hogy mit gondoljon. Annál kevésbbé, mit szóljon. Egyesek mosolyt erőltettek arcukra, de ez sehogy sem sikerült, a legtöbbben némán bámulták cipőjük hegyét.

— Már most őszintén mondom, hogy komoly dolgra lehettek elkészülve!

— De Páter, — szólalt meg végre Carmondy — mi egyáltalán nem is gondoltuk, hogy ön megharagszik. Sőt azt vártuk, hogy kinevessen bennünket.

— Ezen nevetni?! Nem első napja, hogy itt vagytok, tehát tudhatnátok, hogy Maurachban ilyesmin nem szokás nevetni.

— De hát miért nem? — kérdezte bámuló arccal Ryan. — Hiszen mi is csak nevetni tudunk önmagunkon!

— No ez már mégis sok! Látom, hogy most egyitekkel sem lehet okos szót váltani!

A bámulás és zavar a legnagyobb fokra hágott.

— Valljátok meg, mennyi ideig ültetek ott benn?

A páter a korcsmát értette, ők pedig az iskolára gondoltak.

— Bizony, egy óránál is tovább voltunk ott — vallotta meg halk hangon Dermody.

— És mennyit vettetek?

A fiúk gyámoltalanul néztek egymásra. Mind-egyik a másiktól várta a feleletet.

— Krétát gondol, Páter? — kérdezte Zieler. — Én ezt a darabkát tettem zsebre. De hisz ez nem olyan égbekiáltó bűn.

P. Enny türelme már fogytán volt.

— Más vennivaló nem volt ott, — folytatta Zieler — legfeljebb tinta, de azt kinek van kedve zsebébe tölteni?

Most az a gyanú támadt P. Ennyben, hogy ezek a fiatal emberek rá akarják őt szedni. Nagyon jól tudta, milyen következményekkel járna a fiúkra nézve, ha ilyen ostobaságra adnák magukat.

— Ne tegyétek még rosszabbá a dolgot. Úgy is elég rossz az már — szólt oly hangon, melyben visszhangzott a fájdalom, de amelyből a szigorú komolyságot is ki lehetett érezni. — Kipirult arcotok s értelmetlen fecsegésetek nyíltan mutatják, hogy mit tettek. Legyen bennetek annyi bátorság, hogy őszintén bevalljátok: igen, korcsmásban voltunk!

Az ijedelmet, melyet a metsző szavak okoztak, az utolsó mondatnál, mint ború után derű, vidám jókedv váltotta föl...

Ez ejtette csak igazán kétségbe a jó P. Ennyt. — Fiúk, fiúk az Isten szerelméért, ne hozzatok magatokra szerencsétlenséget!

Big erre felhagyott a nevetéssel és egész nyugodtan megmagyarázta a félreértést. Már az egyszerű, lélekbőljövő őszinteség is, mely gömbölyű ábrázatán előmlött, jótékony hatással volt az aggódó páterre. Minden mondottal jobban felderült arca. Végre pedig szorongó szívét a legtisztább öröm töltötte el.

— Hála Istennek, — mondá mosolyogva, midőn Big befejezte — csakhogy tévedtem! Töletek pedig bocsánatot kérek, hogy hiába ily nagy aggodalmat okoztam. Én örülök legjobban, hogy tévedés volt az egész!...

A növendékek összesúgtak.

— Péter, — szakította meg a csendet végre Carmondy — szabad önt egy szívességre kérnünk? — Csak ön és az a tökmag tudnak a dologról. — Nagyon kérnők, hogy ne árulja el senkinek sem ezt a vitéz történetet. Hogy az a kis kópé befogja a száját, arról majd mi gondoskodunk.

— Reám számíthattok, nem fogok szólani senkinek.

Tomot sem volt nehéz hallgatásra bírni, nemkülönben Keenant, aki az egész csíny értelmi szerzője volt. Így tehát megmenekültek minden szégyentől.

Csak sok évvel ezután, mikor már ez a könyv első ízben napvilágot látott, tudták meg az időközben felnőtt növendékek, hogy mi is volt tulajdonképen Tom győzelmének oka s miért nem vett részt a harcban az a kilenc küzdő?

XXV. FEJEZET.

A LEGSZEBB DIADAL.

Úgy látszott, mintha annak a novemberi éjnek eseményei semmi maradandóbb benyomást sem hagytak volna vissza Tom lelkében.

Nála is úgy volt ez, mint közönségesen a fiúknál. Mélyen megrendíti őket valamely esemény, de külső életükben nemigen tesz változást. Tanulás és játék közt oszlott meg az idő, mint eddig s a jóévtágy továbbra is megmaradt.

Pedig, ha valaki e víg és igazán könnyelműnek látszó fiúnak lelke mélyére tekint, látta volna, hogy ott talán egy egész életre ható változás kezdődött. Kézzelfoghatólag ez csupán abban nyilvánult, hogy mindenütt nagyobb vigyázattal került a bünt. A gyermekkor oly édes örömeit ezután sem tagadta meg magától, sőt talán még elevenebb volt, mint előbb, mert a munka s a buzgóbb, összeszedettebb imádság

után fejlődő szervezete jobban megkívánta az üdülést. Ehhez járult, hogy a lelkiismeret furdalása sem zavarta üde, csapongó képzeletének bohókás ötleteit.

Tom mélyen meg volt győződve, hogy csak az Isten különös kegyelme mentette őt meg a hirtelen haláltól. Ezért nem volt nap, hogy hálás szívvel ne gondolt volna Isten eme jóságára. De a hálának gondolata mellett mindannyiszor megújult lelkében az az édes remény, hogy ő — talán nem is oly sok idő múlva — a szentáldozáshoz járulhat. Ez a remény irányította ezentúl cselekvéseit. Ez aranyozta be sugaraival napjait.

Ezenkívül e belső változást nagymértékben elősegítette a két szeretett társnak: Jahn Sándornak és Grünnek halála. Az utóbbit éppen akkor szólította magához az Úr, mikor szenvedélyeivel komolyan felvette a harcot és a jó, kedves Sándornak éppen akkor ragyogott föl az örökkévalóság napja, mikor a szentkilencedet elvégezte. A két elköltözött csendes, szende arca még folyton Tom előtt lebegett, s ez is élesztette forró vágását, hogy a halhatatlanság kenyerét magához vehesse.

Boldog nap volt Tomra nézve február 15-e. Ezen napon kezdődött ugyanis az áldozási előkészület, vagyis az oktatás. Igazi buzgósággal vett benne részt, de e mellett többi tanulmányait is a régi szorgalommal végezte.

Tom már jó ideje nem volt az iskolában s ezért megfeszítette erejét, hogy többi társaitól el ne maradjon. Igyekezete azonban hiábavalónak bizonyult, mert a félév vége már oly közel volt, hogy a hiányokat a legjobb akarat mellett sem pótolhatta. Mikor tehát a bizonyítványokat fölolvasták, Playfair Tom bizony az utolsó tanulók között volt.

— Talán csak nem fog atyám megharagudni? — szólt aggódva Quipp Harryhoz.

— Bizonyára nem. Hiszen tudja, hogy majdnem két hónapig nem járhattál iskolába.

— Igen, de te nem ismered atyámat. Ő azt hiszi,

hogy nem teljesítem kötelességemet. Tudom, hogy nagyon szeret engem és én is szeretem őt, de bizony sokszor nincs velem megelégedve.

Tom aggodalma nem volt alaptalan. Már néhány napra rá hívatta őt a P. Rektor.

— Ah, Tommy, jó reggelt!

— Jó reggelt, Főtisztelendő Úr!

— Hogy állsz az iskolában, Tommy?

— Nem jól, Főtisztelendő Úr! Iparkodni eléggé iparkodtam, de a mulasztást nem tudtam helyre-pótolni.

— Hát tanároddal hogy vagy?

— Nagyon szeretem őt. Úgy gondolom, neki sincs nagyobb panasa rám, mert különben nekem is szólt volna erről...

— És a legutóbbi időben is jól viselted magad?

— Főtisztelendő Úr, én szentáldozásra készülök. Azért iparkodom az Úr Jézusnak kedvében járni.

— Mégis egy nem kellemes dolgot kell tudtodra adnom!

— Az Istenért, csak nem beteg valaki otthon?

— Nem, hanem atyád haragszik a bizonyítvány miatt.

— Igaz, jegyeim közt sok a rossz. De P. Middleton is azt mondta, hogy most is jól állanék, ha a sok mulasztás közbe nem jön.

— Ezt atyád is tudja, de kellett a bizonyítványban másvalaminek is lennie s ezért nincs ő megelégedve. Azt írja nekem, hogy haladék nélkül, még ma vegyelek ki a szentáldozásra készülők sorából.

E szavak lesújtó hatással voltak a gyermekre. Életpiros arca elhalványodott, egész testében remegett, közel volt az ájuláshoz. Csak most tűnt ki, amit eddig maga sem sejtett, hogy mily mély gyökeret vert lelkében az áldozás utáni vágy.

— Ne vedd annyira szívedre, gyermekem — vigasztalta a rektor jóságos szavakkal. Őt is nagyon meglepte az a hatás, melyet szavai Tomra gyakoroltak. — Nagyon meglehet, hogy valami tévedés van a

dologban. Különben majd utána nézek s az eredményről tudósítlak.

— Köszönöm, Főtisztelendő Úr — rebegette Tom reszkető ajakkal.

— Addig is, kedves gyermekem, ajánld föl szenvedésedet az Úrnak. Tőle jön minden megpróbáltatás, de bízunk, Ő nem feledkezik meg azokról, akik Érte szenvednek.

— Megkísérlem elviselni, bár igen súlyos!

Tom azonnal a kápolnába ment s leborult az Oltáriszentség előtt. Mikor belépett, szinte szédült a fájdalomtól. De íme, néhány perc múlva elég nyugodtan s megerősödve kelt föl. Minden szomorúság megnyhül az imádságban, de talán legjobban a gyermekszív keserve.

Aki egy órával a történetek után látta Tomot labázni, bizony nem gondolta, hogy ez az életvidám gyermek csak az imént mily nehéz perceket élt át.

Egy hét múlva újra a rektornál látjuk Tomot.

— Jól sejtettük! Tévedés volt a dologban. Aki a bizonyítványokat írta, véletlenül a tiédbe csúsztatott egy megjegyzést, mely egészen másra vonatkozik. Rögön felvilágosítottam atyádat s remélem, egy hét alatt minden rendben lesz!

Tom szerfelett megörült s útja a folyosón végig s le a lépcsőkön folytonos ugrádozás volt.

Derült jó kedvben múltak a napok s egyszer csak újra hívatta őt a rektor.

Kedves várakozás tükröződött vissza Tom arcán, mikor belépett, de amint meglátta a rektor komoly vonásait, eltűnt róla minden mosoly. Kiolvasta ő azokból, hogy megpróbáltatásának még nincs vége.

— Tommy, atyád levele egy kissé meglepett. Örömmel tapasztalta, hogy veled meg vagyunk elégedve, de azért nem tart még elég érettnak arra, hogy most járulhass az első szentáldozáshoz.

— Otthon nem voltam mindig jó — vallotta meg őszintén. — Atyám talán azt hiszi, hogy javulásomhoz több időre van szükség.

— Ami az ő intézkedését vezeti, az csak a te irántad való tiszta szeretet. Úgy gondolja, hogy természetadta könnyelműséged, mely azonban nem bűn, tanácsolja, hogy várjunk.

— Igen, Főtisztelendő Úr, — mondta Tom halkan — atyám jobban szeretné, ha remeteéletet élnék.

— Különben pedig a döntést reám bízta.

A fiú arca felderült.

— De a levél egész hangjából azt veszem ki, hogy jobban szeretné, ha várnál. Most, kedves gyermekem, magad választhatsz. Ha kívánod, megengedem, hogy folytasd az előkészületet.

Tom egy pillanatig gondolkozott. Arcán hirtelen mintha egy fénysugár futott volna végig: a kegyelem sugara volt ez, mely lelkét megvilágosította.

— Főtisztelendő Úr! Már választottam: még várok egy évig.

Tom tehát lemondott saját szívének forró vágyáról. Megtagadta magát s szabadakarattól inkább választotta az engedelmességet.

— Isten meg fog jutalmazni ezért az elhatározásért, kedves gyermekem! Ha valaha az életben engedetlen voltál — ez az áldozat, melyet most hoztál, mindent jóvá tesz. Szentáldozásod később annál buzgóbb lesz. Jól választottál. Isten áldása veled!

Tom nyugodtan távozott. De a lemondás és áldozat keserű utóíze **nem** **mult** el egyhamar. Szíve hangosabban dobogott, **valahányszor** látta, hogy társai oktatásra mennek, de ilyenkor mindig megújította hősies elhatározását.

Végre eljött Szent József ünnepe. Tizenhat fiú térdelt ezen a napon az oltárnál, hogy epedő lelkük először fogadja magába az Urat, a gyermekek legjobb barátját. — Az egyik padban e közben, mintha ki akarna szakadni, oly hevesen vert egy gyermekszív. Nedves lett két szem s néhány forró könnycsepp pergett lassan alá a viruló arcon... De csak néhány, azután eltűnt minden szomorúság. Az áldozat véget ért.

Ez volt Tomnak legszebb győzelme s azért ez legyen a könyvnek legszebb fejezete.

Ingadozás nélkül haladt ő továbbra is ezen a jó úton.

Tanulmányait vasszorgalommal végezte. Társai iránt mind szelidebb, előzékenyebb s szeretetreméltóbb lett.

Úgy tekintette a napokat, mint ama „nagynap”-ra való előkészület. Év végére már első tanuló lett s Quipp Harryt is túlszárnyalta.

Kimondhatatlanul örült a szigorú atya Tom bizonyítványának s a viszontlátás édes perceiben a szegény fiú csak pirult az atya dicsérő és elismerő szavaira.

— És az én szentáldozásom, atyám? — volt Tom legelső kérdése.

— Meglesz, fiam, mihelyt a rektor úr megengedi. Talán egy kissé szigorú voltam hozzád, hanem ez jót tett veled.

Tom szünidei magaviselete is azt mutatta, hogy ifjú lelkében fontos változás történt, bár nem járt lekonyult fejjel s nem is élt remetemódra.

Mikor az intézetbe visszatért, hosszabban beszélt a páter rektorral s a beszélgetésnek az lett az eredménye, hogy karácsonykor elvégezheti első szentáldozását. Szent karácsony ünnepe! Neked kellene fordulópontot alkotnod életében!

Szegény gyermek! A megpróbáltatásnak még nincs vége. A karácsonyi ünnep kitörölhetetlen vonásokkal lesz lelkedbe írva.

XXVI. FEJEZET.

AZ ÚJ BARÁT. — KICSIKART ESKU.

Az új tanévben, szeptember havának második hetében Tom egy alkalommal kedélyesen sétált az udvaron. Az egyik szögletben egy csoport növendék álldogált. Beszédükből véletlenül e szavakat vehette ki:

— A fiúcska hazavágják! — mondja az egyik.

— Te a mama kedvence voltál — jegyzi meg a másik.

— Majd sürgönyözünk a mamának, hogy jöjjön és vigyen magával — enyeleg a harmadik.

— Az lesz a legjobb és addig is, míg eljő, szerzünk neked egy szép aranypapír ruhás babát. — Ez már határozottan Pech János hangja volt, aki több hasonló pajtásával egy bátortalan fiúcskát vett körül.

— Mi bajod van? — kérdezte Tom barátságosan a gyámoltalan áldozatot.

— A mama kellene neki! — gúnyolódott Pech — de te, Playfair, oly jó vagy, akárcsak egy mama.

— És ti neveletlen fattyak vagytok valamennyien! Nem tudtok részvételt lenni egy szegény ujonccal szemben, akinek még nincs ismerőse! — kiáltott Tom ingerülten.

— Semmi közöd hozzá! — viszonozta Pech. — Törődj a magad dolgával!

— Te pedig a tiéddel és hagyj békét ennek a szegény fiúnak! — Nesze, idegen barátom, végy ebből a cukorból! — S most jöjj, tüstént megismertetlek jobb növendékekkel!

Aldine James, Tom új barátja, csak pár érthetetlen szót dadogott, de szeméből tenger hála sugárzott. Tizenegyedik évében járt már, de gyöngé testű, igen csöndes és szerény fiú volt. Tom azonban csakhamar bemutatta kis barátainak s ezeknek előzékeny természete csakhamar megnyilatkozásra készítette az ő természetes vidámságát is. Midőn a napi szabadidő letelt, már mindannyian örültek, hogy megismerhették. E közben Aldine honvágya is majdnem egészen eltűnt.

Tom csakhamar megkedvelte őt. A nélkül, hogy megmagyarázhatta volna magának, úgy érezte, hogy a szelíd és szerfelett lelkiismeretes Aldine jó hatást gyakorolhat az ő akaratos, sajátos természetére. Csak egy tűnt fel neki. Aldine arcának nemes szerénysége néha kimondhatatlan félelemre változott. Mentől bővebb alkalmá volt Tomnak, hogy őt megfigyelje, annál

inkább meggyőződött erről. Természetesen mindinkább nőtt kíváncsisága is s alig várta, hogy ennek a talánszerű változásnak okát megtudja. Nemsokára meg is jött az alkalom.

Nyolc nap múlva Tom hazulról egy kis vadászfegyvert és vadásztáskát kapott, melynek szíját Anna néni szép hímzéssel ékesítette. Ez után már régóta vágyott, mert a legtöbb barátjának már régen volt ily fegyverkészlete. A maurachi intézet ugyanis széles és vadban gazdag prerin* állt, ahol a vadászat élvezetét a növendékeknek megengedhették, amit máshol, a magyarországi, sőt mondhatjuk az európai összes intézetekben nem engednek meg.

Tom tehát a legközelebbi szabad délutánon szerencsét próbált. Kísérője Aldine János volt. Őt atyja ebbe a nagy kedvtelésbe alaposan beoktatta s így Tomnak mestere lehetett. Tom a maga részéről nagyon gyorsan tanult. Szeme éles, idegei edzetek voltak, izmos kezében meg sem rezdült a fegyver. Már a negyedik lövésre egy prerityúkot terített le. Még ugyanazon délután két más ily szép zsákmány is terhelte szép vadásztáskáját.

Midőn egy közeli alkalommal ismét Jamessel a prerin vadászott, bátorságot vett magának előhozakodni a titkos kérdéssel, mely oly régóta fúrta az oldalát.

— Miért oly aggódó sokszor az arcod, James?

— Aggódó?

— Igen, néha. Mintha épp tűzhányó és óriási farkú szellemek jelennének meg neked.

James elborzadt és elhalványodott.

— Ime, — kiáltott Tom, szívélyesen veregetve barátja vállát. — Megvan! Ismét megjelent egy szellem? Én ugyan nem vagyok az!

— Ó Tom! — lihegte James és a nehezen elfojtott izgatottság sűrű könnyekre fakasztotta. — Mindig attól remegek, hogy meggyilkolnak.

* Dús növényzetű rétek Amerikában.

— Micsoda? — Tom tágra nyitotta szemét.

— Figyelj csak! Szüleim, hisz tudod, Marlin közelében szép és nagy gyarmaton laknak. Tavaly egy új telepítvényes jött oda, Hartnett. Kicsi, vaskos, zord tekintetű, fekete, borzas szakállú ember. Egész magánosan, mintegy negyedórányira lakott tőlünk és ritkán váltott szót az emberekkel.

Egy este, úgy két hónappal ezelőtt, háza előtt vezetett el utam. Benn olyan zajt hallottam, mintha valaki kiáltani akarna, de nem bírta. Két ember küszködött egymással, amint a zajból és lármából tisztán kivehettem. Majd pisztolydurranás hallatszott, mire ismét csönd lett. Jóllehet kissé féltem, felkapaszkodtam az ablakra, hogy benézzek. És Tom, hogy elrémültem! A padlón egy ember feküdt vértócsában s mellette állott az a zord ember sokkal zordabban, mint valaha. Egészen megmerevedtem az irtózattól s nem bírtam mozdulni.

Hirtelen úgy megdobbant a szívem, hogy szinte meghallottam. Hartnett megpillantott. Először halálsápadt lett, aztán irtóztatót káromkodott és az ajtó felé sietett. Erőm visszatért és mondhatom neked, Tom, rohantam, amint csak bírtam. Hartnett sarkamban volt. Már a lélekzetét is hallottam. Borzasztó futás volt ez a sötét erdőn keresztül! Nem hiszem, hogy lennének valaha oly aggodalmas perceim. Nem, még halálos ágyamon sem. Segítségül hívtam az Istent és imádkoztam, mint soha életemben. De úgy látszott, hogy Isten elhagyott. Észrevettem, hogy Hartnett mindinkább közeledik hozzám. Isten oltalmába ajánlottam magam.

Hartnett nyakszirten ragadott. Egyik kezével a földre nyomott, másikkal nagy kést húzott elő. Lezártam szememet és fohászkodtam őrangyalomhoz, hogy jól halhassak meg.

Egyszerre elengedett a kéz, mely erősen tartott. Felpillantottam és láttam, hogy Hartnett tervét megmásította.

— Gyerek! — kiáltott vérfagyasztó hangon. — Ide térdelj!

Amíg ezt megtettem, egy szempillanatig sem engedtem el és a másik kezében folyvást tartotta a csillogó tört.

— Mondd utánam, amit elmondok!

Aztán rettenetes esküt fogadtatott, hogy sohasem fogom elárulni.

— Ismerlek! — szólt borzasztó hangon. — És ne gondold, hogy képedet valaha elfeledem.

És hozzá tette, hogy ha az esküt megszegem, a legkínosabb módon fog megölni.

James itt megállt és egész testében remegett.

Tom zsebre vágta kezét és szétterpesztette lábait. Így szokott ugyanis bámulatának kifejezést adni.

— Elvetemült gazember! — kiáltott fel. — De azért nem kell tőle félned!

— De nagyon félek tőle s méginkább magamtól, Tom. Mert hogy tudok egy ily esküt holtomiglan megtartani? Sokszor úgy gondolom, hogy nem is kötelez. Mit szólsz hozzá, Tom?

— Erről a hittanban még nem tanultam. Hanem megkérdezhetjük P. Middletontól.

Új borzadály tűnt fel James arcán.

— Ó, Tom, Tom! Megszegtem már eskümet. Észre sem vettem, hogy mindent elbeszéltem neked.

Tom kezét mélyebben nyomta kabátja zsebébe s lábszárait még jobban szétterpesztette.

— Gondoltál rá, hogy megszeged esküdet? És akartad? — kérdi kevés gondolkozás után.

— O nem! Igazán nem! — erősítette James.

— Akkor nem vétkeztél. Mert semmi bűnt sem követ el az ember, ha megfélemedezik és ha egyenesen nem akarja azt. Így tanultuk a katekizmusban. Hanem ha neked lettem volna, nem esküdtem volna meg. Hadd szúrt volna át!

— Úgy, tehát te azt gondolod, hogy nem kell megtartanom eskümet?

— Azt éppen nem tudom. De megmondhatom,

hogyan csináljuk a dolgot. Este, mikor a páter rektor az első szentáldozáshoz előkészítő oktatásokat ad, megkérdezem őt. Úgy teszem fel a kérdést, hogy észre sem veszi, kiről van szó. Jó lesz?

— Tedd meg Tom, kérlek!

Másnap Tom megvitte barátjának a fontos felvilágosítást, hogy senki az igazságtalanul kicsikart esküt megtartani nem köteles.

— De hát mitévő legyek most? Mit gondolsz, kötelességem feljelenteni Hartnettet?

— Bizony, James, azt nem tudnám megmondani. Itt legjobb lesz, ha tanácsot kérsz gyóntató atyádtól.

A gyóntató atya azt határozta, hogy James tartson titokban mindent atyjának legközelebbi látogatásáig.

— Atyád fogja legjobban tudni, mint afféle jogtudós — mondta ő. — Leveleidben se tégy említést róla, mert megeshetik, hogy leveled egy véletlen által illetéktelen kezekbe kerül. Addig is ne aggasszon a dolog. Verd ki eszedből teljesen!

Amióta az a kellemetlen esemény ily megnyugtató módon került nyilvánosságra, James nem ijedezett és nem borzadt többé. Komolyságában, mellyel kötelességének teljesítéséhez látott, nem volt nehéz a szomorú eseményt teljesen felednie. Az iskolán kívül még a játék is a maga jótékony voltában lekötötte lelkét, elvonta figyelmét.

XXVII. FEJEZET.

TOM MEGALAKITJA A „HARISNYÁSOK” TÁRSASÁGÁT.

Tomnak tehát egyelőre a vadászat volt szenvedélye. Ennek szentelte az utóbbi időben minden szabad napját. De nemsokára egy új és nagyon is merész terv merült fel vállalkozó szellemében.

Október hó második hetében egyszer az udvar

egyik szögletében állott Aldine-nal és éppen tanácskozott, kiket lehetne a másnapi vadászatra összetobozni. Akkor rohant oda Quipp Harry.

— Tudjátok, mit terveznek a „Vörössipkások”? — kiáltotta.

— A „Vörössipkások”? — Nem! Ugyan mit? — kérdezték mindketten egyszerre.

— Száz nagy almát tűztek ki versenydíjúl azon klub számára, mely egy hónap alatt legyőzi őket a métafutásban.

Az amerikai intézetekben nem kötelesek a növények közös játékba elegyedni, hanem tetszés szerint alkotnak különféle egyesületeket és klubokat, hogy annál nagyobb kedvvel űzzék a játékot. Ezek a klubok időről-időre versenyre hívják fel egymást. Ezt persze aztán mindkét részről alapos gyakorlatok előzik meg.

Hasonló egyesületek vannak a tudományok különböző ágainak, mint például az irodalomnak művelésére. Igen elterjedtek nevezetesen a „Vitatkozó Klubok”, melyek célul a nyilvános fellépés és előadás gyakorlását tűzték ki. A kicsinyek közt a Vörössipkások klubja volt a legjobb s legerősebb. Ez a kilenc tagú klub, mint legügyesebb, a többiek előtt folytonos csodálat tárgya volt. Hiszen egy alkalommal még a nagy udvar középső szakaszát is leverték. A kilencek hívása tehát kitűnő alkalmat nyújtott halhatatlan hírnév szerzésére.

— Tudjátok mit? — szólt Tom komolyan. — Alkossunk mi is klubot. Vegyük fel a kesztyűt és verjük meg őket.

Aldine James zavarodottan mosolygott, mint az, aki nem szívesen kétkedik valamely javaslat őszinteségén, habár nevetségesnek találja.

Quipp Harry pedig egykedvűen viselkedett.

— Ugyan, Tom! Ahhoz kell ám test és erő is. Nekünk meg nincs — szólt kisvártatva.

— Csak gondolod, Harry. Gondold meg csak. Nemde, te jól tudsz „csavarni”?

— Egy keveset — volt a szerény felelet.

A „csavarás” mestersége abban áll, hogy egy labdát úgy kell kidobni, hogy az eredeti irányától jobbra vagy balra, föl vagy le eltérjen. Ezt pedig az ujjak különös elhelyezkedése eszközli a labdán. Az ily módon elhajított labdát természetesen csak a nagyon begyakorolt ütő találhatja el.

— Jó! Te lesz tehát az adogató, én leszek a fő-métás. Derekasán begyakoroljuk magunkat. Azt gondolom, mégis csak visszük annyira, hogy egypár amolyan nagy hőssel könnyen elbánunk. Whyte József jön az első métába. Pompásan tud ugrálni és cseppet sem fél a labdától, bármily gyorsan röpüljön is az. Hodder Willy a második métát foglalja el és te, James, pályáról leszel. Conly Henrik, a fürge kis fickó, jó lesz a harmadik métára. Aztán a jobb mezőbe Holden Alfrédet állítjuk. Ő roppant nagyot tud dobni. A hosszúlábú Forps Sándor a középső, Blenk Leó végre a bal mezőre jó. Barátom, már megfigyeltem, ő épp oda való.

— Ostobaság! — mormogott Harry bosszúsan; — ezzel a kilenc pólyásgyerekekkel akarod legyőzni a Vörössipkásokat?

— Persze hogy, Harry!

— Legyőzni a Vörössipkásokat? Mi?

— Azokat hát! De természetesen egypár hétig gyakorolni kell magunkat.

— És e végből a városban házat bérelni, nemde?

— Várj csak, Harry. Te Jamessal most körüljársz egészen csendesesen és összehívod embereinket, de úgy, hogy szándékunkat senki észre ne vegye.

Nemsokára Tom köré gyűlt a nyolc. Halk hangon leleplezte, megmagyarázta és megokolta tervét. Kezdetben azt hitték, hogy Tom lóvá akarja őket tenni. De mentől tovább beszélt, annál jobban megnyerte őket tervének. Beszédének mindenegyes mondata alkalmat nyújtott az osztatlan, halk hangú tetszésnyilvánításoknak. Megalakult a klub és „Harisnyások” lett a neve. Tomot pedig vonakodása ellenére is egyhangúan vezetővé választották.

Ettől fogva gondoskodott Tom, hogy emberei egy napot se mulasszanak el gyakorlás nélkül. De e próbák színpalak mögött úgy történtek, hogy a kilencen kívül senkinek még csak sejtelve sem volt az új klub létezéséről.

Reggeli után pl. Holden, Forps és Blenk elfoglalták a játszótér három métáját és gyakorolták magukat a magasra dobott labdák elfogásában. A métások különösen az egyenes és zsinórütésekre vigyáztak. Tom és Quipp Harry a vezetőtanár engedélyével eltűntek a labdajátéokra szánt fal mögött és minden rendelkezésükre álló időt különös szerepük begyakorlására fordítottak.

Tom bátor labdafogó volt, bár többször kudarcot vallott amaz ügyesség megszerzésében, melyet csak több évi gyakorlat által lehet tökéletesen elsajátítani. Ha nem tudta mindig elfogni a labdát, legalább megakasztotta azt, de sohasem veszítette el bátorságát, lélekjelenlétét. Harry a maga részéről nagy tökéletességre vitte a csavarás mesterségét. Az ellenfél csak nagy nehézséggel fogja elütni labdáit; míg Tom, a fő-métás, egész könnyedséggel elfoghatja.

A legközelebbi szabad délutánon sikerült Tomnak kieszközölnie, hogy a Harisnyások egyedül maradjanak otthon. Akadálytalanul foglalták el a játékteret és szabadon üzhették a játékokat. Érdekes volt megfigyelni, mennyire haladtak gyakorlataikban a kis emberek egy hét alatt. Valódi ellenfél hiányában Tom betöltetlenül hagyta a kevésbé fontos állásokat és így sorban egymásután mint ellenfelek léptek föl és Quipp Harry adogatása mellett próbálgatták, gyakorolták az ütést. Mily ügyesen helyezte ujjait a labdára az adogató mindenegyes dobásnál! Im, a labda egész szabályosan repül a méta fölött, de az, akinek el kellene ütnie, meg nem értheti, miért nem találja. És mily nagy odaadással végzi mindegyik szerepét! Mily gyorsan szaladnak, mily ügyesen és biztosan fognak, mintha minden egyes fogástól és mozdulattól életük-haláluk függne.

— Pompás! — kiáltott Hodder Willy, amint Tom egy kis szünetet engedett. — Már csak tudunk valamit!

— Mindenesetre! — vélekedett Whyte József biztatólag. — Nem gondolod, Tom, hogy már most is megállhatjuk helyünket?

— Ó nem! — viszonzta Tom nyomatékkal. — Egy fontos dolog egészen kikerülte figyelmünket. De ezt meg kell fontolnunk, másképp nem vagyunk biztosak soha!

— Mi az? — hangzott el minden ajakról.

— Megmondom. Mi csak azokat a labdákat tudjuk elütni, amelyeket saját adogatónk dob, holott nekünk az ellenfél adogatásához kellene szoknunk. Különbösen biztos a vereség.

— De hogy érjük el ezt? Keenan György őrizkedni fog, hogy megmutassa dobásait.

— Figyeljete! Egy heti almás tésztámba fogadok közületek akárkivel, akinek épp kedve van, hogy egy félóra alatt György legnehezebb dobásait is elfogom.

— Gondolod, hogy Keenan hajlandó lesz neked egy félóra hosszát adogatni? — kérdezte Harry.

— Ah! A második heti almás tésztámat neki ígérem és akkor biztosan rááll.

— Jó, hát fogadjunk — viszonzta Harry. — Ha én veszem el, megkapod almás tésztámat egy hétig. Am gondom lesz rá, hogy a dobások lehető nehezek legyenek s így én nyerjek. Azért én is Györgynek ígérem almás tésztámat.

Harry szemhunyorítással jelezte, hogy már átlát a szitán.

— Áll a fogadás! — kiáltott Tom és egy szoros kézfogással hét tanú előtt szentesítették. — De ugye Harry nem ellenzed, ha a többiek is ütik György labdáit, úgy jobban átlátod, hogy engem zavarba ejteni nem lehet.

— Dehogy! — és ismét hunyorított Harry.

Csak most lett előttük világos a dolog. Nagy meglepetéssel vették észre, mi célja van fogadásuknak. Ez nyújt alkalmat arra, hogy György dobásait megismer-

jék és megtanulják elütni. Készek voltak szerepüket örömmel játszani.

Keenan nem tudott eléggé csodálkozni, midőn aztán a kilenc kis ember körülfogta.

— Mit akartok, gyerekek? — kérdezte korának tudatában, bár maga sem volt nagy.

— Gyuri, — kezdte Tom — egy szívességre kérek téged. — Fogadtunk Harry és én. Tanú rá hét pajtásom. Azt állítottam, hogy egy félóra alatt legnehezebb dobásaidat is elfogom és Harry azt erősítette, hogy ez nem fog sikerülni. Ha szíves lesz adogatni, megkapod egy heti almás tésztámat.

— Igen — folytatta Harry — s ha én nyerek, az enyémet is megkapod egy hétig.

Amint sok jó könyvből olvashatni, példás gyermekek nem sokat adnak a tésztára, almára és efféle alsóbbrendű élvezetekre. Keenan pedig a maga nemében példás fiú volt: nem is kérette tehát magát kétszer.

— No természetes, szívesen adogatok neked, Tom!

— Forró köszönet, Gyuri! — mondá Tom. — És ezek is, ha megengeded, üssék labdáidat. Akkor legalább egy tisztességes játék lesz és én is jobban megmutathatom ügyességemet.

— Ha kedvük telik benne, nem bánom — viszonozta Keenan. Levetette kabátját és az adogató helyére lépett.

Közben Tom és Harry már bírót is választottak és Keenan megkezdte dobásait. Egy darabig látható könnyűséggel vitte keresztül Tom, amit akart és kitűzött, miközben társai gyakorolták és képezték ügyességüket az ütésekben. De huszonöt perc múlva a fáradtság jelei mutatkoztak nála és hirtelen kérte, hogy a játékot szüntessék meg. Harry győzött.

Keenan csodálkozott, de a beavatottak ismerték ennek okát. Tom azonban kijelentette, hogy legközelebb ő fog győzni. Ott helyben Whyte fogadott a következő napra és a Harisnyások nyertek még egy félórát, hogy az ellenfél adogatásait jobban kitanulják és fortélyait kiismerjék.

Keenant még a következő héten is belelovalták, hogy művészetét megismerhessék. Tom azonkívül ajánlotta embereinek, hogy a labdát folyvást a harmadik méta felé vagy a bal mezőre üssék, mivel a valóságos játék alkalmával a Vörössipkások kevésbé ügyes emberei ott szoktak állni. Be is gyakorolták derekasán úgyhogy nyugodtan nézhettek a küzdelem elé.

A játékkedv azonban sehogy sem esett a tanulmányok rovására. Valóban példás és lelkiismeretes növénydekéek voltak mindannyian, kik kötelességüket minden más dolog fölé helyezték és teljesítették. Különösen Tom nem tévesztette szem elől, hogy mindennap közelebb viszi őt életének legfontosabb karácsonyához.

XXVIII. FEJEZET.

A „HARISNYÁSOK” GYŐZELME.

Mindenszentek napján, a nagymise után, egy csoport növendék volt látható az udvar egyik szögletében. A kis csapat szünet nélkül hajlongott, sürgött-forgott, szapora s izgatott mozdulatokat végzett. Egynéhányan csaknem kipukkadtak nevettükben, összekulcsolt kezükkel erősen nyomkodták hasukat.

— Jupiterre, majd adunk nekik! — kiáltott Pech János és sokszoros hahotára fakadt.

— Azok a kölykök! — vigyorgott Farmer Harry, a Vörössipkások feje. — Merszük ugyan van, de eszük annyi sincs, mint egy csibének.

— Min nevettek úgy? — kérdezte Keenan, aki épp e pillanatban érkezett oda.

— Jaj, de kár, — ujjongott Farmer Harry — hogy az iskolaév kezdetén vagyunk.

— Tehát ki vele! Mi az? — sürgette Keenan, aki a közeli nevetés előérzetében máris mosolygott. — S mire való az a papír a kezekben?

— Hisz ez az éppen! — Halljad csak!

Maurach, kollégium, 19... nov. 1.

Tisztelt Farmer úr!

Mi, a „Harisnyások” társulatának tagjai a „Vörös-sipkások”-at ezennel egy, mindenszentek délutánján tartandó métafutásra hívjuk.

Kiváló tisztelettel:

Quipp Harry, adogató,
Playfair Tom, főmétás és vezető,
Whyte József, első métás,
Hodder William, második métás,
Aldine James, pályaőr,
Conly Henry, harmadik métás,
Holden Alfréd, a jobboldali mező őre,
Forps Sándor, a középmező őre,
Blenk Lőrinc, a baloldali mező őre.

György mosolya bezzeg nem ment át nevetésbe.

Nagy későn vette csak észre, hogy tulajdonképpen a kisebbek őt befonták.

— Agyafúrt lurkók ezek — viszonzá komolyan.
— Négy hete folyton gyakorolják magukat, mi pedig három hétig semmit sem tettünk.

— Mi jut eszedbe? — szólt oda Riddel — Tán csak nem hiszed, hogy megijedünk?

— No azt nem. De néhányan közületek bizony rászorultak volna a gyakorlásra. Hozzá még ezek a kisebbek jól tudják, hogyan dobok én. De arról fogalmatok sincs, mint adogat Quipp Harry!

— Tud is valamit az a Quipp Harry! — szólt megvetőleg Pech János. — Tavalý már játszottam vele és odaütöttem mindig, ahová akartam.

Keenan figyelmeztetése ellenére elhatározták, hogy a küzdelmet a Harisnyásokkal minden előkészület nélkül is fölveszik.

Nyomban ebéd után kisietett a kisebbek csapata a játszótérre, mely a zöld mezőség innenső oldalán feküdt. A nagyobbak is hallottak már Tom ördögűző szereplésről, meg november éjjeli kalandjairól és

személyesen is ismerték őt, mint a hóvár parancsnokát. Nagy számban jelentek tehát meg, mert kíváncsiak voltak, mint igazolja be vezéri tehetségét a játékban.

Az amerikai játékoknál mindig van versenybíró, aki egyik párthoz sem tartozik, hanem a pártok és azok vezetői fölött áll. A játékszabályzat keretén belül teljes hatalma van. Ő dönti el, érvényes-e valamely ütés vagy nem és ítéletében mindenkinek ellentmondás nélkül meg kell nyugodnia.

A sorsnak kellett eldöntenie, melyik párt szolgáljon először. Két óra előtt öt perccel tehát a bíró elé lépett a két vezető. Farmer egy ötcentet dobott föl, mialatt Tom írást kiáltott.

Eltalálta. A pénz úgy esett a földre, hogy a nagy V fölül volt; a Harisnyások mentek tehát szolgálni és rögtön el is foglalták helyüket.

A Vörössipkások közül Keenan Györgynek kellett először ütnie. Az ütővel felfegyverkezve tehát a kis-métához állt.

Két órákor elkiáltotta magát a versenybíró:

— Itt az idő! Rajta!

Rögtön odadobta az adogatónak a labdát. Hatalmas biztatás hangzott el a nézőközönség ajkáról, midőn Quipp Harry az adogatáshoz készülődött.

Harry első föladása nagyon sebes volt; a kis méta fölött repült el ugyan, de nagyon magasan.

— Nem ér! — kiáltott a bíró.

No ez nem volt épp bátorító Harrynak; de annál jobban sikerült a második feladás. Valóban Keenan szájaíze szerint volt. De Harry pompásan csavart. A labda iránya megtévesztette Keenant, aki teljes erejével ütött a labda mellé úgy, hogy maga is kénytelen volt hatalmas körben elkanyarodni.

— Ér!

Tom ügyesen elkapta a labdát. Villámgyorsan került vissza az adogatóhoz. Alig állt Keenan ismét a rendes helyén, már megint sívított mellette a szabályszerűen feladott labda.

— Másodszor is ér!

A nézők nevettek.

György a legközelebbi föladáskor a labda felé ütött, de későn.

— Harmadszor is ér!

Tom, mint előrelátható volt, elkapta és Györgynek nem volt több ütése, „macs” volt.

Savanyúan nevetve félrevonult.

A „Vörössipkások” sorában a következő ütő Triggs volt.

A jól eltalált labda magasan felrepült és így a métán túl kellett leesnie.

— Nem ér! — kiáltotta a bíró.

Ez nem lett volna Triggsnek a legnagyobb baja, mert az érvénytelen ütések nem számítanak, ha a labdát el nem fogják. De Conly, a harmadik métás, észrevette, hogy a labda feléje jön s ügyesen elkapta és Triggs elmehetett. Két „vörössipkás” kiesett a játékból.

Pech János következett, aki a labdát úgy a földhöz ütötte, hogy az magától az adogató kezébe ugrott. Harry gyorsan odadobta Whyte Józsefnek és az Pechet, aki az első métához törekedett, még tíz lépéssel a méta előtt a labdával megérintette.

A „Vörössipkások” egyetlenegy győzelmet sem nyertek és szégyenszemre kellett elhagyniuk a küzdőteret. A „Harisnyások” kerültek most ütésre. Örömmel üdvözölte őket a nézőközönség. Mint kisebbek, már előre megnyerték annak kegyét.

Harry volt az első. De a szerencse nem kedvezett neki. Labdája egyenesen az adogató kezébe repült, Harry már útban volt az első méta felé. Most kissé zavarodva vonult félre.

Tomra került a sor. Két elhibázott ütés után erős vízszintes ütest röpített a pályakör felé, ahol Pech állt. Az első métára könnyen eljutott. Mivel Pech a labdát nem fogta el, a másikhoz is megérkezett.

Hangos tetszésnyilvánítás hangzott el, mikor Whyte József egy gyönyörűt ütött a harmadik métán túl, mialatt maga a második métáig jutott. Tomnak

ezáltal lehetővé tette, hogy a harmadik métát is elérje. Ez volt a „Harisnyások” első győzelme.

Hodder Willy csak a változatosságról gondoskodott. Három feladásra egyet sem talált, de szerencséjére a harmadik feladás után a labdát nem fogták el. Már javában futott az első méta felé, — de a labda megelőzte és így kitették a szűrét. Ezáltal azonban Whyte József szerencsésen a második métáról harmadikhoz jutott.

Aldine egy magasat ütött a második és harmadik méta közé. Riddel, a harmadik métás és Pech egyszerre rohantak a labda után. Persze föllökték és jól meghengergették egymást.

— Te ügyetlen! — szólt Pech — mit keresel itt?!

— Ki? Én?

— Természetes, hogy te!

— Azt gondoltam, hogy a labdát akarod! Igazán nem tehetek róla.

E civakodást ismét felhasználta Whyte és a harmadik métáról bejött. Második győzelem!

Most Holden Alfrédnek kellett ütnie. Ütését nem egykönnyen lehetett elfogni; de az éppen Donnel felé repült. Ő pedig egy labdát sem szalasztott el, mely feléje jött. Holden tehát egy-kettőre kiesett a játékból.

Mivel tehát három „Harisnyás” kinn volt, vége lett az első játéknak. A „Harisnyás”-ok mentek ismét szolgálni, a következő „Vörössipkás” pedig az ütéshez készülődött.

Donnel ütése sikerült. Egyfuttában a harmadik métáig jutott. Utána következett Riddel, akinek ütése vízszintesen repült a pálya felett. Ezalatt kifutott az első métára, Donnel pedig bejött. Ezt jó alkalomnak hitte, hogy a második métára jusson. Midőn Quipp Harry éppen dobta a labdát és Hodder Willy nem éppen közel állt a második métához, Riddel összes erejéből a felé futott. De Aldine, a metaköz őre megsejtette a cselt és egy-kettő, a második métán termett. A körültekintő Tom is észrevette Riddel mesterkedé-

sét, odadobta Aldinenek Quipp feje fölött a labdát, aki már készült, hogy Riddet megérintse. Ekkor ez sebtiben visszafordult, hogy az első méhára visszajuthasson. Már tapsoltak pártfelei, de korán, mert a labda megelőzte és már várta őt Whyte József. Riddel ismét visszaugrott, de vele a labda is. Mindig zajosabb lett a kiabálás. Most már Hodder is készen állt az első és második méta között labdájával, míg Aldine a biztonság kedvéért a második métát őrizte. Whyte Riddel után futott. Quipp is elhagyta a helyét, hogy esetleg beleszóljon a dologba. Hogy szabaduljon most Riddel? A szabály meg nem engedte, hogy az egyenes vonaltól eltérjen, különben kiesnék a játékból. Tétovázva állt egy pillanatig, de ez is elég volt arra, hogy Hodder megérintse a labdával. Az érdekes hajsza tehát csak pár pillanatig tartott.

Igazi diadalkiáltásban törtek ki, midőn Riddel szégyenkezve félrevonult, hogy pártfeleinek megmagyarázza, mint esett meg a dolog.

Ebben a játékban a Harisnyásoknak sem szolgált a szerencse. Győzelem nélkül mentek szolgálni.

A harmadik és negyedik játékban mindegyik párt két-két győzelmet aratott.

Az ötödik játék előtt álltak. Pech már egészen fejét vesztette s akkor sem kapta el a labdát, mikor azt könnyen megtehetette volna. Riddel pedig többnyire nem figyelt, ha a labdát neki dobták. A Harisnyások ezen játékban három győzelmet nyertek. Tomnak igaza volt, midőn társait utasította, hogy mindig a harmadik méta és a méta kör felé üssenek, mert valóban itt volt a Vörössipkások legőrizetlenebb pontja.

Farmer bosszankodott Pechre és Riddelre. Ezek kardoskodtak leginkább délelőtt, hogy a küzdelmet fel kell venni. Most, a hatodik játékban jelentéktlenebb helyekre akarta őket állítani, ez meg éppen elvette a kedvüket.

— Ha így bánnak az emberrel, akkor játsszék, aki akar — zsörtölődött Pech.

— Én sem játszom, — szólott Riddel — be kell tapasztanom a fejem.

Már oly mozdulatokat tettek, hogy elmennek. De ez nagy szégyen lett volna a Vörössipkásokra. Donnel rögtön értesítette vezérüket.

— Még nem vették észre a köztünk uralkodó egyenetlenséget. Rögtön szakítsd félbe a játékot. Most még becsülettel megtörténhetik. Minél tovább vársz, annál gonoszabbul áll ügyünk.

Farmer nem ellenkezett. Kérésére a játékbíró félbeszakította a játékot, Farmer érkezett Tommal is, aki lemondott jogáról, hogy tovább játsszanak. A játék-bíró azután befejezettnek nyilvánította a küzdelmet és kihirdette annak eredményét:

A „Harisnyások” nyertek hét győzelmet, a „Vörössipkások” hármat.

Erre öröm és lelkesedés tört ki.

Csak úgy tódultak a győzők üdvözlésére minden oldalról.

— Playfair, — szólott Ryan, aki a nagyobbak vezetője volt — ötödik esztendeje vagyok itt és már nem egy játékot néztem végig, de mondhatom, hogy gyakorlottabb csapatot nem láttam a tieteknél. Ti igazán rászolgálatok a győzelemre.

Ryan csak a közös meggyőződést tolmácsolta. Különösen a játékbíró és vezetőjük iránt tanúsított engedelmesség és a legszorosabb egyetértés szerezte meg a Harisnyásoknak valamennyiök rokonszenvét.

Ezen diadalnak még más következményei is voltak. Bizonyos, hogy a Harisnyások mind lelkiismeretes és szorgalmas fiúk hírében állottak, de legtöbbjük éppen félénkségénél fogva a játékban nem tudott zöld ágra és hírre vergődni. Most egycsapásra bátor és ünnepezt játékosok lettek és mint hasonlók, bátran odaállhattak dicsőített vezérük mellé. Nemes öntudat dagasztotta keblüket és nyilatkozott meg nemesítő hatásában, beszédükben, fellépésükben és munkájukban is. De ez még nem minden. A Harisnyások nagy tekintélyt nyertek s ez nagy hatással volt arra, hogy

a keresztény kötelességérzet az egész osztályban megerősödjék. Ez mind a munkán, mind a beszéden és tárgyaláson meglátszott. Tom mindnyájuk jótévedője volt.

Nem lesz fölösleges, hogy pár szót szenteljünk azoknak, akiknek társaságában elbeszélésünk hőseit közönségesen láttuk.

Quipp Harry, mindig mosolygó, mint a májusi hajnal, alapjában jókedélyű fiú volt, csak egy kissé szeleburdi. Mindig kész volt ártatlan csínyekre s ha sikerültek, senki sem örült jobban, mint ő. Aki csak úgy felületesen ismerte, könnyen elhitte, hogy Harry kissé ingatag volt szó: akkor ez igazi Harry könnyen beadta derekát és nem indult saját feje után. E tekintetben ütött el leginkább Tomtól, akinek eredeti tervei voltak s azokat másokkal is el tudta fogadtatni. Mivel Harry veszélyes ötletek nélkül nem szűkölködött, nagyon kedvelt pajtás volt. De ha olyanra akarták rábírní, ami bűn vagy tilalom jellegét viselte magán, erős volt, mint a szikla, a nélkül, hogy mogorvaságával sértett volna.

Szilárdságának próbáját láttuk már akkor, amikor kedves barátjával, Tommal nem akart szivarozni. Hasonló eset történt szünet alatt is. Harry ugyanis csak a szomszéd gyermekekkel érintkezhetett. Egyszer, majdnem szünet elején egyikük egy elbeszélésbe kezdett. Mindjárt az elején meglátszott, hogy nem lesz ártatlan és tiszta. Mihelyt Harry ezt észrevette, rögtön félbeszakította az elbeszélőt e megjegyzéssel:

— Nem jó itt a levegő. Én megyek sétálni. Ki jön velem?

Nagy meglepődésére három társa egyetértett vele és eltávoztak. Persze mindnyájan kitalálták a dolog nyitját, miért mondta Harry oly hirtelen, hogy a levegő nem tiszta.

Ezentúl valahányszor társai között volt, a beszéd sohasem ellenkezett az Isten parancsaival, mert a kedves és barátságos Harryt, aki különben minden jóra kész volt, nem akarták a fiúk megsérteni. Így midőn

a szünetnek vége volt, jótékony hatása folytán mindnyájan megjavultak.

Hodder Willy és Whyte József: mindkettő igen élénk fiú volt; Harryt és Tomot tekintették eszményképüknek s ezeknek jó tulajdonságait hűen utánozták.

Leginkább mégis Aldine James volt figyelemreméltó. A fiatalabb növendékek úgyszólván tisztelték és szentnek tartották őt. Ez a gyermekeknél gyakran megtörténik, ha valamelyiknek eszébe jutott ezt egyszer nyilvánítani. Az idegen szemlélőnek leginkább udvariassága és előzékenysége tűnt fel mind társai, mind pedig előljárói irányában. A figyelmes vizsgálat arról győzött meg, hogy ennek mélyebb gyökerei vannak, mint azt e kifejezés megszokottsága következtetni engedné.

Nemes, megnyerő viselkedése elsősorban természetéből fakadt. Gyökerében azonban inkább őszinte, igaz jámborságának illatos virága, amely jámborság igen értett a felebaráti szeretet parancsainak teljesítéséhez.

— Kis ujjában több a jámborság, — mondta egyszer Tom — mint mindkettőtökében, Harry, imádságos könyveinkkel együtt.

James társasága meglátszott minden növendéken. Gyöngédségének hatása különösen Tomon mutatkozott, kinek természetére igazán illett a költő mondása: „Engem egy kissé durva anyagból gyúrt a természet.” Lassankint azonban átfarmálódott a durvább anyag elnéző, barátságos gondolkozásmóddá és viselkedéssé, mely benne is valódi keresztény lelkiismeretességben gyökerezett.

De Jamesnek is volt hibája: mint Szent Alajos, ő is hajlott a heveskedésre. Érzékeny igazságszeretete, finom érzéke az illendőség iránt társai hibáinak megpillantásánál könnyen felhevülésbe hozta. De ő nyomban elnyomta s így a közbecsülésnek, melynek örvendett, nem is ártott. Észrevehette ugyanis mindenki a küzdelmet, mellyel James a kis szenvedélyt fékezni iparkodott.

XXIX. FEJEZET.

A VÉGZETES LEVÉL.

Szép nyaralóban vagyunk Marlin város közelében. A tűz vígan pattog a nappali szoba kandallójában s a barátságos háziasszony sűrőve szorgoskodik az asztal felterítésében az estéli teázáshoz. A kandalló mellett áll egy kislány. Alig nőtt ki a gyermekkorból, és képeskönyvében lapozgatott, mely előtte egy széken feküdt.

Kopogó léptek hallatszottak egyszerre kívülről; az ajtó kinyílt és egy java korában lévő férfi lépett be.

— Apa! — kiáltott a gyermek, tapsolt kis kezével és örvendezve sietett elébe.

— Elizkém! — szólt az apa, Aldine úr s föl-emelte a leánykát s megcsókolta.

— Jó estét, Katalin! — folytatta szívélyes hangon neje felé fordulva. — Jó estét csaphatunk ma magunknak. Dolgaim jól haladnak és — ami a fő — Jamestől levél jött.

— A Dimmytől? — ujjongott Eliz lábatlankodva atyja körül és akadályozva szüntelen kabátjának levetésében. Ó, mondd el Eliznek, apa, mit csinál Dimmy.

Aldinenek megvolt az a jó szokása, hogy fia leveleit, hacsak tehette, mindig az anya jelenlétében nyitotta fel és olvasta el. Kicsinység, a bizalom szembe nem tűnő jele az egész; de hová tűnnek az élet kelemei, ha abból a kicsinységek kimaradnának?

Leült a kandalló mellé, feltépte és széttárta a levelet.

— Halld tehát, Eliz! Jól figyelj!

Maurach, 19... nov. 4.

Drága Szüleim!...

Kopogás szakította félbe, sajátságos és oly erős, hogy a nő igazán megijedt, Eliz pedig gyorsan csúszott le anyja öléből.

— Szabad!

Kicsiny, barna, vad tekintetű férfi lépett be a szobába, borzas, fekete szakállal. Tekintete elől Elíz édesanyja szoknyájának redői közé menekült és ijedten fődte el kezecskéjével arcát. Aldine határozatlanul méregette egy pillanatig különös vendégét.

— Ez Hartnett, — suttogta az anya — már volt itt néhányszor és James után tudakozódott.

— Bocsánat, Hartnett úr, — szólta a háziúr föllálva s kezét vendégének nyujtva — tulajdonképen mindjárt megismerhettem volna. Foglaljon helyet!

— Nem akarom önnek szemére hányni, ügyész úr, hogy azonnal föl nem ismert — viszonzotta Hartnett, mialatt leült. — Igaz, már többször bátorkodtam önhöz beszólni, de még nem volt szerencsém ügyész urat itthon találni.

— Köszönet barátságáért s különösen fiam iránt tanúsított érdeklődéséért.

— Nem maradna egy kis teára velünk? — kérdezte a háziasszony.

— Az biz' meg nem árt. Hideg van kinn, ilyenkor a tea nem megvetendő dolog. — Talán ismét kaptak tudósítást fiuktól? Nem is hiszik, mint érdeklődöm iránta s mily szívesen hallok róla. Néhányszor összejöttem vele, ügyész úr és meg vagyok győződve, hogy nagy jövő vár reá az életben.

— Épp ma kaptunk tőle levelet, — felelte az atya láthatólag kellemesen érintve fia dicséretétől; — gondolom, nem lesz terhére, ha ön előtt fölolvassom.

— Tisztelt ügyész úr, — szólta Hartnett melegen, mert ez a farkas értett ahhoz, mint kell báránybőrbe bújni — ön nagyon jó. Részemről nagyon örülnék. — Elízke, — fordult a leánykához — jöjj, nézd meg új órámat!

Elíznek azonban éppen nem volt kedve rejtekhelyéből előjönni. Minden szó és mozdulat nélkül mereven tekintett nagy szemével a nem éppen nyájas emberre. Mondják, hogy a gyermekek ösztönszerűleg megismerik a nagyon jó és nagyon rossz embereket.

Bármilyen legyen a dologban, Elíznek megvolt a véleménye Hartnettről s ez nem volt valami nagyon hízelgő.

— Hallja hát, Hartnett úr!

„Drága Szüleim!”

„Szerfölött örülök, hogy jól megy sorsuk és hogy Elíz oly jókedvű.”

Elíz egy pillanatra megfeledkezett Hartnettről és ujjongva tapsolt kezecskéjével.

„De nagyon sajnálom, hogy Mindszentekre nem jöttek el, amint megígérték. Akkor láthatták volna, mint segített Jamesük, mint a „Harisnyások” társulatának tagja a „Vörössipkások” felett hatalmas győzelmet kivívni. Sokáig gyakoroltuk magunkat, de mondta is mindenki, hogy bizony ügyesen játszottunk.”

— Hála Istennek, hogy végre valahára neki is sikerül valami! — jegyezte meg az atya. — Egy kicsit lányos természetű volt.

— Öszintén örvendek — hajtogatta a báránybőrbe bújtatott farkas — a fiú dicséretes kifejlődésén.

„Október 28-án újra kitűnő zenedarabot írtam. Most ismét vadászatra adtam magam. November 15-én szünetünk lesz s akkor nagy vadászatot rendezünk. Öten vagyunk. Ha kedvez az időjárás, jó napot csapunk. Mint kívánom, hogy szeretett Szülőim karácsonyra eljöjjenek! Akkor megláthatják az összes Harisnyásokat. Nagyon jó fiúk egy szálíg, valamint a többiek is általában. Egyszersmind megismerkedhetnek P. Middletonnal is. Örömmel látjuk őt az iskolában is, csak a lusták nem, akik — úgy hiszem — kevesen vannak. Karácsonykor majd Apának is mondok valamit, amit már régen...”

— No, szólt Aldine szemöldökét összevonva — mi lehet az? — Míg magában tovább olvasta, nem vette észre, mint borult el még inkább Hartnett sötét

arca, mint nyúl jobb kezével zsebébe s tartotta ott kezét. Pár pillanatig csend, halálcsend volt. Csak gyanította volna a boldog család vendégének gondolatait!

— Valóban különös, — törte meg a csendet az apa — azt állítja, hogy gonosztettnek volt egyedüli tanúja és hogy megesküdött a titoktartásra.

— Egy büntettnak? — kérdezte Hartnett színlelt bámulattal; — milyen büntetről lehet szó?

Tekintete alattomos leselkedéssel függött a levél olvasóján, mialatt keze erősebben markolgatta az elrejtett tört.

— Karácsonykor akarja azt velem közölni. Erről írni megtiltotta neki gyóntatója.

Győzelmi mámorában és szülői után való vágyakozásában James nem is vette észre, hogy a tilalmat már megszegte.

Hartnett kihúzta zsebéből kezét és kényszerült nevetéssel mondotta:

— Pompásnak ígérkezik a dolog, ügyész úr; még utóvégre érdekes regényt is hallhat.

Ismét nevetett és úgy tűnt föl, hogy ebben a rekedt és fanyar nevetésben a rejtegetett farkastermészet nyilatkozik meg. Az anyán borzongás futott végig; a kis Elíznek pedig híre-hamva sem volt.

— Valami gyerekség az egész — szólt az apa nyugodtan. — Csak jól menjen a vadászat s akkor talán november 15-én már nem lesz mondanivalója.

— Azt gondolom én is, — erősítgette Hartnett — a friss levegő megtesz mindent. De már későre, csaknem nagyon későre jár az idő.

Kiitta teáját és feltűnő sietséggel eltávozott.

— János, — fordult a nő férjéhez, mihelyt az ajtó bezáródott — én nem bízom ebben a Hartnettben. Mint, mint nem, nem tudom, de félek, hogy nem a legjobb szándékai vannak irányunkban.

— Ő rossz, nagyon rossz ember — hajtogatta Elíz, aki ismét előkerült; nyomatéku­l még dob­bantott is kis lábával.

— Én sem mondhatom éppenséggel, — fejezte be

az apa a beszédet — hogy valami nagy bizalmam volna benne, de mit tehet ily esetben az ember éber vigyázon kívül?

Mit gondoltak volna a házastársak, ha látták volna, mint állt meg Hartnett kis távolságban a háztól fenyegetődzve s a békés otthonra a legborzasztóbb átkot szórva!

Éjfélkor útításkával kezében előlépett magános házikójából és gyors léptekkel indult neki az országútnak.

XXX. FEJEZET.

A VADÁSZAT.

November 15-én reggel hideg és borús volt. Mindjárt a reggeli után James, Tom, Harry, Willy és József az intézet vadászszobájába mentek, hogy ezen oly annyira várva-várt naphoz illően, amúgy maurachi módon fölfegyverkezzenek. Azután vidáman mentek ki a messzi prerire.

— Igazán örvendek, hogy ily hűvös az idő — szólalt meg Tom, amint a kollégium vidékét elhagyták. — Ilyen időben az embernek nagyobb kedve van az úthoz; de érzem, hogy még hidegebb is lesz.

— Én meg különösen annak örülök, hogy az ég beborult — jegyezte meg Quipp Harry. — Legalább nem süt le a nap, mint ahogy tavaly velem gyakran megesett.

— Minden időjárás jó — vélekedett James.

— Kétségkívül, még a hőség is — állította Willy. — Így bizonyára sokkal több ember vízbe fúlt volna, mert ha nincs hőség, biz' senki sem tanul úszni.

— Úgy van! — kiáltotta Harry — ugyanazon szempontból sok ember megfagyott volna; ha nincs hideg, akkor az emberek nem védik magukat a hideg ellen.

Aldine James hirtelen állva maradt.

— Minek álltál meg? — kérdezte a közvetlenül utána haladó Tom.

— Miattad, Tom. Azt gondolod tán, hogy én csak csöve elé állok? Hisz éppen fejemnek van irányítva.

— Mit akarsz ezzel? Hisz nincs megtöltve.

— Már hogy tudhatom én azt, Tom? Ne tartsd úgy fegyveredet, különben ha töltve is lesz, így fogod viselni. Viseld úgy, mint mi. Ha aztán elsül, legfeljebb egy felhőt lösz agyon. Atyám mindig azt mondotta, hogy olyannal, aki fegyverét nagy vigyázattal nem kezeli, ne menjek vadászatra.

— Ej, jaj — duzzogott Tom, mialatt az utasítás szerint cselekedett — no, én azt gondoltam, hogy te, aki úgy értesz a fegyverhez, nem leszel oly aggódó!

— Sőt ellenkezőleg, Tom. Minél jobban tudjuk, mi a fegyver, annál nagyobb gonddal kell azt kezelnünk. Egy fegyverrel bánni tudó gyermek ugyanarra képes, amire egy erős férfi. Rettenetes valami ám a fegyver. Az a kis történet elegendő, hogy a vakmerőt leterítse.

James ezt észrevehető nyomatékkal mondta. Majd meglátjuk, szívére vette-e Tom ezt az utasítást.

Míg beszélgettek, egy nyulacska ugrott ki, Harry egyetlen lövéssel leterítette. Nemsokára nagymennyiségű vad jelent meg, de Tomnak csak ebéd előtt sikerült az első nyulat s egy kövér fürjet zsákmányul ejtenie, míg James még más három nyulat s azonfelül néhány madarat lőtt.

Déltájban egy kis ligethez értek. Körülbelül egy kilométernyire húzódott a folyó mindkét partján. Elhatározták, hogy itt költik el az ebédet. A vadásztáska ugyanis nemcsak a vad hazavitelére volt alkalmas.

Az olyan fiú, aki félnapig talpán van s étvágy nélkül ül az ebédhez, szót sem érdemel. De a mi kis társaságunk érdemes az elismerésre: a hideg sült, a

sonkaszeletek s a kenyér bámulatos gyorsasággal tűntek el.

— Máris készen vagyunk? — kérdezte Tom. — Többet is hozhattunk volna.

— Én is azon a véleményen vagyok!

— De meg én is!

— Én különösen!

— S én elsősorban! — zárta be Harry a felkiáltásokat. — Most azonban mondok valamit: süssünk meg egy nyulacskát. Tűzet könnyen csinálhatunk. Majd meg fogjátok látni, mily jeles szakács vagyok!

Az ajánlat tetszésre talált. James, aki legügyesebb vadásznak bizonyult, Tommal azonnal a tengeri nyulacska elkészítéséhez látott. A többiek fát és száraz gallyakat szedtek, Harry meg húsz lépésnyire az erdtől tüzet rakott. Valamennyien a legbuzgóbban el voltak foglalva, midn hirtelen havazni kezdett.

— Hurráh! — kiáltott fel Harry s fölugorva körültáncolta a tüzet. — Holnap megint hóvárat építhetünk s újra te lesz parancsnokunk, Tom.

A többiek követték példáját, úgyhogy öröndetes ujjongásuktól visszhangzott az erdő.

Az első hó mindig bizonyos varázshatással van a fürge fiúra. A magasból leszálló mindeneíyes píci, tiszta hópehely ezer meg ezer gyönyörű téli örömről suttoí.

A fiúk egyre jobban fokozódó örömmel táncoltak a tűz körül, míg az összeesett parázs nem figyelmeztette őket, hogy új fát tegyenek rá.

— Hagyjátok abba, ifjú barátaim! — kiáltott Tom, aki éppen rossz eredménnyel kísérelt meg cigánykereket hányni. — Készítsük el a nyulat, gyorsan, James. Ti hárman pedig menjetek és hozzatok még egynéhány darab fát a tűzre.

Míg Harry nyárson sütötte a nyulat, elég vastag hóréteg borította már a földet s midn végre megsült, már nem is lehetett látni a talajt.

— Hazamenetelkor sok tréfát élhetünk át — szólt

Willy, amint a társaság Harry szakácsművészetét elkölteni kezdte.

— Miért gondolod ezt? — kérdezte Whyte József.

— Mert most a hóban jól láthatjuk meg majd a nyomokat.

— Éljen a tél királya! — kiáltott fel új lelkesedéssel Tom.

— Én azt gondolom, hogy ma a vacsoránál sok érdekeset tudunk majd elbeszélni — vélekedett Quipp.

— Ki tudja! — volt Aldine mélázó felelete.

A barátok sokkal vidámabbak voltak, semhogy a búskomor sejtelmek hatást gyakoroltak volna rájuk.

— Harry, hallod? Az itteni nyulacskáknak jó vastag bőrük van — szólt tréfálva Whyte József. — Ez legalább is olyan kemény, mint a csizmatalp.

— A ti étvágyatok az oka! — válaszolt mosolyogva a megtámadott. — Hisz időt sem engedtetek, hogy becsületesen megsüssem.

— Ami engem illet, — szólt Tom — én inkább eszem ezt a kemény pecsenyét a hópihék játéka mellett, mint a legremekebb fácánpecsenyét vagy fagylaltot valamely előkelő házban.

Midőn már némileg lecsillapították éhségüket, megint a preri felé indultak, mindent éber szemmel kísérve, hogy a tengerinyulak nyomait fölfedezzék. Ez sikerült is nekik s fokozott buzgalommal haladtak a nyomok után.

Csakhamar oszladozni kezdtek mindenfelé a nyomok. A vadászok haboztak. Tom azt javasolta, hogy a közeli elég terjedelmes erdő szélén haladjanak. Egyedül csak József és Willy egyeztek bele. Végül elhatározták, hogy szétválnak, de úgy, hogy ne nagyon távozzanak el az erdő szélétől, hogy meghallhassák egymást. Ezek szerint Harry a nyílt prerire indult, míg James az erdő belseje felé tartott.

Tomnak és két társának választása legjobbnak bizonyult.

Alig haladtak néhány percig az erdő és a puszta

között, midőn hirtelen egy nyulacska ugrott fel előttük. Tom villámgyorsan töltött, a lövés eldördült s a nyulacska a hóban terült el.

— Nemde, ügyes lövő vagyok? — ujjongott Tom magasra emelve a zsákmányt. Várjatok csak egy pillanatig, míg újra töltök.

Új töltenyt tett a fegyverbe s a közben ezt mondta:

— Így ni, farkast is leteríthetek vele!

Egy bizonyos ideig még csak haladtak a nyomok után az erdő szélén.

— Halld csak, Tom, ma korán fog alkonyodni! — szolt Willy és előhúzta óráját. — körülbelül négy óra van!

— Igen, — tette hozzá József — mi pedig egyre csak távolodunk az intézettől.

— Jó, — mondta Tom — menjünk hát vissza. Már jó messzire vagyunk. Különben későn megyünk haza s holnap pihenés helyett néhány tucat verset tanulhatunk meg könyv nélkül. Hívjuk a többit is!

Néhány hívás után jött Harry, de James nem mutatkozott. Még néhány perc múlt el, de a négy társ többszörös kiáltására csak a sötét, hóval borított hegyek visszhangja felelt. Egyszerre mintha összebeszéltek volna, valamennyien elhallgattak. Ez ugyan csak ösztönszerűleg történt, de azért mégis nagyon nyomasztóan hatott rájuk.

A korai esteledés csendje mintegy leselkedve nehezedett az egész természetre. A halotti csend teljes érvényre jutott s a vadásztársaság minden vidámságát eloszlatta. Szó nélkül haladtak beljebb az erdőbe.

Egyszerre megrémülve megállottak, a vér meg-aludt ereikben. A mély csendben tisztán ki lehetett venni egy ember nyöszörgését.

— Szent Isten! — kiáltott fel Tom, miközben keresztet vetett magára. — Ez Aldine hangja. Menjünk, kövessetek csendben, csak gyorsan, gyorsan!

— Hát mi történt, Tom?

— Attól tartok, hogy Jimmy nagy veszélyben van s van is okom rá, hogy ettől tartsak.

Remegve követte őt a másik három. Tom lövésre készen tartotta kezében fegyverét.

Újra nyöszörgés hallatszott, Tom arca halálsápadt lett, de azért rendületlenül haladt előre. Elszántság volt az ő természete. Mélyen lehajolva, nehogy valamely fának ágait megmozgassa s zajt csináljon, sietett előre. A hely, honnét a hang jött, már nem lehetett messze.

Hirtelen megállott s megtántorodott az ijedelemtől. De csakhamar magához tért s óvatos mozdulattal magához intette a többi. Ezek rögtön mellette voltak s megmerevedtek a borzalomtól az iszonyú látványon.

Egy nagy vértócsában feküdt James. Mellette egy kicsiny, komor tekintetű, borzas, fekete szakállú férfi véres kést szorongatott kezében. Szeme tüzet szórt. A gyilkos ártatlan áldozata fölé hajolt, hogy meggyőződjék, vajjon van-e még benne élet.

Amint ezt Tom látta, abban a pillanatban tisztában volt, hogy mit tegyen. Intett társainak, hogy nyugton maradjanak, fölemelte fegyverét s zajtalanul néhány lépéssel közeledett a gyilkoshoz. — Azután célba vette. — A puska ravasza fel volt húzva. Erősen csengett a gyermek hangja a csendes erdőben:

— Keljen föl vagy lövök! A tört el vagy lövök!

Mintha villám érte volna, úgy ugrott fel a gyilkos s a kés kiesett remegő kezéből. Vad szemét ijedten meresztette váratlan ellenére.

— Föl a kezekkel! Feje fölé, vagy lövök! — folytatta Tom hajthatatlan hangon.

A gyermeknek parancsoló arckifejezése s a fegyvernek feléje tátongó csöve, melyet mozdulatlanul szegzett a férfi mellének, nem tévesztette el a hatást. A gyilkos minden vonakodás nélkül fölemelte kezét s lehetetlen volt neki pisztolyt vagy másvalami fegyvert előrántani zseéből.

— Most előttem, gazember, Maurach felé! Ha a legcsekélyebb szökési kísérletet teszed, vagy le mered

bocsátani kezedet, hátadba lövök. Ismerlek, — Hartnett, a gyilkos összereszt — s tudom, hogy nem első gaztetted ez. Most indulj!

Hartnett érezte, hogy ez a fiú szilárdságra fölér

egy férfival s nemigen haboznék a fenyegetést megvalósítani s könyörgésre fogta a dolgot.

— Kérem, kérem, tegye le azt a fegyvert, ifjú úr! Még el talál sülni!

— El is fog sülni, gyilkos, ha nem teszed, amit mondok!

A férfi le volt győzve s ellenkezés nélkül vetette magát alá a fiú parancsának.

Mialatt Tom foglyával eltávozott, Harry, Willy és József közeledtek a szerencsétlen Jameshez, aki mellén tátongó sebbel hevert a földön. Tom szilárd föllépése új erőt öntött beléjük. Tépést vettek elő, melynek egy maurachi vadász táskájából sem volt szabad hiányoznia. Mind a háromnak a készlete kellett, hogy a sebet befödjék. József hamarjában saját ingéből tépett le egy darabot s bekötötte vele a sebet. Azután eszméletlen állapotban köpenyükbe burkolták s nagy vigyázva vitték az intézetbe.

Mily kedélyállapottal haladt Tom a gyilkos után, lehetetlen leírni. Egész lelki ereje akarattá változott át s ezen akarátának csak egy célja volt: a férfit az igazságszolgáltatásnak átadni. Semmi nesz sem törte meg a csendet. A percekből órák lettek, de azért a fegyver iránya, mintha acélizmok tartanak, változatlan maradt. Úgy látszott, hogy a bágyadtság s a hideg nem tud erőt venni Tomon.

Vajjon ez a szomorú menet egy percre, egy óráig vagy pedig egy napig tartott-e, Tom nemigen tudta volna megmondani. Szemét mindig ugyanarra az egy pontra irányította. Így értek el a városba, ahol bámuló tömeg csoportosult a ritka vendégek körül.

— Ragadjátok meg! — dadogta fáradtan. — Gyilkos!

Hartnettet egyszerre erős karok ragadták meg.

Tom szemére köd nehezedett. A fegyver kiesett kezéből, amelyet azután egy más jelenlévő ragadott meg.

— Bátor fiam! — mondá egy úr. — Hisz majd meghaltál a hidegtől és a megerőltetéstől. Nesze, itt van egy meleg kendő! Burkold be magad!

Tom meg akarta köszönni, de képtelen volt erre, remegett, szájából és orrából vér tódult és eszméletlenül rogyott a szánakozó úr karjába.

KÉT BETEG.

Dr. King aznap este igen aggodó arccal lépett ki a kollégium betegszobájából.

— Két igen súlyos eset! — jegyezte meg az öt kikísérő rektorhoz fordulva. — Igen súlyos, főtiszteendő úr! S még jobban féltem a bátor Playfairt, mint Aldinet. Aldine sebe nem éppen halálos, a gyors bekötözés, bármily hiányos volt is, megmentette a haláltól. A fiú, habár gyenge, de azért szerencsésen áteshetik majd a bajon. A kis hős élete azonban veszélyben forog, mely több, mint halálveszély. Lelki erejének túlságos megfeszülése, a rettenetes megpróbáltatás ugyancsak megtámadták idegrendszerét. Talán egész életén át megérzi ennek következményeit.

— Mentse meg ettől a jó Isten, orvos úr! Nem tartja-e tanácsosnak, hogy erről rokonait értesítsük?

— Aldine rokonainak írhat, Playfairnél ez céltalan volna. Különben még mindig van idő, majd ha meglátjuk, mily fordulatot vesz betegsége.

A két beteget nem a kis kórházban, hanem egy külön szobában helyezték el. James végleg elgyengülve és halálsápadtan, szemét lecsukva feküdt s alig tudott néhány pillanatra magához térni. Időnkint tompa sóhajtást hallatott.

Tom arca vérvörös volt a láz hevétől. Nyitott szeme vadul fénylett. S valahányszor a betegápoló testvér közeledett, eszméletlenül kiabált:

— Teodor, — Harryt gondolta, aki ágyánál állott — üzd el ezt az embert! Ez a gyilkos! Nem látod kezén a vért?

Este Middleton, Tom vezetőtanára és atyai jóakarója alkalmat talált magának, hogy a betegeket meglátogassa. S különös, hogy Tom azonnal megismerte.

— Ó, páter Middleton! — kiáltotta — segíteni akar rajtam?

— Igen, Tommy! — válaszolt a páter s megfogta forró kezét. — Mit tegyek hát?

— Jöjjön közelebb hozzám, atyám. Nem akarom, hogy más is meghallja beszédünket. Nézze, mint hallgatódznak! Hajoljon le, kérem, sügök valamit.

A páter teljesítette kérését.

— Jimmyt meg akarják ölni. Nekem mérget adtak, hogy ne segíthessek rajta. Védje meg őt, atyám!

— Minden bizonnyal! Hagyd csak rám, hajszála sem fog meggörbülni!

— Én holnap az első szentáldozáshoz megyek, Páter Middleton; úgyis karácsony napja van. Ó, meny nyire örülök! De hisz bizony sokáig is kellett várnom! Ön tudja, hogy mily sokáig!

— Holnap még nincs karácsony, Tommy!

A lázbeteg ezt nem hallotta.

— Hol van most Jimmy? — kérdezte.

— Ott az ágyban fekszik.

Tom fölemelkedett, szemét egy pillanatra a megjelölt helyre irányította.

Meglátszott arcán, hogy a rémes jelenet emléke újult fel lelkében, de bármint tépelődött, nem tudta az összefüggést eltalálni. Végre is elfáradtan hanyatlott vissza párnáira s lehúnyta szemét.

Aldinenél az este változás állott be, magához tért. Csodálkozva nézett körül: az ismeretlen szoba, ő meg ágyban s amott is egy beteg — hosszabb időre volt szüksége, hogy felismerje a helyzetet. S az volt neki a legmegfoghatatlanabb, hogy Tom beteg.

— Willy, — szólt — mi baja Tomnak?

Willy elmesélte neki Tom hősiességét. Aldine figyelve hallgatott, szeme megtelt a hála könnyeivel. Midőn azonban Willy a végzetes lázról beszélt, a könnyek a félelem s a legbensőbb részvét könnyeivé változtak.

— Ó Tommy! — szólt elérzékenyülve — én éjjel-nappal nem szünöm meg érted imádkozni.

Harry, Willy és József ajánlkoztak, hogy ápolni fogják a beteget, de P. Middleton megtiltotta nekik.

— Ti sokkal fiatalabbak és gyengébbek vagytok, semhogy az éj nyugalma nélkülözhetnétek, s különben is kimerültetek. Ma egy órával előbb feküdjetek le s aludjatok egész reggelig.

Másnap reggel szabadidő alatt az intézet mindkét udvarán feltűnő csend uralkodott. A növendékek csoportokba verődtek, s szünni nem akaró dicséretekkel halmozták el Tom hőstettét. A veszély, amelyben lebegett, általános részvétet keltett.

Aldine sebe kezdetben heves fájdalmakat okozott neki; de a jámbor megnyugvás nem tűnt el arcáról, ha a fájdalmaktól vonaglott is. Midőn az orvos a következő napon a sebet újra alaposan megvizsgálta, megelégedését fejezte ki Aldine felett, de Tom ágyától aggódó arccal távozott.

Estefelé egy hölgy lépett a szobába, lehajolt James ágya fölé s arcát elborította csókjaival.

— Ne félj, anyám! — vigasztalta őt a beteg. — Nem nagy a baj, Tommy azonban nagy veszélyben van. Imádkozz érte, anyám.

Aldine asszonyág már megelőzőleg értesült a történekről s most Tom ágyához ment. Szegényke egész nap nyugtalanul ide-oda hánykolódott ágyában. De amint észrevette a hölgyet, egyszerre nyugodt lett, fölemelkedett s arca leírhatatlan gyöngéd, kedves örömtől sugárzott.

— Ó, anyám! — kiáltott fel. — Miért nem jöttél előbb? Jöjj egész közel hozzám s maradj itt!

Magához vonta a meglepett s megindult hölgyet s kezét gyöngéden nyaka köré fonta.

— Látod, anyám, olyan nagyon szeretnék neked valamit mondani. Karácsonykor az első szentáldozáshoz járulok s azért nagyon kell érettem imádkoznod. Én oly vásott gyermek voltam odahaza, de már nem vagyok többé olyan. Nagyon, igen nagyon iparkodtam, hogy megjavuljak; s meg is javultam, mert terád gondoltam, anyám, nem felejtettem el, amit mondottál, mielőtt meghaltál volna. S azt is tudom, hogy te az égből imádkozol értem. Mondd az Úr Istennek, hogy

vegyen magához az égbe, ha már a szentáldozáshoz járultam. Meg akarnak engem mérgezni, hogy ne áldozhassak. De a méregnek nincs rajtam ereje. — Örülök, hogy beteg vagyok. Sokkal könnyebben lehet kerülni a bűnt, ha betegen fekszünk, mint különben. Ugyebár, anyám? Ó, sokkal könnyebben! Még gyilkos is lehettem volna, egy ártatlan gyermeket lőhettem volna, pif, paf!

Tom felemelte kezét, mintha fegyvert tartana, szeme vadul égett, azután fenyegetőleg ököltre szorította kezét s kimerülve lehanyatlott.

XXXII. FEJEZET.

AZ ÉLET ÁLDOZATA.

TOM PLAYFAIR ELSŐ SZENTÁLDOZÁSA.

Nap lenyugta után Tom állapota rosszabbra fordult. Szüntelen kiáltozott s alig lehetett őt ágyában visszatartani.

— Ha ez az önkívületi állapota még huszonnégyszer tart, — szólta a gyorsan előhívott orvos — akkor a felgyógyuláshoz fűzött minden remény elveszett.

E szavakat James is megértette. Azonnal magához hívatta három barátját s kérte őket, hogy tüstént vele imádkozzanak.

— Én abban az esetben, ha az Úr Isten Tommyt megmentené, fogadást teszek. Tán így akarja ezt szent akarata. Legalább jót teszünk, ha imádkozunk, hogy engedje meg.

Azonnal megkezdték a rózsafüzért és halk, de forró fohászokban szállt föl egyik tized a másik után annak a trónjához, akit az Egyház, mint a betegek gyógyítóját tisztel.

Tom lázas állapota megmaradt a következő reggelig. Végre úgy tíz óra felé enyhülés állott be s vala-

mennyi nagy örömére Tom most először nyugodt, édes álomba merült.

— Élete mentve van, — szolt az orvos — de azért értelme még mindig veszélyben forog. Minden az Isten kezében van.

— Annál inkább kell imádkoznunk! — intette James három jó barátját. — Meg fogjuk ostromolni az eget!

A reggelből délután lett és az esti szürkület korán állott be. A három fiú körülálta Tom ágyát, aki még mindig mélyen aludt és szűz figyelemmel szemléltek a szunnyadónak arcát.

— Péter, fölébred! — kiáltotta egyszerre Harry.

P. Middleton rögtön ott termett Tom ágyánál. Csakugyan, Tom megmozdult, mint egy egészséges a jóleső nyugalom után és kinyitotta szemét. Visszatartott lélekzettel leste mindenki első szavát.

Egy-két pillanatig mozdulatlanul nézett maga elé, azután kinyújtotta karját, nagyot lélekzett és így szolt:

— Valóban! Hisz én nem is vagyok megkötve!

Öröm ragyott minden arcon. Hangja oly természetes volt, ahogy csak Tom szokott beszélni.

— Tom! Kedves barátom! Hát ismered még? — kiáltott Harry, aki már nem tudta magát tovább tűrtöztetni.

— Hogyne? De hát mit akartok itt mindnyájan? Talán csak nem vagyok valami csodabogár, hogy ennyire megbámultok? És hol vagyok én tulajdonképen? És mi lelte az én fejemet? Olyan könnyű, mint a pelyhe.

— Hát nem tudod, Tommy, — szolt P. Middleton — hogy két napig nagyon beteg voltál?

— Hagyjon gondolkozni, Péter — miközben kezével homlokát végigsímitotta. — Vadászni voltunk s amint arra a helyre jöttünk, ahol Jamest — igen, ahol Jamest — leszúrták — mit csináltam akkor? Földre estem? És mi történt Jimmyvel?

— Itt vagyok, Tommy, — kiáltott James örömben egészen túláradozva sírás és nevetés közt; — nincs

bajom s te is, Tommy, jobban vagy már. Hiszen Hartnettet a rendőrség kezébe szolgáltattad. Nem tudod?

— Mit, — mit csináltam én?

— Majd elbeszélem neked — szólt Harry.

És nem csekély ámulattal hallgatta meg Tom saját tettének az elmondását.

— S ez mind igaz volna? — kérdezte végre egészen magán kívül a csodálkozástól. — Csakugyan én tettem ezt?

— Természetesen — hangzott vissza egyhangúlag.

— Akkor szeretnék valamit kérdezni tőletek.

— Halljuk, mit?

— Mondd csak, Harry, hát ott voltam én, mikor én mindezt tettem?

Derült nevetés volt a válasz erre a furcsa kérdésre, melyet Tom egész komolysággal mondott és épp azért még nevetségesebbnek és megfoghatatlanabbnak tűnt fel.

Ezen jelenet alatt Aldine úrhölgy is belépett és a megmentett fiúnak ágya felé közeledett.

— Ismersz-e, Tommy?

— Nem — válaszolt és elpirult, midőn szeme a nő szelíd tekintetével találkozott.

— Midőn lázban feküdtél, anyádnak tartottál. Bár e szent megszólítást nem szabad tőled elfogadnom, de ha szeretet és hála ezt kiérdemelhetik, én rajta leszek. Én Jamesnek, a te barátodnak anyja vagyok, akit te megmentettél.

E szavaknál lehajolt és anyai gyöngédséggel megcsókolta.

Harry, Willy és József majdnem magán kívül lett örömeiben, hogy Tom megmenekült. Olyannyira, hogy ujjongásuk csaknem lázongássá fajult és azért beteg testvérüktől rögtön el kellett őket távolítani s a hálószozába küldeni.

Tom javulása gyorsan haladt előre és nemsokára messze túlszárnyalta Jamesét. Egypár nap múlva már ismét talpon volt. Mindazonáltal nem élt azzal az

engedéllyel, hogy úgy, mint tavaly, utazásban keres-
sen üdülést.

— Ha itt maradok, jobban készülhetek a kará-
csonyra és a mellett a beteg Jamessel társaloghatok.

Talán attól is félt úgy titokban, hogy legkedvesebb
reménye ismét meghiúsul.

Ezalatt Jamesnek még mindig az ágyat kellett
őriznie. Sebe ugyan begyógyult, de arca napról-napra
mindinkább beesett.

— Jimmy, mért nem eszel jobban? — kérdezte
őt Tom egy héttel a válság után.

— Nincs étvágyam.

— De azért mégis enned kellene. Hiszen folyton
soványabb és halványabb leszel.

— Tudom én ezt jól. És ami még rosszabb, azt
hiszem, hogy egyáltalában nem leszek többé egész-
séges.

— Ugyan, hogy mondhatsz ilyet, James? — szól-
t Tom oly határozottsággal, amilyen csak kitelt tőle. De
elhalványult, amint ezt mondta.

— Van rá okom, Tom. Az orvos, úgy látszik,
mintha néhány nap óta nagyon aggódnék. Szerinte nem
elég gyorsan gyógyul sebem. Anyám is tudja, hogy
veszélyben forgok, mert arca mindig elszomorodik,
midőn azt hiszi, hogy nem látom és egyszer sírni is
láttam, mikor King doktorral beszélt. De ne hidd azért,
Tom, hogy nagyon vágyódom az életbenmaradás után.
Inkább szeretnék meghalni. Elkészültem a halálra.
Ha nem halok meg, akkor egy nagy halálos bűnbe is
eshetném. Isten eddig oly jóságos volt irányomban:
jó, jámbor szülőket adott és nagyon kedves barátó-
kat — e szavaknál megragadta Tom kezét és meg-
szorította; és megóvott eddig a nehéz kísértésektől.
Azért egy csepp sem jönnék zavarba, ha mindjárt
most kellene is meghalnom.

— Úgy van, Jimmy; — szól Tom, aki alig tudta
visszatartani könnyeit — te jól elkészültél, azt tudom,
és szeretném, ha én is oly jó volnék, mint te. Mint

angyal, úgy éltél, de ha most meghalsz, legjobb barátomat veszítem el.

— Ó nem, soha, Tom! Biztosan nem! Barátod maradok a másvilágon is. Itt úgylát hiába tengődöm. Aztán még más okból sem félek a haláltól. Itt a földön úgy sem lennék igazán boldog. Nagyon könnyen megharagszom. A legcsekélyebb apróság is felingerel.

— Az igaz, Jimmy, te könnyen felindulsz. Nekem más természetem van.

Aldine úrnak sürgős útja volt Washingtonba és csak hosszabb idő után érkeztet meg. A kis Elzát is magával hozta. Vígán táncolt be a betegszobába, de amint halvány és sovány bátyját meglátta, peregni kezdtek könnyei.

— Ó Dimmy, — zokogott és ujjait végigjáratta hosszú haján — miért vagy oly fehér?

— Valaki bekent — tréfálkozott James; de a kicsike nem akarta megérteni.

Decemberig James még néha-néha ágyon kívül tölthetett egy-egy órát. De azután már nem. Minél inkább közeledett testileg a sírhoz, annál szorosabban egyesült lelke az Istennel. Arca észrevehetőleg mindinkább azoknak a vonásait öltötte föl, akik már csak testükkel tartoznak e világhoz, míg lelkükkel megszakítás nélkül a paradicsom boldog honában tartózkodnak.

Tom gyorsan felgyógyult, úgyhogy nemsokára ismét teljes erővel fogott hozzá a házirend megtartásához. Buzgalma az első szentáldozáshoz való előkészületében napról-napra nőtt. Akaratának egész erejét arra fordította, hogy lelkének mennyei vendégét minél méltóbban fogadja. Előbb nem ment aludni soha, míg — a közös esti imán kívül — ágya előtt térdelve nem imádkozott. Buzgalma kötelességének teljesítésében minden módon feltűnt és a kicsinyek azt hitték, hogy az egyik szent meghal ugyan, de utódja már itt van.

A nagy nap előestéje elérkezett. Tom kevéssel a lefekvés előtt még a betegszobába ment. Nem sejtette,

hogy ez a látogatása az utolsó. James lesoványodott arca örömtől sugárzott, midőn Tom belépett.

— Ó Tommy, úgy örülök, hogy eljöttél! Ujságot mondok. Reggel, nem sokkal a te elsőáldozásod előtt fölveszem a nagybetegek szentségét.

Tomot nem lepte meg; ezt a hírt már régen várta.

— Jól van, — szólt — én meg az áldozásomat felajánlom szüleimért és érted.

— Köszönöm, Tommy, te nagyon jószívű vagy. De még valamit mondok. Tudod-e, hogy miért gondoltam régóta, hogy meg fogok halni?

— Nem. Miért?

— Mikor te lázban feküdtél és felgyógyulásodban kételkedtek, akkor éjjel-nappal imádkoztam az Ur-istenhez, hogy fogadja el az én életemet és hagyja meg a tiedet, ha ez az ő szentséges akarata szerint lehetséges. Tudtam, hogy te sokkal életrevalóbb vagy, mint én s így többet tehetsz. Azért Tom, légy rajta, hogy mindkettőnk helyét betöltsed.

Tom sírt.

— Igazán szíves-örömet halok meg, Tom. Eleinte még félttem attól, hogy Isten elfogadja áldozatomat, de ez nem tartott sokáig. Kora gyermekségem óta az a hő vágyam volt, hogy pappá legyek és érinthessem gyarló kezeimmel az Ur testét. Így is Istennek akartam szentelni életemet, de Isten olyan szeretetteljes és elveszi azt a nélkül, hogy szükséges volna azt neki ajándékoznom.

Tom könnyei csak úgy patakzottak.

— Anyám! — fordult hozzá gyöngye hangon James; az rögtön ott is termett és fájdalomteli szívvel arcát kedvencének arcához érinté — anyám, tudom, hogy nem vonakodol engem Istennek feláldozni!

— Ó dehogy, én szívem! Ha még ezerszer jobban szeretnék, akkor is Neki ajánlanálak, ha Ő azt kívánná.

— Úgy örülök, anyám! Holnap karácsony. Nem volna szép, ha holnap halnék meg? Akkor ugyanazon

a napon ajánlhatnál fel Istennek, amelyen Isten neked ajándékozta az Ő Fiát...

Tom visszatért az oltártól. Szíve Jézus Szívén dobogott. Szennytelen lelke a mennyei Völegény karjaiban nyugodott. Hogy repültek el a percek szerető Jézusának társaságában! Mily forrón vágyódott ezen óra után, mely kimondhatatlan vágyának célja, szám-talan önmegtagadásának indító oka volt!

Valóban e gyermek gyöngye volt az isteni Szív díszkoszorújának és ő, ki nagy a visszafizetésben már most is a természetfölötti öröm egész árjával halmozta el. Hogy ujjongott a zsenge lélek, mert kitartó volt, mert nem sajnált semmi áldozatot attól, aki már előbb mindenét odaadta értünk. A küzdelmek megtisztították szívét s most inkább érezte, mint valaha, hogy Isten kezében van és hogy bátran bízhatja magát gondviselésére.

— Ő, csak élne még anyám! — Soha forróbban nem kelt szívéből ez az óhaj.

Igaz, hogy nem édesanyja oldalán járulhatott az oltár elé, de ki tudja, vajjon nem lebege-e körül annak megdicsőült lelke, hogy megnézze annak teljese-dését, amit megkezdett? Nem volt-e ez a kenetteljes óra éveken keresztül imádságainak és gondjainak tárgya? Az az áhítatos fohászkodás, mely atyjáért és nagynénjéért, elöljáróiért és tanulótársaiért és feledhetetlen kedves, haldokló barátjáért az égbe szállt, nem annak a műve-e, aki gyermekét először tanította arra, miképen kulcsolja össze kezecskéit és dadogja első kis imádságát? És az a boldogság, melytől most szíve dagad, nem az ő intő szavainak gyümölcse-e, aki fiában oly égő vágyat tudott kelteni életének legnagyobb napja iránt?

Hálaadás után a betegszobába sietett. Már a be-járatnál meghallotta Aldine asszony zokogását. Ez már sejtette vele, hogy mi történt. Az ágyhoz közeledett, de az a bájos szem, mely őt mindig oly barátságosan köszöntötte, örökre lezárult. Édes béke, kimondhatatlan édes béke honolt az ártatlan arcon, mintha a meg-

szabadult lélek fénykoszorúval vonta volna körül az elhagyott testet.

— Ó Istenem! — imádkozott Tom buzgó áhítattal, amint mélyen megindult szívvel a halott mellé térdelt — értem halt meg. Engedd, hogy helyébe lépjek! Ha a te akaratodnak úgy tetszik, Istenem, úgy a te dicsőségedre legyen szentelve egész életem!

Midőn a halott szépen földíszített ravatalon feküdt, a növendékek apróbb csoportokban jöttek, hogy megboldogult társukat még egyszer láthassák s tőle elbúcsúzzanak. Itt feküdt kezét mellén összekulcsolva és szentolvasóval körülfűzve, arcán örömteljes bizodalom kifejezésével, mintha halvány ajka most is mondaná: „Tudom, hogy az én Megváltóm él!” Derült békéje pedig egy más világ örökkétartó boldogságáról látszott beszélni.

Aldine úr nagyon sürgette, hogy a temetés már a következő reggel megtörténjék. „Nem mintha meguntam volna angyalomnak arcába nézni, hanem mert nem tartom jónak, hogy egy intézetben annyi életvidám fiú közt egy holttestem tovább legyen, mint ameddig elkerülhetetlenül szükséges.”

Igy hát Szent István napján a földi maradványok fehér koporsóba kerültek. A házban megkezdődtek az egyházi szertartások és azután kikísérték a megboldogultat, mégpedig a ház valamennyi növendéke és atyái a szülőkkel együtt. Miután a pap áldása megszentelte a csendes sírt, Aldine James holtteste a szülők, elöljárók és jóbarátok áldó kívánságaitól kísérve, leereszkedett az utolsó nyugalóhelyre, hogy a dicsőséges feltámadás és boldog viszontlátás hajnaláig szunnyadjon ott. Már a temetés alatt nagy pelyhekben hullott a hó s nemsokára friss, vakító fehér lepel fedte a kis sírdombot.

EGY GONOSZTEVŐ HALÁLA.

Mi történt Hartnettrel?

Azon hírre, hogy James meghalt, azonnal tudtára adták a fogolynak, hogy át kell mennie a főtörvényszéki fogházba, mely egy távoli nagyobb városban feküdt. Mindjárt másnap, mégpedig kora reggel kellett útnak indulnia, mert attól tartottak, hogy az elkeseredett tömeg véget vet a gyilkos életének, amint a fogházat elhagyja.

Hartnett már régóta egész erejével azon dolgozott, hogy cellájának alacsony fedelén lyukat fúrjon. Most megkészserezte erőlködéseit és iszonyú káromkodás közt sikerült művét befejeznie. Éjfél táján kiszabadulhatott fogságából. A földi igazságszolgáltatás elől megmenekült.

Észrevétlenül lopódzott a város utcáin át ki a prerikre s ott eltűnt.

Hideg, csillagos téli éjtszaka volt. Vékony hólepel takarta a dombos alföldet. Egyes kopár fák a félhomályban kísértetiesen meredtek égnek és csupasz, havas ágaikat fenyegetőleg nyujtották ki a menekülő felé, míg az alacsonyabb, a hó által különös alakot nyert bozót leselkedő vadállatokhoz hasonlított.

Mindez azonban eleinte egy cseppet sem nyugtalanította Hartnettet. A haláltól való félelme tovább űzte és kis idő múlva egy erdő felé irányította siető lépteit, amely határozatlan vonásokban tűnt elő a sötétből. A nagy hideg ellenére is sokáig tartózkodott egy bokor tövében, hogy megvárja a napvilágot, mert nem tudta, merre forduljon. Végre valahára pitymálott. A tárgyak láthatóbbakká lettek, de Hartnett nem tudta, hol van. A hideg arra kényszerítette, hogy mozogjon és taláalomra vándorolta be az erdőt. Egyszerre vad káromkodásba tört ki. Tekintetét egy rozsdás törre szegezte, mely a könnyű hótakarón át még észrevehető volt.

Gonosz lelkiismerete ellenállhatatlan erővel kezdett működni. Mintha esztét vesztette volna, úgy rohant keresztül az erdőn a tisztásra nyugalom és cél nélkül. El, csak el tettének színhelyéről, el, amennyire csak tehette, az emberek szomszédságától.

A szürke, alantjáró felhők mindinkább beborították az eget s nemigen engedték érvényre jutni a napvilágot. Eleinte a hó lassan, szelíden, nagy pelyhekben hullott, de később sűrűbben esett. A szél fölülkerekedett és összezavarta őket, azután meg irtalmatlan erővel zúdította a magános szökevény arcába. A sűrű fátyoltól most már két lépésnyire sem láthatott. Vakon rohant előre. Éhség, fagy, kimerülés csakhamar jelentkeztek, de lelkiismerete és a haláltól való félelme folyton tovább üzték. Negyedórák és órák múltak el. Fölizgatott képzelő ereje a szél zúgásában és tombolásában gonoszszellemek hangjára ismert és köröskörül úgy tetszett neki, mintha őt gúnyolnák és üldöznék.

Ismét az erdőbe tért. A fatörzsek, bár kopárak voltak, mégis enyhítették valamiképp a szél erejét; annál gyorsabban sietett ide, nyugtalanul, céltalanul, reménytelenül. Nemsokára ismét iszonyú átkozódás lebbent el ajkáról: újra gonosz tettének színhelyén állott. Világosan felismerte az alacsony, vastag, megrongált fatörzset, mely mögött ártatlan áldozatára leselkedett. Düh, félelem, lelkiismeretfurdalás új erőt adtak neki. De míg ő az ördögtől megszállt ember módjára tovább gázolt a térdig érő hóban, úgy látszott neki, mintha állandóan ezer velőtrázó hang visszhangozná káromkodásait. A kísértő alakok, melyeket látni vél, mind vadabbak és fenyegetőbbek lettek. Hogy az idő múlik, azt már nem tudta. Csak előre, rohant pokoli erővel; előre, előre, míg szakálla és haja jégdaraboktól tündöklött; előre, előre, míg a reggeli szürkületet már-már a dél verőfénye váltotta fel és a hópelyhek vad körtáncát még borzasztóbbá, még félelmetesebbé tette; előre, előre, mialatt az éjjeli zivatar tompa zúgása előbb a preríken sivitott végig, majd a

fákba ütdöve a menekült zajongta körül; előre, előre, míg végre kimerülten, telve halálos félelemmel, gyűlölettel maga iránt és az egész világ iránt, erőtlenül és kétségbeesve egy havas bokorba botlott és a földre zuhant. A kimerülés érzete erőt vett rajta. Többé nem akart fölkelni, jöjjön, aminek jönnie kell.

Néhány perc múlva hirtelen hátrafordította fejét, mintha valaki hívta volna. Úgy látszott neki, mintha fehérbe öltözött gyermek állna előtte, aki barátságosan és részvétellel tekint rá, oly édes és kedves szemekkel, mint egy égből alászállt angyal. Aztán szelíd hangon vélte hallani: „Megbocsátok neked és gyermekkori Istened is megbocsát, ha hozzá fordulsz!” — Most akár valódi jelenés volt ez, akár felizgatott fantáziájának képe, mindenesetre az isteni malaszt hangja volt, mely utoljára szólt lelkéhez. Azonban e hangot megvetni már rég Hartnett második természetévé vált. Utálatos káromkodás hagyta el ismét erőtlen ajkát. Utolsó erőmegfeszítéssel felugrott, hogy Isten elől megmeneküljön. De íme, egy véres tör lebegett szeme előtt. Kinyújtotta kezét, hogy megragadja és keze is egészen véres volt. Meg akarta törölni a ruháján, hiába — szeme előtt lebegett a vér. Érzékei megragadták a szolgálatot, a megátalkodott bűnös eszméletlenül rogyott össze, hogy soha többé föl ne keljen.

A félelmetes hózivatar, úgy látszik, most elérte célját, mert feltűnő gyorsasággal alábbhagyott. Másnap reggel a preríken nyomozni kezdték a szökevényt, minthogy könnyű volt kitalálni, hogy arra menekült. Egy lovas nemsokára fölfedezte a lábnyomokat és nem messze az alacsony, vastag, megrongált fatörzstől megtalálták a megfagyott hulláját, alatta a rozsdás törrel.

VÉGE.

Playfair Tom élettörténete első szakaszának végére értünk. Az a fogadás, melyet első szentáldozásának napján elköltözött barátjának ravatala mellett tett, jelmondatává lett egész további életére. E szándékot megérlelte az imádság, gyümölcsét meghozta a saját és mások áldozatkészsége és ez csírája volt további fejlődésének. Tom természetesen nem minden tekintetben volt kifogástalan. Néha bizony kirúgott a hámból és bizonyos merészség a felnőttekkel szemben mindig volt rajta észlelhető, úgyhogy ugyancsak küzdenie kellett ezen tulajdonságaival. Bátorsága és nemes elhatározása megvolt, de ez a megbecsülhetetlen ajándék még sok természetes fattyúhajtással bírt, hogy ne mondjam, nyerseséggel. Amire nehéz küzdelmek árán törekednie kellett, ez a nemes hajlékonyság volt, mely az alázatosságban és önuralomban leli alapját és amelynek fényével minden természetes erőnek tündökölnie kell.

Az idei nevezetes tanév utolsó napja közeledett és mi Tomot P. Middletonhoz látjuk sietni, hogy tőle búcsút vegyen.

— Te tehát vígan készülsz a szünidőre, Tom!

— Ó igen, Péter, nagyon vígan! De előbb bocsánatot szeretnék kérni azért a sok megbántásért, melyet az évben elkövettem. Lássa, P. Middleton, oly nehezemre esik azt a sok órát az iskolában és a tanulás ideje alatt csendesén tölteni kivált ha alkalom nyílik valami csintalanságot elkövetni. Az iskolában is sokszor fecsegetem — nem tudtam megállni.

— No persze, ez igaz; s talán sokszor róttalak meg? Mondd!

— Dehogy, Péter; de épp azért röstellem a dolgot. Ön olyan elnéző! Ha az Ön helyében lettem volna, biztosan igen gyakran büntettem volna.

— Ha elnéző voltam, úgy meg is kaptam érte a

jutalmat. Az tény, hogy szorgalmazd az utolsó évben nem javult, de erre nem is volt szükség. Azonban viselkedésben folyton előrehaladtál, úgyhogy hétről-hétre lehetett valamiféle javulást észrevenni, ha mégoly csekély volt is.

Mint minden nagy lélekkel megáldott fiú, úgy Tom is lelkesült egy hőséért, eszményi személyiségért és mióta P. Middleton a dohányzásban rajtacsípte, tanítója lett eszménye. Tomot a jóság győzte le és nyerte meg. Oly győzelem volt ez, mely a győzőnek és legyőzöttnak egyaránt becsületére válik. Ama szóváltás óta a szó legszorosabb értelmében P. Middleton tanítványa lett, és pedig tanulékony tanítványa. Nem csoda tehát, ha szíve ily dicséretnél, mely az ő tisztelt tanítója szájából jött, nemes büszkeségben hangosabban dobogott és viruló arca szerény örömében szépen kipirult.

— Bizonyára emlékszel még arra a levélre, Tom, melyet egyszer atyádnak írtam!

— Azt sohasem felejttem el!

— Abban az időben merész reményeknek adtam kifejezést és nem csalódtam. — Tom meg szerette volna csókolni a feléje nyújtott kezét. Legalább megragadta és benső hálával szorongatta.

— Még egyet! — folytatta P. Middleton. — Sajnos, ebben az évben egy barátot veszítettél, akit nem szívesen nélkülözöl.

— Aldine Jamest gondolja, nemde?

— Azt. Az ő szerény magaviselete félreismerhetetlen hatással volt rád. Ily barátira nagy szükség van, valamint Quipp Harrynak is. Te és Harry kétségkívül sok jót tanultatok egymástól; de Aldine befolyása segített ott, ahol a ti kölcsönös befolyástok véget ért. Ő mindkettőtök valódi öröangyala volt.

— Az igaz. James épp olyan volt, mint a mesebeli tündérkirály, akiről tizennégy nappal azelőtt a betegszobában olvastam, midőn meghültem — mondta búsan Tom. — Amint olvastam, mindjárt ő jutott eszembe. Valóban nehezen tudok nélküle megélni. Nála derekabb fiút sohasem ismertem!

— Bárcsak újra találhatnál ily barátot majd jövőre!

— Igen, lássa, Páter, én még fiatal vagyok és nem hiszem, hogy a jó fiúk mind kipusztultak volna már a világból. Csak nehéz őket megtalálni. Hiszen könnyen meglehet, hogy jövőre az újak közt sok ilyen lesz.

— Csak imádkozz egy új Aldine Jamesért, Tom; akkor biztosan lesz.

— Meg fogom tenni, Páter.

És a szeretett tanítótól hálatelt szívvel búcsúzott.

Ugyanazon a napon a Távols-Kelet egyik városában egy gazdag kereskedő búcsúzott el leányaitól és egyetlen fiától, a jövődöbeli tündérhercegtől, hogy megbetegedett nejével egypár hónapot Európában töltsön.

Maga Tom minderről semmit sem sejtett. Ő az egész szünidő alatt csak egy új pajtásért imádkozott és szeptemberben imádsága beteljesedett. Mikép találta meg tündérherceget és különösen milyen hatással voltak egymásra, arról más elbeszélés ad számot. Ennek főhőse Wynn Percy lesz, Playfair Tom új pajtása.

MEGJEGYZÉSEK AZ IDEGEN KIFEJEZÉSEKHEZ.

Aldine, mondd: Aldin.

Base-ball, mondd: bász bál.

Cent, mondd: szent (lásd: Dollár).

Cincinnati, mondd: Szinszinnetti.

Daneshville, mondd: Dénszvíll.

Dollár, mondd: Doller. Az Egyesült Államok köz-forgalmú pénze. — Értéke megfelel 5'80—6'—pengőnek.

Fort, mondd: fór.

Gentleman, mondd: dzsentl'men, művelt úriember.

Harry, mondd: Herri. Tulajdonképen Henry kicsinyített alakja, rendszeren ezt szokták használni.

James, mondd: Dzsémsz, Jakab.

Jimmy, mondd: Dzsimmi, James kicsinyített alakja.

Kansas-City, mondd: Kénszesz Szitti.

Meadow, mondd: Méddó.

Middleton, mondd: Middelten.

Percy, mondd: Pörszi, elterjedt vezetéknév.

Playfair, mondd: Pléfér.

Prerí: a Mississippi folyam vidékén elterülő, részint sík, részint alacsony dombokkal borított mezők: többnyire csak füvet teremnek.

Ryan, mondd: Reien.

St. Louis, mondd: Szent Luisz.

Tom, a köznapi életben használt angol név Tamás helyett.

Tommy, Tom kicsinyített alakja.

Washington, mondd: Uasingten. Ily nevű nagy ember után nyerte nevét az Egyesült Államok fővárosa.

William, mondd: Uiljem, Vilmos, innen Willy, mint Tommy Tomból.

Wyn, mondd: Uinn.

TARTALOM.

Előszó	3
Előszó a második kiadáshoz	5
I. Fejezet. Hősünk	7
II. „ Beütött orr	14
III. „ A tiltott séta rossz következményei	18
IV. „ Tom búcsúzik hazulról	22
V. „ „Itt vagyunk”	35
VI. „ Grün tyúkszemai	39
VII. „ Képek az intézeti életből. — Grün	43
VIII. „ A „zöld gyepen”	53
IX. „ Tom ördögöt űz	59
X. „ Rendetlenség az osztályban. — Tiltott dohányzás	66
XI. „ A megtérés	73
XII. „ Tom ellenségszeretete	79
XIII. „ Zivatar a preríken	82
XIV. „ Gyilkos villám	92
XV. „ Tom éjjeli hőstette	98
XVI. „ Hurrá, Cincinnátiba!	105
XVII. „ Kiábrándulás a színházban	110
XVIII. „ Tom a városban eltéved	112
XIX. „ Három boldog szív	125
XX. „ Tom hazakerül	132
XXI. „ Otthon	142
XXII. „ Tom a hóvár parancsnoka	155
XXIII. „ Ostrom	161
XXIV. „ A foglyok sorsa	165
XXV. „ A legszebb diadal	170
XXVI. „ Az új barát. — Kicsikart eskü	175
XXVII. „ Tom megalakítja a „Harisnyások társaságát”	180

XXVIII.	Fejezet.	A „Harisnyások” győzelme	186
XXIX.	„	A végzetes levél	195
XXX.	„	A vadászat	199
XXXI.	„	Két beteg	207
XXXII.	„	Az élet áldozata. — Tom Playfair első szentáldozása	210
XXXIII.	„	Egy gonosztevő halála	218
XXXIV.	„	Vége	221
		Megjegyzések az idegen kifejezésekhez	225

